

JAAARSTUKKEN 2025

Inhoudsopgave

1. Algemeen	5
Inleiding	6
Afronding coalitieperiode	6
We doen voorstellen voor resultaatbestemming	11
Leeswijzer	13
2. Jaarverslag	17
2.1. Programmaverantwoording	17
2.1.1. Programma 1 ZORG EN ONDERSTEUNING	19
Algemeen	20
Deelprogramma 1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	20
Deelprogramma 1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	26
Wat heeft het gekost	32
2.1.2. Programma 2 WONEN EN LEEFOMGEVING	35
Algemeen	36
Deelprogramma 2A PASSEND WONEN	37
Deelprogramma 2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING	42
Wat heeft het gekost	53
2.1.3. Programma 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING	55
Algemeen	56
Deelprogramma 3A ECONOMIE	56
Deelprogramma 3B DUURZAAMHEID	61
Wat heeft het gekost	66
2.1.4. Programma 4 BESTUUR	69
Algemeen	70
Deelprogramma 4A BESTUREN	70
Wat heeft het gekost	74
2.2. Paragrafen	75
2.2.1. Paragraaf Lokale heffingen	76
2.2.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	86
2.2.3. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	95
2.2.4. Paragraaf Financiering	101
2.2.5. Paragraaf Bedrijfsvoering	106
2.2.6. Paragraaf Verbonden partijen	116
2.2.7. Paragraaf Grondbeleid	124
2.2.8. Paragraaf Informatiebeveiliging en privacy	130
2.2.9. Paragraaf Wet open overheid	132
2.2.10. Paragraaf Klimaatbegroting	134
3. Jaarrekening	135
3.1. Balans	137
3.2. Overzicht van baten en lasten per programma	140
3.3. Grondslagen	142
3.4. Toelichtingen balans	145
3.4.1. Toelichting balans, activazijde	145
3.4.2. Toelichting balans, passivazijde	151
3.5. Toelichtingen baten en lasten programmarekening	158

3.5.1. Voordelig resultaat	158
3.5.2. Dekkingsmiddelen	159
3.5.3. Overhead	162
3.5.4. Baten en lasten op kostensoort	164
3.5.5. Toelichting per kostensoort	165
3.5.6. Totaaloverzicht baten en lasten per taakveld	172
3.6. Overige gegevens	174
3.7. Begrotingsrechtmatigheid	178
3.8. Rechtmatigheidsverantwoording	179
3.9. Incidentele baten en lasten	181
3.10. Gebeurtenissen na balansdatum	183
3.11. Toelichting op de baten en lasten per taakveld	184
3.12. Besteding van de beschikbare kredieten voor investeringen	208
3.13. Toevoeging aan reserves en bestedingen voor projecten	213
3.14. Wet Normering Topsalarissen (WNT)	216
3.15. Borg- en garantiestellingen	217
3.16. Bijlage Sisa overzicht	218
3.17. Bijlage Controleverklaring	232
Afkortingenlijst	233

1. Algemeen

Inleiding

Hierbij bieden we u de jaarstukken over 2025 aan. Zoals dit jaar een aantal keren besproken met uw raad, is de financiële situatie van gemeenten grillig. Dat zien we ook terug in het rekeningssaldo over 2025. Het beeld dat we gaven in de 2^e tussenrapportage over de jeugdzorg werd werkelijkheid, we hebben daar een positief resultaat van € 1,7 mln in lijn met de verwachting. Naast dit bedrag, en rekening houdend met de specifieke bestemmingen, hebben we een positief resultaat van € 4,2 mln.

Afronding coalitieperiode

2025 was het laatste volledige kalenderjaar van onze coalitie 'Bouwen aan een dienstbaar, leefbaar en sociaal Bronckhorst'. Begin 2025 stapte GBB uit de coalitie en is er een nieuwe coalitie ontstaan met CDA, PvdA, VVD en D'66 die aanvullend op het bestaande coalitieakkoord een Lente Akkoord opstelden 'Samen verder voor Bronckhorst'. Met deze nieuwe coalitie werd er afscheid genomen van wethouder Evert Blaauw van GBB, zijn positie werd ingenomen door wethouder Hans Puijk van de VVD, en werd wethouder Emmeke Gosselink onafhankelijk wethouder.

We kregen als college begin dit jaar nog een nieuw gezicht. In januari is Patrick van Domburg geïnstalleerd als burgemeester van de gemeente Bronckhorst. Hij verving daarmee Marja van der Tas die ruim een jaar interim burgemeester is geweest. Burgemeester van Domburg maakte als kersverse burgemeester in 2025 kennis met alle 44 kernen van Bronckhorst.

De afgelopen vier jaar waren de ontwikkelingen in de landelijke politiek niet bepaald stabiel met twee keer verkiezingen en langere tijd demissionaire kabinetten. Dit in combinatie met de financiële onzekerheid vanwege het zogenaamde 'ravijnjaar' en alle grote maatschappelijke ontwikkelingen die op ons afkwamen, maakten de afgelopen vier jaar uitdagend. We lieten ons er niet door belemmeren en gingen door voor Bronckhorst, zonder onze ogen hiervoor te sluiten. We zijn trots op de resultaten die we bereikten en de ontwikkelingen die we in gang hebben gezet. Er ligt een stevig fundament voor de toekomst van Bronckhorst in de vorm van een mooie basis en/of start van nieuwe voorzieningen, woningen, bedrijventerreinen en ontwikkelingen in de sociale zekerheden.

Financiële uitdaging

Zoals we al beschreven, hebben we de komende jaren te maken met een financiële uitdaging met meerdere facetten. Het zogenaamde ravijnjaar zien we al een aantal jaar aankomen en wordt door incidentele oplossingen vanuit het rijk vooruitgeschoven. Een structurele oplossing is er (nog) niet. Mede door het gebrek aan reële compensatie vanuit het rijk, kostenstijgingen boven het inflatieniveau en investeringen die structureel beslag leggen op financiële ruimte zien we dat we de begroting niet sluitend krijgen in de toekomst. In het najaar van 2025 stelden we het meerjarentekort voor 2029 en verder vast op € 4,2 mln. De keuzes om dit tekort te dichten, worden gemaakt na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Met dat vooruitzicht is in 2025 voortgebouwd op wat er nodig en beloofd is, maar ook streng gekeken naar de uitgaven. We zullen de komende jaren keuzes moeten maken en zijn daar de afgelopen jaren al mee begonnen door onder andere strakker (realistisch) te begroten, zaken te stoppen of te verminderen, leges en onroerendezaakbelastingen (OZB) te verhogen en investeringen te spreiden.

Het positieve beeld dat we in het resultaat van 2025 zien, biedt helaas weinig houvast

voor de toekomst. Het grootste deel van het resultaat is incidenteel van aard. Zo zien we dat we incidentele rijksmiddelen niet volledig ingezet hebben in 2025. We kennen verschillende financiële meevallers, vooral ook aan de inkomstenkant. We hebben op een aantal budgetten strakker ingezet (meer risico genomen), wat ook is meegenomen in de route richting een sluitende begroting. En het duurde langer om vacatures in te vullen dan we zouden willen. Het resultaat en de oorzaken worden nader toegelicht in het financieel beeld verderop in deze inleiding.

Resultaten

Niet alleen deze gehele coalitieperiode, maar zeker ook het afgelopen jaar werkten we aan de verschillende speerpunten uit het coalitieakkoord. Hieronder staan we kort stil bij een aantal projecten.

Kansengelijkheid in een sterke economie

- **Centrumvisie Hengelo**
Hengelo wil het centrum aantrekkelijk en toekomstbestendig houden. Er zijn een aantal uitdagingen op het gebied van wonen, winkels en zorg. Samen met betrokkenen stelden we een actuele stedenbouwkundige visie op om het centrum aantrekkelijker en gezonder te maken.
- **Ontwikkelingen nieuwe bedrijventerreinen**
Naar aanleiding van het eerder vastgestelde Regionaal Programma Werklocaties zijn er drie kansrijke gebieden naar voren gekomen als mogelijke uitbreidingslocaties voor bedrijven in Zelhem, Hengelo en Steenderen. In 2025 is de haalbaarheid van de drie locaties onderzocht op diverse terreinen. De ontwikkelfase voor deze locaties gaat daarmee starten waarbij de gemeente actief de regie voert.
- **ISK onderwijslocatie voor jonge vluchtelingen**
De komende 10 jaar vangt de gemeente Bronckhorst jonge vluchtelingen (AMV's) op. Voor het ISK-onderwijs voor deze jonge vluchtelingen is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van de onderwijshuisvesting. Met het vrijkomen van de voormalige onderwijslocatie van het Kompaan aan Het Hoge 41 in Vorden is na een uitgebreid haalbaarheidsonderzoek deze locatie aangewezen als ISK-school. Met het aanbieden van onderwijs in de eigen gemeente, borgen we directe participatie in onze samenleving van deze groep.

Mooi wonen in vitaal Bronckhorst

- **Woonzorgvisie Gemeente Bronckhorst 2025-2030**
De woonzorgvisie is vastgesteld. Deze visie sluit aan bij de doelen en principes in andere plannen, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het beleidskader Sociaal Domein Bronckhorst en de Regiovisie Achterhoek en de Omgevingsvisie. De woonzorgvisie richt zich op een passend woonzorgaanbod voor alle inwoners. We willen dat inwoners langdurig in hun woning en vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en zorg kunnen blijven ontvangen. Daarom zetten we in op de toevoeging van voldoende levensloopgeschikte, geclusterde en zorggeschikte woningen op de juiste plek. Dit bevordert de zelfstandigheid en kwaliteit van leven voor alle bewoners.
- **Regionale aanpak wonen, welzijn en zorg**
Ook is er een Achterhoekse aanpak Wonen, Welzijn, Zorg 2025-2035 vastgesteld. Het plan richt zich op het verbeteren van voorzieningen voor kwetsbare groepen, zoals ouderen en mensen met dringende huisvestingsbehoeften. Het voorstel omvat onder andere een eerlijke verdeling van woonzorgvoorzieningen en het delen van kennis tussen gemeenten.

Samen leven werken en ontmoeten in een gezonde leefomgeving

- **Onderzoek binnensport Zelhem**
Na een capaciteitsonderzoek bleek dat drie zaaldelen aan sportvloeroppervlak in Zelhem voldoende zijn om het bewegingsonderwijs en het huidige aanbod van sportverenigingen te huisvesten. Daarom is voorgesteld om deze drie zaaldelen te centreren op locatie De Pol en het gebouw van de huidige zaal te hergebruiken. Hier is door uw raad geld beschikbaar voor gesteld.
- **Dorpsschool Halle**
Uw raad stelde in 2025 vier kredieten vast voor de nieuwe Dorpsschool in Halle: verbouwing, verduurzaming, aanpassing van de buitenruimte en uitbreiding van het milieuparkje. Het doel is een toekomstbestendig en duurzaam schoolgebouw voor 120 leerlingen en kinderopvang te realiseren.
- **Cultuurvisie 2025-2035**
We stelden dit jaar de cultuurvisie op. Met de cultuurvisie willen we cultuur toegankelijk maken voor iedereen, ongeacht achtergrond of leeftijd als essentieel onderdeel van een gezonde samenleving. De visie bestaat uit vier programma's: het versterken van sociale samenhang, persoonlijke ontwikkeling, het bevorderen van een aantrekkelijke leefomgeving en het verbeteren van gezondheid en welzijn.
- **Initiatieven Leefbaar en Sportief Bronckhorst 2025**
Na de goedkeuring van 28 projecten en initiatieven vanuit het project Leefbaar en Sportief Bronckhorst in 2024, zijn er in 2025 nog een tweede reeks van vijf aanvragen gehonoreerd voor initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan de leefbaarheid en sportiviteit in de gemeente. Doel van het project is om samenwerking tussen inwoners en organisaties te stimuleren.
- **Structurele borging POH functie**
Van 2017 tot juli 2023 werkten huisartsen, de gemeente Bronckhorst en GGNet samen aan een project waarbij praktijkondersteuners (POH/SOH) jongeren hielpen. Huisartsen konden jongeren doorverwijzen naar deze ondersteuners voor hulp en advies. Door onder andere personeelstekorten en ruimtegebrek bij huisartsen wordt de hulp nu via sociale teams geregeld. Sociaal consulenten worden aanspreekpunt voor huisartsen en bieden advies bij jeugdfragen.
- **BOPA opvanglocatie AMV-ers Hengelo en Vorden**
Uw raad stelde twee BOPA's (Buitenplanse Omgevingsactiviteit) vast voor de tijdelijke opvang van maximaal 80 alleenstaande minderjarige vluchtelingen aan de Bedrijvenweg in Vorden en locatie Elderinkweg 2 in Hengelo. Deze worden naar verwachting in 2026 in gebruik genomen.

Landschappelijke kwaliteit met oog voor verschillende belangen

- **Ruimtelijk Perspectief Achterhoek**
Er is een Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (RPA) opgesteld waarbij ook in Bronckhorst de intentie is uitgesproken om regionale ruimtelijke opgaven gezamenlijk aan te pakken. Het RPA is ontwikkeld door de Achterhoek Board en de Stuurgroep RPA, met vertegenwoordiging van gemeenten en het waterschap. Het dient als basis voor toekomstige ruimtelijke plannen en biedt input voor provinciale en landelijke processen. Het RPA vormt ook een bouwsteen voor de Achterhoekvisie 2050.
- **Uitwerking projecten RegioRotonde**
Er is besloten het programma RegioRotonde voort te zetten met de uitwerking van twee projecten: een circulair werklandschap met mestvergister en een energiegemeenschap. Deze projecten richten zich op het verbeteren van energievoorziening, waterbeheer en

hergebruik van grondstoffen in het gebied Steenderen en breder. Doel is om innovatieve, circulaire oplossingen te ontwikkelen die bijdragen aan economische groei, vermindering van netcongestie en verbetering van biodiversiteit.

Werken aan het landelijk gebied

- Net voor 2025 is het omgevingsprogramma Landelijk Gebied vastgesteld. Het afgelopen jaar werkten we aan de drie thema's landbouw, erfgoed en biodiversiteit. We werken daarbij nauw samen met betrokken inwoners, (agrarische) ondernemers en organisaties. Ook het rijk, regionale partners en grondeigenaren hebben een belangrijke rol.

Bijzonderheden

- Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
In 2025 publiceerde Defensie het Ontwerp nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) waarin boven en nabij Bronckhorst een laagvlieggebied voor helikopters, corridors voor onbemande drones voor cargo en een militair oefenterrein als helikopterlandingsplaats zijn aangewezen. Met uw raad hebben we hierop een regionale zienswijze ingediend naast de provinciale zienswijze.

We hielden onze financiële positie gezond

Als u de financiële ontwikkelingen ziet vanaf de primitieve begroting over 2025-2029 tot het document wat voor u ligt, ziet u veel beweging. De begroting bevatte onze voornemens om o.a. de begrotingstekorten tegen te gaan. Hierdoor startten we het jaar met een begrotingsoverschot van € 1,6 mln. De belangrijkste ontwikkeling in de 1^e Tussenrapportage was de verwerking van de hogere zorgkosten, waardoor een negatief resultaat ontstond. Na verschillende ontwikkelingen in de 2^e Tussenrapportage zagen we het resultaat toenemen.

Bekijken we het begrotingssaldo en de wijzigingen hierop, dan verwachtten we het volgende beeld:

Omschrijving	Voordelig	Nadelig	Bedrag
Primitieve begroting			1.634
Amendement gebruik blauwe diesel		28	
Eerste begrotingswijziging (december 2024)	275		
Decembercirculaire 2024	291		
Overige raadsbesluiten voor 1e Tussenrapportage	5		
1e Tussenrapportage (juni 2025)		4.494	
Meicirculaire	947		
Actualiseren kapitaallasten (na Jaarstukken 2024)	1.138		
2e Tussenrapportage (november 2025)	1.169		
Septembercirculaire		287	
Eindwijziging		953	
Totaal mutaties	3.826	5.761	-1.935
Totaal geraamd resultaat (+ = overschot - = tekort)			-301

De feiten op 31 december

In de 2^e Tussenrapportage namen we u al mee in de ontwikkeling van de zorgkosten voor de jeugd. We volgen deze kosten nauw en zagen dat we niet het volledige bedrag nodig leken te hebben, ondanks het advies van een extern onderzoeksbureau. De verwachting die we toen met u deelden kwam uit, waardoor we € 1,7 mln overhielden. Daarnaast kennen we verschillende bedragen die we graag willen meenemen naar 2026. Het gaat om bedragen voor specifieke projecten die we niet in 2025

konden afronden of om andere redenen zijn doorgeschoven naar 2026. Voor deze resultaatbestemmingen houden we rekening met € 1,4 mln. Daarnaast willen we een bestemmingsreserve Realisatiestimulans woningbouw/grondexploitaties vormen voor de versnelling van betaalbare woningbouw en ter ondersteuning van (verlieslatende) grondexploitaties (€ 0,5 mln). Welke resultaatbestemmingen we voorstellen, leest u verderop onder 'We doen voorstellen voor resultaatbestemming'. Samen met de € 4,2 mln die we vanwege verschillende redenen als resultaat beschouwen, maakt dat we volgens de verslagleggingsregels van het BBV het jaar afsluiten met een voordelig saldo van € 7,8 mln. Dat is € 8,1 mln meer dan we veronderstelden bij de primitieve begroting die u als raad in november 2024 vaststelde.

Het positieve resultaat, naast de al omschreven jeugdzorg, kunnen we verdelen in vier verschillende lijnen:

- 1. De inzet van rijksmiddelen hadden we niet volledig nodig*
Denk hierbij aan specifieke gelden die we ontvingen voor bijvoorbeeld de opvang van de Oekraïners, migratie en integratie en de hervormingsagenda Jeugd. Ook ontvingen we middelen voor de realisatie van woningen. Een deel van deze middelen nemen we mee als resultaatbestemming.
- 2. We kenden verschillende financiële meevallers, zoals:*
 1. lagere uitgaven; denk aan bijvoorbeeld CAO ontwikkelingen die lager uitvielen, kosten van anterieure overeenkomsten die lager uitvielen en de post 'onvoorzien' die niet nodig was;
 2. hogere inkomsten; denk aan bijvoorbeeld verschillende leges - ondanks dat we in de tussenrapportage al een aanscherping deden - op o.a. burgerzaken en omgevingsvergunningen, verschillende personele uitkeringen, verschillende belastingen (bijvoorbeeld OZB en toeristenbelasting) en Algemene en specifieke uitkeringen (bijvoorbeeld Decemercirculaire).
- 3. We begroten op sommige plekken nog strakker*
Zo dekten we vast personeel meer uit projectgelden dan in eerste instantie mogelijk leek en raamden we sommige budgetten nog strakker. Met dit laatste lopen we meer risico, maar we maken een zo realistisch mogelijke inschatting.
- 4. We zetten minder personeel in dan we nodig hadden*
Het duurt bijvoorbeeld langer om vacatures in te vullen dan we zouden willen. Hierdoor besparen we loonkosten, maar betekent ook dat de werkdruk bij anderen groter wordt of dat taken niet uitgevoerd kunnen worden doordat de vacature niet is ingevuld.

Programma	Saldi per programma			
	Begroting (na wijziging)	Rekening	Afwijking	Voordelig / nadelig
Zorg en ondersteuning	-40.794	-37.667	3.127	voordelig
1A Vitale inwoners en samenleving	-3.613	-2.406	1.207	voordelig
1B Toegang en individuele voorzieningen	-37.181	-35.262	1.919	voordelig
Wonen en leefomgeving	-25.701	-23.751	1.950	voordelig
2A Passend wonen	-383	357	740	voordelig
2B Aantrekkelijke leefomgeving	-25.319	-24.108	1.211	voordelig
Bedrijvigheid en ontwikkeling	-2.621	-2.569	52	voordelig
3A Economie	-1.443	-1.323	120	voordelig
3B Duurzaamheid	-1.178	-1.246	-68	nadelig
Bestuur	-4.931	-4.854	77	voordelig
4A Besturen	-4.931	-4.854	77	voordelig
Totaal programma's	-74.047	-68.842	5.205	voordelig

Programma	Saldi per programma			
	Begroting (na wijziging)	Rekening	Afwijking	Voordelig / nadelig
Algemene dekkingsmiddelen	84.818	87.136	2.318	voordelig
Overhead	-14.867	-14.420	447	voordelig
Heffing Vpb				
Onvoorzien	-126	0	126	voordelig
Saldo van baten en lasten	-4.221	3.875	8.096	voordelig
Toevoeging / onttrekking reserves	3.920	3.933	12	voordelig
Gerealiseerd resultaat (+ = overschot - = tekort)	-301	7.807	8.108	voordelig

De uitgaven en inkomsten in vogelvlucht

In de infographic ziet u de inkomsten en uitgaven. De indeling past bij de meest herkenbare inkomstenbronnen en uitgaven. Onder de uitgaven van Bestuur staat ook 'organisatie', dit zijn de bedrijfsvoeringsonderdelen van onze gemeente.

Inkomsten 2025		Uitgaven 2025	
bedragen x € 1.000		bedragen x € 1.000	
	Begroting na wijzigingen	Rekening	
Het grootste deel krijgen we van het Rijk:	89.653	90.328	
De rest krijgen we uit:			
Lokale heffingen:	21.378	22.323	
Onroerendazaakbelasting (OZB)	9.897	10.049	
Rioolheffing	4.461	4.582	
Afvalstoffenheffing	3.957	4.185	
Omgevingsvergunningen	1.486	1.739	
Leges rijbewijzen, reisdocumenten etc	882	984	
Toeristenbelasting	485	540	
Forensenbelasting	70	103	
Reclamebelasting	140	141	
Overige inkomsten:	-15.766	-14.646	
Rentebaten	454	494	
Dividend	556	533	
Opbrengsten begraafplaatsen	630	591	
Opbrengsten huren en pachten	851	847	
Overige bedragen overheidsinstanties	2.246	3.147	
Overige inkomsten	-20.503	-20.257	
Dekking uit reserves:	35.482	35.505	
Totale inkomsten 2025	130.747	133.510	
Zorg en ondersteuning	55.422	52.328	
Vitale inwoners en samenleving	9.920	8.918	
Toegang en individuele voorzieningen	45.502	43.410	
Wonen en leefomgeving	35.844	34.567	
Passend wonen	2.263	2.340	
Aantrekkelijke leefomgeving	33.581	32.227	
Bedrijvigheid en ontwikkeling	8.666	9.539	
Economie	2.100	2.062	
Duurzaamheid	6.566	7.477	
Bestuur	20.664	20.597	
Besturen en organisatie	20.664	20.597	
Overige uitgaven	3.770	1.979	
Toevoeging aan de reserves:	6.681	6.692	
Totale uitgaven 2025	131.048	125.703	
Geraamd tekort	-301		
Gerealiseerd overschot		7.807	

We doen voorstellen voor resultaatbestemming

In de actuele cijfers op 31 december 2025 zitten 'vooruit te schuiven' bedragen. Dit zijn de bedragen die we in plaats van 2025 in 2026 en verder willen uitgeven. We noemen onze voorstellen hieronder en geven de toelichting erop in de bijlage bij het raadsvoorstel. We stellen voor, in lijn met voorgaande jaren, het resultaat (exclusief de in de tabel beschreven specifieke bestemmingen en de nieuw te vormen bestemmingsreserve realisatiestimulans woningbouw/grondexploitaties) voor 50% toe te voegen aan de Algemene reserve (€ 3,0 mln) en voor 50% toe te voegen aan de bestemmingsreserve voor de Investeringsagenda (€ 3,0 mln).

Voorstel		Bedrag
Gerealiseerd resultaat 2025		7.807
Uitbetaling subsidie sportief en leefbaar Bronckhorst	157	
Uitbetaling subsidies na uitwerking toegezegde afkoppelwerkzaamheden	50	
Doorschrijven subsidiebudget voor Beëindigingsregeling veehouderij (2024)	94	
Verkeersmaatregelen Hummelo (2018)	100	
Uitvoering overeengekomen subsidieverleningen 2025 in 2026		401
Opstelling Visie Sociaal Domein	95	
Preventiemaatregelen vanuit Hervormingsagenda Jeugd	84	
LEADER-budget 2025 voor nieuwe verzoeken	75	
Hulp bij Europese subsidieaanvragen en inventarisaties plattelandsvernieuwing	75	
Extra budget voor aanvragen bouwvergunningen	200	
Versterking regie volkshuisvesting	155	
Externe onderzoekskosten Route 2027	20	
Verplichte applicatie Burgerzaken	15	
Programma Migratie en Integratie	236	
Nieuwe voorstellen		955
Bestemmingsreserve Realisatiestimulans woningbouw/grondexploitaties (nieuw)	532	532
Gerealiseerd resultaat na bestemmingen		5.920
Van het gerealiseerde resultaat na bestemmingen 50% naar Investeringsagenda (bestemmingsreserve)	2.960	
Afgesproken bestemmingen		2.960
Resultaat, rest toevoegen aan de Algemene reserve (volgens BBV-regels)		2.960

+ = voordelig resultaat; - = nadelig resultaat

Leeswijzer

Over de Jaarstukken 2025

Onze jaarstukken maken wij zo kort, helder en overzichtelijk mogelijk. We rapporteren over onze ambities uit de Programmabegroting 2025-2028. De jaarstukken bestaan uit:

- hoofdstuk 1: de inleiding, de voorstellen voor het jaarresultaat en de leeswijzer van de jaarstukken
- hoofdstuk 2: het jaarverslag
- hoofdstuk 3: de jaarrekening

Wat we bereiken staat in het jaarverslag (hoofdstuk 2)

In de programmaverantwoording benoemen we de belangrijkste opgaven die in 2025 bijdroegen aan het bereiken van onze maatschappelijke doelen. Het jaarverslag bestaat uit de *programmaverantwoording* en de *paragrafen*.

De programmaverantwoording heeft vier delen (hoofdstuk 2.1)

We werken met vier raadsprogramma's met daarin een aantal deelprogramma's. In ieder programma is naast aandacht voor de beleidsdoelen en opgaven ook aandacht voor indicatoren, risico's en de financiën.

We dragen bij aan Sustainable Development Goals

Vanaf de Programmabegroting 2025 maken we zichtbaar maken aan welke SDG's we bijdragen. U leest dit bij de deelprogramma's.

De indicatoren geven een beeld van de (beoogde) effecten van ons beleid

We maken onderscheid tussen lokale en landelijke indicatoren:

- De lokale indicatoren laten zien wat het effect van het beleid was, gericht op onze eigen, lokale beleidsdoelen.
- De landelijke indicatoren geven inzicht in waar we staan en maken vergelijking met andere gemeenten mogelijk. Deze informatie kijkt terug op vorige jaren. We zijn op grond van wetgeving (BBV) verplicht om deze indicatoren op te nemen in de programmaverantwoording, maar sturen daar zelf niet op..

We noemen voor ieder deelprogramma de vijf belangrijkste financiële risico's

Het gaat om de grootste risico's die op 31 december 2025 een financiële impact hebben. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (2.2.2) staan de belangrijkste financiële risico's bij elkaar.

Elk programma sluiten we af met financiële informatie

Het gebruik van middelen ziet u ook terug in een programma. Welke investeringen we deden en waarvoor we de reserves gebruikten, staat in de bijlagen 3.12 respectievelijk 3.13.

In de 10 paragrafen beschrijven we aspecten die voor alle beleidsvelden belangrijk zijn (hoofdstuk 2.2)

In de tien paragrafen beschrijven we kort hoe we ons beleid uitvoerden. Het gaat dan om:

1. de belastingen (lokale heffingen);
2. de risico's (weerstandsvermogen en risicobeheersing);
3. het onderhoud van de openbare ruimte (onderhoud kapitaalgoederen);

4. hoe we de taken financieren (financiering);
5. de ondersteuning bij de taken (bedrijfsvoering);
6. de samenwerking met andere organisaties (verbonden partijen);
7. de grondposities (grondbeleid);
8. het gebruik van digitale voorzieningen (informatiebeveiliging en privacy);
9. de openbaarheid van stukken (Wet open overheid);
10. De inspanningen voor klimaat en energie (klimaat en energie).

In de jaarrekening staat ons financieel beeld centraal (hoofdstuk 3)

De jaarrekening geeft inzicht in de financiële situatie van onze gemeente. In de financiële overzichten staat ook de wettelijke en provinciale informatie die vereist is voor toezicht. De informatie in dit hoofdstuk gebruikt de accountant bij zijn controle van de jaarstukken. In de Rechtmatigheidsverantwoording (3.14) leggen we verantwoording af over het rechtmatig tot stand komen van de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties. De toelichting hierop staat in de paragraaf bedrijfsvoering (2.2.5). De jaarrekening bestaat uit de *balans*, het *overzicht van baten en lasten per programma* en *toelichtingen*.

Balans (hoofdstuk 3.1)

De balans geeft inzicht in de bezittingen, de schulden en het vermogen van Bronckhorst aan het begin en het eind van 2025. In hoofdstuk 3.4 lichten we de balansposten toe.

Overzicht van baten en lasten per programma (hoofdstuk 3.2)

Het overzicht van baten en lasten geeft het resultaat per programma en dat van Bronckhorst als totaal weer. We lichten de baten en lasten toe (hoofdstuk 3.6). Daar tonen we u ook een overzicht van baten en lasten weergegeven op kostensoorten (3.6.4) met daarop een toelichting (3.6.5). Zo geven we u inzicht in alle typen baten en lasten.

Overzicht baten en lasten per taakveld (hoofdstuk 3.11)

Taakvelden zijn wettelijk verplicht en de onder de taakvelden opgenomen activiteiten zijn voor elke gemeente hetzelfde. Hiermee zijn gemeenten op dit niveau vergelijkbaar. U ziet per taakveld de verschillen tussen de ramingen (na wijziging vanuit raadsbesluiten gedurende het jaar 2025) en de uiteindelijke realisatie.

Borg- en garantstellingen (hoofdstuk 3.15)

Hier geven we een overzicht van gewaarborgde geldleningen, gegarandeerde geldleningen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en borgstelling van in het verleden verstrekte hypothecaire geldleningen aan ambtenaren door het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel (HVO).

SiSa overzicht (hoofdstuk 3.16)

Gemeenten moeten elk jaar aan de rijksoverheid melden of en hoe ze het (rijks)geld besteden dat voor specifieke doeleinden gegeven wordt. Dit doen we via SiSa (Single information, Single audit). Dit betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige accountantscontrole. We zijn verplicht deze verantwoording als bijlage in de jaarstukken op te nemen. In het SiSa overzicht verantwoorden we 25 regelingen van het rijk.

Controleverklaring (hoofdstuk 3.17)

De accountant beoordeelt de jaarstukken en controleert of de baten en lasten kloppen. De controleverklaring en het opgestelde rapport van bevindingen bieden we afzonderlijk aan uw raad aan. Na vaststelling van de jaarstukken wordt de controleverklaring onderdeel van de jaarstukken.

De verordeningen zijn te vinden op www.wetten.nl

De verordeningen geven de kaders aan waarmee we werken. Ze zijn in te zien op www.wetten.nl.

Goed om te weten

- De jaarstukken zijn als pdf-bestand doorklikbaar (de inhoudsopgave en de onderstreepte woorden of zinnen), wat navigeren naar onderliggende stukken eenvoudiger maakt. Terug naar waar u was, gaat het snelst met de toetsencombinatie Alt + pijl links. Deze jaarstukken zijn ook online, als website, beschikbaar. De betekenis van afkortingen wordt via een mouse-over getoond (stippellijn onder de afkorting).
- In de financiële overzichten bij 'Wat heeft het gekost?' staat bij de saldoregel een '+' voor baten of overschotten en een '-' voor lasten of tekorten.
- In de andere tabellen vermelden we in het onderschrift wat een '+' of '-' betekent.
- De cijfers in tabellen, grafieken en opstellingen in deze jaarstukken staan in euro's maal 1.000 en ronden we af tot het dichtstbijzijnde duizendtal, tenzij anders vermeld.
- Waar we in toelichtingen een 'V' of een 'N' gebruiken, staat V voor voordeel en N voor nadeel.

2. Jaarverslag

2.1. Programmaverantwoording

ZORG EN ONDERSTEUNING

2.1.1. Programma 1 ZORG EN ONDERSTEUNING

Algemeen

Wat wilden we bereiken

- We willen jeugdigen weerbaar en gezond op laten groeien en zorg zoveel mogelijk voor zijn.
- We investeren in preventie en vroegsignalering, zodat inwoners nu en in de toekomst vitaal oud kunnen worden.
- Bronckhorst moet voor iedere inwoner een plek zijn waar hij/zij zich thuisvoelt, waar geen belemmeringen zijn voor zelfontplooiing en zelfredzaamheid.
- Iedereen heeft een stevige basis nodig om mee te kunnen doen naar vermogen.
- We versterken de leefbaarheid en samenredzaamheid van de samenleving als geheel.
- Beheersbaarheid en toekomstgerichte haalbaarheid van het sociaal domein.

Meerdere doelen bereiken we door in de verschillende programma's samen te werken. Om die reden komt een aantal doelen bij meerdere programma's terug. Aanvullend op deze doelen zetten we in op preventie en gezondheid, kansengelijkheid en een sterke samenleving. We stimuleren een gezondere leefomgeving en dat meer mensen gezonde keuzes maken en mee kunnen doen.

We dragen bij aan SDG-doelen

Door te werken aan bovenstaande doelen, dragen we bij aan verschillende SDG-doelen. Voor dit programma zijn de belangrijkste SDG-doelen waaraan we bijdragen:

SDG 1
Geen armoede

SDG 10
Ongelijkheid verminderen

SDG 3
Goede gezondheid en welzijn

Deelprogramma 1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

Alle inwoners van Bronckhorst deden mee in de samenleving

In 2024 stelden we het beleidsplan 'Gewoon meedoen' vast. Dit plan is de komende jaren de leidraad voor keuzes die we maken in het sociaal domein. Het heeft als doel dat inwoners naar vermogen deelnemen aan de samenleving en daarmee een gezonde en gelukkige invulling geven aan hun leven. We stelden verdiepende nota's op en voerden dit beleidsplan uit.

Voor de uitwerking stelden we in 2024 het beleidsplan 'Bestaanszekerheid' en de wijzigingen in de 'Verordening Sociaal Domein' vast. In 2025 richtten we ons op de invoering van dit beleid. Op een aantal thema's stelden we verdiepende nota's op. Op onderdelen voeren we die niet verder uit door de politieke keuzes in de vastgestelde Perspectiefnota 2025.

Resultaten

We ondersteunden mantelzorgers volgens het nieuwe beleid

We gingen door met de mantelzorgverwendag, de wandelingen, activiteiten voor jonge mantelzorgers en de mantelzorgwaardering. We werkten een nieuwe campagne uit die in 2026 start. De campagne heet 'Ik zie jouw zorg'. Met de campagne willen we mensen bereiken die niet weten dat ze mantelzorger zijn. We vernieuwden de mantelzorgwijzer nog niet, we besloten dat door te schuiven naar volgend jaar.

We namen de inclusieagenda en het uitvoeringsplan dementievriendelijke gemeente op in het Integraal Zorg Akkoord en de uitvoering van het VN-verdrag handicap

In de perspectiefnota 2025 koos uw raad ervoor geen apart budget op te nemen voor inclusie activiteiten. Het uitvoeringsplan dementievriendelijke gemeente is daarom niet uitgevoerd. De bedoeling is dat we van een doelgroepgerichte aanpak naar één brede, integrale aanpak van inclusie gaan. De Lokale Inclusie Agenda, zoals benoemd in het VN-verdrag handicap, herijkten we niet omdat deze nog van kracht is.

We droegen bij aan de Achterhoek Pride en de tentoonstelling 'We are pART of Culture', die de Grenslandprijs won. Regionaal werkten we binnen het Integraal Zorgakkoord aan het transformatieplan 'Veerkrachtig Ouder Worden' en aan het project 'Buurt als Ecosysteem'. In deze projecten zetten we samen met partners in de regio in op het meedoen van ouderen in de samenleving

Laagdrempelig meedoen borgden we op een andere manier

We stopten met Samen Bronckhorst'. We zochten andere oplossingen, zoals een maatjesproject van stichting Meedoen in Bronckhorst. We startten met de voorbereiding, maar het project kwam niet van de grond. We zoeken nu uit hoe we inwoners eenvoudig kunnen helpen om mee te doen in de maatschappij.

We zetten de gift voor een nieuwe statushouder om naar een lening

In voorgaande jaren kregen statushouders een gift als zij een huis toegewezen kregen. Deze gift was bedoeld om hun huis in te richten met wat echt nodig is. We besloten om deze gift om te zetten naar een renteloze geldlening. Zestien huishoudens ontvingen deze lening in 2025.

We zorgden voor voldoende ondersteuning van vluchtelingen

We zetten ons in voor goede ondersteuning aan statushouders en ontheemden in Bronckhorst. We verlengden de samenwerking met Vluchtelingenwerk. Zij gaven nieuwkomers juridisch advies en hielpen bij gezinshereniging. We startten met het opzetten van een vrijwilligerspunt, samen met Stichting Present en Stichting Meedoen in Bronckhorst. Ook deden we mee aan een regionale pilot voor een voorschakelklas. In deze klas bereidden we nieuwkomers in twaalf weken voor op instroom in het onderwijs. Voor Oekraïners besteedden we extra aandacht aan sociale en maatschappelijke vragen. We zorgden dat ze de taal beter leren en beter kennismaken met onze cultuur. Dit deden we

door vrijwilligers in te zetten, en we begonnen met een 'inburgering light'-traject. Oekraïners konden terecht op een maatschappelijk spreekuur. Van dit spreekuur werd wekelijks door acht personen gebruik gemaakt. We organiseerden voor hen verschillende trainingen over zorg, welzijn en werken in Nederland.

We boden huisvesting vanuit het programma Migratie en integratie

We zetten belangrijke stappen in een onzekere en veranderende omgeving. Vanaf 1 februari 2024 geldt de Spreidingswet. Alle gemeenten moeten nu asielzoekers opvangen. Het doel is genoeg opvangplekken te creëren en asielzoekers eerlijk te verdelen over provincies en gemeenten. Voor onze gemeente betekende dit dat we in 2025 de taak hadden om 160 asielzoekers en 90 statushouders op te vangen en 252 opvangplaatsen te realiseren voor Oekraïense ontheemden. De wet is nog steeds van kracht, ook al gaf het demissionaire kabinet aan de wet te willen intrekken. Ondanks dat besloten we dat we asielzoekers willen blijven opvangen in onze gemeente.

Resultaten

We bereidden twee opvanglocaties voor Alleenreizende Minderjarige Vluchtelingen (AMV's)

We bereidden met het COA de bouw en opening van de eerste twee opvanglocaties voor AMV's voor. Het COA noemt dit proces Proces Opvanglocatie AMV's (POA). Deze locaties worden reguliere opvangplekken voor de komende 10 jaar. Op deze twee locaties kunnen we maximaal 80 vluchtelingen per locatie opvangen. Opgeteld bieden deze twee locaties ruimte aan de totale opgave van 160 vluchtelingen. De twee opvanglocaties komen in Hengelo aan de Elderinkweg en in Vorden aan de Bedrijvenweg.

We verleenden asielnoodopvang

We vingen op verzoek van het COA asielzoekers op in een noodopvang. In de Betteld verbleven de afgelopen jaren tijdelijk maximaal zeventig AMV'ers. Zij bleven daar steeds enkele maanden per jaar. Naast asielopvang vingen we statushouders op. Op EuroParcs Marina Strandbad in Olburgen vingen we maximaal veertig nareizende statushouders op. Vanaf december kwamen daar in de Betteld in Zelhem tijdelijk nog maximaal honderd nareizende statushouders bij. Op beide locaties ging het dit jaar vooral om moeders en kinderen die nareidsen en verbonden waren aan een statushouder in een andere gemeente.

We realiseerden alternatieve woonvormen voor statushouders

Met woningcorporaties Sité en ProWonen zorgden we dat statushouders in gewone woningen kunnen wonen. Het huisvesten van statushouders werd steeds moeilijker. We hadden te maken met woningtekort, een voortdurende instroom, vertraagde IND-procedures en een mismatch tussen de mensen in de opvang en ons woningaanbod. Daarom kozen we ook voor alternatieve woonvormen, zoals het verhuren van kamers. Dit deden we bijvoorbeeld op een doorstroomlocatie of op een HAR+ locatie. In onze gemeente is een huis aangewezen als HAR+ locatie op basis van de nieuwe Hotel en Accomodatieregeling (HAR+).

Met deze woonvormen konden de corporaties alleenstaande en alleengaande statushouders beter opvangen in hun gebouwen. We konden hierdoor problemen voor nareizigers oplossen. We hoefden niet meteen een grote woning vrij te maken. Met Nidos en D3 realiseerden we drie kleinschalige opvanglocaties voor minderjarige statushouders. Nidos is de voogdijorganisatie voor AMV's en D3 is een jeugdzorginstelling. De drie locaties staan in Keijenborg, Vorden en Steenderen. Daar verbleven 26 alleenstaande minderjarige vergunninghouders.

In totaal vonden 78 statushouders een woning in Bronckhorst. Daarmee voldoen we aan de taakstelling voor 2025 en haalden we een deel van de achterstand van eerdere jaren in.

We huisvestten Oekraïense ontheemden

We realiseerden 259 opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne verspreid over 17 opvanglocaties van de gemeente. Dit waren vooral chalets op vakantieparken en particuliere huurwoningen. De kleinschalige opvanglocaties bleken in de praktijk goed te functioneren. Het gaat naar omstandigheden goed met de bewoners. Verhuurders werkten mee en de opvang was beheersbaar voor zowel de omgeving als de gemeentelijke organisatie.

Inwoners wonen veilig langer thuis

De woonzorgvisie hangt samen met beleid voor wonen. Het woonbeleid heeft consequenties voor het zorglandschap in relatie tot de benodigde woonvormen. Het doel is om mensen veilig en prettig langer thuis te laten wonen. Het blijft belangrijk dat inwoners zelf keuzes maken over de toekomst en de eigen gezondheidssituatie. We dragen bij aan bewustwording en we maken samen met onze woonpartners andere mogelijke woonvormen bekend.

Resultaten

We stelden een uitvoeringsprogramma op

We werkten aan beter wonen en zorgen in onze dorpen. Op basis van de woonzorgvisie en de woonvisie regelden we verschillende zaken. We stelden het premantelzorgbeleid op. Dat leidde tot vijftig aanvragen. We namen daar 45 van in behandeling.

Binnen de kernenaanpak gingen we aan de slag met levensloopbestendige woningen in onze dorpen. De zorg- en welzijnsinstellingen maakten goed gebruik van de uitnodiging om mee te denken. We vroegen we voor de regionale woonzorgvisie extra aandacht voor groepen mensen met minder kansen dan anderen op de woningmarkt.

We besteedden aandacht aan bewustwording. We hielpen inwoners nadenken over later, onder andere via de actie 'Denk na over morgen'. In Vorden organiseerden we thema-avonden binnen het project 'het dorp als ecosysteem'. Onderwerpen waren bijvoorbeeld het levenstestament en wonen in de toekomst.

We bereidden ons voor op de nieuwe wet Beschermd Wonen

Beschermd wonen is er voor mensen die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Deze mensen wonen op een beschermde plek met begeleiding, het liefst thuis of anders bij een beschermd wonen-instelling in de buurt. Het doel is dat ze zo snel mogelijk weer zelfstandig kunnen wonen en meedoen aan de samenleving. Het rijk stelde de invoering van de Wet Beschermd Wonen uit naar 2026. Over het verdelen van de taken uit deze wet zijn we in gesprek met de regio. Onze sociale teams zijn hierop voorbereid. We zorgen voor een

zorgvuldige overdracht. Op verzoek van centrumgemeente Doetinchem houden we een extra plek vrij voor de opvang van dak- en thuislozen.

Resultaat

We bereidden ons voor op de nieuwe wet Beschermd wonen

De invoering van de Wet Beschermd Wonen is opnieuw uitgesteld. Onze consultants beoordelen nu zelf of mensen beschermd wonen nodig hebben. We deden dat 45 keer, meer dan we vooraf dachten. De maatschappelijke opvang blijft onder de verantwoordelijkheid van centrumgemeente Doetinchem. We maakten afspraken met corporaties over huisvesting voor mensen die geen beschermde woning meer nodig hebben. Housing First maakte deel uit van deze afspraken, omdat een eigen woonruimte belangrijk is voor herstel. Door het woningtekort liep dit vast. Regionaal stelden we de visie Wonen, Welzijn en Zorg vast en werken we aan nieuwe afspraken over openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ).

We bevorderden de gezondheid van onze inwoners

In de periode 2023-2026 voeren we het plan van aanpak 'Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA) uit. We gaven uitvoering aan de GALA programma's en we zijn op de goede weg met het uitvoeren van de ketenaanpakken. We werken aan het Integraal Zorg Akkoord (IZA) via het Regionaal Plan Achterhoek.

Resultaten

Meer inwoners maken gezonde keuzes

We werkten aan gezondere inwoners, een sterke buurt en we stimuleerden bewegen. We deden veel activiteiten zoals Gezondheidschecks en JOGG. JOGG staat voor 'Gezonde Jeugd, Gezonde toekomst'. Hierbij werkten we lokaal en sinds dit jaar ook regionaal. We voerden een tussenevaluatie uit van de GALA-programma's en zagen goede resultaten. We zagen dat de meeste plannen op schema liepen. We werkten beter samen en letten in ons werk op gezondheid. Bijna alle vijf de ketenaanpakken zijn in uitvoering gebracht. We bleven de resultaten volgen en stuurden bij als dat nodig was.

We bevorderden de gezondheid van onze inwoners met regionale samenwerking

We werkten aan ketenaanpakken voor vijf verschillende thema's. Daarmee geven we uitvoering aan het IZA en het GALA. We maakten nog geen duidelijke vertaling van strategie naar plannen en acties voor het thema 'Preventie en Gezondheid'. Met de nieuwe themacoördinator konden we beginnen aan de inhaalslag.

We dienden het transformatieplan voor het thema 'Veerkrachtig ouder worden' in bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het landelijke budget was echter op, waardoor we het regionale plan niet konden uitvoeren. We startten wel met het opstellen van een nieuw plan.

Het ministerie keurde het transformatieplan voor het thema 'Mentaal gezond Achterhoek-Liemers' goed. De uitvoering betaalden we met geld van het rijk voor Mentale Gezondheid. Het 'Regionale Transformatieplan 'Mentaal gezond Achterhoek-De Liemers' maakten we klaar voor uitvoering.

De uitvoering voor het thema 'Prettig werken in zorg en welzijn' liep volgens planning. Hierbij waren alleen zorgorganisaties betrokken.

We bouwden aan een beter houdbaar zorgstelsel

Kosten voor zorg en ondersteuning blijven stijgen. De druk op zorg neemt toe door de personeelstekorten en meer vraag. Om inwoners te ondersteunen blijven we samenwerken

met zorgaanbieders. We blijven gebruik maken van informele netwerken. We zoeken naar nieuwe oplossingen in de (zorg)technologie.

Resultaten

Inwoners wonen langer in hun eigen woning door de inzet van zorgtechnologie

Er zijn presentaties in het gemeentehuis en op locaties in de gemeente gegeven over de mogelijkheden van zorgtechnologie. Hiermee vergrootten we de bekendheid van de technisch zorgondersteunende producten in onze gemeente. De sociale teams dragen de beschikbaarheid van deze middelen uit aan onze inwoners. Onze twee techambassadeurs vertelden inwoners over handige zorgtechnologie. We startten de pilot 'Slimme Watermeter'. Inwoners kregen een systeem waarmee iemand via het waterverbruik kan zien hoe het met ze gaat. De Technologische Zorg Academie Achterhoek liet mensen kennismaken met handige zorgproducten voor het dagelijks leven.

We sloten nieuwe contracten voor Jeugdhulp en Wmo

We zorgden dat we de komende jaren jongeren op tijd kunnen helpen en voorkomen dat kleine problemen niet groot worden. Begin 2024 besloten de colleges van de acht Achterhoekse gemeenten de contracten voor Jeugdhulp en Wmo niet te verlengen. Deze contracten liepen op 1 juli 2025 af. We maakten nieuwe afspraken met aanbieders die Jeugdhulp en Wmo-zorg geven die ingaan vanaf 1 januari 2026. In het aanbestedingsdocument zijn allerlei eisen opgenomen en die zijn bij de beoordeling gecheckt. Daarnaast is vanuit de regionale toezicht een aanvullende toets gedaan bij onderaannemers, want die moeten aan dezelfde eisen voldoen als de hoofdaannemers. We vertelden inwoners welke veranderingen eraan kwamen. Ook regelden we nieuw jongerenwerk tot en met 2029.

Indicatoren

Lokale indicatoren

We volgen onder dit deelprogramma geen lokale indicatoren.

Landelijke indicatoren

We volgen onder dit deelprogramma geen landelijke indicatoren.

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Vluchtelingenstroom, aantallen asielzoekers, wereldwijde ontwikkelingen.	De gemeente onvoldoende huisvestingsmogelijkheden en opvangplekken kan bieden voor vluchtelingen en asielhouders (conform wettelijke verplichting)	Financieel - ; Niet financieel - We niet de opvang bieden die we toegezegd hebben	50%	€ 1.500.000
Extern - Wijzigingen in de voorrangregeling huisvesting statushouders	We met een taakstelling, maar zonder voorrang we statushouders niet tijdig kunnen huisvesten binnen de huidige kaders en mogelijkheden.	Financieel - Er extra kosten ontstaan door tijdelijke oplossingen. Maatregelen vanuit de provincie die hierin toezichthouder is op het behalen van de taakstelling	50%	€ 1.500.000

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Uitvoering van de inburgeringswet per 1-1-2022	Het rijk voornemens is de inburgeringswet te wijzigen en de SPUK inburgering te korten.	Financieel - Er budgetoverschrijding plaatsvindt bij Inburgering en Participatie	70%	€ 500.000
Extern - Rijksoverheidsbeleid in ontwikkeling; Omgeving - Europees vluchtelingenbeleid; Organisatie - Huisvesting en opvang nieuwkomers (Oekraïners en statushouders)	Het aantal nieuwkomers toeneemt en de kosten de rijksmiddelen overstijgen	Financieel - Er een begrotingstekort ontstaat; Niet financieel - Dit mogelijk beperkte imagoschade met zich meebrengt	10%	€ 1.500.000
Extern - Aflopende financiering preventieve activiteiten via GALA en onzekerheid financiering AZWA en verder.	We minder inzet kunnen plegen op Gezondheidsbevordering en preventie, sociale basis en beweging.	Financieel - Er meer beroep wordt gedaan op individuele voorzieningen en druk op collectieve algemene voorzieningen.; Niet financieel - Imagoschade, afbreuk van ingezette interventies/ initiatieven	50%	€ 250.000

Bedragen in €

Deelprogramma 1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We werkten vanuit 'positieve gezondheid' aan de veerkracht van onze inwoners

We zorgen dat inwoners zo lang mogelijk vitaal blijven en actief meedoen in de samenleving. We zetten in op het voorkomen van problemen vanuit de visie Positieve gezondheid. We onderzoeken de mogelijkheden om meer in te zetten op herstelgerichte ondersteuning.

Resultaten

Onze inwoners blijven zo lang mogelijk vitaal door het inzetten op herstelgerichte ondersteuning

We richtten ons op een gezonde leefstijl. Meer bewegen hoort daarbij. Er is gesproken over de inpasbaarheid van methodiek Powerful Ageing volgens onze werkwijze. Dit is 2025 gerealiseerd en leidde tot een opdracht vanuit de raad om dit verder uit te werken. Powerful Ageing is een aanpak die helpt om krachtig ouder te worden. We verwachten dat ouderen gaan merken dat ze met gerichte fysiotherapie meer kunnen dan ze dachten. Dat geeft vertrouwen en verhoogt het welzijn, waardoor ze zich beter redden in het dagelijks leven.

Onze inwoners ontvingen passende oplossingen door de focus van cliëntondersteuning te veranderen

We werkten nauwer samen met Adviespunt Zorgbelang. Inwoners konden terecht bij een onafhankelijke ondersteuner en steeds meer mensen weten die te vinden. Zorgbelang organiseerde bijeenkomsten en gaf presentaties, waar onze medewerkers actief bij

aansloten. De samenwerking groeide en we richten de cliëntondersteuning steeds beter op wat inwoners nodig hebben.

De minimaregelingen sloten beter aan bij de behoefte van de doelgroep

We ondersteunden mensen met een laag inkomen op verschillende manieren. Inwoners konden gebruikmaken van meerdere meedoenregelingen, zoals een collectieve zorgverzekering, Jeugdfonds Sport & Cultuur en/of het Volwassenen Fonds Sport en Cultuur. Inwoners konden een budget aanvragen in de vorm van een 'Hier he'j wat-pas'. Er kwamen meer mogelijkheden om het budget op de pas te besteden. We verminderden de energiearmoede door de witgoedregeling te verlengen en verruimen. Mensen konden oude apparaten vervangen door zuinige apparaten.

We bereiken inwoners met financiële problemen zo vroeg mogelijk

Onze consulenten probeerden financiële problemen bij inwoners zo vroeg mogelijk te signaleren en snel hulp te bieden. Daarmee voorkwamen we dat problemen groter werden. Uit een landelijk systeem kregen wij gegevens van betalingsachterstanden bij o.a. zorgverzekeraars, energieleveranciers en verhuurders. Met die informatie konden we inwoners op tijd benaderen met onze 'vroeg-eropaf' aanpak. Onze consulenten begeleidden inwoners naar Schuldhulpmaatje, Humanitas en Stadsbank. Deze organisaties hielpen inwoners weer grip te krijgen op hun geld.

We bouwden verder aan een houdbaar jeugdinstelstel voor gezonde en weerbare jeugd

Samen met zorgaanbieders werken we aan transformatie van de zorg. Zo houden we de goede zorg voor onze inwoners in de (nabije) toekomst beschikbaar. Landelijk zijn er ontwikkelingen om de veiligheid van kinderen in kwetsbare gezinssituaties te verbeteren. Deze staan in de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Dit vraagt van onze sociale teams om zich hierin verder te ontwikkelen. Meer hierover staat bij deelprogramma 1B onder 'We werkten aan een toekomstbestendig zorgstelsel'.

Resultaten

We stuurden op transformatiedoelen om de ontwikkelingen binnen het zorgstelsel te beheersen

We stemden regelmatig af met zorgaanbieders. We hielden in de gaten of de veranderingen in de zorg goed gaan. Scheidingen vragen extra aandacht. Daarom sloten we ons aan bij Villa Pinedo. Dit is een plek waar kinderen en ouders kunnen praten, leren en ontspannen. Zo hielpen we gezinnen door een lastige tijd heen.

We startten met de werkwijze uit het rapport 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming'

Er is nog geen landelijk plan voor de uitvoering van kind- en gezinsbescherming. Ook voor de Achterhoek ligt er nog geen uitvoeringsplan. We keken daarom hoe we dit gaan aanpakken. Veilig Thuis stelde voor om dit te doen op het niveau van de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Intussen werkten onze sociaal consulenten volgens de aanbevelingen samen met Veilig Thuis en jeugdbeschermers. Zo zorgden we dat kinderen en gezinnen al goede hulp kregen.

We hebben stevige sociale teams die onze inwoners ondersteunen

Onze sociaal consulenten leerden een nieuwe manier van werken om inwoners sneller en slimmer te helpen. Door de training voor de Verklarende Analyse kregen we aanvullende handreikingen. Hierdoor komen we sneller tot de hulpvraag.

We versterkten de samenwerking met huisartsen voor betere ondersteuning van onze jeugd
De leidraad Samenwerking gemeenten en huisartsen is nog niet vernieuwd. We werken steeds beter samen met huisartsen. We stelden twee consultants aan die met ouders en kinderen spraken als er problemen waren. De consultants zochten met ouders en kinderen uit wat er aan de hand was en welke hulp het beste paste. Huisartsen konden hen inschakelen.

We werkten op Gelders niveau samen om de hoog-specialistische hulp anders te organiseren

Sinds dit jaar regelden we hoog-specialistische zorg samen in Gelderland. We brachten hulp en kennis naar het kind toe. Het kind hoefde niet te reizen voor zorg. We zorgden voor een fijne en veilige plek tijdens het verblijf. Dat deden we kleinschalig. We zorgden dat een kind weer zo snel mogelijk naar huis kon.

We werkten aan een toekomstbestendig zorgstelsel

Bij de opstelling van de tussenrapportage 2025 zagen we al dat de kosten van de jeugdzorg daalden. We hielden er rekening mee dat we minder geld nodig hadden dan in het budget is besloten. We hebben het budget om een aantal redenen niet aangepast. Door de lumpsum financiering was moeilijk te voorspellen hoeveel minder geld we nodig zouden hebben. Ook was (en is) het niet duidelijk of de daling een trend is die door zal gaan. Daarnaast omdat plotselinge zorg van één of twee jongeren met zeer complexe zorgvragen direct veel meer kosten zouden betekenen. En tot slot omdat de nieuwe regionale inkoop van zorg in 2026 ingaat en er sprake is van een overgangperiode. De gevolgen daarvan worden pas in de loop van 2026 duidelijk. Daarom blijven we de kosten in de gaten houden.

Het uiteindelijke tekort op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is ten opzichte van de tussenrapportage, lager uitgevallen. De stijging van kosten is doorgegaan, maar minder hard dan verwacht. Ten opzichte van de afgelopen jaren zien we dat er meer aanvragen voor huishoudelijke hulp zijn, omdat er steeds meer mensen op leeftijd in onze gemeente wonen.

We borgden het leerwerkbedrijf Werkcarrousel Bronckhorst

De Werkcarrousel biedt inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een veilige leer- en werkomgeving om zich te ontwikkelen. Door leren en werken te combineren, werd gewerkt aan perspectief op participatie en werk.

Resultaten

We vergrootten de doelgroep beschut werken en Wsw werkzaam bij private partijen door hen te begeleiden en ondersteunen

Mensen die beschut werk nodig hebben krijgen speciale begeleiding om een werkplek te vinden en te houden. We verlengden de samenwerking met bedrijven die werkplekken bieden. De overeenkomst met AVIKO verlengden we met drie jaar. Het UWV geeft aan wie beschut werk nodig heeft, er kwamen geen nieuwe mensen bij. Er is nog een aantal mensen dat onder de oude wet (de Wsw) valt, deze groep werd kleiner. Voor mensen die het nodig hadden, zochten we naar nieuwe werkplekken.

Gerichte ontwikkeling en begeleiding naar werk en maatschappelijke deelname

De Werkcarrousel ontwikkelde zich als leerwerkbedrijf. Dit leerwerkbedrijf hielp inwoners die moeilijk aan werk komen. Deze mensen leerden in de praktijk en deden werkervaring op. Ze kregen intensieve coaching en oefenden belangrijke werkvaardigheden. We startten de bouw van een nieuwe locatie. We spraken met Laborijn over betere samenwerking en bereidden een dienstverleningsovereenkomst voor.

We benutten de kansen van een krappe arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt in Bronckhorst blijft krap, waardoor werkgevers veel vraag hebben naar personeel. Daardoor ontstaan kansen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. We werken samen met lokale partners om zoveel mogelijk duurzame banen te realiseren.

Resultaten

We hielpen mensen aan het werk met de Loonkostensubsidie en de Participatiewet

Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen werken doordat werkgevers gebruik kunnen maken van de loonkostensubsidie. We gaven voorlichting aan de werkgevers en brachten ze in contact met mogelijke werknemers. Werkgevers in onze gemeente maken daar veel gebruik van. Vergeleken met andere gemeenten zijn bij ons daardoor veel mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk.

We zagen geen toename van sociale uitkeringen

We keerden 296 uitkeringen uit. Dat was net zo veel als het jaar daarvoor. Er kwamen meer statushouders bij die startten met inburgeren. Onze jobhunters hielpen meer mensen aan passend werk. De uitstroom bleef daardoor op peil. Mensen voor wie geen passend werk was, hielpen we aan een passende daginvulling.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Realisatie 2024	Doel 2025	Realisatie 2025
Client-ondersteuning	Aantal inwoners die door de inzet van cliëntondersteuning geholpen zijn en een oplossing hebben gevonden in het voorliggend veld.	Eigen data (cliënt-ervarings-onderzoek)	N.n.t.b.	2025		Nieuwe ind.	5%	
Beschut werken	Percentage doelgroep die geplaatst zijn bij private partijen	Eigen data	76%	2020	60% (WSW) 70% (Beschut werk PW)	53%	60% (WSW) 70% (Beschut werk PW)	58% (Wsw) 93% (Beschut werk Pw)

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Realisatie 2024	Doel 2025	Realisatie 2025
Mantelzorg	Aantal mantelzorgers die bereikt zijn via het Sociaal Team	Eigen data en MiB	573	2023	630	Nieuwe ind.	690	628
	Bereik van doelgroep via mantelzorgwijzers (fysiek en digitaal)	Eigen data en MiB	N.n.t.b.	2024	50	Nieuwe ind.	100	Onbekend
	Aantal betrokken werkgevers	Eigen data en MiB	N.n.t.b.	2024	10	Nieuwe ind.	20	Onbekend
Vrijwilligerspunt	Het aantal unieke contactmomenten van inwoners met het vrijwilligerspunt	MiB	N.n.t.b.	2024	30	Nieuwe ind.	50	102
Bestaanszekerheid	Laaggeletterdheid: Aantal deelnemers aan taaltrajecten (non formeel en formeel)	Graafschap college	74	2023	79	Nieuwe ind.	83	70
	Aantal jeugdigen dat gebruik maakt van minimaregelingen	Eigen data	223	2023	225	Nieuwe ind.	220	202
	Instroom van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de minimaregeling	Eigen data	62	2023	60	Nieuwe ind.	65	onbekend
	Aantal statushouders uit de bijstand	Eigen data	43	2023	30	Nieuwe ind.	30	43
	Hoogte van de gemiddelde schuldenlast bij instroom van 'Fase II – schulden oplossen' bij de Stadsbank.	Stadsbank	€ 34.000	2023	€ 34.000	Nieuwe ind.	€ 30.000	24.000

Landelijke indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
Kinderen in uitkeringsgezin (% tot 18 jarigen)	CBS 2024	2%	2%	2%	5%
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	CBS 2024	1%	1%	1%	2%
Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	CBS 2024	0%	0%	nb	nb

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
Verwijzingen Halt (aantal per 1.000 inwoners van 12 tot 17 jaar)	Halt 2024	4	3	5	8

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Indicator	Bron	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Gelderland 2025
Personen met een bijstandsuitkeringen (aantal per 10.000 inwoners)	CBS 2025	115	124,9	102,7	240,4
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar)	CBS 2024	184,4	182,1	geen data	geen data
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	CBS 2024	1,1%	1,1%	geen data	geen data
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	CBS 2024	geen data	geen data	geen data	geen data

Indicator	Bron	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Gelderland 2025
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	CBS 2024	13,6%	14,4%	geen data	geen data
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO (aantal per 10.000 inwoners)	CBS 2025	620	510	650	659
<i>Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026</i>					

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Schaarste op de arbeidsmarkt bij zorginstellingen	Er onvoldoende menskracht beschikbaar is bij gecertificeerde zorginstellingen. Ook bij specialistischer zorg en huishoudelijke hulp zien we dat het steeds moeilijker is om cliënten tijdig te plaatsen in de juiste zorg	Financieel - Er een begrotingstekort ontstaat.; Niet financieel - Doelstellingen niet worden gehaald	75%	€ 1.000.000
Mens - Complexe problematiek.	De wachtlijsten in de zorg oplopen door stijging van het aantal jongeren met een complexe problematiek	Financieel - Er tekorten op het budget komen; Niet financieel - Dit leidt tot minder weerbare jeugd	50%	€ 500.000
Organisatie - Krapte op de arbeidsmarkt binnen het sociaal domein	Inwoners die recht hebben op zorg of ondersteuning deze niet of niet tijdig ontvangen	Financieel - Dat de zorg/ ondersteuningsvraag groter en complexer wordt en de omgeving zwaarder belast wordt (zowel in het sociale netwerk als professionals)	75%	€ 250.000
Extern - Geopolitieke spanningen, bredere machtsverschuivingen tussen grootmachten en de militaire-strategische ontwikkelingen gericht op de NAVO en ontstaan vluchtelingenstroom vanuit regio Oekraïne (en Rusland) en de toename asielzoekers	Er mentale problemen ontstaan en trauma's worden ervaren waardoor de vraag naar ondersteuning traumaverwerking groter wordt	Financieel - De druk op GGZ WMO/jeugdhulp toeneemt en er onvoldoende compensatie van het rijk komt. Er een tekort aan personeel ontstaat.	75%	€ 250.000
Extern - Implementatie inkoop	De afrekening voor de nieuwe inkoop vindt achteraf plaats. Door de nieuwe systematiek en de nog uit te werken onderlinge verrekening tussen gemeenten is er een risico op hogere kosten van zorg.	Financieel - Tekorten op het budget.	25%	€ 500.000

Bedragen in €

Wat heeft het gekost

Programma 1 Zorg en ondersteuning	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Lasten:				
1A Vitale inwoners en samenleving	8.517	6.859	9.920	8.918
1B Toegang tot passende voorzieningen	42.981	40.405	45.502	43.410
Totaal lasten:	51.498	47.264	55.422	52.328
Baten:				
1A Vitale inwoners en samenleving	6.788	481	6.307	6.512
1B Toegang tot passende voorzieningen	8.417	7.514	8.321	8.148
Totaal baten:	15.205	7.995	14.628	14.661
Saldo:				
1A Vitale inwoners en samenleving	-1.729	-6.378	-3.613	-2.406
1B Toegang tot passende voorzieningen	-34.564	-32.891	-37.181	-35.262
Saldo totaal:	-36.293	-39.269	-40.794	-37.667

Financiële toelichting

Onder de deelprogramma's vallen verschillende taakvelden. In hoofdstuk 3.11 staat welke taakvelden dat per deelprogramma zijn. Ook geven we daar een toelichting op de afwijkingen per taakveld ten opzichte van de begroting (na wijzigingen).

Afwijkingen die bij alle taakvelden optreden (bedrijfsvoeringkosten personeel en investeringslasten), leggen we uit bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en overhead (3.6.2).

De beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen en de uitnutting hiervan staan vermeld in hoofdstuk 3.12 en de toevoeging van reserves en dekking van projectkosten uit reserves in hoofdstuk 3.13.

WONEN EN LEEFOMGEVING

2.1.2. Programma 2 WONEN EN LEEFOMGEVING

Algemeen

Wat wilden we bereiken

- Het creëren van vitale leefbare kernen met een woningvoorraad die zowel kwantitatief als kwalitatief aansluit bij de demografische ontwikkelingen.
- Een veilige, gezonde en aantrekkelijke woon- en leefomgeving.
- Gezond en innovatief ondernemersklimaat, bevorderen van werkgelegenheid, productiviteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- De centra van de vier grotere kernen Vorden, Hengelo, Zelhem en Steenderen zijn aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig.
- We willen jeugdigen weerbaar en gezond op laten groeien en zorg zoveel mogelijk voor zijn.
- We investeren in preventie en vroegsignalering, zodat inwoners nu en in de toekomst vitaal oud kunnen worden.
- Bronckhorst moet voor iedere inwoner een plek zijn waar hij/zij zich thuis voelt, waar geen belemmeringen zijn voor zelfontplooiing en zelfredzaamheid.
- Iedereen heeft een stevige basis nodig om mee te kunnen doen naar vermogen.
- Versterken van de leefbaarheid en samenredzaamheid van de samenleving als geheel.
- In 2030 is Bronckhorst energieneutraal en klimaatbestendig en is er sprake van een circulaire economie.
- Samenwerking en verbinding voor een actieve samenleving (dienstbare overheid).

Meerdere doelen bereiken we door in de verschillende programma's samen te werken. Om die reden komt een aantal doelen bij meerdere programma's terug.

We dragen bij aan SDG-doelen

Door te werken aan bovenstaande doelen, dragen we bij aan verschillende SDG-doelen. Voor dit programma zijn de belangrijkste SDG-doelen waaraan we bijdragen:

SDG 3
Goede gezondheid en welzijn

SDG 11
Duurzame steden en gemeenschappen

SDG 4
Kwaliteitsonderwijs

SDG 15
Leven op het land

Deelprogramma 2A PASSEND WONEN

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We bouwen de juiste woning op de juiste plaats

We willen dat het in Bronckhorst goed wonen is én blijft. Bronckhorst kent een krapte op de woningmarkt. Bovendien sluit het aanbod aan woningen, met relatief veel dure woningen, niet goed aan op de vraag en behoefte van onze inwoners. We hebben daarom een ambitie om 1.700 tot 2.200 woningen toe te voegen. Voor een evenwichtig woningvoorraad en de leefbaarheid in de kernen is het belangrijk dat we woningen voor starters en ouderen realiseren. We willen de juiste woningen op de juiste plek. Een groot deel van deze woningen moet betaalbaar zijn, zowel koopwoningen als huurwoningen.

In 2025 werkten we verder aan de realisatie van onze woningbouwambitie, waardoor we veel woningen in onze plancapaciteit hebben zitten en gaan realiseren. Daarnaast werkten we aan een duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad en aan het vitaal en leefbaar houden van onze kernen en het buitengebied. We werkten hierbij waar mogelijk integraal. Meer over deze aanpak staat beschreven in de deelprogramma's 1A Vitale inwoners en samenleving (2.1.1.), 3B Duurzaamheid (2.1.3) en de paragraaf Grondbeleid (2.2.7).

Resultaten

We realiseren een thuis voor iedereen in Bronckhorst

We stuurden op de toevoeging van 2/3 betaalbare woningen, waaronder de toevoeging van voldoende levensloopbestendige woningen. Dit deden we zodat er voor woningzoekenden een kans is op een passende woning. Dit draagt bovendien bij aan de doorstroming op de woningmarkt. Daarnaast stelde uw raad in december 2025 de regionale aanpak wonen, welzijn en zorg vast. Hiermee pakken we op regionaal niveau de uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg aan.

We zorgen voor voldoende woningen om in de woonbehoefte te voorzien

In 2025 zagen we dat onze inzet haar vruchten begint af te werpen. Eind 2025 stonden er ruim 1800 woningen in onze plancapaciteit. Daarvan zitten 84 woningen in onze eigen grondexploitaties. We zijn aan de slag gegaan met nieuwe woningbouwprojecten en zetten stappen in eerder gestarte projecten. We streefden ernaar deze woningen zo snel mogelijk te laten bouwen, maar bleven en blijven afhankelijk van externe factoren.

Binnen bestaand stedelijk gebied werkten we aan transformatie en inbreiding. Voor alle vijf uitbreidingslocaties hebben we stappen gezet. Bij Zelhem Het Loo is de bouw van 130 woningen gestart. Voor Hiddinks Weide Hengelo en voor Stokhorsterpark Hummelo is het voorlopig stedenbouwkundig plan vastgesteld en zijn de voorbereidingen voor de wijziging van de omgevingsplannen afgerond. Voor Mispelkamp Vorden stelden we de Ruimtelijke visie op en verzonden deze naar uw raad voor wensen en bedenkingen. Daarnaast werkten we voor Steenderen aan de startnotitie die de basis is voor het stedenbouwkundig plan. In het buitengebied maakten we woningsplitsing en het wonen op locaties van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) mogelijk.

Om goed te sturen op de toevoeging van voldoende betaalbare woningen voerden we in 2025 samen met de Achterhoekse gemeenten de Achterhoekse betaalbaarheidsgrens in. Deze categorie kijkt af van wat het rijk betaalbaar acht voor woningen en sluit aan op de regionale markt. Voor 2025 lag de Achterhoekse betaalbaarheidsgrens op € 370.000. Deze grens indexereren we jaarlijks.

We voeren de regionale woonagenda uit

In de regionale woonagenda staan de afspraken over de nationale woon- en bouwagenda met provincie en het rijk. In 2025 werkten we aan de realisatie van de afspraken uit de regionale woonagenda.

We actualiseren de visie voor wonen en zorg

Uw raad stelde in 2024 de geactualiseerde woonzorgvisie vast. We lichten het opstellen van het uitvoeringsprogramma toe in deelprogramma 1A Vitale inwoners en samenleving (2.1.1).

We pakken dorpen en wijken integraal aan

We weten dat goed wonen meer is dan een huis. We werken daarom ook aan sterke buurten. We werkten samen met meerdere partijen om dorpen en buurten toekomstbestendig te maken. Zo gingen we bij onze aanpak van de nieuwe wijk Het Loo in Zelhem, aan de gang met buurtmaken. Toekomstige bewoners, de ontwikkelaar, Markenheem, ProWonen, stichting Naoberschap Zelhem en gemeente zochten elkaar op. Ook gingen we in gesprek over het maken van een buurtkamer, waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten. We keken voor elke kern wat gewenst was voor een fijne leefomgeving. Dit legden we naast lopende initiatieven en zo bepaalden we wat aanvullend nodig is. We benutten koppelkansen in de directe omgeving van projecten, zoals waterproblematiek in de wijken die opgelost zijn door wateroplossingen in de nieuwbouwprojecten in Baak, Hummelo en Zelhem. Ook zijn we in Het Loo gestart met de pilot welstandsvrij bouwen. Onze integrale aanpak sluit aan bij de onderdelen uit de energietransitie (deelprogramma 3B Duurzaamheid (2.1.3)) en onze woonzorgvisie (deelprogramma 1A Vitale inwoners en samenleving (2.1.1)).

We ontwikkelden een aanvullend instrumentarium en nieuwe aanpakken

Het blijft belangrijk meer betaalbare woningen te hebben, om de kansen voor woningzoekenden te vergroten en doorstroming te bevorderen. Bij nieuwe plannen stelden we dat 2/3^e betaalbaar is. Dit deden we en blijven we op basis van onze woonvisie doen. We hebben ingezet op combinaties van transformeren van bestaand vastgoed, een mix van woonvormen en aantrekkelijke woonomgevingen, en konden inspelen op de behoefte van dorpen en buurtschappen. In 2025 stelden we samen met de woningbouwcorporaties Sité en ProWonen de kernenaanpak op.

Om te zorgen dat ons mooie buitengebied vitaal blijft, hebben we op basis van de in 2025 opgedane ervaringen onze beleidsregels voor woningbouw in het buitengebied geëvalueerd en aangescherpt.

Daarnaast stelden we nieuwe beleidsregels voor (pré)mantelzorgwoningen op. Deze regels helpen om inwoners langer in hun eigen omgeving te laten wonen. Regionaal zijn we aan de slag gegaan met het project 'samen bouwen we betaalbaar'. Daarbij werkten we aan goede voorschriften die we in een gezamenlijk afgestemde anterieure overeenkomst vastleggen. Verder werkten we mee aan 'Samen sneller bouwen' in de Achterhoek. We stelden met alle Achterhoekse gemeenten een regionale aanpak wonen, welzijn en zorg vast en werkten we aan een huisvestingsverordening voor alle Achterhoekse

gemeenten. Vaststelling van de huisvestingsverordening kan pas na invoering van de wet Versterking Regie Volkshuisvesting. We verwachten de huisvestingsverordening in 2026 voor te leggen aan uw raad.

We realiseren modulaire woningen (voorheen flexwoningen)

We bleven voortvarend inspelen op wat de woningmarkt nodig heeft. Daar hebben we ook een flexibele schil voor nodig. In samenspraak met de woningbouwcorporaties ProWonen en Sité werken we aan de realisatie van modulaire woningen. Uit de schuifpuzzel Zelhem is een locatie gekomen waarop ongeveer 40 modulaire woningen gerealiseerd gaan worden door ProWonen. We starten in 2026 met de planvorming voor deze locatie. Overige locaties wegen we samen met de corporaties af.

We vormen de lokale woonvisie (en kernenaanpak) om tot een volkshuisvestingsprogramma

We zijn gestart met het maken van ons volkshuisvestingsprogramma. Dit programma valt onder onze omgevingsvisie. Onze lokale woonvisie en de kernenaanpak krijgen hierin een plek. Daarnaast bevat het concrete maatregelen om het beleid te realiseren. We besteden in het programma aandacht aan de woonbehoefte en de daarmee samenhangende opgave voor woningbouw en passende huisvesting. Het volkshuisvestelijk programma ronden we begin 2026 af.

We stimuleerden het verduurzamen en het toekomstbestendig maken van bestaande woningen

We zijn gestart met de uitvoeringsagenda verduurzaming woningvoorraad. Dit doen we in lijn met de aanpak van het 'Spoor warmtetransitie' in deelprogramma 3B Duurzaamheid (2.1.3). Hier beschrijven we onze aanpak van deze verduurzaming. We zetten de eerste stappen naar aardgasvrij met de warmtetransitie.

We maakten prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties

We maakten, zoals elk jaar, afspraken met de woningcorporaties. In 2025 stelden we voor het eerst in Achterhoekverband meerjarige prestatieafspraken op voor de komende vier jaren. Lokaal maakten we afspraken voor 2026 en 2027. Deze afspraken helpen om onze doelen te halen, zoals het toevoegen van sociale huurwoningen, leefbare wijken en het verduurzamen van de huurwoningen.

De dienstverlening bij omgevingsvergunningen

We werkten in 2025 bijna alle vragen over ruimtelijke plannen die op een wachtlijst stonden weg en behandelden veel nieuwe aanvragen. We maakten regels duidelijker en we startten met een nieuwe aanpak. Binnen vier weken geven we onze eerste bevindingen en melden we de initiatiefnemer of een plan kansrijk is. Zo wisten binnen een kort tijdsbestek ruim honderd initiatiefnemers waar ze aan toe waren. Door deze inhaalslag kregen we later in 2025 veel principeaanvragen. Eind 2025 zetten we extra hulp in om achterstanden te voorkomen. Ook gaven we duidelijkheid over wonen in het buitengebied.

Resultaten

We gaven initiatiefnemers duidelijkheid over hun plannen

In het eerste en tweede kwartaal van 2025 hebben we ons ingezet om de wachtlijst voor vragen en initiatieven bij ruimtelijke ordening in z'n geheel weg te werken. Daarbij verduidelijkten we de processen en indieningsvoorwaarden en voerden we per 1 april 2025 een nieuwe werkwijze in. Een intakegroep beoordeelde alle nieuwe aanvragen en gaven binnen vier weken hun eerste bevindingen. Bij een aantal beoordelingen gaven we aan welke wijzigingen er nodig waren om tot een plan te komen dat in procedure genomen kon worden. De wachtlijst van ongeveer 100-140 (aan)vragen voor wijzigingen van het omgevingsplan beoordeelden we. Initiatiefnemers werden geïnformeerd en processen geüniformeerd.

Met (door)ontwikkeling van de uitvoeringsregels voor wonen in het buitengebied geven we veel initiatiefnemers duidelijkheid over hun wens om woningen te realiseren buiten de kernen. Met ons beleid bleken we een voorbeeld voor andere gemeenten. Daarnaast keek het rijk mee hoe we onze beleidsregels uitvoeren werden en vroegen ons af en toe ook om mee te denken met mogelijkheden voor het rijksinstrumentarium.

Uitvoeringskracht cluster Omgeving

In de 1^e tussenrapportage ontvingen we een extra budget van € 200.000. De bestemming was de afhandeling van de hiervoor aangehaalde principeverzoeken. Verwacht werden 20 tot 30 van deze plannen. De oploop van deze verzoeken verliep minder snel dan verwacht. Om achterstanden te voorkomen, zetten we eind 2025 een extern projectteam in. Deze werkwijze loopt in 2026 door.

In het totaal zijn er 166 conceptverzoeken behandeld, 36 initiatieven voor het wijzigen van het omgevingsplan en 44 principeaanvragen. Daarnaast zijn er 2 wijzigingen van het omgevingsplan gemaakt. Helaas is het Veegplan 2025-2 niet definitief gepubliceerd door technische problemen. Dit is voorzien voor begin 2026.

De aanvragen voor bouwvergunningen zijn als totaal gedaald ten opzichte van de jaren ervoor. Daarvoor in de plaats zijn aanvragen gekomen waarbij vergunningen werden aangevraagd voor de bouw van 1 of meerdere woningen. Het team vergunningen en meldingen heeft 294 conceptverzoeken behandeld en 600 aanvragen voor een omgevingsvergunning. Daaronder de kapvergunningen en uitwegvergunningen.

We verhogen de bouwleges

De inkomsten uit de leges bleken niet kostendekkend. We spraken in de Perspectiefnota 2025 af de bouwleges te verhogen.

Resultaat

We maakten de bouwleges meer kostendekkend

We verhoogden de prijzen voor omgevingsvergunningen met 10%. Toch dekken de opbrengsten nog steeds niet alle kosten. We deden nieuwe voorstellen om de opbrengsten uit leges te verhogen. De gevolgen van deze voorstellen worden merkbaar in 2026 en 2027. In de 2^e tussenrapportage 2025 gaven we al aan dat de opbrengsten voor de leges zijn gestegen. Bij afsluiting van het jaar bleek dit nog hoger dan verwacht in de 2^e tussenrapportage.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2025	Real. 2025
Wonen	Waardering buurt en kwaliteit van de woning*	AWLO	8	2018	8	*	8	*
	Uitbreiding woningvoorraad (netto toename aantal woningen (aantal gereed gemelde woningen minus gesloopte en samengevoegde woningen))	Gemeentelijk datasysteem	0	2019	+175	+46	+175	260
	Aanbod sociale huurwoningen	Gemeentelijk datasysteem	2.848	2019	2.920	3.012	2.984	3.013

* Onderzoek AWLO voor het laatst in 2021 uitgevoerd

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	ABF 2024	1,9	7,5	2,9	7,6

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Grondexploitatie Wonen: we voldoen naar verwachting aan de eisen rond een bijdrage uit de regeling Realisatiestumlans van het rijk	We subsidiegelden kunnen ontvangen	Financieel - We de verliesvoorziening naar beneden kunnen bijstellen	50%	€ -600.000
Organisatie - Verslechterde economische vooruitzichten	We minder legesopbrengsten ontvangen dan geraamd	Financieel - Er een begrotingstekort ontstaat	50%	€ 400.000
Omgeving - Alle grondexploitatie Wonen: onzekerheden in de raming van kosten en opbrengsten en afwijking in de toekomstige kostenstijgingen	We onvoorzien hogere kosten of lagere inkomsten krijgen.	Financieel - Een grotere verliesvoorziening moet worden gevormd	50%	€ 152.000
Mens - Dat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw haar verplichtingen niet meer kan nakomen	De gemeente haar achtervangpositie moet innemen	Financieel - Er renteloze leningen moeten worden verstrekt, renteverlies of derving rente-inkomsten plaatsvindt	10%	€ 385.000
Omgeving - Grondexploitatie Het Loo Zelhem: Onvoldoende netstroom, netcongestie en besluitvorming bij particuliere kavelkopers	Er vertraging optreedt	Financieel - Ruimtelijke procedures langer duren dan verwacht.	30%	€ 110.000

Deelprogramma 2B AANTREKKELIJKE LEEFOMGEVING

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

Bestuurlijke boetes, vergroten zichtbaarheid en tegengaan van ondermijning

In de begroting hadden we opgenomen dat we de mogelijkheden voor het invoeren van bestuurlijke boetes gingen onderzoeken, zoals bijvoorbeeld bij een overtreding van een wettelijk voorschrift waarbij de overtreder een geldboete krijgt. Daarnaast vergroten we onze zichtbaarheid en zetten in op het tegengaan van ondermijning.

Resultaten

We verkenden eerst de mogelijkheden om bestuurlijke boetes in te voeren

Als gevolg van onvoldoende capaciteit stelden we het onderzoek naar de mogelijkheden voor het invoeren van bestuurlijke boetes uit. Ook de juridische verkenning en de analyse van de inzet en kosten van medewerkers stelden we uit.

Openbare Veiligheid en Toezicht en Handhaving

Als gevolg van onvoldoende capaciteit stelden we het onderzoek naar de mogelijkheden voor het invoeren van bestuurlijke boetes uit. Ook de juridische verkenning en de analyse van de inzet en kosten van medewerkers stelden we uit.

Onze toezichthouders en handhavers waren meer zichtbaar aanwezig in alle kernen en in het buitengebied. Daardoor zagen zij sneller problemen, spraken inwoners aan en boden zo tijdig ondersteuning. We bezochten aandachtsevenementen voor controle. De meeste evenementen voldeden aan de vergunningsvoorwaarden, voor veilige en goed georganiseerde activiteiten voor inwoners en bezoekers. Op het gebied van ondermijning boekten we ook resultaten. We sloten meerdere locaties waar drugs werden geproduceerd. Dit was het resultaat van goede samenwerking met politie en andere partners. Zo droegen we bij aan het tegengaan van criminaliteit en het verbeteren van veiligheid en leefbaarheid in de gemeente.

We verhoogden het krediet voor de aanpassing van brandweerkazernes

De vier kazernes in Bronckhorst zijn ons eigendom. We zorgden dat de brandweerkazernes Arbo-technisch aan de huidige eisen bleven voldoen en voerden de nodige aanpassingen uit.

Resultaten

We realiseerden gezonde en veilige werkplekken voor de brandweerlieden

We voerden de werkzaamheden aan de vier brandweerkazernes in Hengelo, Steenderen, Vorden en Zelhem uit binnen het beschikbare budget van € 630.000. We realiseerden onder meer gescheiden doucheruimtes, installeerden mechanische afzuiging in de remises en brachten voorzieningen voor het drogen van brandweerpakken aan.

We wijzigden de uitvoering van het wegonderhoud en straatmeubilair

We richten ons op veilig en doelmatig beheer van de openbare ruimte. Om te komen tot een sluitende begroting, voerden we tijdelijk minder onderhoud uit en vervingen straatmeubilair alleen daar waar dat strikt nodig was.

Resultaten

We onderhielden tijdelijk onze wegen op een andere wijze

We onderhielden de gemeentelijke wegen doelmatig, waarbij de nadruk lag op het waarborgen van de verkeersveiligheid. We stelden onderhoudswerkzaamheden uit die nog niet strikt noodzakelijk waren.

We vervingen straatmeubilair alleen waar nodig

De kwaliteit van het straatmeubilair in de openbare ruimte bleek over het algemeen goed. Hierdoor was vervanging minder vaak nodig dan in voorgaande jaren. Dit droeg bij aan een efficiëntere inzet van de beschikbare middelen.

We maken andere keuzes bij bermonderhoud

We voerden onderhoud uit aan onze bermen voor de verkeersveiligheid en de biodiversiteit. We wijzigden dit onderhoud op onderdelen. We bleven 80% van de bermen ecologisch beheren. Met ingang van 2025 maaiden en ruimden we het groenafval in één werkgang.

Resultaten

We maakten verantwoorde keuzes over onze bermen

Op plekken waar de berm voortdurend beschadigd raakte, legden we bermstenen of herstelden we ze. Soms deden we dat samen met asfaltwerk. Het verlagen van bermen en het leggen van bermstenen stelden we met 2 jaar uit. Waar regenwater daardoor onvoldoende kon wegstromen, werd dat direct opgelost.

We maaien de bermen en ruimen het maaisel meteen op

Deze maatregel drukte niet alleen de kosten, maar hielp ook om de bermen schraler te maken, omdat er minder meststoffen in de grond komen. Op deze manier gingen we door met het herstellen van de natuur in de bermen.

We voerden de infrastructurele aanpak Hummelo - Keppel - Drempt uit

Een werkgroep ontwikkelde de aanpak: Hummelo - Keppel - Drempt. Hoofddoel was en blijft het verbeteren van de verkeersveiligheid en de leefbaarheid in Laag-Keppel, specifiek rond de Hummeloseweg, de Dorpsstraat en in Drempt de Zomerweg.

Resultaten

We stelden de proef éénrichtingswegen op de Dorpsstraat en Hummeloseweg in Laag-Keppel uit

De verkeersbesluiten van de provincie Gelderland en de gemeente Bronckhorst om de proef te starten zorgden voor bezwaar- en beroepsprocedures. Deze procedures kostten meer tijd dan verwacht. De provincie had nog geen natuurvergunning aangevraagd voor uitvoering van de proef. Daarom schuift de proef door naar 2026.

We reconstrueerden de Zomerweg in Achter-Drempt

In maart openden we samen met de bewoners de nieuwe inrichting van de Zomerweg op een feestelijke manier. Voor 2026 maakten we afspraken om de inrichting te evalueren met bewoners en ondernemers.

We stellen een mobiliteitsplan op

Ons Verkeersbeleid, het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP), stamt uit 2007 en evalueerden en vulden we in 2013 aan. Sindsdien is er verkeerskundig en maatschappelijk

veel veranderd. In 2024 voerden we een inventarisatie uit van ons bestaande beleid en of dat nog past in de huidige tijd. We werkten in 2025 aan het nieuwe beleid.

Resultaten

We werkten aan het mobiliteitsplan

De gesprekken over de verschillende netwerken (fiets, auto, vrachtwagen) en het opstellen van de tekst over het mobiliteitsplan, kostten meer tijd dan ingeschat. Daarom stellen we het presenteren van het mobiliteitsplan uit tot in 2026.

We stellen een meerjarige uitvoeringsagenda op

We maken het uitvoeringsplan nadat we het mobiliteitsplan vaststellen. Daardoor ligt het uitvoeringsplan nog niet klaar.

We verkennen betaald parkeren in het stadje Bronckhorst

U hebt een motie aangenomen waarin u ons verzoekt geen prioriteit te geven aan het onderzoek naar en mogelijk invoeren van betaald parkeren in Bronckhorst. Daarom voerden we het onderzoek niet uit.

We vergroten de leefbaarheid in onze kernen voor een vitaal Bronckhorst

In vitaal Bronckhorst geven we ruimte aan fysieke projecten en initiatieven in alle kernen en het buitengebied. Deze initiatieven droegen bij aan de toekomstbestendigheid van de gemeenschap. Ze sloten integraal aan bij de verschillende opgaven die in de gebieden speelden. In een veranderende samenleving gaan we voor versterking van vitaliteit en daarom zetten we dit beleid na 2025 door.

Resultaten

We realiseren een verkeersveiliger centrum in Zelhem

We spraken met ondernemers over parkeren en stemden oplossingsrichtingen af. Daardoor heeft het proces langer geduurd en stelden we, eind 2025, het definitieve ontwerp voor de Smidsstraat en Magnoliaweg vast. We startten met de voorbereiding voor het vervolg: de herinrichtingen van de Markt en het parkje achter de bibliotheek.

We realiseren de aanpassing van de Dorpsstraat in Vorden

Door een langere voorbereiding en het overleg met verschillende partijen in Vorden, waaronder de Vordense ondernemersvereniging en de marktvereniging, is besloten de vergroening en het verkeersveiliger maken van de Dorpsstraat in Vorden door te schuiven naar begin 2026. Als onderdeel van de monitoring voerden we al wel vast een nulmeting onder inwoners uit.

We werken aan kansengelijkheid in het onderwijs

Met onze samenwerkingspartners vanuit het onderwijs, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, GGD en de bibliotheek werkten we aan de ontwikkeling van kinderen

in Bronckhorst. In 2023 zijn er doelen beschreven waar we in 2025 verder aan werkten. Met onze regiogemeenten zorgden we voor een structurele samenwerking tussen het onderwijs en de gemeenten en werkten we aan passend onderwijs voor nieuwkomers.

Resultaten

We realiseerden een duurzame verbinding tussen onderwijs en zorg

We werkten samen aan gelijke kansen voor alle kinderen in de gemeente Bronckhorst met de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). We zien dat niet alle doelen van het LEA worden gerealiseerd. Hierover zijn we in gesprek met onze partners, waarbij we streefden naar meer gedeeld eigenaarschap. In 2025 versterkten we ons contact met aanbieders van voor- en vroegschoolse educatie. We spraken met de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang) en legden meer contact met gastouders in onze gemeente. Dit helpt ons om de leer- en ontwikkellijn van jonge kinderen sterker te maken wat past binnen het doel van het LEA. We werkten binnen het LEA aan een sterkere band tussen onderwijs en zorg. Met regiogemeenten regelden we jeugdhulp in het speciaal (basis)onderwijs in Zutphen. Hiermee sloegen we een brug tussen onderwijs en zorg. Een belangrijk resultaat dat positief werkt op de begeleiding van kinderen en de kans verkleint op verdere problemen in het onderwijs of (jeugd)zorg.

We realiseerden een duurzame uitvoering van het nieuwkomersonderwijs

We hebben ons ingezet voor goed onderwijs aan nieuwkomers. Samen met de regio startten we een nieuwe taalschool voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Die ging in mei 2025 open. Er is gesproken over de jongeren van 12 tot 18 jaar met de Internationale Schakelklassen (ISK). We keken naar hoe de jongeren goed kunnen doorstromen naar het vervolgonderwijs. In 2026 gaan we hiermee verder. We gingen in 2025 aan de slag met alles wat nodig is voor de komst van de ISK in Vorden. In september startten we een overleg met omwonenden. Dit overleg laten we doorlopen, ook als het ISK-onderwijs van start is gegaan. Doel van het overleg is: delen van zorgen en ideeën en zoeken naar oplossingen voor dingen die in de buurt spelen. Daarnaast het werken aan het versterken van het contact tussen school, gemeente, politie en buurt. Ook maakten we afspraken met Achterhoek VO over het schoolgebouw en het onderhoud van de buitenruimte, zodat alles klaarstaat wanneer de leerlingen komen.

We investeren in onderwijslocaties

We bereiden de bouw voor van drie scholen in Halle en Zelhem. Daarnaast brengen we onze investeringen in kaart op basis van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP).

Resultaat

We bouwen drie nieuwe scholen in Halle en Zelhem

In Halle begonnen we met de voorbereiding van de bouw, die naar verwachting eind 2026 wordt opgeleverd. In Zelhem gingen we aan de gang met het vervangen van drie bestaande onderwijsgebouwen door twee nieuwbouwprojecten. De plannen voor de nieuwbouw voor school De Meene en Loo, hebben we afgerond. We ontvingen een subsidie voor het innovatietraject van € 1,6 mln. We kiezen in het 1^e kwartaal van 2026 de beste locatie voor de twee nieuw te bouwen scholen in Zelhem. We werken in 2026 de planning uit voor de nieuwbouw op de huidige locatie van de Jan Ligthartschool.

We investeren in duurzame sport- en culturele verenigingen en maatschappelijke organisaties

In het project 'Leefbaar en Sportief Bronckhorst' spraken we over voorzieningen en binnen- en buitenlocaties waar ontmoeting, beweging, culturele activiteiten en sport plaatsvinden. We stelden in vijf gebieden een kerngroep samen. In 2024 bekeken we wat er leeft en speelt in Bronckhorst, en ronden we de eerste fase van het opstellen van gebiedsplannen af. De periode 2025-2026 blijven we gebruiken om te werken aan de uitwerking van de gebiedsplannen. Inwoners en verenigingen bepaalden wat ze nodig vinden om ook op de lange termijn een aantrekkelijk aanbod te bieden. Op basis van de gebiedsplannen was en blijft het mogelijk om budget en ondersteuning te vragen. Na de toekenning van de aanvragen hielden we contact om zo een impuls te geven aan sport en leefbaarheid in Bronckhorst. Dat blijven we ook na 2025 doen.

Resultaten

We werkten initiatieven die voortkomen uit Leefbaar & Sportief Bronckhorst uit

We investeerden voor een bedrag van € 2,6 mln de afgelopen twee jaar in 33 plannen van inwoners om onze gemeente leefbaar te houden. Hiermee maakten we het onder andere mogelijk om sporthallen en buurthuizen te verbeteren. Ook hielpen we inwoners bij het starten van een Dorpendeal.

Met verenigingen en inwoners creëerden we toekomstbestendige en duurzame sport- en culturele verenigingen

We waren veelvuldig in contact met sport- en cultuurclubs over samenwerking en ondersteuning en verkenden met elkaar de mogelijkheden voor subsidies en plekken om te sporten. In september organiseerden we het Sport & Cultuur Café Bronckhorst. We startten nieuwe ideeën via het Lokaal Sportakkoord. We hielpen clubs met Leefbaar & Sportief Bronckhorst en zorgden dat iedereen mee kon doen.

We maken kunst en cultuur toegankelijk voor inwoners op basis van onze nieuwe visie

In de cultuurvisie namen we de gewenste ontwikkelingen en doelen op voor kunst en cultuur in Bronckhorst. Daarnaast stelden we ook een uitvoeringsagenda op.

Resultaat

We stelden een cultuurvisie en uitvoeringsagenda op

We stelden de Cultuurvisie Vonk voor 2025 tot 2035 vast, samen met het uitvoeringsprogramma voor 2026 en 2027. Als gemeente traden we actiever op, waar ruimte is voor iedere doelgroep binnen de gemeente om mee te doen. We verbinden, helpen en zetten aan. In het uitvoeringsprogramma is uitgewerkt wat we de komende twee jaar gaan doen en hoe we flexibel kunnen inspelen op wensen en behoeften wanneer dat nodig is.

We ontwikkelen een visie op de combinatiefuncties

In de afgelopen jaren breidden we de inzet van de combinatiefunctionarissen op verschillende beleidsterreinen uit. Zij spelen een belangrijke preventieve rol. We hechten belang aan een visie op de combinatiefuncties.

Resultaat

We ontwikkelen een visie op de combinatiefunctie

We integreren de visie voor combinatiefuncties in de brede visie op het sociaal domein. We werken aan een duidelijk uitvoeringsdocument waarin staat hoe we de combinatiefuncties in Bronckhorst invullen.

We geven aanvullende subsidie aan de lokale omroep

Gemeenten hebben volgens de Mediawet een instandhoudingsplicht voor de lokale publieke omroep. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werkt aan een wijziging van de Mediawet, waarbij het rijk de financiering overneemt. Het inwerkingtreden van de wet kent uitstel waarbij de feitelijke start verwacht wordt per 2028.

Resultaat

We borgen het voortbestaan van de lokale omroep

Met een bijdrage van € 2 per inwoner ondersteunden we de ambitie om de lokale omroep te laten groeien naar een sterke en moderne streekomroep. We streven daarbij naar goede journalistiek in de regio, waarbij we kunnen blijven voldoen aan de verwachtingen van inwoners.

We werkten integraal aan de opgaven in het landelijk gebied

We willen een toekomstbestendig landschap met oog voor alle belangen. Het gebruik van het platteland bepaalt de kwaliteit van het landschap en beïnvloedt wonen, werken en recreëren in onze gemeente. In het Omgevingsprogramma Landelijk gebied staat wat we tussen 2024 en 2027 doen voor het platteland. We focussen op biodiversiteit, erfgoed en landbouw. We werkten aan behoud en ontwikkeling van landschapselementen en biodiversiteit, onderhoud en restauratie van monumenten en aan behoud en ondersteuning van agrarische familiebedrijven. Het rijk en de provincies werkten aan nieuwe plannen voor het landelijk gebied. Ondertussen bleven we werken aan de opgaven en uitdagingen die in het platteland bestaan.

Resultaten

We werkten aan het versterken van het landschap en de biodiversiteit

We werkten hard aan het versterken van ons landschap, de natuur en de agrarische bedrijven. Dit jaar plantten we zo'n 250 bomen via 'Eén boom mot kunn'. Met bijna 140 vrijwilligers van landschapswerkgroepen en 't Onderholt zetten we duizenden nieuwe planten in de grond: meer dan 14.000 struiken, bijna 3,5 kilometer aan heggen, ruim 7.000 vierkante meter wilde bloemen, 5.000 bloembollen en bijna 250 bomen. De vrijwilligers en 't Onderholt legden ook een poel aan. Vrijwilligers hielpen met knotwilgen, wandelpaden, het bestrijden van Japanse duizendknoop, het schoonmaken van poelen en het verzorgen van fruitbomen en uilenkasten. We ondersteunden activiteiten zoals cursussen, excursies, opschoondagen en aanplant van laanbomen. Tijdens de biodiversiteitsdag deden 11 vrijwilligersgroepen mee en een aantal bedrijven. We maakten afspraken met grondeigenaren over beter beheer en hielpen ze met het wegwerken van achterstallig onderhoud aan houtwallen. We troffen voorbereidingen om nieuw beleid voor natuurkwaliteit op te stellen. We maakten een projectplan en voerden een marktverkenning uit. We pasten ons beheerplan aan zodat singels en houtwallen meer natuurwaarde krijgen.

We werkten aan toekomstbestendig erfgoed in een levend landschap

We zorgden voor ons erfgoed. Voor 14 monumenten en 8 molens gaven we subsidie voor schilderwerk, isolatieglas en dakrenovaties. We hielpen de Watermolen Vorden met een plan voor herbouw. In Hengelo kwam een stuk originele tramrails terug in het straatbeeld. We ondersteunden de Open Monumentendag en organiseerden bijeenkomsten over de mogelijkheden voor kerkgebouwen die zoeken naar een nieuwe functie. We sloten ons aan bij het project Agrarische Erfgoedtransformaties en rondde de pilot bij 't Anker af over zonnepanelen op een monument.

We werkten aan perspectief voor agrarische familiebedrijven

We spraken met agrarische familiebedrijven. We gingen op bedrijfsbezoeken en spraken over onderwerpen als gewasbescherming en laagvliegroutes. Ook ondersteunden we erfcoachgesprekken voor een veilig buitengebied. Met partners richtten we het Agrarisch Netwerk Achterhoek op om duurzaam boeren te versterken. Vanuit de P10 organiseerden we een grote conferentie over veranderend grondgebruik. Dit deden we samen met de K80, VNG en RTLG. We stuurden een lobbybrief naar meerdere ministeries over veranderend grondgebruik en gewasbeschermingsmiddelen. Dit deden we samen met de VNG, de Unie van Waterschappen en de K80.

We steunden initiatieven voor plattelandontwikkeling

We droegen bij aan plattelandontwikkeling via LEADER. In Bronckhorst kregen drie initiatieven steun: een stal in Halle, het opknappen van Station Vorden en de bouw van een kaasmakerij in Laag Keppel. We sloten ons aan bij Platform Achterhoek Food en werkten mee aan gezonde en duurzame voedselprojecten.

We ondersteunen gebiedsprocessen

We werkten gebiedsgericht. Rond drinkwatergebied 't Klooster zetten we stappen voor klimaatbestendige landbouw. We startten een pilot groenblauwe diensten, onderzochten subsidies, verbeterden het watersysteem en begonnen met een gebiedsprogramma voor zes jaar. In de Landgoederenzone werkten we met het waterschap aan projecten en bewaakten we de kwaliteit van plannen met aandacht voor landschap, cultuur en erfgoed.

We maken keuzes in het groenonderhoud

In de kernen onderhielden we de plantvakken, maaiden we de grasvelden en voerden onkruidbestrijding uit op de verharding. We verwachten dat de overlast van de eikenprocessierups in Bronckhorst verder afneemt of stabiliseert. Daarom beperkten we het aantal locaties voor bestrijding.

Resultaten

We voerden het groenonderhoud ongewijzigd uit

We zorgden in samenwerking met gecontracteerde aannemers voor het groenonderhoud. Binnen deze succesvolle samenwerking is de kwaliteit van het groenonderhoud naar tevredenheid gerealiseerd.

We bestrijden de eikenprocessierups (EPR) op kwetsbare plekken

Doordat we nestkastjes voor mezen ophingen en anders maaiden, zagen we een afname van eikenprocessierupsen en daardoor minder overlast. We pakten de eikenprocessierups alleen aan na meldingen en we deden dat op een biologische manier. We verwachten dat de overlast in Bronckhorst verder daalt of gelijk blijft.

We maken keuzes voor riolering zonder de woonlasten van inwoners te laten stijgen

Ondanks dat we in 2025 minder budget hadden voor de afkoppelsubsidie, bleven we ons inzetten voor onze afkoppeldoelstelling. In 2050 moet 30% van alle verhard oppervlak dat afwatert op gemengd rioolstelsel afgekoppeld zijn. Dit komt neer op gemiddeld 2 hectare per jaar. Afkoppelen droeg niet alleen bij aan een betere verwerking van regenwater, maar heeft ook een positief effect op de aanpak van droogte in de toekomst.

Resultaten

We blijven ons inzetten voor het afkoppelen van riool

In 2025 is 0,6 hectare verhard oppervlak afgekoppeld. Hoewel dit achterblijft bij onze jaarlijkse ambitie, zijn diverse projecten voorbereid. Hierdoor verwachten we de komende jaren weer boven het gemiddelde tempo te kunnen afkoppelen.

We continueerden onze inzet rond riolering

We bereidden verschillende projecten waarin de rioleringsopgave een belangrijke rol speelt, voor of besteedden deze aan. Het gaat onder meer om de Smidstraat/Magnoliaweg en het Industriepark in Zelhem, de Pastoor Thuisstraat en de Sint Janstraat in Keijenborg en de Bronckhorsterweg in Steenderen. Daarnaast borgden we bij alle nieuwbouwplannen dat waterhuishouding en riolering vanaf het ontwerp een volwaardige plek krijgen, zodat toekomstige knelpunten zoveel mogelijk worden voorkomen. Vanwege de uitzonderlijk sterke prijsstijgingen in de sector hebben we bovendien het kostendekkingsplan van het Watertakeplan Olburgen geactualiseerd voor de periode 2026–2030, zodat de financiële kaders weer aansluiten bij de actuele marktomstandigheden.

We blijven ons inzetten voor de leefbaarheid in de kernen

Gebiedsambtenaren blijven zich in samenwerking met Dorpsbelangenorganisaties (DBO's), inzetten voor de leefbaarheid in de kernen.

Resultaat

De leefbaarheid in de kernen bleef op peil

We konden, ondanks halvering van het budget voor gebiedsambtenaren en de DBO's ons blijven inzetten voor de leefbaarheid in de kernen. We voerden regelmatig overleg met de DBO's en werkten samen aan activiteiten en projecten voor een prettige woonomgeving. We stelden samen vast dat de leefbaarheid op peil bleef.

We werken volgens de Omgevingswet

De Omgevingswet verplicht overheden om nieuwe instrumenten te gebruiken voor het beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving. Naast de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's speelt het omgevingsplan een centrale rol. Dit plan vervangt de twee bestaande bestemmingsplannen. De kern van de wet is een integrale kijk op ruimtelijke kwaliteit met een 'ja mits' houding. Daar waar nodig actualiseren we de omgevingsvisie. Dit doen we op basis van opgedane ervaringen uit de vier omgevingsprogramma's.

Resultaten

We bouwden aan een casco voor het Omgevingsplan

We pastten onze Wro-veegplansystematiek aan de Omgevingswet aan. De veegplannen maakten we met de nieuwste plansoftware en landelijk geldende richtlijnen. We bleven hierin één van de voorlopers in Nederland. In de voorbereiding op een nieuw omgevingsplan startten we met de ontwikkeling van eigen medewerkers die dit kunnen realiseren. Als gevolg van bugs in de landelijke software konden we nog niet alles goed publiceren.

We voeren de Omgevingswet uit

We verbeterden in het afgelopen jaar onze interne processen voor de Omgevingswet die 1 januari 2024 in werking trad. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waar een bindend advies van de raad moet plaatsvinden, vonden we een vorm waarin we de behandeling van de aanvraag technisch, oordeelvormend en besluitvormend goed is verankerd. We vroegen proactief feedback op onze processen bij externe adviseurs van initiatiefnemers. Doorlooptijden van procedures zijn verkort, waarbij duidelijkheid voor de initiatiefnemer voorop staat.

Doorontwikkeling omgevingsvisie

We werken vanuit de omgevingsvisie en kregen beeld waar we moeten actualiseren. Dit doen we op basis van opgedane ervaringen uit de vier omgevingsprogramma's.

Resultaten

We organiseren de integrale aanpak van gebiedsopgaven

We werkten de Omgevingsvisie nog niet uit in deelgebieden. Wel werkten we aan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en transities. Dat deden we integraal en we keken daarbij naar andere opgaven zoals energietransitie, woningbouw, ontwikkeling van werklocaties en klimaatadaptatie. In de lijn van de pilot Steenderen pakten we de 'Schuifpuzzel Zelhem' aan. De lessen die daaruit voortvloeiden bespraken we in uw raads werkgroep Fysiek met het doel om helder te krijgen hoe we de visie gaan uitwerken in deelgebieden.

We werkten aan een gebiedsvisie met diverse scenario's voor sport, onderwijs, maatschappelijke voorzieningen en wonen

We onderzochten mogelijke locaties voor nieuwe scholen in Zelhem en namen andere ruimtelijke ontwikkelingen mee in een gebiedsvisie. Binnen het project ‘Schuifpuzzel Zelhem’ werkten we drie scenario’s voor sport (waaronder ZZC ‘20), onderwijs, maatschappelijke voorzieningen en wonen uit. Het bedrag dat gereserveerd was in de eerste tussenrapportage voor de ontwikkeling van deze scenario’s besteedden we aan de inzet van een stedenbouwkundig adviesbureau en aan de inzet van onze planeconoom. We stelden eind 2025 een voorkeursscenario vast en nodigden de raad uit om wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2025	Real. 2025
Kansen-gelijkheid	Doel is om het bereikte aantal kinderen dat naar een voorschoolse voorziening (VSV) gaat te verhogen. Dit om de kans op uitval op de basisschool te verkleinen en te werken aan kansengelijkheid voor ieder kind.	Yunio; uitvraag van gebruik VSV bij ouders bij consult	72,13%*	2023	80%	87,60%	85%	79,5%**

* de gegevens zijn een momentopname van Yunio in het najaar van 2023.

** de gegevens van 2024 en 2025 zijn de percentages van de bereikte doelgroeppeuters (de kinderen met een voor- en voorschoolse educatie (VVE) indicatie). Het volledig bereikte aantal kinderen naar een voorschoolse voorziening (VSV) is niet bijgehouden na overleg met het consultatiebureau. Zij geven aan dat het geen waterdichte cijfers oplevert. De percentages die er aan gekoppeld worden zijn niet één of één over te nemen. De gegevens van de doelgroeppeuters zijn herleidbaar.

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2025	Real. 2025
Huisvesting bibliotheek	Aantal inwoners dat lid is van de bibliotheek binnen de gemeente Bronckhorst	Jaarverslag bibliotheek West Achterhoek	21,5% aant. inw. 7751	2019	16,2%	16,76%	15,2%	6017

Een daling van 1% per jaar is conform de landelijke ontwikkelingen. Gezien de relatie met het geboortecijfer (dalend) verwachten we ook afnemend aantal leden.

% leden = aantal / inwoneraantal (bij realisatie van 31-12 van jaar realisatie)

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2024	1,4	1	1,9	3,5
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2024	3,3	2,8	2,2	4,9
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2024	1,2	0,6	0,8	1,2
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	CBS 2024	0,3	0,3	0,4	1,8
% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) (leerlingen 12-23 jaar zonder startkwalificatie)	DUO 2024	1,4%	1,4%	1,8%	2,1%
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	Ingrado 2024	geen data	geen data	1,4	5,1
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	Ingrado 2024	6	11	12	28

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
% Niet-sporters	RIVM 2024	46,8%	geen data	40,2%	43,1%

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Netcongestie en/of het niet tijdig behalen van geplande oplossingen door netbeheerders om netcongestie te voorkomen/verminderen	De doelstellingen voor het verduurzamen en (ver)bouwen van sporthallen niet worden gehaald en/of verkregen subsidiegelden komen te vervallen	Financieel - Wanneer de werkzaamheden niet tot uitvoering kunnen komen worden subsidievoorwaarden niet behaald.; Niet financieel - Verdere uitstel leidt tot imagoschade. Beleidsdoelstellingen "energie neutraal 2030 Bronckhorst" worden niet behaald	75%	€ 2.500.000
Extern - Een wijziging van de SPUK regeling stimulering Sport kan de BTW op onderhoud/renovatie/nieuwbouw van sportaccommodaties alleen achteraf via SISA worden gedeclareerd	De SPUK regeling een budgetplafond kent en indien deze niet toereikend is kan de BTW op onderhoud/renovatie/nieuwbouw een kostenpost worden voor de gemeente	Financieel - Het beschikbare budget voor verduurzaming/renovatie/nieuwbouw van de gemeentelijke sportaccommodaties wordt overschreden	50%	€ 2.500.000
Extern - Netcongestie en/of het niet tijdig behalen van geplande oplossingen door netbeheerders om netcongestie te voorkomen/verminderen	Bij nieuwbouw onderwijshuisvesting van verschillende locaties is niet tijdig een oplossing.	Financieel - Kosten die worden gemaakt in de voorbereiding op nieuwbouw, kosten voor vervangende huisvesting moeten worden gemaakt; Niet financieel - De gemeente is gehouden uitvoering te geven op de wettelijke taak onderwijshuisvesting. Vertraging kan imagoschade opleveren	50%	€ 900.000
Omgeving - Een niet sluitende exploitatie van een zwembad	Eén of meerdere zwembaden moeten sluiten	Financieel - Er alsnog kosten voor sloop of andere kosten moeten worden gemaakt die voortvloeien uit het recht van eerste aankoop; Niet financieel - Er plaatselijke imagoschade optreedt	50%	€ 650.000
Extern - Inflatie/prijsstijgingen	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt	Financieel - Er vertraging optreedt en dit leidt tot extra kosten voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade ontstaat doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald	50%	€ 500.000

Bedragen in €

Wat heeft het gekost

Programma 2 Wonen en leefomgeving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Lasten:				
2A Passend wonen	3.593	1.835	2.263	2.340
2B Aantrekkelijke leefomgeving	32.736	29.360	33.581	32.227
Totaal lasten:	36.328	31.195	35.844	34.567
Baten:				
2A Passend wonen	2.329	1.619	1.881	2.697
2B Aantrekkelijke leefomgeving	9.426	7.304	8.263	8.119
Totaal baten:	11.756	8.923	10.143	10.816
Saldo:				
2A Passend wonen	-1.263	-216	-383	357
2B Aantrekkelijke leefomgeving	-23.309	-22.056	-25.319	-24.108
Saldo totaal:	-24.573	-22.272	-25.701	-23.751

Financiële toelichting

Onder de deelprogramma's vallen verschillende taakvelden. In hoofdstuk 3.11 staat welke taakvelden dat per deelprogramma zijn. Ook geven we daar een toelichting op de afwijkingen per taakveld ten opzichte van de begroting (na wijzigingen).

Afwijkingen die bij alle taakvelden optreden (bedrijfsvoeringkosten personeel en investeringslasten), leggen we uit bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en overhead (3.6.2).

De beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen en de uitnutting hiervan staan vermeld in hoofdstuk 3.12 en de toevoeging van reserves en dekking van projectkosten uit reserves in hoofdstuk 3.13.

BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING

2.1.3. Programma 3 BEDRIJVIGHEID EN ONTWIKKELING

Algemeen

Wat wilden we bereiken

- Een veilige, gezonde en aantrekkelijke woon- en leefomgeving.
- Gezond en innovatief ondernemersklimaat, bevorderen van werkgelegenheid, productiviteit en maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- De centra van de vier grotere kernen Vorden, Hengelo, Zelhem en Steenderen zijn aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig.
- In 2030 is Bronckhorst energieneutraal en klimaatbestendig en is er sprake van een circulaire economie.

Meerdere doelen bereiken we door in de verschillende programma's samen te werken. Om die reden komt een aantal doelen bij meerdere programma's terug.

We dragen bij aan SDG-doelen

Door te werken aan bovenstaande doelen, dragen we bij aan verschillende SDG-doelen. Voor dit programma zijn de belangrijkste SDG-doelen waaraan we bijdragen:

SDG 7
Betaalbare en duurzame energie

SDG 12
Verantwoorde consumptie en productie

SDG 8
Eerlijk werk en economische groei

SDG 13
Klimaatactie

SDG 9
Industrie, innovatie en infrastructuur

Deelprogramma 3A ECONOMIE

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We maken ruimte voor bedrijven in Bronckhorst

De komende jaren blijft de behoefte aan ruimte voor bedrijven in Bronckhorst bestaan. De huidige bedrijventerreinen bieden onvoldoende mogelijkheden om aan deze behoefte te voldoen. We vernieuwen daarom verouderde locaties en vergroten de mogelijkheden voor de ontwikkeling van bedrijven in het buitengebied. Daarnaast werken we plannen uit voor de uitbreiding en aanleg van nieuwe bedrijventerreinen.

Resultaten

We werkten verder aan de herstructurering Industriepark Zelhem

We sloopten het laatste voormalige bedrijfsgebouw en saneerden de grond. We voerden daarbij extra werkzaamheden uit vanwege nieuw ontdekte bodemverontreinigingen. Ook

deden we gelijktijdig aanvullend archeologisch onderzoek in het gebied. Na afronding van deze werkzaamheden stelden we een definitief ontwerp voor de openbare ruimte op. Op basis van de criteria voor gronduitgifte selecteerden we een potentiële lokale koper voor de nieuwe bedrijfskavel. Met het aangrenzende bedrijf is ook overeenstemming bereikt over het ruilen en verkoop van grond, waardoor ruimte is ontstaan om de weg te verleggen, te verbreden en om brede groenstroken aan te leggen.

We realiseren het plan van aanpak van de herstructurering van bedrijvenpark 't Werkveld in Vorden

We stelden een plan van aanpak op voor het integrale gebiedsproces op 't Werkveld in Vorden. In het najaar hielden we een enquête onder de ondernemers en bewoners van dit gebied. In een bijeenkomst haalden we aanvullende informatie op en werkten we aan draagvlak.

We onderzochten de haalbaarheid van drie voorkeurslocaties voor nieuwe bedrijvenparken
Voor Steenderen, Hengelo en Zelhem onderzochten we drie mogelijke werklocaties op haalbaarheid. We brachten verschillende technische en inhoudelijke thema's in kaart en beoordeelden de financiële mogelijkheden. Bij dit proces betrokken we diverse belanghebbenden en stakeholders. We concludeerden dat we aan de slag kunnen gaan met het opstellen van ontwikkelplannen per locatie.

We zochten naar mogelijkheden om bedrijven ruimte te bieden in Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB)

We keken naar de mogelijkheden die verschillende gebieden hebben om vrijkomende agrarische bebouwing een nieuwe bestemming te geven met niet-agrarische werkfuncties. Op basis van bestaand beleid voerden we een eerste verkenning uit en inventariseerden we mogelijke criteria die daarbij helpen. We voerden hierover ook overleg met Provincie. Er kwamen geen aanvragen binnen.

We stimuleerden ondernemers en bedrijven om te innoveren en actief bij te dragen aan de economie van Bronckhorst

Met ondernemers en vertegenwoordigende organisaties voerden we meerdere gesprekken over het versterken van een gezond en innovatief ondernemersklimaat, het verduurzamen van de economie en het bevorderen van de werkgelegenheid. We voorzagen ondernemers en bedrijven op tijd van de nodige informatie en legden verbindingen met andere partijen. Ook maakten we afspraken over de inzet van middelen, zoals ondernemersfondsen. Om het ondernemerschap te waarderen reikten we in samenwerking met Bedrijvig Bronckhorst weer de ondernemersprijzen uit.

We maken de winkelgebieden van Hengelo en Zelhem aantrekkelijker en toekomstbestendig

Op basis van de vastgestelde visie voor het centrum van Hengelo werkten we met initiatiefnemers aan de verandering van verschillende deelgebieden en locaties. Daarbij maakten we duidelijk waar we vasthouden aan centrumfuncties en waar ruimte is voor

andere functies zoals wonen. Voor Zelhem hielden we vast aan de eerder vastgestelde contouren van het winkelgebied. Voor beide kernen werkten we samen met ondernemers en bewoners aan de voorbereiding van het instellen van een blauwe parkeerzone. Het doel hiervan is te zorgen voor een duidelijke afbakening van kort en lang parkeren en daarmee voldoende parkeerruimte voor bezoekers van het winkelgebied.

We voeren de visie recreatie en toerisme uit

We ondersteunden de toeristische-recreatieve sector om de lokale economie te versterken en de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in onze kernen te vergroten. Om de inhoudelijke en financiële uitdagingen het hoofd te bieden gingen we aan de slag met een nieuwe toeristische beleidsvisie voor Bronckhorst, met nieuwe en scherpere kaders voor de inzet van onze financiële middelen en capaciteit.

Resultaten

We versterkten de lokale economie en leefbaarheid met de uitvoer van de campagne Tot Slot! In Bronckhorst

In samenwerking met de toeristisch marketing coördinator van Achterhoek Toerisme bouwden we de campagne Tot Slot! in Bronckhorst verder uit. Het bereik groeide en de sector realiseerde diverse projecten en evenementen, zoals Rolling Tweed. We gaven voor de derde en laatste maal subsidie aan dit project. Op basis van een evaluatie besloot de sector geen vervolg te geven aan het project, maar een nieuw project (rondom streekproducten) met meer bereik te starten.

Door bezuinigingen stelden we onze ambities bij. We stopten de verkenning van een Landmark en beëindigden de samenwerking met creatief bureau Mothership.

We droegen wel bij aan het succesvolle project GeoTour Bronckhorst ('Modern Schatgraven') en aan verschillende andere toeristische projecten en evenementen, waaronder Koningsdag in Doetinchem en het beter beleefbaar en toegankelijker maken van de kastelen en landgoederen. Zo gaven we een bijdrage aan de activiteiten bij de Wiersse, die de kasteelprijs voor 'meest bijzondere tuin van Nederland' heeft gewonnen, en verbeterden we de samenwerking met het Bronckhorster Kroonjuwelen Beraad.

We versterkten onze lokale economie door onze recreatieve basis op orde te houden

Op lokaal niveau richtten we ons op het versterken van de samenwerking binnen de sector (o.a. via toeristische ondernemersplatforms), op marketing en promotie en op versterking van recreatieve routes, evenementen en projecten. We leverden een bijdrage aan het beheer van het Boelekeerlspad, het Schoolpad en het Lettinkpad in Halle, de Ockhorstroute in Vierakker, de aanleg van het Klompenpad Keijenborg en projecten als de herinrichting van station Vorden (Perron Acht). Op regionaal niveau hanteerden we de VrijetijdsAgenda Achterhoek als leidraad voor de samenwerking op het gebied van recreatie & toerisme. Samen met andere gemeenten gingen we aan de slag met thema's als de balans tussen natuurbehoud en recreatie (in het project 'Natuurlijk te Gast in de Achterhoek'), vitale verblijfsrecreatie en inclusiviteit.

We deden geen data-onderzoek naar het toeristisch profiel van onze gemeente, vanwege het ontbreken van financiële middelen daarvoor. Het toeristisch profiel werd op hoofdlijnen uitgewerkt door de toeristisch marketing-coördinator.

We keken breder naar onze inzet voor toerisme

Afgezien van de routerecreatie in de natuur hadden we door bezuinigingen geen middelen om bij te dragen aan andere opgaven en doelen. Door meer samenwerking met andere domeinen en effectieve tijdsinvesteringen bereikten we ook die integraliteit. Dit bleek effectief

en is ook een belangrijk onderdeel in de nieuwe visie Recreatie & Toerisme, waarvoor we de eerste aanzet maakten.

We hadden hogere kosten

De jaarlijkse bijdrage aan Achterhoek Toerisme nam toe en de kosten voor onderhoud en beheer van recreatieve routes stegen ook. Met de hogere opbrengsten toeristenbelasting vingen we deze extra kosten op en hielden zelfs meer over. We werkten aan een nieuwe visie Recreatie en Toerisme, dat vanaf 2027 richting moet gaan geven aan het gewenste ambitieniveau en de bijbehorende budgetten.

We vierden 80 jaar bevrijding

We vierden het feit dat Nederland 80 jaar geleden bevrijd is. Deze gebeurtenis zou bij 75 jaar bevrijding in 2020 zowel landelijk als provinciaal groots opgepakt worden, maar ging door de coronapandemie grotendeels niet door.

Resultaat

We vierden 80 jaar bevrijding en besteedden extra aandacht aan de 4 en 5 mei vieringen

We ondersteunden lokale activiteiten in de dorpen. Hiervoor stelden we een budget beschikbaar. We pakten dit samen met de lokale comités op en informeerden hen over de mogelijkheden van bijvoorbeeld de provinciale subsidie.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2026
Bevorderen ondernemerschap	Onze dienstverlening aan onze ondernemers wordt beoordeeld met minimaal een 7	Ondernemerspanel	6,3	2021	7	6	7

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2025	Real. 2025	Doel 2026
Economie	Toename bedrijfsareaal (in hectare) op herontwikkelde bestaande bedrijventerreinen <i>Waarde is een toename ten opzichte van het voorgaande jaar</i>	IBIS	*	2020	+0,5 ha	0	+1 ha	0	+1,2 ha
	Aantal hectare aan nieuw gerealiseerd bedrijfsareaal of toename verwacht bedrijfsareaal dat in procedure is gebracht <i>Waarde is een toename ten opzichte van het voorgaande jaar</i>	IBIS	*	2020	+2 ha	0		0	+1 ha
	Aantal nieuw gevestigde bedrijven op nieuw of herontwikkelde locaties (vab's) in het buitengebied <i>Waarde is een toename ten opzichte van het voorgaande jaar</i>	IBIS	*	2020	+1	0	+1	0	+1

*Geen waarde bij nulmeting, omdat het toename betreft.

Thema	Effectindicator	Bron	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2026
Toerisme	Het effect op de lokale economie wordt gemeten aan de hand van de groei van de bestedingen; die moet minstens net zo goed zijn als de gemiddelde ontwikkeling in de Achterhoek	Achterhoek Toerisme monitor*	Groei in bestedingen ≥ Achterhoek	Bronckhorst: +20% Achterhoek: +18%	Groei in bestedingen ≥ Achterhoek

* Op basis van de Achterhoek Toerisme monitor (tweejaarlijks) wordt regionaal bepaald wat de groei is, dit geeft input geeft voor de lokale indicator.

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
% Functiemenging (verhouding tussen banen en woningen; 0= alleen woningen en 100= alleen banen)	LISA 2024	48,1%	48,2%	48,0%	54,6%
Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	LISA 2024	698,5	703,2	710,1	840,4
% Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking)	CBS 2024	72,3%	72,5%	73,3%	74,0%
Vestigingen (van bedrijven) (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar)	LISA 2024	192,3	196,9	203,1	174,2
Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026					

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Omgeving - Grondexploitatie Industriepark Zelhem: archeologische vondsten worden gedaan	Er vertraging optreedt	Financieel - We daardoor het subsidiebedrag dienen terug te betalen.	30%	€ 250.000
Omgeving - Grondexploitatie Industriepark Zelhem: onzekerheden in de raming van kosten en opbrengsten en afwijking in de toekomstige kostenstijgingen	We onvoorzien hogere kosten of lagere inkomsten krijgen.	Financieel - Een grotere verliesvoorziening moet worden gevormd	50%	€ 150.000
Omgeving - Grondexploitatie Industriepark Zelhem: Archeologische vondsten, onvoldoende netstroom en netcongestie	Er vertraging optreedt	Financieel - Ruimtelijke procedures langer duren dan verwacht.	30%	€ 89.000
Omgeving - Grondexploitatie Industriepark Zelhem: constatering bodemverontreinigingen	We hogere kosten voor bodemsanering hebben	Financieel - Een grotere verliesvoorziening moet worden gevormd	50%	€ 37.500
Extern - Het uitbreken van een pandemie/oorlog/natuurramp, ontstaat een economische recessie.	De aantrekkelijkheid en economische vitaliteit in de kernen wordt negatief beïnvloed door bijv. wegvallen bedrijven of leegstand in winkelgebieden. Partijen en de gemeente moeten hun prioriteiten bijstellen	Financieel - We indirect minder inkomsten genereren (bijv. OZB e.d.). Mogelijk volgen er claims van andere partijen ter compensatie; Niet financieel - Doelstellingen in gevaar komen of pas later worden bereikt. Minder economische vitaliteit kan de aantrekkelijkheid van de dorpen verminderen	10%	€ 75.000

Deelprogramma 3B DUURZAAMHEID

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We realiseren onze doelen voor ons grondstoffenplan en maken daarbij gerichte keuzes

De doelen voor afval- en grondstoffen formuleerden we in het geldende beleidsplan. We willen ieder jaar een kostendeckende afvalstoffenheffing en we maakten in 2025 andere keuzes voor onderdelen in de afvalinzameling. Daarnaast wilden we de ondergrondse milieucontainers in Bronckhorst aan Circulus overdragen.

Resultaten

We maakten bewuste afwegingen in het realiseren van onze doelen in het grondstoffenplan

In 2025 stopten we met het inzamelen van de BEST-tas. Inwoners kunnen hun herbruikbare goederen en afvalstoffen rechtstreeks aanbieden bij kringloopbedrijven en recyclepleinen. Ook stopten we met het verstrekken van hondenpoepzakjes. In het buitengebied verwijderden we vrijwel alle afvalbakken. We kozen hierbij bewust voor meer participatie van inwoners en bezoekers. We stelden vast dat dit goed verloopt. Ter ondersteuning van onze zwerfvuilverwilligers bleven we aangesloten bij de app HelemaalGroen. In deze app zien de vrijwilligers waar is opgeruimd en waar nog niet. Een groot aantal vrijwilligers neemt actief deel aan het opruimen van zwerfafval in de openbare ruimte.

We besloten de ondergrondse containers in eigendom te houden

We besloten de ondergrondse afvalcontainers in eigendom te houden. Deze methode bleek voordeliger dan het uitbesteden aan Circulus. De afvalstoffenheffing zou bij overdracht van de ondergrondse containers aan Circulus met € 7,00 per aansluiting stijgen, zonder dat dit inwoners extra voordelen oplevert.

We verbeteren de kwaliteit van de grondstoffen in Plastic, Metaal en Drankkarton (PMD)

Met inzet van afvalcoaches lukte het in beperkte mate om de kwaliteit van het PMD te verbeteren. De resultaten bleken echter niet in verhouding te staan tot de benodigde inzet. Daarom ronden we het project 'Schone stromen' in 2025 af en zetten we het niet voort.

We versnellen en schalen op om de uitstoot van CO₂ te verminderen

De energietransitie gaat over het verminderen van de uitstoot van CO₂, naar uiteindelijk nul uitstoot in 2050. We versnellen en schalen op om dit doel te halen. We financierden vanuit de SPUK CDOKE regeling. Dit jaar werd duidelijk dat in 2026 deze regeling wordt vervangen door de decentralisatie-uitkering CDOKE uit te keren via de algemene middelen. De uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald door het rijk.

Resultaten

We zetten de eerste stappen naar: aardgasvrij met de warmtetransitie

We startten met onze gemeente brede aanpak rondom de drie natuurlijke momenten van verduurzamen met onze campagne 'Goed voorbereid Op Morgen'. We werkten aan een unieke samenwerking met makelaars, installateurs en isolatiebedrijven. We peilden de behoefte bij deze partijen en stelden een informatiepakket samen om gezamenlijk, gerichte informatie te verspreiden. Daarnaast deelden zij deze informatie bij hun huisbezoeken

en klantcontacten. Onze eigen energiecoach deed 494 huisbezoeken. We legden met de startnotitie en het plan van aanpak de basis voor het warmteprogramma. We onderzochten warmteoplossingen en trokken hierin op met andere gemeenten.

Met de woningbouwcorporaties maakten we afspraken over de warmtereductie van sociale huurwoningen. We startten natuurvriendelijk isoleren, we verruimden de Isolatie Subsidie Achterhoek en we introduceerden een subsidie Volkshuisvestingsfonds, om woningen in het buitengebied te verduurzamen. Met het Energieloket en het Duurzaam Ondernemerscentrum Achterhoek maakten we nadere afspraken om hun activiteiten beter aan te laten sluiten bij onze drie momenten aanpak. Dit is in lijn met de uitvoeringsagenda verduurzaming woningvoorraad genoemd in deelprogramma 2A passend wonen (2.1.2).

We zetten de eerste stappen naar een lokaal energiesysteem, de RegioRotonde

In juli 2025 besloten we te starten met het plan van aanpak circulair werklandschap. We werkten in 2025 aan een voorstel voor de gemeenteraad om door te gaan met de RegioRotonde. We werkten aan twee projecten: het project mestvergister/circulair werklandschap en het project de energiegemeenschap. In oktober stemde u hiermee in. Samen met de provincie maakten we ook een aanpak voor de energiegemeenschap.

We realiseerden grootschalige energieprojecten

We werkten dit jaar aan duidelijkheid in het proces voor windmolens om invulling te geven aan onze Regionale Energie Strategie (RES) opgave. We spraken op avonden met direct omwonenden uit het zoekgebied Eldrik en informeerden tijdens het proces. Op 1 november meldde één initiatiefnemer zich: Landgoed Keppel en Greentrust. We volgden daarbij het participatiebeleid wat we in december 2024 vaststelden. In RES verband bespraken we het niet-gealloceerde deel dat we in RES 2.0 willen verdelen. Besluitvorming volgt in 2026.

We realiseerden Dorps Energie Processen

We onderzochten hoe de Dorps Energie Processen in Vorden, Steenderen en Keppel/Eldrik zijn verlopen. We namen de aanpak binnen de processen onder de loep en synchroniseerden het voor een groot met de landelijke aanpak voor wijkuitvoeringsplannen. Wij maakten daarbij een duidelijke aanpak voor het Dorps Energie Plan. Hiermee gaven we de Dorps Energie Processen een frisse doorstart.

We stelden randvoorwaarden op

Energiecoöperatie Vorden en Energiecoöperatie de Groene Draad namen het initiatief om Bronckhorst Energie op te richten. We zorgden daarbij voor een coachingtraject. Samen met Datalab GO maakten we een monitoringstool om de indicatoren, zoals omschreven in de Herijkte Routekaart, te kunnen volgen. Het eerste voorbeeld is al klaar. Ook startten we de verkenning of we een digitaal burgerberaad kunnen houden over de warmtetransitie.

We brachten vraag en aanbod van de klimaatleningen in verhouding

Het budget voor de Toekomstbestendig Wonen Lening was eind 2025 uitgeput. We voegden andere leningen samen waarop alleen aflossing en rente binnenkomt. Zo konden we de Toekomstbestendig Wonen lening blijven aanbieden. In totaal zijn 43 Toekomstbestendig Wonen leningen in 2025 verstrekt.

We anticipeerden op netcongestie

Volgens Tennet en Liander blijft het stroomnet tot minstens 2033 te vol. Vanaf 2026 komen ook kleinverbruik aansluitingen op een wachtlijst. Eind 2025 kwamen er nieuwe regels van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) voor wie het eerst in aanmerking komt. Het volle net zorgde ervoor dat gebouwen soms later gasloos worden en bedrijven beperkt kunnen

groeien. Woningbouwprojecten liepen nog geen vertraging op door netcongestie vanwege de prioriteit die de ACM daaraan geeft.

Klimaatadaptatie

Het klimaat verandert. We moeten ons aanpassen. Investerings zijn nodig om de kwaliteit van onze leefomgeving te behouden. Klimaatverandering zorgt voor vaker en meer wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. In de omgevingsvisie stelden we ons tot doel om in 2035 klimaatrobuust te zijn voor onze eigen gemeentelijke verantwoordelijkheden. Dit is sneller dan het nationale Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) van ons vraagt. Het DPRA heeft als doelstelling om in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig te zijn. Onze omgevingsvisie geeft ons een aantal richtingen mee die we uitwerken:

- in balans komen met het natuurlijke bodem- en watersysteem;
- samenwerking in de regio aan:
 - de Aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek (ADA);
 - het Deltaplan ruimtelijke Adaptatie (DPRA);
 - de Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON);
- wateroverlast en hittestress in buurten beperken, werken aan klimaatrobuuste buurten.

Resultaten

We stelden de startnotitie vast voor het opstellen van een omgevingsprogramma voor klimaatadaptatie

We maakten een startnotitie voor het omgevingsprogramma Klimaatadaptatie. Door nieuwe afspraken over hoe we programma's maken, moesten we de startnotitie en de route voor besluitvorming aanpassen. Daardoor konden we de startnotitie nog niet vaststellen in 2025.

We zetten stappen naar een klimaatrobuuste gemeente

Ondertussen zetten we stappen naar een klimaatrobuuste gemeente. De Zomerweg in Drempt is heringericht, met maatregelen voor klimaatadaptatie. Aan de Singel in Hengelo zijn plantsoenen verlaagd om meer regenwater op te vangen. Bij de woningbouwlocatie 't Loo in Zelhem is een infiltratievijver aangelegd om wateroverlast in de naastgelegen bestaande woonwijk te verminderen.

We maakten samen met een regionale werkgroep de campagne 'Handel bij Hitte'. We maakten twee hittegolven mee en met de campagne lieten we inwoners zien wat ze zelf kunnen doen als het heel warm wordt. In de openbare ruimte vervingen we oude beplanting door planten die beter tegen droogte en hevige regen kunnen. Met twee andere gemeenten maakten we de regionale 'Signaleringskaart Water en Bodem Sturend' en gebruikten die onder andere bij nieuwe woningbouwplannen.

We werkten samen in de regio aan water- en klimaatopgaven

Ook in de regio werkten we samen aan water- en klimaatopgaven. We ondertekenden het Programmaplan Aanpak Droogte en Wateroverlast voor Achterhoek en Liemers. We begonnen aan nieuwe stresstesten, zowel regionaal als lokaal. Met een stresstest bepalen we de risico's van wateroverlast, hitte en droogte. De Signaleringskaart Water en Bodem Sturend stelden we vast en we startten met een leerperiode. We bekeken de resultaten van een grote stresstest over extreem weer. Samen startten we een onderzoek naar hoe we klimaatadaptatie beter kunnen regelen in ons beleid. Voor de campagne 'Handel bij Hitte' maakten we twee maquettes van een woning. Voorzien van informatie over CO₂-reductie, klimaatmaatregelen en biodiversiteit.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2025	Real. 2025	Doel 2026	Doel 2030
Duurzaamheid (energie)	Reductie CO2 uitstoot in Kiloton (KT)	RVO/ klimaat-monitor	310 KT	2015	245 KT	nnb	230 KT	139,5 KT (reductie 55%)
	Toename hernieuwbare energie in TeraJoule (TJ)	RVO/ klimaat-monitor	149 TJ	2015	300 TJ	nnb	310 TJ	500 TJ
	Percentage gebouweigenaren die we bereikt hebben met de ontzorgingsaanpak gebaseerd op de drie natuurlijke momenten	Eigen gegevens/ DOA/ Energieloket	nvt		10%	nnb	15%	40%
	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed (aardgasvrij en energie wordt duurzaam opgewekt)	Eigen gegevens	nntb			Op schema		100%
	Aantal kernen in de gemeente waar het DorpsEnergieProces is uitgevoerd (danwel per kern, dan wel kernen gezamenlijk)	Eigen gegevens	nvt		12/44 kernen	DEP nieuwe stijl wordt 2026 opgestart.	20/44 kernen	44/44 kernen

* De informatie is nog niet bekend (duurt lang voordat landelijk de cijfers beschikbaar komen)

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Real. 2023	Real. 2024	Doel 2025	Real. 2025
Grondstoffen	Aantal kg restafval per inwoner	Circulus	91	2015	46,5	49	35	48
	Percentage afvalscheiding aan de bron per inwoner	Circulus	78%	2017	87%	86%	75%	85%
	In te zamelen kg PMD per inwoner	Circulus	30	2017	39,1	39	40	39
	Klanttevredenheid dienstverlening afval	Circulus	7,2	2021	7,7	7,8	7,5	7,3

De uitleg over de vervallen indicator en aanpassing van de doelwaarde las u in het programma bij het gedeelte over afval.

Landelijk verplichte indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Gelderland 2024
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	CBS 2024	35	35	33	93
% Hernieuwbare elektriciteit	RWS 2022	26,8%	geen data	geen data	geen data
<i>Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026</i>					

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Vernietiging van de omgevingsvergunning; Niet tot stand komen van de subsidiëring via de Stimuleringsregeling Duurzame Energie; Faillissement van de coöperatie	De initiatiefnemer of energiecoöperatie de lening via het "Aanjaagfonds duurzame energieopwekking" niet meer (volledig) kan aflossen	Financieel - Er extra kosten ontstaan. Dit risicogevolg hangt af van het aantal deelnemers en de hoogte van de lening; Niet financieel - Dit kan leiden tot plaatselijke imago schade	25%	€ 500.000
Omgeving - Klimaatverandering	Er door de toename van heftige regenbuien wateroverlast ontstaat	Financieel - Er extra kosten ontstaan door extra uren brandweer/cluster buiten met name op die locaties waar de inrichting en riolering niet voldoet aan de risicotabel; Niet financieel - Plaatselijke imagoschade kan ontstaan indien niet adequaat wordt gereageerd	40%	€ 250.000
Extern - Het door de ODA niet kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria (vastgesteld Interbestuurlijk programma versterking VTH)	De ODA gaat fuseren met een andere omgevingsdienst	Financieel - We te maken krijgen met fusiekosten	50%	€ 125.000
Technisch - Stijging van de kosten van afvalverwerking en het achteruitlopen van de kwaliteit van GFT- en textielinzameling. Daling vergoeding voor inzameling PMD: Inschatting van tarieven voor de verschillende huishoudelijke afvalstromen voor de afvalstoffenheffing plus baten PMD dekken de kosten van de inzamelaar niet.	De afvalinzameling niet meer kostendekkend is	Financieel - De opbrengst van de afvalstoffenheffing de kosten voor de afvalinzameling niet meer dekt; Niet financieel - Een hoger tarief voor afvalstoffenheffing kan leiden tot regionale imago schade	50%	€ 100.000
Organisatie - Wettelijke taken die niet goed worden uitgevoerd (bijvoorbeeld op het gebied van vergunningverlening en handhaving)	Er een calamiteit zich voordoet	Financieel - Er extra inzet van mensen ontstaat. Extra kosten van middelen ter bestrijding van de calamiteit en/of herstelkosten; Niet financieel - Er plaatselijke imagoschade kan optreden	30%	€ 100.000

Bedragen in €

Wat heeft het gekost

Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Lasten:				
3A Economie	1.480	978	2.100	2.062
3B Duurzaamheid	6.699	6.672	6.566	7.477
Totaal lasten:	8.179	7.650	8.666	9.539
Baten:				
3A Economie	989	422	657	738
3B Duurzaamheid	5.523	5.656	5.388	6.231
Totaal baten:	6.512	6.078	6.045	6.970
Saldo:				
3A Economie	-492	-556	-1.443	-1.323
3B Duurzaamheid	-1.176	-1.016	-1.178	-1.246
Saldo totaal:	-1.667	-1.572	-2.621	-2.569

Financiële toelichting

Onder de deelprogramma's vallen verschillende taakvelden. In hoofdstuk 3.11 staat welke taakvelden dat per deelprogramma zijn. Ook geven we daar een toelichting op de afwijkingen per taakveld ten opzichte van de begroting (na wijzigingen).

Afwijkingen die bij alle taakvelden optreden (bedrijfsvoeringkosten personeel en investeringslasten), leggen we uit bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en overhead (3.6.2).

De beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen en de uitnutting hiervan staan vermeld in hoofdstuk 3.12 en de toevoeging van reserves en dekking van projectkosten uit reserves in hoofdstuk 3.13.

BESTUUR

2.1.4. Programma 4 BESTUUR

Algemeen

Wat wilden we bereiken

- Samenwerking en verbinding voor een actieve samenleving (dienstbare overheid).

We dragen bij aan SDG-doelen

Door te werken aan bovenstaande doelen, dragen we bij aan verschillende SDG-doelen. Voor dit programma zijn de belangrijkste SDG-doelen waaraan we bijdragen:

SDG 16
Vrede, justitie en sterke publieke diensten

SDG 17
Partnerschap om de doelen te bereiken

Deelprogramma 4A BESTUREN

Wat deden we in 2025 om de maatschappelijke doelen te bereiken?

We gaven meer paspoorten

In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Deze zorgde voor een nieuwe cyclus van aanvragen waarbij de langere geldigheidsduur de komende jaren gaat zorgen voor een piek in het aantal aanvragen. Deze piek startte in 2024 en zette zich in 2025 door.

Resultaat

We verstrekten meer reisdocumenten

We gaven 20% meer reisdocumenten uit in 2025. We pasten onze verwachting al aan, maar kwamen toch nog hoger uit. Zo vragen meer inwoners een tweede document aan voor reizen naar het Verenigd Koninkrijk. We stuurden ook op tijd berichten over het verlopen van paspoorten, waardoor de drukte spreidde. Veel inwoners kwamen al in november en december. De afdracht aan het rijk stijgt daardoor mee naar € 31.000.

We zorgen voor passende inrichting van stembureaus

We schreven in de programmabegroting dat we het aantal leden per stembureau zouden terugbrengen van acht naar zes leden. Dit bleek niet passend, waardoor we vasthielden aan acht stembureauleden.

Resultaten

We zorgden voor een passende bezetting van de stembureaus

In de evaluatie zeiden sommige stembureauleden dat zes mensen genoeg is. Toch kozen we bij de Tweede Kamerverkiezing voor acht leden, omdat we veel drukte verwachtten. In de avond hebben we acht leden nodig voor het stemmentellen. Dan helpt het niet als we

overdag met minder zijn. Met acht leden hoeven we ons ook geen zorgen te maken als iemand ziek is.

We hadden Tweede Kamerverkiezingen in oktober

We hadden in oktober 2025 extra Tweede Kamerverkiezingen te organiseren door de val van het kabinet eerder dat jaar. De organisatie verliep soepel en was goed georganiseerd. We kozen er voor om het aantal stembureaus te verlagen: van 27 naar 24. Deze keuze maakten we om kosten te besparen. We keken hierbij naar kleine stembureaus en deelden de stemgebieden opnieuw in. Hierdoor vonden inwoners van Bronckhorst nog steeds gemakkelijk een stembureau dat in de buurt lag.

We optimaliseren onze dienstverlening

We starten de herijking van onze dienstverleningsvisie in 2024 en stelden de visie in 2025 vast. De visie baseerden we op het coalitieprogramma 'Bouwen aan een dienstbaar, leefbaar en sociaal Bronckhorst' met als onderdeel 'Optimale dienstverlening'. De visie werd vastgesteld voor 2025-2028. Naast de visie werkten we aan het uitvoeringsplan dat hoort bij de visie. Hierin staan verschillende projecten die onze dienstverlening verder optimaliseren.

Resultaten

We zorgden dat iedereen kon meedoen

We verbeterden onze dienstverlening en zorgden, indien nodig, voor maatwerk. We letten op wat mensen aankonden en gebruikten bijvoorbeeld beeldbrieven bij het verlengen van een reisdocument. Zo kon iedereen meedoen. Bij nieuwe projecten kozen we de beste manier om informatie te delen.

We doen wat we zeggen en we zeggen wat we doen

We communiceerden duidelijk en op tijd, zoals we uitleggen in de paragraaf Bedrijfsvoering onder het kopje Communicatie. Inwoners moeten erop kunnen rekenen dat we zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Zodat ze weten waar ze aan toe zijn.

We maakten helder wat we verwachten van de inwoner

We legden vooraf duidelijk uit wat we doen, wat de regels zijn en wat we van inwoners of andere betrokkenen verwachten. Daardoor konden inwoners beter voldoen aan de

voorwaarden die soms nodig zijn, zoals bij een vergunningaanvraag. Bij Burgerzaken verduidelikten we onze website en producten.

De aandacht voor bestuurlijke weerbaarheid neemt toe

Bestuurlijke weerbaarheid gaat over de capaciteit van onze gemeente om effectief te blijven functioneren ondanks bedreigingen, intimidatie en andere ondermijnende invloeden. Het doel van bestuurlijke weerbaarheid is om altijd betrouwbaar en toegankelijk te zijn en te zorgen voor een omgeving waar ambtenaren en politieke ambtsdragers hun werk veilig kunnen doen.

Resultaat

We willen het belang van bestuurlijke weerbaarheid meer onder de aandacht brengen

We merkten in 2025 dat bestuurlijke weerbaarheid een actueel thema is. We organiseerden met de griffie een avond waar een expert ons er meer over vertelde. Ambtelijk organiseerden medewerkers een lunchbijeenkomst waarin collega's hun eigen ervaringen over het omgaan met weerstand deelden. We zagen dat dit onderwerp niet klaar is. We blijven ons er mee bezig houden, omdat het hoort bij hoe we samen werken en besluiten.

Indicatoren

Lokale indicatoren

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2022	Real. 2022	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2026
Dienstbare overheid	Gemiddelde beoordeling van de dienstverlening over de gemeente Bronckhorst	Algemene dienstverleningonderzoek	7,24	2013	7,8	7,1	7,8	7,1	7,8
	Percentage respondenten die een onvoldoende geven	Algemene dienstverleningonderzoek	11%	2013	7%	14%	7%	14%	7%

* Evaluatie dienstverleningsonderzoek

Landelijk vastgestelde indicatoren

Indicator	Bron	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Gelderland 2025
% Demografische druk (som aantal personen tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot personen van 20 tot 65 jaar)	CBS 2025	86,3%	86,8%	87,9%	74,8%

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Mens - Handelen van bestuurders	In het bestuurlijke verkeer besluiten worden genomen en afspraken gemaakt die niet passen binnen de beleidskaders of financiële kaders van de raad. Nieuw beleid wordt uitgevoerd zonder dat hier de zekerheid van	Financieel - Financieel nadeel voor de gemeente ontstaat; Niet financieel - Imagoschade tot op regionaal niveau mogelijk is	40%	€ 500.000

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
	middelen voor is (In het bijzonder in tijden van schaarste)			
Mens - Vertrek wethouder; Mens - Onvrijwillig vertrek wethouder	De voorziening voor wachtgeld niet toereikend is	Financieel - (Langdurige) wachtgeldverplichtingen uitbetaald moeten worden; Voorziening moet worden aangevuld uit andere middelen; Niet financieel - Naast een aanvulling van de voorziening uit andere middelen dit tot imagoschade leidt	10%	€ 1.000.000
Mens - ID Fraude	Bij transactie tussen klant en overheid de klant niet blijkt te zijn wie hij zegt dat hij is	Financieel - Er budgetoverschrijding plaatsvindt; Niet financieel - Er, in het ergste geval, sprake is van regionale impact	30%	€ 100.000
Omgeving - Onze uitleg "Ja, mits" aanpak	In de samenleving een "ja, mits" besluit in een bepaald gebied als een algemeen geldend besluit wordt gezien	Financieel - Extra (niet geraamde) kosten ontstaan; Niet financieel - Er plaatselijke imagoschade ontstaat	30%	€ 100.000
Extern - Politieke onrust in Nederland is de kans aanwezig dat we vaker verkiezingen 'moeten' organiseren.	De financiële verplichtingen moeten nagekomen worden terwijl we hier geen zekerheid omtrent dekking voor hebben vanuit het rijk.	Financieel - We verplicht zijn om de verkiezingen te organiseren en daardoor budget overschrijden.	30%	€ 100.000

Bedragen in €

Wat heeft het gekost

Programma 4 Bestuur	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Lasten:				
4A Besturen	5.057	4.486	5.666	5.664
Totaal lasten:	5.057	4.486	5.666	5.664
Baten:				
4A Besturen	794	666	735	810
Totaal baten:	794	666	735	810
Saldo:	-4.263	-3.820	-4.931	-4.854

Financiële toelichting

Onder de deelprogramma's vallen verschillende taakvelden. In hoofdstuk 3.11 staat welke taakvelden dat per deelprogramma zijn. Ook geven we daar een toelichting op de afwijkingen per taakveld ten opzichte van de begroting (na wijzigingen).

Afwijkingen die bij alle taakvelden optreden (bedrijfsvoeringkosten personeel en investeringslasten), leggen we uit bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen en overhead (3.6.2).

De beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen en de uitnutting hiervan staan vermeld in hoofdstuk 3.12 en de toevoeging van reserves en dekking van projectkosten uit reserves in hoofdstuk 3.13.

2.2. Paragrafen

2.2.1. Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Onze belangrijkste inkomstenbron is de Algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze gelden ontvangen we van het rijk. Daarnaast zijn lokale heffingen, zoals belastingen, leges en rechten, ook belangrijke inkomstenbronnen voor ons.

Over ons beleid lokale heffingen

We heffen gebonden en ongebonden belastingen

De lokale heffingen bestaan uit gemeentelijke belastingen, rechten en leges. De gemeentelijke belastingen onderscheiden we in heffingen waarvan de besteding ongebonden dan wel gebonden is. De lokale heffingen worden vooral door inwoners betaald. De invoering, wijziging of intrekking van een lokale heffing vindt plaats door uw raad een verordening te laten vaststellen. Voor 2025 heeft uw dit gedaan op 7 november 2024.

Lokale heffingen verdelen we onder in verschillende categorieën

1. Ongebonden heffingen: Dit zijn bijvoorbeeld de onroerendezaakbelasting (OZB) en de forensenbelasting. Ze worden beschouwd als algemene dekkingsmiddelen, omdat er geen specifieke tegenprestatie tegenover staat. De besteding van deze heffingen is niet gebonden aan een specifieke taak.
2. Gebonden heffingen: Dit zijn bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing. Deze heffingen worden toegewezen aan specifieke programma's en mogen niet worden beschouwd als algemene dekkingsmiddelen. Het uitgangspunt is dat ze maximaal kostendekkend zijn. Er staat een duidelijke tegenprestatie tegenover.
3. Rechten en leges: Dit zijn vergoedingen voor individuele dienstverlening aan burgers. De tarieven van deze rechten en leges stellen we zo vast dat de opbrengsten en de kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden. De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengst van de ongebonden heffingen (algemene belastingen). De kosten van de individuele dienstverlening berekenen we door in deze rechten en retributies. Ons beleid is gericht op een eerlijke verdeling van deze kosten.

We hieven de volgende gemeentelijke heffingen:

Ongebonden heffingen	Gebonden heffingen
Forensenbelasting (art. 223 Gemeentewet)	Afvalstoffenheffing (art. 15:33 Wet milieubeheer)
Onroerendezaakbelastingen (art. 220 t/m 220i Gemeentewet)	Begraafrechten (art. 229 Gemeentewet)
Reclamebelasting (art. 227 Gemeentewet)	Rioolheffing (art. 228a Gemeentewet)
Toeristenbelasting (art. 224 Gemeentewet)	Leges en rechten (art. 229 Gemeentewet)

We werkten volgens vaste beleidskaders

Ons beleid over lokale belastingen en kwijtscheldingen staat in onze belastingverordeningen en beleidsregels. We legden in 2025 niet meer lasten op dan nodig en we indexeerden de opbrengsten met 2,3%. De kosten van onze dienstverlening verwerkten we in de tarieven volgens de regels van de Financiële verordening Bronckhorst. Bij de gebonden

heffingen namen we daarvoor een opslagpercentage van 73% op de loonkosten. Die opslag (overhead) is bedoeld voor kosten van onze bedrijfsvoering.

GBTwente voerde de WOZ uit en hief en inde de belastingen

Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) voerde de taxatie, heffing, aanslagoplegging en invordering van de gemeentelijke belastingen uit. Het GBTwente beoordeelde ook kwijtscheldingsverzoeken. De contractperiode liep tot en met 2025. Vanaf 2026 zijn we deelnemer van het samenwerkingsverband GBTwente volgens de Wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Daarmee eindigde onze relatie met GBTwente als afnemer van hun diensten volgens contractafspraken.

Werkelijke opbrengsten

Gemeentelijke belastingen en leges	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
- Onroerendezaakbelastingen eigenaren woningen	6.106	6.785	6.903	6.937
- Onroerendezaakbelastingen eigenaren niet-woningen	1.760	1.820	1.837	1.909
- Onroerendezaakbelastingen gebruikers niet-woningen	1.054	1.164	1.157	1.202
Onroerendezaakbelastingen totaal	8.920	9.769	9.897	10.049
Reclamebelasting	138	140	140	141
Forensenbelasting	101	72	70	103
Toeristenbelasting	571	342	485	540
Afvalstoffenheffing	3.828	4.061	3.957	4.185
Begraafrechten	153	163	154	150
- Rioolheffing woningen	4.560	4.021	4.021	4.167
- Rioolheffing niet-woningen	458	440	440	415
Rioolheffing totaal	5.018	4.461	4.461	4.582
- Leges hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening	882	678	747	949
- Leges hoofdstuk 2: Dienstverlening Omgevingswet	1.333	1.714	1.528	1.740
- Leges hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn	6	72	83	33
Leges totaal	2.221	2.464	2.357	2.723
Totaal belastingen en leges	20.951	21.471	21.521	22.473

Over de ongebonden heffingen

De ongebonden heffingen zijn:

- onroerendezaakbelastingen;
- reclamebelasting;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Eigenaren van woningen en bedrijven betalen eigenarenbelasting. Gebruikers van een pand dat geen woning is, betalen gebruikersbelasting. De WOZ-waarde (WOZ = Waardering

Onroerende Zaak) is de basis voor deze belasting. Het bedrag dat betaald moet worden, is een percentage van de WOZ-waarde en staat op de jaarlijkse aanslag.

De onroerendezaakbelasting is een tijdstipbelasting

Voor het bepalen van de belastingplicht geldt de situatie per 1 januari van het belastingjaar. Als iemand in de loop van het jaar zijn huis verkoopt, wordt deze verandering meegenomen in het volgende belastingjaar. De waarde van het object, bijvoorbeeld de woning, is die van 1 januari van het jaar ervoor. Door deze peildatum liet de OZB-aanslag voor 2025 een stijging van de WOZ-waarde zien door stijgende verkoopprijzen (in 2023).

We hebben alleen invloed op de geraamde OZB-opbrengst

De ontwikkeling van het OZB-tarief hing vooral af van de vastgoedmarkt (WOZ-waarden die samenhangen met de verkoopprijzen). Omdat de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt steeg, verlaagden we het OZB-tarief voor 2025. Anders zou de OZB-opbrengst hoger worden dan de raming. Als de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt was gedaald, hadden we het OZB-tarief verhoogd om te voorkomen dat de OZB-opbrengst daalt. We verhoogden de OZB-opbrengst alleen met het prijsindexatiecijfer.

Ook bij niet-woningen werken we met m² oppervlakte als parameter

Vanaf 2022 gebruiken we voor woningen de oppervlakte als parameter (m²) in plaats van de inhoudsmaat (m³). Vanaf 2025 geldt dit ook voor bedrijfspwoningen. De conversie is tijdig gerealiseerd en gaf geen extra bezwaren. Daarbij is ook tegelijkertijd een actualisatie van de bedrijfswaarden uitgevoerd, waardoor de OZB-opbrengst niet-woningen in 2025 steeg naar € 3.130.000 (€ 136.000 V).

De kosten voor no cure, no pay-bedrijven werden lager

Vanaf 2024 zijn er wijzigingen in de wetgeving met betrekking tot no cure, no pay-bedrijven (ncnp-bedrijven). Zij helpen belastingplichtigen bij het indienen van bezwaar tegen de WOZ-waarde. De twee belangrijkste wijzigingen waren dat die bedrijven de vergoedingen ontvangen via hun opdrachtgever (de belastingplichtige) en de vergoedingen, die ncnp-bedrijven ontvangen voor hun diensten, zijn verlaagd. We stimuleerden belastingplichtigen om zelf bezwaar bij GBTwente in te dienen. Zo hielden we de kosten voor ncnp-bedrijven laag. In de raming gingen we uit van de realisatie in het voorgaande jaar (€ 157.000). Voor 2025 werd het uiteindelijk € 57.000 (€ 100.000 V) omdat het aantal bezwaren zakte en beroepszaken niet werden doorgezet.

We verhoogden de ozb-opbrengst met € 526.000 en verlaagden tegelijkertijd de opbrengst voor rioolheffing

In de Programmabegroting 2025-2028 legden we vast dat we de opbrengst van de onroerendezaakbelasting (OZB) met € 526.000 gingen verhogen als tegenhanger van de verlaging van de rioolheffing (deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving). Belangrijk is dat de woonlasten voor inwoners niet stegen. De verhoging van de OZB-opbrengst gold zowel voor eigenaren van woningen als voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen.

We volgden de ontwikkeling van de WOZ-waarden

We houden de waardeontwikkeling van objecten bij voor de drie groepen die OZB betalen. De WOZ-waarden volgden de verkoopprijzen en ontwikkelden zich als volgt:

Ontwikkeling WOZ-waarden	Jaarstukken 2023	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
RAMING WOZ-waarde bij tariefbepaling (oktober x € 1.000)				
Eigenaren woningen	6.666.500	6.762.000	7.129.000	7.169.050
Eigenaren niet-woningen	818.000	807.500	859.500	884.751
Gebruikers niet-woningen (deel van niet-woningen zonder woning)	658.500	669.500	705.500	725.935
Aantal objecten	19.253	19.136	20.917	19.135 ¹
Gemiddelde waarde per object (woning en niet-woning)	389	396	382	421

¹ Opgave cijfers GBTweente voor 31-12-2025. In de begroting 2025 werd uitgegaan van kerngegevens BAG (CBS-opgave).

De WOZ-waarde voor gebruikers is lager dan voor eigenaren

In het geval van bedrijven is de WOZ-waarde waarover OZB-gebruikers de belasting betalen, altijd lager dan de WOZ-waarde voor OZB-eigenaren. Volgens de wet mogen we over de woononderdelen van een niet-woning geen OZB-gebruikersheffing geheven worden. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een agrarisch bedrijf, waar de eigenaar van het bedrijf ook zijn woonverblijf heeft.

Reclamebelasting

Reclamebelasting heffen we op verzoek van ondernemers over openbare aankondigingen die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Voorbeelden zijn gevelreclame, raamstickers, posters, vlaggen, uithangborden, luifels en spandoeken. We heffen deze belasting in het centrum van Vorden, Hengelo en Zelhem, en op het industrieterrein van Zelhem.

De belastingopbrengst gaat naar de stichting Ondernemersfonds van de kern of industrieterrein

De belastingopbrengst gaat, na aftrek van de uitvoeringskosten van GBTweente, via subsidie naar de stichting Ondernemersfonds voor de kern waarover we de belasting heffen. Voor het industrieterrein Zelhem gaat de opbrengst naar de stichting die het parkmanagement uitvoert. We verantwoorden de subsidies in deelprogramma 3A Economie (2.1.3). We ontvingen in 2025 € 100.000 voor de kernen en keerden € 66.000 uit als subsidie. Voor industrieterrein Zelhem ontvingen we € 41.000 en keerden € 30.000 uit als subsidie.

We veranderden alleen een geringe gebiedsafbakening in de reclameverordening voor de kern Hengelo

We heffen reclamebelasting binnen een bepaald gebied. Uit controles bleek dat de afbakening in Hengelo niet duidelijk genoeg was. We herstelden dit bij de vaststelling van de verordening in november 2024 door het verwijderen van een deel van de Regelinkstraat. Hier is een bedrijf gevestigd dat niet tot de doelgroep Detailhandel behoort. Ook werd het gebied aangepast omdat er woonstraten in het gebied zijn gevestigd die niet tot het winkelgebied kunnen worden gerekend. Voor de aanslagoplegging in 2025 geldt de nieuwe afbakening. De deelnemende ondernemers vroegen niet om een wijziging in de tarieven voor 2025.

Forensenbelasting

Deze belasting is voor mensen die vaak in een gemeente verblijven, maar er niet wonen. Ze betalen mee aan de voorzieningen. Zo dragen ze bij aan de kosten. We vragen alleen forensenbelasting aan mensen die meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning gebruiken. We zorgden dat de opbrengst onafhankelijk werd van de ontwikkeling van de WOZ-waarden.

In 2025 zorgde een wijziging van de WOZ (Waardering Onroerende Zaak) van de recreatiewoning voor een verandering van de waardeklassen. Iedere klasse kent een vast bedrag, dat vaste bedrag is het tarief. De aanpassing van de waardeklassen leidde niet tot aanpassing van de opbrengst. Hierdoor betaalde de forens niet meer belasting. De opbrengst van de forensenbelasting werd wel beïnvloed doordat we de indexering toepasten op het tarief. In de jaren voor het belastingjaar 2025 was het tarief afhankelijk van de waarde van de woning in het economisch verkeer, zoals die geldt voor de OZB. Toen leidde een stijging in de WOZ-waarde tot een lager tarief en dus ongewijzigde opbrengst. GBTwente heeft bij deze belastingsoort de bestanden (de hoeveelheden onroerende zaken) geactualiseerd. Het aantal recreatiewoningen waarvoor deze belastingsoort wordt toegepast, steeg naar 332 woningen in 2025, waardoor de opbrengst steeg naar € 105.500 (€ 35.500 V).

Toeristenbelasting

Net als bij de forensenbelasting laten we mensen meebetalen die gebruikmaken van voorzieningen in onze gemeente, maar hier niet wonen. We heffen toeristenbelasting voor overnachtingen in Bronckhorst. Dit geldt voor mensen die niet in de gemeente wonen. Ze verblijven bijvoorbeeld op een camping, in een pension, op een ligplaats of in een vakantiehuisje. De verhuurder mag deze belasting doorberekenen aan de gasten. Wij innen na afloop van een kalenderjaar de belasting bij de verhuurder.

Wie voorzieningen gebruikte, betaalde mee

Over 2025 verwachten we € 504.000 te ontvangen op basis van ingekomen aangiften (€ 19.000 V). In Bronckhorst zetten we een deel van deze belasting in voor uitgaven voor toerisme en recreatie. Denk aan het verbeteren van wandelroutes, informatiepunten of andere voorzieningen. De begroting van toerisme valt onder deelprogramma 3A Economie (2.1.3).

We pasten het tarief aan voor grote groepsaccommodaties

Vanaf 2025 geldt er een aangepast tarief voor grote groepsaccommodaties met 20 bedden of meer. Dit soort accommodaties ontvangt vaak maatschappelijke groepen. Voor het jaar 2025 was het tarief voor zulke groepsaccommodaties € 0,40 per persoon per overnachting (gelijk aan 50% van het tarief voor mobiele kampeeronderkomens).

Over de gebonden heffingen

De gebonden heffingen zijn:

- afvalstoffenheffing;
- begraafrechten;
- rioolheffing;
- leges en rechten.

Kostendekking van belastingen

We laten per heffing zien hoe goed de lasten worden gedekt, dat drukken we uit met een dekkingspercentage. Het dekkingspercentage mag maximaal 100% zijn. Bij het berekenen van het dekkingspercentage tellen we ook kosten zoals overhead en BTW mee. Dit doen we volgens de financiële verordening. We rekenen de overhead uit door de geplande uren te vermenigvuldigen met het vastgestelde percentage. Voor 2025 was dit percentage begroot 73%.

Afvalstoffenheffing

We halen het huishoudelijk afval op. Dat moeten we doen volgens de Wet milieubeheer. De kosten voor het inzamelen en verwerken van afval betalen we met de afvalstoffenheffing. Alle huishoudens betalen deze heffing, ook als ze geen afval aanbieden. De inwoner betaalt een vast bedrag én een variabel bedrag. De inwoner kan het variabele deel beïnvloeden. Het maakt uit hoe vaak een huishouden afval aanbiedt en welk soort afval het is. Hoe we de heffing berekenen, leggen we vast. Afval valt onder deelprogramma 3B Duurzaamheid (2.1.3) en paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (2.2.3).

In deze tabel ziet u hoe we de kosten dekken:

Afvalstoffenheffing	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Lasten afval (7.3)	3.616	3.445	3.721
Baten afval (7.3)	713	311	891
Netto kosten taakveld (7.3)	2.903	3.134	2.830
Toe te rekenen lasten andere taakvelden	872	926	992
Overhead (0.4)	188	236	240
Verkeer en wegen (2.1)	81	100	100
BTW (fictief)	603	590	652
Totale lasten	3.775	4.061	3.822
Opbrengst heffingen (7.3)	3.828	4.061	4.185
Dekkingspercentage	101%	100%	110%

Circulus uit Apeldoorn verzorgde de inzameling en verwerking van afval

De afvalbegroting is kostendekkend; we maken geen winst op afval. Een jaarlijks verschil (hier 8% meer gedekt) storten we in de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing en gebruiken we in volgende jaren voor tekorten. De tariefstijging betrof alleen inflatie. De kosten zaten vooral in het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Ook het scheiden en recyclen van afval valt hieronder. We rekenden ook overhead en BTW mee. GBTwente inde de afvalstoffenheffing voor ons. Het resultaat (€ 310.000) voegden we toe aan de voorziening tarievenegalisatie Afvalstoffenheffing. Hierin zit nu € 1,3 mln.

Begraafrechten

De begraafrechten bestaan uit een vergoeding voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor gemeentelijke diensten. Dit heffen we volgens de Verordening begraafrechten. Begraven en het onderhoud van graven valt onder deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving (2.1.2) en paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (2.2.3).

In deze tabel ziet u hoe we de kosten dekken:

Begraafplaatsen	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Lasten begraafplaatsen en crematoria (7.5)	538	512	478
Baten begraafplaatsen en crematoria (7.5)	458	476	443
Netto kosten taakveld (7.5)	81	36	35
Toe te rekenen lasten andere taakvelden	108	124	124
Overhead (0.4)	108	124	124
Totale lasten	189	160	159
Opbrengst heffingen (7.5)	153	161	150
Dekkingspercentage	81%	100%	95%

Het dekkingspercentage haalde niet de 100%

De kosten voor grafonderhoud zijn niet voor 100% te dekken uit de begraafrechten, omdat voor een groot aantal graven de onderhoudskosten in het verleden eeuwigdurend zijn afgekocht. Minimaal 50% vinden we voldoende. Met 95% voldeden we aan die voorwaarde.

Rioolheffing

De gemeente zorgt voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater. We hebben ook de zorgplicht voor het grondwater. Voor de berekening volgen we het kostendekkingsplan van het Watertakenplan Olburgen 2023-2027 (WTPO). We hanteren één rioolheffing voor alle watertaken. Onze inspanningen op het gebied van riolering beschrijven we in deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving (2.1.2) en paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (2.2.3).

In deze tabel ziet u hoe we de kosten dekten:

Rioolheffing	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Lasten riolering (7.2)	3.842	3.382	3.506
Baten riolering (7.2)	0	0	0
Netto kosten taakveld (7.2)	3.842	3.382	3.506
Toe te rekenen lasten andere taakvelden	1.197	1.076	1.166
Overhead (0.4)	485	507	495
Verkeer en wegen (2.1)	27	29	29
BTW (fictief)	685	540	642
Totale netto lasten	5.039	4.458	4.672
Opbrengst heffingen woningen (7.2)	4.560	4.021	4.167
Opbrengst heffingen niet-woningen (7.2)	458	440	415
Totaal heffingen	5.018	4.461	4.582
Dekkingspercentage	100%	100%	98%

We gebruikten een andere financieringssysteem

We spaarden extra voor het afboeken van investeringen (hersteld doteren), zodat we minder hoefden te lenen voor de investeringen en daardoor de kapitaallasten lager houden. We gingen over naar sparen wanneer het kan (egaliserend doteren). Dit geeft uiteindelijk hogere kapitaallasten en hierdoor stijgende rioolheffing in de toekomst. Door de aanpassing konden we nu de rioolheffing verlagen. Het resultaat (€ 144.000) onttrokken we uit de voorziening tarievenegalisatie riolering.

We bleven ons inzetten voor het afkoppelen van riool

Ons doel is om voor 2050 30% van alle verharding waar het regenwater van afstroomt naar het gemengde riool af te koppelen. Hierdoor krijgen we ruimte in het bestaande riool en voorkomen we een toename van waterschades aan woningen en bedrijven. Daarvoor is het nodig dat er ca. 2 ha per jaar wordt afgekoppeld. 50% van de verharding is particulier. Inwoners konden dit jaar voor het laatst een subsidie aanvragen. Het subsidiebedrag verlaagden we wel met € 100.000 per jaar tot € 50.000, wat leidde tot een verlaging van de rioolheffing.

We continueren onze inzet rond riolering

De verwachte stijging van de energieprijzen bleef achterwege, zodat we het budget voor de energielasten riolering konden verlagen. Ook dit gaf een verlaging van de rioolheffing.

Leges en rechten

We rekenen kosten voor onze taken en diensten. Deze kosten heten leges en de tarieven die we daarvoor hanteren staan in de Legesverordening. De inkomsten mogen niet hoger zijn dan de kosten. Voor sommige tarieven stelt het rijk een maximum vast. Dit geldt bijvoorbeeld voor de kosten van reisdocumenten en akten.

We mogen kruissubsidiëring toepassen

Het is moeilijk om de kosten van elke dienst apart te bepalen. Daarom mag de gemeente de kosten per dienst of per groep van diensten dekken. We moeten dit wel op een consequente manier doen. Zo kunnen we kruissubsidiëring toepassen. Dit betekent dat we de tarieven van sommige diensten verhogen om de tarieven van andere diensten laag te houden. Dit moet passen binnen de wettelijke regels.

We dekken de kosten per groep gelijksoortige producten

De leges zijn ingedeeld in drie groepen, gelijk aan de hoofdstukken in de Legesverordening:

1. Algemene dienstverlening.
2. Dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving en omgevingsvergunning.
3. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn.

Hieronder geven we het totale dekkingspercentage weer zoals we dat gewend zijn van de andere gebonden heffingen.

Legesverordening	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Werkelijk 2025
Lasten legesverordening	5.753	5.197	5.901
Baten legesverordening	35	14	39
Netto kosten taakveld (0.2-1.2-6.6-8.1-8.3)	5.718	5.183	5.862
Toe te rekenen lasten andere taakvelden	3.250	3.044	3.538
Overhead (0.4)	3.250	3.044	3.538
Totale lasten	8.968	8.227	9.400
Opbrengst heffingen	2.221	2.464	2.723
Dekkingspercentage	25%	30%	29%

We hieven geen leges voor kleine evenementen

Vanaf 2025 vragen we leges voor grotere evenementen. Dat voerden we niet in voor kleine evenementen.

De opbrengst besteedden we in verschillende deelprogramma's

Bij burgerzaken ontvingen we meer leges, doordat nu de piek van vernieuwing van identiteitsbewijzen door de langere geldigheidsduur zichtbaar wordt. Dit is onderdeel van deelprogramma 4A Besturen (2.1.4). De opbrengsten van hoofdstuk 2 (zoals omgevingsvergunningen) gebruikten we voor wonen en bouwen. Dit is onderdeel van deelprogramma 2A Passend wonen (2.1.1). Uit het overzicht blijkt dat de opbrengsten niet de kosten dekken. In 2025 was de dekking 29% (geraamd 30%), in 2024 was dit 25%.

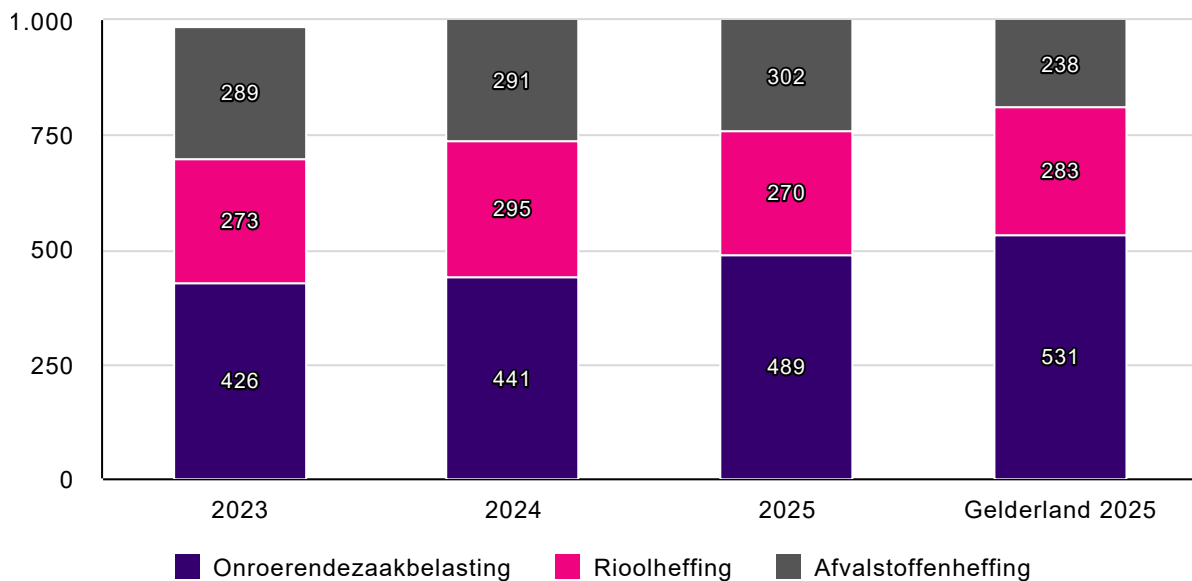

We weten wat de ontwikkeling in woonlasten was

De woonlasten bestaan uit de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit zijn heffingen die elk huishouden in de gemeente jaarlijks betaalt. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert elk jaar de 'Atlas van de lokale lasten'. Hierin staan per gemeente de verschillende woonlasten met een gemiddelde waarde. De informatie in de Atlas is gebaseerd op gepubliceerde begrotingen en jaarrekeningen.

In onderstaande grafiek staat wat in die Atlas de woonlasten in onze gemeente waren:

Woonlastenontwikkeling meerpersoonshuishouden

Bedragen zijn in euro's

We volgden het beleid voor invordering en kwijtschelding van belastingen

Bij ons kwijtscheldingsbeleid passen we de landelijke regels toe. Daarbinnen liggen onze eigen beleidskeuzes vast in verordeningen, waaronder de toepassing van 130%-grens vanwege de hoge (energie)kosten vanuit ons beleidsregels voor minima. Mensen die structureel een laag inkomen hebben, hoeven geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. GBTwente schold deze aanslagen automatisch kwijt. De aanvragen kwijtschelding die het GBTwente afwees, toetste zij vervolgens namens ons op basis van het minimale beleid.

Gegevens invordering en bezwaar (aantallen)	2023	2024	2025
Klantcontacten	1.646	2.621	1.597
Aanmaningen	1.519	1.427	1.388
Herinneringen na dwangbevel	104	66	103
Dwangbevelen	579	577	738
Oninbaar verklaarde aanslagen	72	85	75
Bezwaarschriften gemeentelijke belastingen (aanslagen)	333	219	190
Bezwaarschriften WOZ (telefonisch)	87	0	0

Gegevens invordering en bezwaar (aantallen)	2023	2024	2025
Bezwaarschriften WOZ (schriftelijk)	2.502	1.238	721
Totaal bezwaarschriften	2.922	1.457	911
Gegronde bezwaarschriften WOZ	609	734	228
Percentage gegronde	24%	59%	32%
Bedrag oninbaarverklaring belastingen	28	40	28
Verloop saldo totaal belastingvorderingen	251	430	459

We hadden niet genoeg budget voor kwijtschelding

We verleenden kwijtschelding aan huishoudens die het nodig hadden. Voor deelprogramma 1B Toegang en individuele voorzieningen (2.1.1) hadden we € 189.000 voor kwijtschelding volgens de rijksnormen en € 20.000 voor ons aanvullende minimabeleid. We gaven € 131.000 uit voor kwijtschelding. De kwijtschelding betreft jaarlijks de kosten voor afvalstoffenheffing (€ 65.000) en rioolheffing (€ 90.000).

In deze tabel ziet u de werkelijke aantallen en uitgaven.

Gegevens automatische kwijtschelding (aantallen)	2023	2024	2025
Verzoeken	272	312	237
Gehonoreerd (100% norm)	278	309	243
Bedrag verstrekte kwijtschelding	183	192	190
Waarvan kwijtschelding boven 100% minimumniveau	13	20	22

2.2.2. Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Op 6 februari 2025 stelde uw raad de beleidsnota Integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2025-2028 vast. Deze nota bevat het beleid dat we als gemeente hanteren om onze risico's te managen en is de basis voor deze paragraaf weerstandsvermogen. Met dit beleid stelde uw raad kaders over de reikwijdte en toepassing van risicomanagement binnen onze gemeente en biedt ons een handvat om zowel financiële als niet-financiële en strategische risico's in beeld te brengen. In deze paragraaf kijken we niet alleen terug, maar kijken we ook vooruit.

De belangrijkste risico's hebben we in beeld

Een risico is een onzekere gebeurtenis waardoor doelen of uitvoering van kernprocessen in gevaar kunnen komen. We blijven alert op risico's die we willen of moeten nemen om onze doelen te bereiken. We beheersen risico's door het nemen van maatregelen als dat nodig en mogelijk blijkt. Risico's identificeren en hierop acteren vraagt vooruitkijken. We volgen de laatste ontwikkelingen, zowel lokaal als nationaal. We weten ook of risico's zich hebben voorgedaan.

We nemen beheersmaatregelen

Het is belangrijk om maatregelen te nemen om onze risico's te verkleinen. Denk bijvoorbeeld aan het risico op een hack. Regelmatig verschijnen er updates en software-aanpassingen om dit te voorkomen. Helaas kunnen we het risico nooit helemaal uitsluiten.

Top 15 van financiële risico's

We kennen ruim over de 100 risico's die we beoordelen op hun impact, zowel financieel als niet-financieel. Van deze risico's kent een ruime meerderheid een impact met een financieel gevolg. Het totaal van deze financiële risico's ligt op ruim € 37 mln. De 15 belangrijkste risico's, waar ook de impact niet-financieel kan zijn, vragen ruim 47% van onze weerstandscapaciteit (de mogelijkheden waarover we beschikken om niet-begrote kosten op te vangen).

De samenstelling en de volgorde van de top 15 verandert voortdurend. De huidige top 15 beschrijven we hieronder. Eén van de grootste onzekerheden waar we op dit moment mee te maken hebben, is 'Den Haag'. We hebben het dan voornamelijk over de onzekerheid rond de financiële middelen, maar ook rond o.a. het beleid op asiel en stikstof. Omdat we rekening houden met de financiële effecten, zoals die nu bekend zijn, komt deze in de top 15 niet voor. Bijvoorbeeld de terugval van de Algemene uitkering is betrokken in onze begroting. We bepalen de kans op financiële risico's op basis van een 'kans klasse-indeling'. Aan deze indeling hangt een kanspercentage. Dit percentage geeft een inschatting van de mate waarin het risico zich in een periode van 10 jaar kan openbaren. De impact, of wel het financiële gevolg, in relatie tot de kans bepaalt de kwantitatieve beoordeling. De impact die is weergegeven is inclusief de effecten van de getroffen beheersmaatregelen. Het opgenomen bedrag is het risico zonder beheersmaatregel..

Nr.	Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
1	Extern - Netcongestie en/of het niet tijdig behalen van geplande oplossingen door netbeheerders om netcongestie te voorkomen/vermindere	*Voor netcongestie zijn individuele risico's beschreven, deze zijn gericht op gevolgen voor het verduurzamen en (ver)bouwen van sporthallen, nieuwbouw van onderwijshuisvesting, bedrijventerreinen en woningen. De uitkomst daarvan is opgenomen in deze tabel, vandaar dat hiervoor geen kans is opgenomen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de kans met impact waar dit bedrag het resultaat van is.		*	€ 2.332.500
2	Niet realiseren geraamde opbrengstwaarde grondexploitaties of onverwacht hogere kosten	*Voor de grondexploitaties is een separate risico-inventarisatie en -analyse uitgevoerd. De uitkomst daarvan is opgenomen in deze tabel, vandaar dat hiervoor geen kans is opgenomen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de kans met impact waar dit bedrag het resultaat van is.		*	€ 886.000
3	Technisch - Gehackt worden, fysiek toegang tot het systeem verschaffen (inbraak op systeem), gijzelsoftware plaatsen (losgeld eis)	Er zich een beveiligingslek voordoet waar misbruik van gemaakt wordt	Financieel - Er extra kosten worden gemaakt; Niet financieel - Dit doorgaans leidt tot imagoschade op landelijk niveau	25%	€ 3.000.000
4	Extern - Een wijziging van de SPUK regeling stimulering Sport kan de BTW op onderhoud/renovatie/nieuwbouw van sportaccommodaties alleen achteraf via SISA worden gedeclareerd	De SPUK regeling een budgetplafond kent en indien deze niet toereikend is kan de BTW op onderhoud/renovatie/nieuwbouw een kostenpost worden voor de gemeente	Financieel - Het beschikbare budget voor verduurzaming/renovatie/nieuwbouw van de gemeentelijke sportaccommodaties wordt overschreden	50%	€ 2.500.000
5	Extern - Vluchtelingenstroom, aantallen asielzoekers, wereldwijde ontwikkelingen.	De gemeente onvoldoende huisvestingsmogelijkheden en opvangplekken kan bieden voor vluchtelingen en asielhouders (conform wettelijke verplichting)	Financieel Er extra kosten ontstaan door tijdelijke oplossingen. Maatregelen vanuit de provincie die hierin toezichthouder is op het behalen van de taakstelling. ; Niet financieel - We niet de opvang bieden die we toegezegd hebben	50%	€ 1.500.000
6	Extern - Wijzigingen in de voorrangregeling huisvesting statushouders	We met een taakstelling, maar zonder voorrang we statushouders niet tijdig kunnen huisvesten binnen de huidige kaders en mogelijkheden.	Financieel - Er extra kosten ontstaan door tijdelijke oplossingen. Maatregelen vanuit de provincie die hierin toezichthouder is op het behalen van de taakstelling	50%	€ 1.500.000
7	Extern - Schaarste op de arbeidsmarkt bij zorginstellingen	Er onvoldoende menskracht beschikbaar is bij gecertificeerde zorginstellingen. Ook bij specialistischer zorg en huishoudelijke hulp zien we dat het steeds moeilijker is om cliënten tijdig te plaatsen in de juiste zorg	Financieel - Er een begrotingstekort ontstaat.; Niet financieel - Doelstellingen niet worden gehaald	75%	€ 1.000.000
8	Extern - Renteverhoging op langer termijn	De financiering van 1,5% voor het aantrekken van leningen conform begrotingsuitgangspunten in werkelijkheid afwijkt	Financieel - Dit leidt tot een begrotingstekort	50%	€ 1.000.000
9	Extern - Uitvoering van de inburgeringswet per 1-1-2022	Het rijk voornemens is de inburgeringswet te wijzigen	Financieel - Er budgetoverschrijding	70%	€ 500.000

Nr.	Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
10	Omgeving - Een niet sluitende exploitatie van een zwembad	Eén of meerdere zwembaden moeten sluiten	plaatsvindt bij Inburgering en Participatie Financieel - Er alsnog kosten voor sloop of andere kosten moeten worden gemaakt die voortvloeien uit het recht van eerste aankoop; Niet financieel - Er plaatselijke imagoschade optreedt	50%	€ 650.000
11	Extern - Geopolitieke spanningen, bredere machtsverschuivingen tussen grootmachten en de militaire-strategische ontwikkelingen gericht op de NAVO	Zich cyberaanvallen voordoen. De voorbeelden zijn er al met DDOS aanvallen bij overheidsinstellingen en nutsbedrijven maar dat kan veranderen in echte cyberaanvallen	Financieel - Uitval communicatie/internet optreedt en er geen informatie in brede zin en geen dienstverlening (energiebedrijven, telefoon en internetproviders) is. Het opnieuw opstarten brengt veel extra kosten met zich mee; Niet financieel - Dit kan leiden tot landelijke imagoschade	25%	€ 1.000.000
12	Extern - Inflatie/prijsstijgingen	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt	Financieel - Er vertraging optreedt en dit leidt tot extra kosten voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade ontstaat doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald	50%	€ 500.000
13	Omgeving - Intensiveren aanpak ondermijning	Er een drugsclub wordt aangetroffen	Financieel - Er opruimkosten zijn voor het chemisch afval, milieuschade en inzet gemeente	50%	€ 500.000
14	Extern - Tekort aan personeel door schaarste op de arbeidsmarkt	Doelstellingen niet of niet op tijd worden bereikt	Financieel - Dit leidt tot vertraging en extra kosten voor de gemeente; Niet financieel - Imagoschade ontstaat doordat doelstellingen worden vertraagd of niet worden gehaald	50%	€ 500.000
15	Mens - Complexe problematiek.	De wachtlijsten in de zorg oplopen door stijging van het aantal jongeren met een complexe problematiek	Financieel - Er tekorten op het budget komen; Niet financieel - Dit leidt tot minder weerbare jeugd	50%	€ 500.000

Risico-analyse met de belangrijkste wijzigingen binnen onze risico's

Het totaal aantal risico's nam toe. Dit kwam doordat we nieuwe risico's toevoegden, zoals de toename van SPUK's. We maakten ook bij verschillende onderwerpen een splitsing op projectniveau, bijvoorbeeld bij grondexploitatie. Voor deze jaarrekening pasten we bij een aantal risico's de kans en het financiële gevolg aan. We voegden in totaal dertien nieuwe risico's toe. Acht risico's vervielen. Er openbaarde zich geen enkel risico waarvoor we ons vermogen moesten aanwenden. Vorig jaar zagen we in het Sociaal Domein wel dat de kosten voor Jeugdhulp hoger uitvielen dan eerder gedacht. Dat verwerkten we in het jaarverslag over 2024.

Financiële risico's

De belangrijkste ontwikkelingen in de top 15:

- We namen netcongestie als één samengesteld risico op in plaats van losse onderdelen. Dit totaalbeeld liet zien welke gevolgen netcongestie had voor het verduurzamen en verbouwen van sporthallen en voor de nieuwbouw van onderwijshuisvesting, bedrijventerreinen en woningen. In onze volledige risicoanalyse beschreven we deze risico's nog wel afzonderlijk, maar in de top 15 brachten we ze samen.
- Grondexploitatie namen we op in de top 15. Deze is samengesteld uit het totaalbeeld van de projecten die zijn genoemd in het laatste MPO (Meerjaren Prognose Ontwikkelingslocaties). Meer hierover leest u in deelprogramma 2A Passend wonen (2.1.2) en de paragraaf Grondbeleid (2.2.7).

Al eerder kwamen de volgende drie risico's voor in de top 15. Door het vervallen van andere risico's, zijn deze opnieuw in de top 15 zichtbaar. Het gaat hier om:

- Cyberaanvallen/DDOS aanvallen bij overheidsinstellingen door de geopolitieke spanningen, bredere machtsverschuivingen tussen grootmachten en de militaire-strategische ontwikkelingen gericht op de NAVO
- Een tekort aan personeel door schaarste op de arbeidsmarkt, waardoor we mogelijk doelstellingen niet halen, of op tijd bereiken
- Complexe problematiek; door wachtlijsten in de zorg, is er een stijging van het aantal jongeren met complexe problematiek. Dit heeft naast gevolgen voor de begroting ook gevolgen voor de weerbaarheid van jongeren.

Door het vervallen en samenvoegen van verschillende risico's is de top 15 gewijzigd, hieronder wordt weergegeven welke risico's vervielen en welke nog zichtbaar zijn in het risicoregister.

- Er vielen twee risico's uit de top 15. Het risico over CAO onderhandelingen loonkosten Hulp bij Huishouden (HBH) verviel vanwege een nieuwe aanbesteding. Ook is het risico van het uitstappen van de VNG uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA-akkoord) vervallen. Dit risico is samengevoegd met een ander risico, maar is zeker niet buiten beeld.
- Door het samenvoegen van risico's gericht op huisvesting van statushouders is er 1 risico uit de top 15 gevallen.
- Door het samenvoegen van risico's gericht op netcongestie is er sprake van 2 gevolgen die uit de top 15 zijn gevallen. De gevolgen zijn wel inzichtelijk gebleven.

Nieuwe financiële risico's buiten de top 15

De volgende risico's zijn nieuw, maar vallen buiten de top 15:

- Toename van ondermijnende criminaliteit kan gevolgen hebben voor de interne beheersing.
- Grondexploitaties zijn in beeld in het MPO 2026. We kozen ervoor om de risico's op projectniveau toe te voegen. Het totaalbeeld van de risico's ziet u terug in de top 15.
- Een nieuw opvallend risico is het risico vanuit de grondexploitatie. Dit betreft een min bedrag, een kans. Het risico heeft betrekking op het mogelijk ontvangen van subsidiegelden als we voldoen aan de eisen uit de regeling Realisatiestimulans van het rijk.
- Toename van het aantal SPUKS. Er is een toename van het aantal SPUK regelingen, waardoor verantwoording in het gedrang kan komen. Daardoor kan een onverwacht tekort ontstaan doordat middelen al zijn uitgegeven.

Algemene ontwikkelingen

We merkten dat de mondiale economische onzekerheid en geopolitieke spanningen onze financiële risico's vergrootten. Energieprijzen schommelden sterker en dat zette onze begroting onder druk. De aanhoudende inflatie zorgde voor hogere kosten bij projecten en in onze dienstverlening, terwijl onze inkomsten niet in hetzelfde tempo meegroeiden. De Algemene uitkering daalde zelfs. De krapte op de arbeidsmarkt vormde een extra risico voor de continuïteit van onze taken. Daardoor konden vertragingen ontstaan en kon de kwaliteit onder druk komen te staan. Deze ontwikkelingen lieten ons zien dat we sterk risicomanagement en flexibel beleid nodig hebben om onze organisatie stabiel te houden.

Niet-financiële risico's

Naast financiële risico's zien we ook risico's op het gebied van fraude, veiligheid, gezondheid en juridische aansprakelijkheid. Deze risico's kunnen onze doelen in gevaar brengen. Ze beïnvloeden ook ons imago negatief en kunnen leiden tot verlies van vertrouwen. Hieronder staan de belangrijkste niet-financiële risico's die het imago van Bronckhorst op landelijk niveau kunnen beïnvloeden.

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Imago klasse
Technisch - Gehackt worden, fysiek toegang tot het systeem verschaffen (inbraak op systeem), gijzelsoftware plaatsen (losgeld eis)	Er zich een beveiligingslek voordoet waar misbruik van gemaakt wordt	Financieel - Er extra kosten worden gemaakt; Niet financieel - Dit doorgaans leidt tot imagoschade op landelijk niveau	5
Extern - Geopolitieke spanningen, bredere machtsverschuivingen tussen grootmachten en de militaire-strategische ontwikkelingen gericht op de NAVO	Zich cyberaanvallen voordoen. De voorbeelden zijn er al met DDOS aanvallen bij overheidsinstellingen en nutsbedrijven maar dat kan veranderen in echte cyberaanvallen	Financieel - Uitval communicatie/ internet optreedt en er geen informatie in brede zin en geen dienstverlening (energiebedrijven, telefoon en internetproviders) is. Het opnieuw opstarten brengt veel extra kosten met zich mee; Niet financieel - Dit kan leiden tot landelijke imagoschade	5
Extern - Verontreiniging met chemicaliën. Bijvoorbeeld Crystal Meth (kwik), PFAS	Milieuschade wordt veroorzaakt en de volksgezondheid in het geding komt	Financieel - Het budget wordt overschreden. De kosten van opruiming en formatie-inzet mogelijk niet op de veroorzaker, huurder en/of eigenaar verhaald kunnen worden.; Niet financieel - Er kans op landelijke aandacht in de pers ontstaat	5
Technisch - Onbedoeld verstrekken van privacygegevens	Er datalekken ontstaan door ten onrechte verstrekte persoonsgegevens	Financieel - Er claims kunnen worden ingediend of boetes volgen die leiden tot financiële schade; Niet financieel - Het openbaar worden van datalekken schadelijk kan zijn voor het imago van de organisatie op landelijk niveau	5
Technisch - Onjuiste gegevens door hallucineren van AI model	De gemeente bevooroordeelde beslissingen neemt door AI-systemen	Financieel - ; Niet financieel - Onjuiste informatie gedeeld wordt, reputatieschade voor de gemeente ontstaat en er een verminderd vertrouwen van inwoners in de gemeentelijke dienstverlening is.	5

Overige ontwikkelingen

We namen een nieuw risico op dat ging over het gebruik van Artificial Intelligence (AI). We zagen het gevaar dat AI bevooroordeelde beslissingen kon geven. Daarnaast namen we nog een ander AI-risico op dat net buiten de top vijf viel. Dit ging over het gebruik van AI-tools die we niet accepteerden binnen de organisatie. We troffen maatregelen om deze risico's zo

klein mogelijk te houden.

In het afgelopen halfjaar zagen we twee (zie hieronder) belangrijke ontwikkelingen die van invloed waren op onze gemeente. Ze hadden nog geen financiële gevolgen, maar waren wel belangrijk voor onze samenleving en brachten risico's met zich mee.

Project 'Schuifpuzzel Zelhem'

Binnen het project 'Schuifpuzzel Zelhem' kozen we een voorkeursscenario en een terugvalscenario. Het is nog onduidelijk of het voorkeursscenario haalbaar is. Pas als dit duidelijk is, kan concreter worden gemaakt welke (financiële) risico's gelden voor onze gemeente.

Uitbreiding hoogspanningsstation Doetinchem/Langerak

Het elektriciteitsnet raakt steeds voller en uitbreiding van het elektriciteitsnet is noodzakelijk. Naast de plaatsing van de 3de transformator is het belangrijk dat het hoogspanningsstation Doetinchem/Langerak uitgebreid wordt. TenneT onderzoekt drie mogelijke locaties voor het hoogspanningsstation: het huidige terrein en twee alternatieven buiten de uiterwaarden van de Oude IJssel. Provincie Gelderland verwacht einde 2026 de locatie te bepalen.

We kennen de weerstandscapaciteit en ons weerstandsvermogen

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bestaat uit alle middelen die de gemeente heeft om financiële risico's te dekken. In de beleidsnota Integraal Risicomanagement en Weerstandsvermogen komt de weerstandsratio als volgt tot stand:

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

We hebben met € 16 mln voldoende weerstandscapaciteit

Die weerstandscapaciteit bestaat uit twee delen:

1. een structureel deel: dit deel is ieder jaar opnieuw beschikbaar;
2. een incidenteel deel: dit is één keer beschikbaar.

Weerstandscapaciteit

Omschrijving	Structureel	Incidenteel	Totaal
Vrij aanwendbare deel Algemene Reserve		16.250	16.250
Post onvoorzien (restant)	128		128
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	128	16.250	16.378

We hebben een weerstandscapaciteit nodig van € 8,9 mln

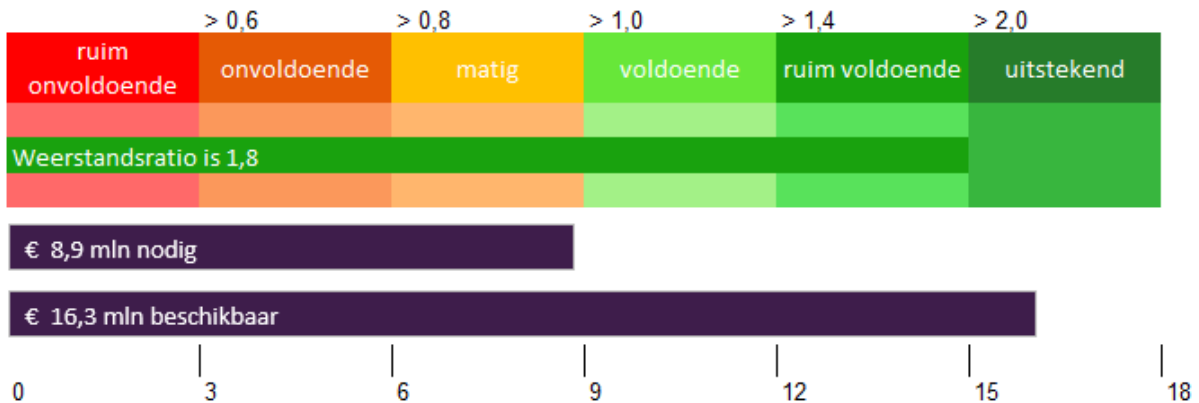
We doen een risicosimulatie op basis van alle risico's. Niet alle risico's gebeuren tegelijk of in de verwachte mate. Daarom reserveren we niet het hele risicobedrag van ruim € 37 mln. De simulatie laat zien dat we een weerstandscapaciteit van € 8,9 mln nodig hebben. Dit kunnen we met 90% zekerheid zeggen.

We bepalen ons weerstandsvermogen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is, vergelijken we de financieel beoordeelde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) met de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit geeft het weerstandsvermogen, of ook wel weerstandsratio, aan. De berekening op basis van het nieuwe beleid: 16,25 mln. / 8,98 mln. = 1,8.

We beoordelen een ratio van 1,8 als ruim voldoende. We houden de risico's steeds actueel. Daardoor verandert het weerstandsratio regelmatig. De schommelingen blijven klein.

Wat was ons weerstandsvermogen op basis van het oude beleid

We hielden voorheen rekening met een bedrag van € 11,5 mln voor het opvangen van risico's uit het vrij aanwendbare deel van de Algemene reserve. We realiseren ons dat risico's aan verandering onderhevig zijn, waardoor een vast bedrag ook slechts een momentopname is. Om die reden koos u ervoor om een vast bedrag los te laten. Om te kunnen vergelijken met het weerstandsvermogen van eerdere jaren, laten we ook de berekening zien wanneer het beleid ongewijzigd was gebleven. Het uitgangspunt was daar het vaste bedrag van € 11,5 mln. Daarbij betrokken we, evenals hierboven, de post onvoorzien (€ 128.000), maar ook het deel onbenutte belastingopbrengst (€ 4,3 mln). De berekening op basis van het oude beleid: $15,89 \text{ mln} / 8,98 \text{ mln} = 1,7$.

Uit een financiële benchmark (maart 2024) bleek dat, gelet op de belastingdruk, het voor onze gemeente beperkt mogelijk is om het onbenutte deel van de belasting daadwerkelijk te benutten. De onderzoekers adviseerden om in het berekenen van de weerstandcapaciteit geen rekening te houden met de onbenutte belastingcapaciteit. Dit sluit aan bij een eerder advies van de accountant (december 2021). Om die reden gaan we in onze nieuwe beleid niet uit van de onbenutte belastingcapaciteit in de berekening van de weerstandscapaciteit.

We toetsen ons weerstandsvermogen

In onderstaande tabel hebben we verschillende ratio's uitgewerkt om het weerstandsvermogen te toetsen. De provincie gebruikt de kengetallen in haar functie als toezichthouder. Onder de tabel met ratio's leest u wat de kengetallen inhouden.

Omschrijving	2024 rekening	2025 begroting	2025 rekening
Netto schuldquote	-3,47%	13,38%	-0,87%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-13,12%	3,84%	-10,09%
Ontwikkeling netto schuld per inwoner	192-	279	637-
Solvabiliteitsratio	62,19%	68,17%	64,32%
Structurele exploitatieruimte	6,82%	0,16%	0,54%
Grondexploitatie	1,78%	0,40%	1,68%
Belastingcapaciteit	101%	101%	101%
Onbenutte belastingcapaciteit	0,37%	3,17%	4,97%
Saldo baten en lasten voor reserves	-0,22%	-1,61%	3,14%

Netto schuldquote en ontwikkeling netto schuld per inwoner

Met de netto schuldquote geven we inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de totale baten. Het laat zien of we investeringsruimte hebben of niet. Ook zegt het kengetal wat over de flexibiliteit. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten (rente en aflossingen) er zijn hoe minder flexibel. Voor het percentage geldt: hoe lager hoe beter. Het financieringsoverschot is in 2025 gedaald met tot € 9,6 mln. met als belangrijkste redenen het investeren in de verduurzaming van sporthal de Kamp, de herinrichting van de Zomerweg, de rioleringsprojecten en de grondenexploitaties. We hoefden we, in tegenstelling tot de begroting, nog geen nieuwe leningen aan te trekken. Door de investeringen zien we de schuldquote dalen.

In de berekening van de netto schuldquote is niet zichtbaar waarvoor we de schulden zijn aangegaan. Zo kan een hoge schuld ook worden veroorzaakt doordat middelen worden doorgeleend. Voor onze gemeente is dat met name het geval voor duurzaamheidsleningen. Om te laten zien of we veel geld doorlenen aan derden wordt ook de schuldquote exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Net als voor de netto schuldquote geldt ook hier: hoe lager het kengetal hoe beter.

De ontwikkeling netto schuld per inwoner worden de rentedragende schulden vermindert met banktegoeden uitgedrukt in een bedrag per inwoner. Uit het overzicht blijkt dat we geen netto schulden hebben. Het kengetal onderschrijft de conclusie van de Netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (het financiële kengetal solvabiliteitsratio), hoe financieel gezonder de gemeente.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of we in staat zijn om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Schommelt de waarde rond de nul? Dan is de ruimte vrijwel volledig benut. In het overzicht zien we dat de rekening 2024 exploitatieruimte laat zien in terwijl bij de begroting de exploitatieruimte nagenoeg volledig is ingevuld. Voor het realiseren van een sluitende begroting voor 2025 hebben wij keuzes gemaakt waaronder het realistisch begroten. De uitkomst hiervan heeft ook invloed gehad op 2024.

Grondexploitatie

Het financiële kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse totale gemeentelijke baten. De waarde geeft een stijging weer en laat zien dat wij investeren in grondexploitaties.

Belastingcapaciteit en onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe onze belastingdruk zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. De onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing bepalen hoe hoog de woonlasten per gemeente zijn. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een jaar vergelijken we met het landelijk gemiddelde van het vorige jaar en is uitgedrukt in een percentage daarvan. Een uitkomst hoger dan 100% betekent dus hogere woonlasten dan het gemiddelde van Nederland. Meer hierover hebben we beschreven in de paragraaf Lokale heffingen (2.2.1).

De onbenutte belastingcapaciteit geeft in een percentage van de inkomsten van de gemeente weer welke belastingomvang nog geheven kan worden tot aan de norm artikel 12 gemeente. De omvang zelf is weergegeven in de tabel Weerstandscapaciteit in de paragraaf 'We kennen de weerstandscapaciteit en ons weerstandsvermogen.

Saldo baten en lasten voor reserves

Het saldo drukken we uit in een percentage van de baten. Een positief percentage geeft aan dat er nog begrotingsruimte is. De hoogte van het percentage geeft de mate van ruimte weer. Bij een negatief percentage is er geen ruimte. Het percentage structurele exploitatieruimte geeft een beter beeld omdat hierbij incidentele baten en lasten worden geëlimineerd.

2.2.3. Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn duurzame bezittingen, denk aan wegen, gebouwen en riolering. We onderhouden onze kapitaalgoederen op basis van beheerplannen. Het niveau van het onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

In deze paragraaf geven we aan of de begrotingsbudgetten voldoende waren om het beleid en de bijbehorende taken uit te voeren. Ook geven we een indicatie van het onderhoudsniveau. U leest de risico's voor kapitaalgoederen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (2.2.2).

Onderhoud gebouwen

We onderhouden onze gebouwen volgens de 'Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) 2019-2048'.

Deze actualiseren we iedere vier jaar, voor het laatst in 2024. Over de actualisatie lichten we in de jaarrekening hoofdstuk 3.6 toe waarom we voor 2025 nog geen nieuwe actualisatie deden. We hebben 32 gebouwen:

- Brandweergarages, bibliotheken, gymzalen, sporthallen, peuterspeelzalen, begraafplaatsopstallen, gemeentewerven en overige gebouwen maken onderdeel uit van deelprogramma 2B Aantrekkelijke leefomgeving (2.1.2).
- Woningen behoren tot deelprogramma 2A Passend wonen (2.1.2).
- Vrijgekomen accommodaties, met name voormalige schoolgebouwen, vallen onder de betreffende deelprogramma's.

Stand van zaken onderhoud

We voerden het onderhoud doelmatig uit. De gebouwen hadden een redelijke tot goede staat van onderhoud. Omdat er al een verduurzamingsopdracht is, beperkten we het geplande MJOP voor de vier sporthallen in Hengelo, Steenderen, Vorden en Zelhem tot een acceptabel minimum.

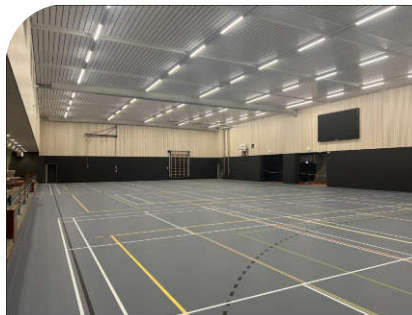

Relevante ontwikkelingen

De verduurzaming van de sporthal in Hengelo hebben we afgerond. Voor het verduurzamen van Sporthal De Kamp hebben we een onttrekking gedaan van € 1,3 miljoen. De aanbesteding voor de verduurzaming van de sporthal in Vorden ronden we af. De uitvoering start begin 2026.

Eind 2025 zijn we gestart met de voorbereiding voor het hergebruik van het casco van Sporthal de Pol in Zelhem die we in 2026 voortzetten. We maakten plannen voor de herontwikkeling op de locaties van de voormalige schoollocaties in Vorden en Hoog Keppel. Het onderhoud van deze gebouwen pasten we daarop aan. De gemeentelijke gymzalen in Halle droegen we over. Voor de gymzaal in Keijenborg besloten we deze als onderdeel van een woningbouwontwikkeling mee te gaan nemen. We pasten het onderhoud voor dit gebouw aan tot het minimum.

We besloten de gymzaal Thorbeckezaal in Zelhem te sluiten en daarna te slopen, zodra de werkzaamheden in gymzaal de Pol zijn afgerond. We passen het onderhoud aan de Thorbeckezaal aan tot het minimum.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de beschikbare budgetten uit.

Onderhoud wegen

Met ons wegbeheerssysteem bleven we de staat van al onze (verharde) wegen (876 km) volgen. Dit systeem geeft richting aan onze meerjarenonderhoudsplanning. In totaal hadden we 3,5 mln. m² aan verharding. Hier kwam in 2025 geen verandering in. Het bestaat uit:

- asfalt, 499 km
- betonwegen, 4 km
- klinkers, 167 km
- zandwegen, 206 km

Stand van zaken onderhoud

We onderhielden de wegen volgens het onderhoudsprogramma 2020-2025. Daarmee hadden we een gestructureerde aanpak met een lijst van prioriteiten en de daarbij horende budgetten. We voerden klein onderhoud uit om groot onderhoud (kapitaalvernietiging) te voorkomen.

Relevante ontwikkelingen

Op een groot aantal wegen (ca. 500 locaties) voerden we onderhoudswerkzaamheden uit. Asfalt en straatwerk werd vernieuwd of gerepareerd. De grootste werken waren aan de Nieuwsteeg, Meeneweg en Slangenburgweg in Zelhem, de Beukenlaan in Baak, de Tolhutweg in Halle, het fietspad tussen Toldijk en Steenderen en de rotonde in Wichmond.

Ook werden er diverse locaties met wortelopdruk gerepareerd, zowel in straatwerk als in asfalt. Ook hebben we op een aantal fiets-/wandelpaden het asfalt vervangen door Padvast om het onderhoud eenvoudiger en goedkoper te houden. Dit waren onder andere de voetpaden de Weppel in Hummelo en het fietspad Wassinkweg in Hengelo.

Het aandeel groot en zwaar (landbouw)verkeer nam toe. Hierdoor ontstond meer schade aan onze bermen en zandwegen. Ook het natte weer hielp hierbij niet mee. We zagen op veel plekken dat het reguliere onderhoud niet afdoende is om wortelopdruk tegen te gaan. De schades zijn in beeld en we zijn bezig deze op te lossen.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de budgetten uit.

Onderhoud openbaar groen en speelplaatsen

We onderhielden ons openbaar groen

We onderhielden ons openbaar groen binnen de kaders van het groenstructuurplan, het bomenbeleidsplan, het bermenbeheersplan, het landschapsontwikkelingsplan en het biodiversiteitsplan. Op onderdelen actualiseerden we de uitvoering binnen de gestelde kaders. Dit gold bijvoorbeeld voor het versterken van de biodiversiteit in bermen en groenvakken. Er lopen proeven voor bestrijding c.q. beheersing van de Japanse Duizendknoop en de Amerikaanse Vogelkers. Voor de andere agressieve exoten zoals Reuzenberenklauw richtten we het beheer op beheersing. We onderhielden onder andere:

- 100.000 bomen, waarvan 90.000 in het buitengebied;
- 200 monumentale bomen;
- 100 ha bos en landschapselementen, waaronder struwelen in de berm;
- 310 ha bermen en greppels;
- 37 ha gazons;
- 420 locaties met Japanse Duizendknoop;
- 160 locaties met Reuzenberenklauw.

We onderhielden passende, aantrekkelijke speelruimte voor kinderen

We onderhielden onze speelruimtes volgens het 'Speelruimteplan gemeente Bronckhorst', namelijk:

- 87 speelplaatsen met 449 speeltoestellen;
- 14 trapveldjes (waarvan 1 kunstgrasveld – Cruyff Court (Hummelo));
- Voor 17 locaties zijn burgerparticipatie-overeenkomsten (vrijwilligersgroepen, dorpsbelangen organisaties e.d.).

Stand van zaken onderhoud

We voerden het groenonderhoud doelmatig uit. Het groen onderhouden we op kwaliteitsniveau B. Het openbaar groen heeft een acceptabele staat van onderhoud. De natte weersomstandigheden en de daaropvolgende snelle groei van onkruid waren van invloed. De veiligheid waarborgden we onder andere door periodieke controles van bomen. Het groen had te lijden onder de droogte van eerdere jaren, natuurlijke veroudering en de recente natte periode. Met name bij oudere laanbomen zien we sterke afname in vitaliteit. We stelden een plan van aanpak op voor de vervanging van oude laanstructuren en zijn gestart met de uitvoering bij twee lanen. We hielden daarbij rekening met de aanwezigheid van onder meer vogels en vleermuizen. Agressieve exotensoorten bleven beheersbaar, met

uitzondering van de Amerikaanse Vogelkers. We zetten nieuwe stappen bij het versterken van de biodiversiteit door ander beheer. Engerlingen (larve van een kever) zorgden op verschillende locaties voor problemen in de groenvakken.

Door een combinatie van dichtgroeien, dichtslibben en regenval ontstonden er in de sloten en greppels in het buitengebied problemen met de afwatering. We ronden de inventarisatie af van watervoerende sloten waar sprake is van achterstallig onderhoud.

De staat van onderhoud van speelruimten was voldoende. De speeltoestellen worden jaarlijks geïnspecteerd en onderhoudswerkzaamheden op basis van de inspecties zijn uitgevoerd. Op diverse speelplaatsen is aanvullend onderhoud aan het Valzand uitgevoerd (schoonmaken Valzand en onkruid verwijderen).

Relevante ontwikkelingen

We ronden de inventarisatie van de kwaliteit van de groenvakken grotendeels af. We keken naar de gezondheid, leeftijd en bedekkingsgraad van de beplanting. Op kleine schaal verbeterden we het openbaar groen in de kernen. Met het aanbrengen van beplanting van bloeiende vaste planten zorgden we voor een bijdrage aan voedsel en schuilgelegenheid voor insecten. Zo droegen we bij aan de beleving van de seizoenen.

We pasten meerdere speelplekken aan. Onder andere in Drempt, Steenderen, Baak en Vorden plaatsten we in overleg met bewoners een aantal nieuwe speeltoestellen. In Park de Bleijke plaatsten we, in overleg met de werkgroep, twee nieuwe houten speeltoestellen. De aanwezige speeltoestellen in de gemeente voldoen aan de wettelijke eisen.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de budgetten uit. Voor de aanpak van de lanen en de sloten kregen we extra budget.

Onderhoud wateren en riolering

We werkten volgens het 'Watertakenplan Olburgen 2023-2027' (WTPO) en de 'Verordening rioolheffing Bronckhorst'. Volgens het WTPO besteedden we aandacht aan afval-, regen- en grondwater. Speerpunten in het plan zijn samenwerking, afkoppelen, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.

Stand van zaken onderhoud

De onderhoudstoestand van de riolering was in lijn met de verwachtingen uit het kostendeckingsplan.

Relevante ontwikkelingen

We deden rioolinspecties. We lieten de riolen die uit de inspecties kwamen voor onderhoud vervangen (denk aan de Zomerweg in Achter-Drempt). Op een aantal plekken renoveerden we riolering van binnenuit. Dat was onder meer in Vorden en AchterDrempt. Ook voerden we veel deelreparaties uit. Zo verhielpen we de grootste risico's. Door de hoge grondwaterstanden in 2024 in combinatie met oude riolen hadden we last van veel zandinspoelingen en daardoor verzakkingen in straten en trottoirs. Dit speelde met name in de St.Janstraat en de Pastoor Thuisstraat in Keijenborg. Daarom zijn hiervoor renovatieplannen en bestekken opgesteld. Verder renoveerden we een aantal gemalen en een deel van de drukriolering, waarmee we een stap hebben gezet richting standaardisatie. We koppelden verharding af van het vuilwaterriool. Meer over het

afkoppelen van hemelwater van het vuilwaterriool hebt u gelezen in deelprogramma 3B Duurzaamheid (2.1.3.).

Financiën

De werkzaamheden voerden we binnen de budgetten uit.

Onderhoud afvalvoorzieningen

We werkten volgens het 'Grondstoffenplan 2021-2025'. Voor de inzameling van restafval en grondstoffen staan in iedere kern gemeentelijke ondergrondse verzamelcontainers.

Stand van zaken onderhoud

We vervingen de ondergrondse containers volgens de vervangingsplanning. De kapitaallasten daarvan dekten we uit de afvalstoffenheffing.

Relevante ontwikkelingen

We richtten ons op het vergroten van de inzamelcapaciteit. Om die reden plaatsten we nieuwe ondergrondse containers op Brinkerhof in Vorden en Sarinkkamp in Hengelo. Ook reviseerden we de vier grote afvalbakken in het centrum van Vorden. In verband met de herontwikkeling van Dorpsstraat 11-13 in Halle tot een nieuwe Dorpsschool besloten we om het milieuparkje een stukje te verplaatsen en uit te breiden.

Financiën

We voerden de werkzaamheden binnen het beschikbare budget uit.

Onderhoud begraafplaatsen

Sinds 2007 vormt het 'Beheerplan begraafplaatsen Gemeente Bronckhorst' het kader voor het onderhoud van de begraafplaatsen.

Stand van zaken onderhoud

We onderhielden het groen op de vijf begraafplaatsen op niveau B. De onkruidbeheersing vond plaats op niveau A. Voor het onderhoud zetten we ook mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in. Voor zowel begravingen als as bestemmingen was voldoende capaciteit.

Relevante ontwikkelingen

We zorgden voor meer biodiversiteit. In Vorden vormden we in 2024 en 2025 een aantal half verharde paden om naar graspaden. Door de extreem natte omstandigheden en bijbehorende onkruiddruk was het beheren van half verharde paden lastiger en gaf het een rommeliger beeld. Graspaden zijn eenvoudiger te beheren en geven een rustiger beeld. Verder is in Vorden de urnentuin uitgebreid met meer urnenzuilen.

In Steenderen vormden we enkele plantvakken om naar graspaden voor een eenvoudiger te beheersen beeld.

In Hengelo maakten we een braakliggend stuk vrij en zaaiden we in voor een gemakkelijker te onderhouden beeld. Verder is een stuk langs het hoofdpad in het nieuwe gedeelte ingeplant.

Financiën

We voerden het onderhoud binnen de beschikbare budgetten uit.

Onderhoud materieel

Voertuigen, machines en gereedschap zijn nodig voor een effectieve en efficiënte uitvoering van het beheer van de openbare ruimte. Voor het vervangen van dit materieel vormen de afschrijvingstermijnen in de 'Financiële verordening Bronckhorst' de basis.

Stand van zaken onderhoud

Het onderhoud aan het materieel voerden we volgens de planning uit, zodat het materieel in een goede staat bleef. Voertuigen en/of machines bleven, wanneer dit technisch mogelijk was, langer in gebruik dan de vervangingsplanning aangeeft.

Relevante ontwikkelingen

We vervingen diverse machines:

- elektrische/benzine gereedschap voor de bomen, plantsoendienst, wegen en riool;
- grondkipper, de Votex bladzuigwagens en de Mecalac (kraan);
- getrokken zoutstrooier en opbouwstrooier vrachtwagen.

Financiën

Het onderhoud en de vervangingen realiseerden we binnen de daarvoor bestemde budgetten.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

Volgens het BBV geven we over het onderhoud van kapitaalgoederen een financieel overzicht van de bestede budgetten en de stand van de voorzieningen.

Kengetallen Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoed	Plan periode	Stand voorziening 31-12-2025	Besteed jaarbudget	Gereserveerd bedrag	Omvang bezuinigings- maatregelen	Omvang achterstallig onderhoud
Onderhoud gebouwen	2019-2048	2.628	2.060	945	n.v.t	n.v.t
Wegen	2020-2025	n.v.t.	6.494	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Openbaar groen	2009-2023	n.v.t.	4.555	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Speelgelegenheden	2013-2033	n.v.t.	90			
Riolering	2023-2027	0	3.506	850	n.v.t	n.v.t
Afval	2021-2025	14	3.721	0	n.v.t	n.v.t
Begraafplaatsen		2.869	478	385	n.v.t	n.v.t
Materieel		n.v.t.	876	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Totalen		5.511	21.780	2.180		

We kennen vier voorzieningen. Bij de voorzieningen horen plannen waaraan het jaarlijks gereserveerde bedrag gekoppeld is. In het overzicht staat het in het jaar verwachte groot onderhoud voor het begrotingsjaar.

2.2.4. Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in ons financieringsbeleid. De belangrijkste aandachtspunten zijn: ontwikkelingen in 2025, de financieringsportefeuille en financieringsbehoefte, de rentelasten en de verdeling van deze rentelasten.

Ontwikkelingen

De financiële positie van Bronckhorst is eind 2025 gezond. Dit is zichtbaar in onze financiële kengetallen ([paragraaf 2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#)). Het lage saldo van opgenomen leningen met de daaraan gerelateerde rentelasten heeft hierop een positieve invloed. Vanaf het jaar 2027 zien we begrotingstekorten ontstaan wat direct een gevolg is van de wijziging van het financieren van decentrale overheden en het doorvoeren van kortingen door het rijk. Een zorgvuldig financieringsbeleid blijft daarom essentieel voor een gezonde financiële positie en een duurzame groei van onze gemeente. We volgen ontwikkelingen in de markt nauwlettend en passen ons beleid aan wanneer dat nodig is.

Wat zien we in de ontwikkeling van de balansposities

Normaal gesproken dekken we de afschrijvingen op investeringen vanuit de (jaarlijkse) exploitatie. Voor de geplande investeringen in onderwijs, sport, leefbaarheid en de herinrichting van bedrijventerreinen is onvoldoende begrotingsruimte beschikbaar om deze afschrijvingen te betalen. Daarom betalen we dit voor de investeringen uit de Investeringsagenda uit de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda. Eind 2025 is nog € 5,1 mln beschikbaar voor kredieten.

Begrotingsresultaat

We financieren onze bezittingen en leningen aan derden met zowel eigen vermogen als vreemd vermogen. Om bestaande bezittingen, uitgezette leningen en geplande (vervangings)investeringen te financieren, hebben we externe leningen nodig. De hogere rijksmiddelen bestaande uit Algemene uitkering en specifieke uitkeringen (zoals opvang Oekraïners) zorgden ervoor dat onze liquiditeitspositie in 2025 voldoende ruimte kende. De invulling en uitvoering van de projecten uit de Investeringsagenda gaat ervoor zorgen dat we in de loop van 2026 leningen moeten aantrekken.

Algemene reserve

Resultaatbestemmingen zorgen voor veranderingen in de Algemene reserve omdat projecten over verschillende jaren lopen. De Algemene reserve komt eind 2025 op € 32,1 mln. De mutaties zijn benoemd onder 3.4.2. Toelichting balans, passivazijde.

Hoe financierden we ons bezit

We financieren onze investeringen met eigen vermogen en vreemd vermogen. Het eigen vermogen zijn de Algemene- en bestemmingsreserves. Het vreemd vermogen bestaat uit de aangetrokken leningen en onze voorzieningen. In de jaarrekening is de balans (3.1) opgenomen. Op die plek verantwoordt we ook de investeringen en het gebruik van reserves en voorzieningen. Voor de projecten uit de Investeringsagenda hadden we geen externe leningen nodig.

	1-1-2025	31-12-2025
Te financieren (A)		
immateriële vaste activa	0	0
materiële vaste activa	68.338	75.341
financiële vaste activa	11.754	11.773
grondexploitaties	2.106	2.089
<i>Saldo A</i>	<i>82.198</i>	<i>89.202</i>
Financieringsmiddelen (B)		
leningen o/g	10.865	8.540
reserves en voorzieningen	86.301	90.283
<i>Saldo B</i>	<i>97.167</i>	<i>98.822</i>
Financieringstekort (A - B)	0	0
Financieringsoverschot (B - A)	14.969	9.620

We hadden een financieringsoverschot

Het financieringsoverschot bedroeg € 9,1 mln. De hogere rijksmiddelen (zoals voor de opvang van Oekraïners) zorgden ervoor dat onze liquiditeitspositie ook in 2025 ruim bleef. Door de uitvoering van de projecten uit de Investeringsagenda zullen we in 2026 externe leningen moeten aantrekken.

Vervangingsinvesteringen en Investeringsagenda

De investeringen voor de Investeringsagenda, gericht op onderwijs, sport, leefbaarheid en herinrichting van bedrijventerreinen, leiden tot een financieringsbehoefte van ruim € 40 mln in 2028. We hebben de investeringen opgevangen uit onze liquide middelen en daarvoor geen leningen aangetrokken.

Reserves en voorzieningen

We onttrokken per saldo € 3,9 mln aan de reserves. In de toelichting op de balans (3.4.2) gaan we gedetailleerder in op de reserves en voorzieningen. In de toelichting baten en lasten op kostensoorten(3.6.5) geven we de bestedingen weer.

Leningportefeuille

Zoals hiervoor gezegd hoefden we geen leningen aan te trekken. Op dit moment hebben we € 8,5 mln aan leningen.

Over de rentelasten

Het renteschema hieronder geeft inzicht in de rentebaten, rentelasten en de verdeling ervan. Onder het schema lichten we de verschillende onderdelen uit dat schema toe.

Renteschema	Begroot	Werkelijk
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	460	461
af: De externe rentebaten	398	494
Totaal toe te rekenen externe rente	62	-33
af: De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	56	0
af: De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente	6	-33
bij: Rente over eigen vermogen	0	0
bij: Rente over voorzieningen	84	84
De aan taakvelden toe te rekenen rente	90	51
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	0	0
Renteresultaat op het taakveld treasury	-90	-51

Wat doen we met rente

We betalen minder dan we ontvangen

De baten krijgen we uit de in het verleden afgesloten personeelshypotheeken, de leningen aan verbonden partijen en leningen voor doelen (zoals starters- en duurzaamheidsleningen). Een deel van de gereserveerde gelden voor klimaatleningen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) haalden we terug en sparen we zelf tegen een hoger rendement.

We voegden rente toe aan de voorziening afkoopsommen onderhoud graven

We berekenen de afkoopsommen voor het onderhoud van graven door te kijken naar de jaarlijkse kosten in de toekomst. Die drukken we uit in één bedrag op het moment van afkoop. We gebruiken hiervoor een rentepercentage van 3%. De ontvangsten storten we in een voorziening. Aan deze voorziening voegen we ook elk jaar 3% rente toe. Zo zorgen we ervoor dat de jaarlijkse bijdrage aan de exploitatie gelijk blijft aan het berekende tarief. We voegden € 84.000 rente toe aan de voorziening voor afkoopsommen onderhoud graven.

We rekenden geen rente toe aan de taakvelden

Op basis van de investeringen binnen de diverse taakvelden (zoals wegen, onderwijs of riolering en grondexploitaties) rekenen we de rentelasten toe aan die taakvelden. Hiervoor hanteerden we een geraamd percentage van 1,5%. In deze jaarstukken maken we een verdeling op basis van de werkelijke rentelasten. We hoefden geen rente toe te rekenen doordat de rentebaten de rentelasten overstegen. Daarmee werd de omslagrente 0%. Het renteresultaat (teveel verdeelde rente) verantwoorden we in de rekening van baten en lasten onder de noemer 'saldo financieringsmiddelen'. Het bedrag is ook terug te vinden in het overzicht van algemene dekkingsmiddelen (3.6.2).

We bleven binnen de financiële risiconormen

Het belangrijkste uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) is dat decentrale overheden hun financiering solide, kredietwaardig en met beheersbare renterisico's uitvoeren. We sluiten daarom alleen leningen af voor het uitvoeren van onze

publieke taken, en alleen wanneer onze reserves en voorzieningen daarvoor onvoldoende zijn. Zo houden we de rentelasten zo laag mogelijk.

We streven ernaar leningen tegen zo laag mogelijke kosten af te sluiten om rente- en kredietrisico's te beperken. In het algemeen geldt dat een kortere looptijd leidt tot een lagere rente, omdat het risico voor de geldverstrekker dan kleiner is. Onze treasuryfunctie ondersteunt uitsluitend de publieke taak en werkt binnen de financiële kaders van de Wet Fido. Een zorgvuldige omgang met publieke middelen vormt daarbij de basis.

Financieringsrisico's

Risicobeheersing blijft cruciaal. Om de gemeente te beschermen tegen de gevolgen van rentefluctuaties gelden wettelijke normen waaraan we moeten voldoen. Dit zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide normen begrenzen de renterisico's die verbonden zijn aan de financiering van respectievelijk de korte en de lange schuld.

Renterisiconorm

Bij het aantrekken van langlopende leningen houden we rekening met de renterisiconorm. Deze norm moet het toekomstige renterisico beperken door aflossingen en renteherzieningen te spreiden. We voorkomen daarmee dat in één jaar een te grote concentratie van aflossingen of renteherzieningen op lopende leningen ontstaat. De renterisiconorm bepaalt dat het renterisico niet hoger mag zijn dan een wettelijk vastgesteld percentage van het begrotingstotaal. Voor onze gemeente is dit percentage 20% van de totale lasten. Voor 2025 kwam deze limiet uit op € 21,8 mln.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een instrument om het gebruik van kortetermijnfinanciering te beperken. Deze norm bepaalt dat de totale kortlopende schuld maximaal 8,5% van de totale lasten van de gemeentebegroting mag bedragen. We bleven binnen de kasgeldlimiet van € 9,3 mln. Binnen deze grens mogen we onze financieringsbehoefte dekken met kortlopende leningen.

Netto vlottende middelen	Schuld / Overschot	Bedrag
Eerste kwartaal	overschot	84.224
Tweede kwartaal	overschot	65.421
Derde kwartaal	overschot	52.210
Vierde kwartaal	overschot	21.663

Volgens artikel 4, lid 1 van de Wet Fido mag de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet overschrijden. Als we de limiet drie kwartalen achter elkaar zouden overschrijden, moeten we dit melden bij de provincie en maatregelen treffen. In 2025 is vastgesteld dat we binnen de kasgeldlimiet zijn gebleven.

Beleggen en schatkistbankieren

We volgen dagelijks of we geld tekortkomen of juist overhouden. Voor tijdelijke tekorten gebruiken we de kredietlimiet op onze lopende rekening bij de BNG. Als dit niet voldoende is, kunnen we kasgeldleningen aantrekken via onze leenovereenkomst. Tegelijkertijd streven we ernaar om niet te veel middelen ongebruikt beschikbaar te hebben. De wet verbiedt ons om overtollige middelen te beleggen. Daarom moeten gemeenten het grootste deel van hun overtollige middelen onderbrengen bij het Ministerie van Financiën via het schatkistbankieren. Gemeenten mogen overtollige middelen ook onderling of aan andere decentrale overheden uitlenen, maar door de relatief hoge rente in de schatkist doen we dat momenteel niet.

In 2025 bedroeg het gemiddeld uitstaande bedrag in de schatkist € 20 mln. De rente daalde in de loop van 2025 naar 2,9% (december 2025). Hierdoor ontvingen we in totaal € 0,4 mln aan renteopbrengsten.

2.2.5. Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Een goede bedrijfsvoering is zeer belangrijk. Zowel voor onze dienstverlening als voor de eigen organisatie. Wat we hiervoor doen, beschrijven we in deze paragraaf. In deze paragraaf zit bij de Jaarstukken ook altijd de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording.

Ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

We zetten een stevige basis neer

In 2025 zijn we vol aan de slag geweest met onze ontwikkeling als organisatie. Zo realiseerden we: breed gedragen missie en visie, herkenbare kernwaarden, de strategische agenda voor de koers van de organisatie, benchmark met vergelijkbare gemeenten over personeelsformatie; 'Samen maken we Bronckhorst' was en blijft de rode draad. Op basis daarvan ontwikkelde de organisatie een strategische koers en zette de eerste stappen naar concrete jaarplannen voor alle clusters. Met de visie en kernwaarden is er een voedingsbodemp voor het leiderschapsprogramma en individuele opleidings- en ontwikkelbehoeften van medewerkers. Daarmee werken we elke dag aan vitale medewerkers in een professionele organisatie. De organisatie voerde onderzoeken uit om inzicht te krijgen in het ontwikkelpotentieel, zoals de benchmark en een cultuurfoto. Deze onderzoeken geven nieuwe inzichten om het komende jaar verdiepende stappen te zetten. In 2025 voerde de rekenkamer een onderzoek uit naar de ervaringen met participatie vanuit onze gemeente. Hierbij zijn zowel inwoners als medewerkers betrokken. De resultaten hiervan presenteerde de rekenkamer begin 2026. Dat is ook het moment waarop we een reactie geven op het onderzoek en vervolgens aan de slag gaan met de aanbevelingen.

Keuzes arbeidsmarkt: aantrekkelijke werkgever

We versterkten de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers

We zetten ons in op het versterken van duurzame inzetbaarheid en aantrekkelijk werkgeverschap. We willen een gezonde, veilige en inspirerende werkomgeving blijven creëren waarin medewerkers zich fysiek, mentaal en sociaal vitaal voelen. Er is landelijk sprake van arbeidskrapte, de vergrijzing neemt toe en de druk op medewerkers blijft toenemen (bron: A&O fonds, 2025). Deze ontwikkelingen zijn ook herkenbaar in Bronckhorst. Wij kennen een vrij hoge gemiddelde leeftijd (47 jaar). We hebben ook te maken met een ziekteverzuim dat gemiddeld boven de 6% ligt (2025) en we hebben moeite om voor specifieke functies de juiste medewerkers aan ons te binden. Het ontwikkelteam (OT) stelde, in het kader van de organisatieontwikkeling, daarom een nieuw geactualiseerd Vitaliteitsplan vast. Hierin staan verschillende nieuwe en extra vitaliteitsinstrumenten. De Ondernemingsraad moet nog instemmen met dit plan. We gebruikten ons volledige opleidingsbudget om te investeren in onze medewerkers. De opgedane ervaringen worden meegenomen in de verdere professionalisering van de sturing

en monitoring van het opleidingsbudget. Daarnaast ronden we de aanbesteding voor de nieuwe arbodienstverlener af.

We blijven een aantrekkelijke werkgever

Succesvolle invulling van vacatures blijft vragen om een proactieve arbeidsmarktcommunicatie en werving. Onze adviseur werving en selectie zette zich volop in op de invulling van vacatures, arbeidsmarktcommunicatie en gespreksvoering. Door gerichte arbeidsmarktcommunicatie en de inzet van vele collega's, lukte het om goede nieuwe collega's aan ons te binden. Deze proactieve aanpak houden we vol: We blijven de arbeidsmarktcommunicatie verbeteren. We werkten aan een nieuwe arbeidsmarktstrategie, deze leveren we begin 2026 op. We blijven werken met arbeidsvoorwaarden die passen bij de huidige arbeidsmarkt en hebben duidelijke kaders voor het inhuren van externen met het doel de externe inhuur te verlagen.

We vergroten opleidingsmogelijkheden

Onder de paraplu 'Bronckhorst Leert Door' boden we een breed en toegankelijk opleidingsaanbod voor alle medewerkers aan. Zoals ieder jaar hadden we extra focus op actuele en relevante thema's.

Overzicht aantal medewerkers en fte's

De formatiebegroting baseerden we op structurele middelen. Bij de kolom in dienst en vacatures rekenden we ook de medewerkers mee die werden betaald uit incidentele middelen. Bij alle aantallen rekenden we niet mee: collegeleden, wsw-medewerkers, raadsleden, buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand, ingehuurde medewerkers en stagiairs.

Jaar (peildatum 31 december)	Formatie begroting (fte)	In dienst + vacatures (fte)	Aantal medewerkers in dienst
2025	305,5	314,5	335
2024	305,2	310,6	329
2023	303,2	310,1	323

Automatisering binnen werkprocessen

We verbeterden onze (ICT-)dienstverlening

Binnen het uitvoeringsprogramma Visie op dienstverlening en informatievoorziening 2025-2028 voerden we verschillende verbetertrajecten voor onze ICT-dienstverlening. Zo stelden we een visie en beleidskaders op voor gebruik en toepassing van AI en we verbeterden de toegankelijkheid van onze website.

We automatiseerden processen met Robotic Process Automation (RPA)

RPA is een innovatieve ontwikkeling die ons in staat stelt processen verder te digitaliseren zonder aanpassing in de ICT-systemen (applicaties). RPA is vooral geschikt voor processen met een hoog volume en een sterk repeterend karakter. Ook is RPA in te zetten om menselijke handelingen (zoals het overtypen van gegevens) tussen verschillende applicaties te vervangen. We automatiseerden meerdere processen, zoals het automatisch inboeken van facturen. Dit levert ten opzichte van handmatige verwerking een besparing op wat leidt tot werkdrukvermindering. Robotisering en digitalisering zorgen voor snellere, persoonlijkere en nauwkeurigere dienstverlening. De 'robot' automatiseert enkel administratieve handelingen. De 'mens' blijft zelf steekproefsgewijs de controle doen en de besluiten nemen.

We moderniseerden onze werkomgeving

We voerden een aantal modernisering door om een aantrekkelijke werkomgeving te kunnen blijven bieden en het werk op een efficiënte wijze te kunnen blijven uitvoeren.

We vervingen alle schermen in de vergaderzalen voor het online vergaderen

De oude schermen voldeden niet meer aan de nieuwe manier van hybride werken. De nieuwe schermen hebben de Microsoft Teams Rooms oplossing. Een vergadering start nu veel sneller op, dat bespaart veel tijd. Ook verbeterde de beeld- en geluidskwaliteit.

Vodafone nieuwe leverancier

Als gevolg van twee aanbestedingen van de VNG waar we vanuit het samenwerkingsverband 'ICT Samen' aan deelnamen, werd Vodafone onze nieuwe leverancier. We pasten voor het klantcontactcentrum een nieuwe telefoonoplossing toe op basis van "Microsoft Teams bellen" met extra ondersteuningssoftware.

We zetten onze reis met werken in het digitale samenwerkingsplatform voort

Wanneer bestanden niet in een vak-applicatie passen werken we met onze bestanden volledig vanuit Teams. Oude bestandsstructuren werden definitief verwijderd. We zijn steeds bewuster van het juist opslaan van onze bestanden en zijn actief bezig om ook de e-mailbox inhoud te minimaliseren.

We maakten een start met het (Europees) aanbesteden van programmatuur

We startten de Europese aanbesteding van de applicatie voor burgerzaken. De opdracht gunnen we in de eerste helft van 2026. Daarna beschikken we weer over een langdurig rechtmatig contract voor burgerzaken.

We moderniseerden en verbeterden de ICT voor veiligheid en een betere dienstverlening vanuit de ICT-samenwerking

ICT Samen zette verdere stappen om de continuïteit, digitale veiligheid en betrouwbaarheid van de ICT-dienstverlening te versterken. We rondde de voorbereidingen voor passwordless inloggen af. Deze functionaliteit draagt bij aan het verder verkleinen van het risico op misbruik van accounts. Het automatiserings- en serverplatform werd volledig operationeel. We verbeterde back-upvoorzieningen, zodat onze systemen beter beschermd zijn tegen ransomware-aanvallen. Daarnaast verbeterde de continuïteit en stabiliteit van de systemen. De opvolger van de huidige Citrix-werkplek werd ingericht voor eindgebruikers. Alle applicaties die tot op heden binnen Citrix beschikbaar waren, zijn gemigreerd en geschikt gemaakt om via Liquit lokaal op zakelijke Windows-apparaten te functioneren. Hiermee wordt een toekomstbestendige en efficiëntere werkplek geborgd. In het eerste kwartaal van 2026 stappen medewerkers gefaseerd over op deze nieuwe werkwijze, waarbij continu aandacht wordt besteed aan adoptie, ondersteuning en dienstverlening.

We werkten Datagedreven

We professionaliseerden onze datagedreven werkwijze. We ontwikkelden een strategische visie en brachten onze processen in kaart. We verbeterden de processen en legden rollen en verantwoordelijkheden vast.

We verzamelden, verwerkten en visualiseerden data in uiteenlopende informatieproducten die direct input gaven voor beleidskeuzes. Hiermee versterkten we het inzicht in gemeentelijke vraagstukken, maatschappelijke ontwikkelingen en intern beleid. Steeds meer informatieproducten worden direct vanuit het datawarehouse geleverd. Ons centrale datawarehouse in Azure bouwden we uit en we voegden meerdere nieuwe databronnen toe. We zochten actief samenwerking met gemeenten binnen en buiten onze

regio. We zijn aangesloten bij het kernteam Datakrachtig Gelderland en bleven gastheer van Datalab Gelderland Oost (GO). Deze samenwerkingen vergroten onze kennisdeling en innovatiekracht. We investeerden in de datageletterdheid van medewerkers en zetten de eerste stappen voor het vernieuwen van zowel het open dataportaal als het interne medewerkersportaal. We versterken onze mogelijkheid om data structureel, effectief en verantwoord in te zetten voor beleid en dienstverlening.

We voldoen aan de Wet digitale toegankelijkheid

We startten met het toetsen van de digitale toegankelijkheid van al onze domeinen. Van de 16 domeinen zijn er nu 7 getoetst. We voldoen aan de wet. Er zijn nog enkele verbeterpunten waar we verder aan werken. In de eerste helft van 2026 toetsen we de overige domeinen.

Aanschaf gebouwenbeheersysteem

Goed inzicht in het beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen

We schaften een nieuw gebouwbeheersysteem aan om het beheer van de gemeentelijke gebouwen verder te professionaliseren. Met dit systeem beschikken we over een actueel en betrouwbaar inzicht in de benodigde onderhoudswerkzaamheden en de daarmee samenhangende investeringen. Hierdoor kunnen we gericht plannen, efficiënter werken en tijdig anticiperen op toekomstige onderhoudsbehoeften. We kunnen dan de toekomstige onderhoudsbehoeften en investeringsopgaven meerjarig en transparant onderbouwen.

We maken keuzes in de bedrijfsvoering van de buitendienst

Minder brandstofkosten door efficiëntere inzet van het materieel

Een groot deel van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte doen we met onze eigen dienst. Daarbij zetten we ons eigen materieel in. Door dit materieel efficiënter in te zetten, stootten we minder CO₂ uit en bespaarden we € 20.000 op de brandstofkosten. Ook bij de aanschaf van nieuw materieel nemen we het brandstofverbruik en de uitstoot van CO₂ mee in ons afwegingskader.

Doorontwikkeling Planning & Control (P&C)

We zetten stappen in de doorontwikkeling van de P&C

We boekten door wisselingen in de organisatie en andere prioriteiten (zoals Route naar een sluitende begroting) beperkt voortgang op dit project. Hierover was gedurende het jaar afstemming met de Auditcommissie. Met hen is gesproken over een andere programma-indeling. Nu verschillende functies weer zijn ingevuld, pakken we het project in overleg met de Auditcommissie weer op. Zo verbeteren we de kwaliteit van de P&C-documenten én het interne proces voor de totstandkoming ervan.

We stimuleren en ontwikkelen Activiteitgericht werken

Ons kantoor past bij Activiteitgericht werken

De agenda van medewerkers bepaalt of ze thuis, op kantoor of op locatie werken. Ontmoeten en verbinden van collega's en inwoners staat centraal. We werkten aan plannen voor een passende inrichting van het gemeentehuis, goede ICT-faciliteiten en stimuleren van gewenst gedrag. Door het vertrek van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) veranderden onze plannen voor de inrichting van het gemeentehuis. De financiële basis voor een activiteitgerichte herinrichting was niet meer toereikend. We onderzoeken of we een gedeelte van het gebouw opnieuw kunnen verhuren. Op basis van de financiële gevolgen daarvan,

maken we een nieuw ontwerp. Dat ontwerp moet ervoor zorgen dat we activiteitgericht kunnen werken binnen de ruimte die we hebben.

We investeren in moderne en veilige ICT-faciliteiten

We willen dat iedereen prettig kan werken, op de werkplek én in de vergaderruimtes. Daarom investeren we in moderne en veilige ICT-middelen. De invulling hiervan leest u onder het kopje 'We moderniseerden onze werkomgeving' in deze paragraaf.

We actualiseerden de Algemene Inkoopvoorwaarden

We stelden de Algemene Inkoopvoorwaarden Achterhoekse Gemeenten (AIAG) vast

We werkten samen in de regio nieuwe en duidelijke inkoopvoorwaarden voor de Achterhoekse gemeenten en stelden deze vast. We hebben nu moderne afspraken die voor iedereen gelden. De gemeenten kunnen hiermee goed en eerlijk samenwerken.

Communicatie

We zorgen voor transparante en proactieve communicatie

We informeerden inwoners zo goed en zo snel mogelijk (direct na een besluit). Dat deden we persoonlijk waar dat nodig was, bijvoorbeeld met brieven of bijeenkomsten. Daarnaast gebruikten we onze algemene communicatiekanalen, zoals de website, de gemeentepagina's in Contact en sociale media. Persoonlijke communicatie gebruikten we vooral bij onderwerpen die gevoelig liggen of veel invloed hebben op de leefomgeving van mensen. Voorbeelden zijn de besluiten over de ISK-school, opvanglocaties voor jonge vluchtelingen, de schuifpuzzel in Zelhem en de energietransitie, zoals de mogelijke windmolens bij Eldrik. Om onze informatie beter toegankelijk te maken, gebruikten we steeds meer beeld. Denk aan beeldbrieven, infographics en korte filmpjes.

We stimuleren en ontwikkelen de eigen verantwoordelijkheid van medewerkers

Medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor hun communicatie. Het cluster Communicatie hielp hen met sjablonen voor brieven, persberichten en huisstijl. Daarnaast boden we verschillende trainingen, zowel live als via *Bronckhorst leert door*, en coaching aan. Dit is belangrijk omdat er veel nieuwe medewerkers startten en we ook met inhuurkrachten in de organisatie werkten. Zij moeten weten welke afspraken we hebben over communicatie, welke communicatiemogelijkheden er zijn en welke stijl we gebruiken. Zo houden we onze professionele uitstraling en blijven we herkenbaar. Ook boden we verschillende communicatie- en schrijftrainingen aan.

We zorgden voor duidelijke arbeidsmarktcommunicatie

Er zijn veel tekorten op de arbeidsmarkt. Door strategische arbeidsmarktcommunicatie lieten we zien dat we een aantrekkelijke werkgever zijn. We benadrukten dat we een mooie maatschappelijke organisatie zijn met goede arbeidsvoorwaarden. Voor onze berichten gebruikten we professionele foto's en filmpjes. Ook zetten we gerichte campagnes op social media in. In de uitingen kwamen onze eigen medewerkers in beeld en vertelden zij over hun werk. Verschillende teams binnen de organisatie werkten nauw samen om de arbeidsmarktcommunicatie goed uit te voeren.

Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding

Toetsing van de rechtmatigheid is sinds 2023 de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. In de rechtmatigheidsverantwoording doen we een uitspraak in hoeverre de - in deze jaarrekening - verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. Daarmee verklaren we ons over het financieel rechtmatig handelen van het afgelopen jaar. De accountant beoordeelt of de informatie juist, toereikend en volledig (getrouw) is.

We concluderen dat we in 2025, conform de uitgangspunten van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV, (financieel) rechtmatig handelden.

Wijze waarop de rechtmatigheidsverantwoording tot stand kwam

Na het besluit van 6 mei 2025 van ons als college over het interne controleplan, stelde de raad op 17 juli 2025 het normenkader vast. De accountant hanteert hetzelfde normenkader in zijn controles.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording spraken we met uw raad een verantwoordingsgrens en een rapportagegrens af, welke beide zijn vastgelegd in de Financiële verordening 2025. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording stelde de raad vast op 2% van de totale lasten exclusief de mutaties van de reserves van de gemeente. De rapportagegrens is vastgesteld op € 50.000.

De totale lasten in 2025 bedroegen € 119.010.793. De verantwoordingsgrens komt daarmee op € 2.380.216. In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteren we aan de raad over afwijkingen boven deze verantwoordingsgrens. De individuele bevindingen boven de rapportagegrens van € 50.000, die niet in de rechtmatigheidsverantwoording zelf zijn opgenomen, lichten we toe in deze paragraaf. Hierbij gaat het om bevindingen waarbij het begrotings-, voorwaarden-, of misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium niet zijn nageleefd. In onderstaande tabel geven we een weergave van de financiële onrechtmatigheden zoals we deze constateerden op de drie criteria in 2025.

Begrotingscriterium

Begrotingscriterium	Bedrag
1A. Overschrijding lasten deelprogramma's	989
1B. Overschrijding van investeringsbudgetten (kredieten)	122
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1.111
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïdentificeerd (artikel 12 lid 4 financiële verordening 2023).	912
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	199
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.261
M&O criterium	
Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	2.372
Waarvan acceptabel	912
Waarvan niet-acceptabel	1.460

Bij het begrotingscriterium gaat het om de rechtmatigheid van afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel voor de exploitatie als investeringskredieten. Iedere overschrijding van lasten of investeringskredieten beschouwen we als onrechtmatig als deze niet past binnen de gemaakte afspraken. Met de raad spraken we in de financiële verordening af dat overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van baten en lasten tijdig gemeld zijn wanneer deze worden betrokken bij de tussenrapportages, via actieve informatievoorzieningen of bij de jaarstukken. Het informeren via de jaarrekening wordt daarmee als tijdig beoordeeld.

De overschrijding op deelprogramma 3B (Duurzaamheid) bestaat voor het grootste deel uit een overschrijding op de lasten waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren. De Conform de Financiële verordening Artikel 12 lid 4, worden deze afwijkingen als acceptabel aangemerkt.

We lichten de individuele afwijkingen op het begrotingscriterium toe

Van de niet-acceptabele onrechtmatigheden op het begrotingscriterium (€ 199.000) overschreed een aantal individuele onrechtmatigheden de rapportagegrens van € 50.000. Het gaat hier om één overschrijding van de lasten op het niveau van een deelprogramma en om de overschrijding van twee investeringsbudgetten (kredieten):

- De overschrijding van de lasten op deelprogramma 2A (Passend wonen) ontstond doordat we een aanvullende voorziening moesten treffen voor een woningbouwproject, omdat de raming van civiele kosten hoger uitkwam dan waarmee we rekening hielden in het MPO.
- In 2025 constateerden we een overschrijding op het krediet voor het voortgezet onderwijs in Vorden ter grootte van € 71.000. De dekking van de kosten was in eerste instantie gebaseerd op o.a. een toekomstig voordeel uit de grondexploitatie van de vrijkomende schoolgebouwen. Dit voordeel bleef uit gezien de keuzes die gemaakt zijn voor het gebouw aan Het Hoge in Vorden.
- Bij de investering in een multigrondverzetmachine was uitgegaan van een hoger investeringskrediet (€ 50.000) dan dat er feitelijk was.

De overige onrechtmatigheden op het begrotingscriterium overschreden de rapportagegrens van € 50.000 niet en lichten we, conform de afspraken, niet toe.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de normen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen. De voorwaarden (normen) zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en vormen samen het normenkader. De normen hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedrag, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Het niet naleven van deze normen kan ook van invloed zijn op het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze bevindingen maken dan geen onderdeel uit van de rechtmatigheidsverantwoording, maar vallen onder de reikwijdte van de accountantscontrole.

Met de uitvoering van het intern controleplan toetsten we de meest risicovolle processen aan het vastgestelde normenkader. De processen staan in de tabel hieronder weergegeven. De mate van (financiële) risico's in elk proces geven we aan met 'laag' (minder risicovol), 'midden' (meer risicovol) of 'hoog' (meest risicovol). Per proces geven we een oordeel over de financiële rechtmatigheid op het voorwaardencriterium.

Proces	Risico	Financieel rechtmatig?	
<i>Lasten</i>			
Inkopen en aanbestedingen	Hoog	Ja	
Salarissen en personeel	Midden	Ja	
Wmo	Hoog	Ja	
Jeugdhulp	Hoog	Ja	
Uitkeringen Participatiewet	Hoog	Ja	
WSW salarissen	Midden	Ja	
Subsidies (verstrekkingen)	Midden	Ja	
Leerlingenvervoer	Midden	Ja	
Leefgeld ontheemde Oekraïners	Hoog	Ja	
Wet inburgering	Midden	Ja	
Loonkostensubsidies	Midden	Ja	
<i>Baten</i>			
Leges omgevingsvergunningen	Midden	Ja	
Verhuur / verkoop gemeentelijke accommodaties	Laag	Ja	
<i>Overig</i>			
Treasury	Laag	Ja	
Memorialen	Laag	Ja	
Crediteurenstamgegevens	Midden	Ja	
Begrotingswijzigingen	Laag	Ja	
Investerings	Laag	Ja	

In de controle over 2025 constateerden we in enkele processen financiële onrechtmatigheden op het voorwaardencriterium. Het totaal van de onrechtmatigheden bedroeg € 1.261.141.

We lichten de individuele afwijkingen op het voorwaardencriterium toe

Van het totaal aan onrechtmatigheden op het voorwaardencriterium overschreden een aantal individuele onrechtmatigheden de rapportagegrens van € 50.000:

- In het proces van aanbesteden merkten we 7 opdrachten als onrechtmatig. Van deze opdrachten overschreden 6 de rapportagegrens van €50.000. Het betreft inkoop van goederen en diensten. De oorzaak van deze fouten ligt voornamelijk bij opdrachten die onterecht niet Europees zijn aanbesteed of onvoldoende onderbouwing van de aanbestedingsvorm.

De overige onrechtmatigheden die we constateerden op het voorwaardencriterium vallen onder de rapportagegrens.

In 2025 weken we voor € 212.534 onrechtmatig af van ons lokale inkoopbeleid. Er zijn 2 opdrachten aan te wijzen die de rapportagegrens van € 50.000 overschreden. Het betreft inkoop van goederen en diensten. Oorzaken voor de onrechtmatigheden liggen in onvoldoende onderbouwing voor de gekozen aanbestedingsvorm of het niet opnieuw aanbesteden na aflopen van het contract.

Om financiële onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen, adviseerde ons cluster Concerncontrol om processen beter te stroomlijnen waardoor helder is wie wat, wanneer en waarmee doet. Bepaalde stappen in het proces moeten niet te omzeilen zijn en documenten moeten structureel vastgelegd worden. Daarnaast adviseert Concerncontrol om processen verder te professionaliseren en te uniformeren.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

In het primaire proces (1^e lijn) zetten we terugvorderingen in bij misbruik door inwoners. Denk bij misbruik aan het verzwijgen van inkomsten, onjuiste opgave van een woonadres of onjuiste opgave van de samenstelling van het huishouden. In 2025 boekten we € 16.055 op als terug te vorderen bedrag, waarvan tot en met 31 december 2025 € 2.679 is ontvangen. Uit onze interne (2^e lijns)controles bleek geen misbruik of oneigenlijk gebruik in de processen. Op basis van de controles constateren we dat de getroffen beheersmaatregelen werken.

In het afgelopen boekjaar is geen fraude door eigen medewerkers ontdekt. Ons cluster Concerncontrol adviseert ons een fraude-risicoanalyse en een fraude-responsplan op te stellen. Begin 2026 behandelt het college de analyse.

We toetsten ook de formele rechtmatigheid

Conform de uitgangspunten van de BBV geven we een oordeel op de financiële rechtmatigheid. Daarnaast informeren we u in deze paragraaf ook over de formele rechtmatigheid. Het gaat hierbij om onrechtmatigheden die zich niet direct vertalen naar baten, lasten en/of balansmutaties zoals bij de financiële rechtmatigheid. Maar het gaat om formele fouten, zoals bijvoorbeeld het overschrijden van een beslistermijn. Hoewel deze onrechtmatigheden niet betrokken worden in de rechtmatigheidsverantwoording, betreffen het onrechtmatigheden die we graag verbeteren om risico's in het proces te beheersen of om het proces efficiënter of effectiever te laten verlopen.

Hoewel we in voorgaande jaren een verbeteringslag maakten, is een terugkerend thema in de bevindingen van meerdere processen (o.a. inkopen en subsidieverstrekking) dat de vastlegging van relevante informatie nog onvoldoende is. Wanneer de vastlegging van informatie ontbreekt, is deze niet reconstrueerbaar. M.a.w. het proces is, doordat de informatie ontbreekt, niet opnieuw te reconstrueren. Onvoldoende informatie leidt tot een gebrek aan transparantie, bemoeilijkt de overdraagbaarheid, beperkt de aantoonbaarheid naar de inwoners en verhoogt het risico op fouten. Deze factoren, gecombineerd met de afhankelijkheid van anderen en het personeelsverloop, maken de organisatie kwetsbaar voor toename van (financiële en formele) onrechtmatigheden. Om dit te voorkomen, adviseerde ons cluster Concerncontrol ons om o.a. processen meer te stroomlijnen.

We sturen bij en verbeteren onze processen

Ondanks dat de accountant in de interimcontrole van 2025 concludeerde dat de interne beheersing van onze organisatie op orde is, zien we de noodzaak om met de adviezen die ons gegeven zijn door zowel de accountant als Concerncontrol aan de slag te gaan. Zo maken we stappen in het beter stroomlijnen van verschillende processen, zoals bij inkoop en subsidies. Daarnaast is een project gestart om de informatiehuishouding te verbeteren. Met onder andere deze stappen versterken we onze interne beheersing.

De accountant toetst ook de volgende onderdelen op getrouwheid

Wanneer we de BBV volgen, maken de prestatieverklaringen (leveringscriterium) die we toetsen, geen onderdeel uit van de rechtmatigheid, maar van de getrouwheid. Met de prestatieverklaring gaat het om het waarborgen dat de prestatie is geleverd waarvoor we als gemeente betalen. Hoewel we controles hierop uitvoeren, is het aan de accountant om hierover een oordeel te geven.

De BBV geeft aan dat ook de juistheid rond zorgfacturen niet valt onder de rechtmatigheidsverantwoording, maar behoren bij aspecten van het getrouwe beeld. Evenals

bij de overige facturen kijken we bij de zorgaanbieders naar de prestatieverklaringen. Deze worden door de aanbieders bevestigd met hun accountantsverklaringen. Voor zorgaanbieders die voor minder dan € 200.000 aan zorg leveren, mag een accountantsverklaring achterwege blijven. We maken een finale afrekening voor deze aanbieders; dit is een akkoord tussen aanbieder en gemeente dat onze administratie op elkaar aansluiten. Voor aanbieders met minder dan € 200.000 zorg, ontvangen we een bestedingsverklaring. Actief zorgen we dat we de informatie ontvangen, zodat we de onzekerheid zo laag mogelijk houden. Ondanks de controles en actieve inzet is een oordeel over de onzekerheid en de getrouwheid aan de accountant.

2.2.6. Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

We nemen deel in samenwerkingsverbanden waarbij we een bestuurlijke invloed uitoefenen en waaraan we financieel bijdragen. Dit heet 'verbonden partijen' in het BBV. We namen deel in zes gemeenschappelijke regelingen, zeven bedrijven en één vereniging. Daarnaast zijn we aangesloten bij stichtingen en verenigingen vanuit onze ambitie, zoals de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Die laatste staan niet in deze paragraaf, daarvoor betalen we contributie.

We nemen deel in gemeenschappelijke regelingen

We nemen deel aan gemeenschappelijke regelingen omdat we verantwoordelijk zijn voor bepaalde taken die we niet zelfstandig kunnen of willen uitvoeren. Soms zijn dit puur uitvoeringstaken (Stadsbank), soms gaat dit samen met beleidsontwikkeling (VNOG) en soms gaat het om regionale taken (Regio Achterhoek). Het bestuur van deze gemeenschappelijke regelingen bestaat uit een afvaardiging van de deelnemers. De besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. Met deze constructie dragen we in feite een stuk autonomie, waarvoor wel een eigen verantwoordelijkheid geldt, over aan een samenwerkingsverband. Dit maakt een samenwerkingsverband onafhankelijk. We nemen deel in zes gemeenschappelijke regelingen.

	GGD Noord en Oost Gelderland (GGD NOG)
Programma	1A Vitale inwoners en samenleving
Vestigingsplaats	Warnsveld
Doelstelling en belang	Gezondheidsdienst om uitvoering te geven aan de taken die vallen onder de Wet Publieke Gezondheid
Partijen	22 gemeenten uit de Achterhoek, Midden IJssel, Oost- en Noord Veluwe
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder J.T. Puijk
Risico's	De GGD heeft te maken met veel (financiële) onzekerheden: - Uitkomsten van het Onderzoek Toekomstbestendigheid van de Jeugdgezondheidszorg; - Uitkomsten onderzoek samenwerking met de VNOG; - Uitkomsten bezuinigingsscenario's GGD NOG voor de jaren 2027 en verder (december 2025); - Landelijke en regionale ontwikkelingen waaronder het AZWA.
Onderwerpen	Uitvoering Bestuursagenda 2023-2027 waarin vier inhoudelijke speerpunten worden genoemd: 1. Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, 2. Mentale gezondheid, 3. Gezonde leefstijl en 4. Gezonde fysieke en sociale leefomgeving. Daarnaast inzet bij het Integraal Zorg Akkoord (IZA).
Rapportages	Uitgangspuntennota, Begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal inwoners

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Bijdrage van Bronckhorst	746	815	816
Bijdrage per inwoner (in €)	20,71	22,64	22,66
Eigen vermogen	1.921	2.050	NB
Vreemd vermogen	11.330	8.884	NB
Resultaat	-170	0	NB

	Stadsbank Oost Nederland (SON)
Programma	1B Toegang en individuele voorzieningen
Vestigingsplaats	Enschede
Doelstelling en belang	Begeleiden van huishoudens en mensen met een problematische schuldensituatie en het stabiliseren van hun financiële situatie
Partijen	21 gemeenten in Oost-Nederland (Achterhoek en Twente)
Vertegenwoordiging	Dagelijks en Algemeen bestuur: wethouder A.R. Peppelman
Risico's	Afname kredietomzet.
Onderwerpen	We legden de focus op het verder opnemen van preventie en nazorg in onze dienstverlening. De Stadsbank heeft de opdracht om meer aan te sluiten op de financiële ontwikkeling van de gemeenten.
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Bijdrage is voor 50% op basis van het aantal huishoudens en 50% op basis van afgenomen producten en diensten

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Bijdrage van Bronckhorst	241	270	287
Bijdrage per inwoner (in €)	6,70	7,51	7,96
Eigen vermogen	2.236	1.290	NB
Vreemd vermogen	5.059	5.790	NB
Resultaat	657	0	NB

	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)
Programma	2B Aantrekkelijke leefomgeving
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doelstelling en belang	Multidisciplinaire voorbereiding en bestrijding van rampen en grote incidenten om uitvoering te geven aan de taken die verankerd zijn in de Wet veiligheidsregio's
Partijen	22 gemeenten uit de Achterhoek, Midden IJssel, Oost- en Noord Veluwe
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: burgemeester P.J.M. van Domburg
Risico's	VNOG staat, net als gemeenten, voor uiteenlopende en toenemende uitdagingen op het gebied van veiligheid en crisisbeheersing. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals toenemende polarisatie, digitalisering en cyberdreigingen, klimaatverandering met extremere weersomstandigheden, druk op vitale infrastructuur en voorzieningen, en een groeiende complexiteit van crises vragen om een steeds adaptievere en veerkrachtigere veiligheidsorganisatie. Daarnaast leiden internationale spanningen, migratiestromen en sociale ongelijkheid tot nieuwe veiligheidsvraagstukken die lokaal voelbaar zijn. Deze ontwikkelingen maken intensieve samenwerking, goede informatiepositie en wendbaarheid in crisisbeheersing noodzakelijk.
Onderwerpen	Voorbereiding op rampen en crisisbeheersing, weerbaarheid.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Verdeling volgens systematiek van Algemene uitkering (voor 2025 t/m 2028)

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Bijdrage van Bronckhorst	2.579	2.506	2.558
Bijdrage per inwoner (in €)	71,62	69,62	71,03
Eigen vermogen	22.717	12.691	NB
Vreemd vermogen	19.125	57.608	NB
Resultaat	1.793	0	NB

Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers (ECAL)	
Programma	2B Aantrekkelijke leefomgeving
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Wettelijke archieftaken uitvoeren volgens de Archiefwet en overige erfgoedtaken zoals documentatie, onderzoek en publieksdiensten
Partijen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk.
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder J.T. Puijk
Risico's	Kennis, uitvoering van en ondersteuning voor digitaal archiveren blijft achter bij de ontwikkelingen in de praktijk. En verliezen van schaalvoordelen als partijen zouden afhaken.
Onderwerpen	Discussie over huisvesting vanwege hoge kosten is afgesloten met de conclusie dat de huidige huisvesting gehandhaafd blijft. Nieuwe directeur benoemd en aangesteld als gemeentearchivaris voor alle deelnemers met een structurele koppeling van die functies. Vorbereiding nieuwe meerjarenbegroting met discussie over de koers voor toekomstige kostenverdeling i.v.m. nieuwe kosten voor beheer van digitaal archief en autonome groei van kosten door verplichte toename van hoeveelheid te beheren papieren en digitaal archief. Nieuwe directeur benoemd en aangesteld als gemeentearchivaris voor alle deelnemers met een structurele koppeling van die functies. Vorbereiding nieuwe meerjarenbegroting met discussie over de koers voor toekomstige kostenverdeling i.v.m. nieuwe kosten voor beheer van digitaal archief en autonome groei van kosten door verplichte toename van hoeveelheid te beheren papieren en digitaal archief.
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal over te brengen meters per eind 2018

Financieel	Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
	2024	2025	2025
Bijdrage van Bronckhorst	309	318	239
Bijdrage per inwoner (in €)	8,58	8,84	6,63
Eigen vermogen	308	176	NB
Vreemd vermogen	460	460	NB
Resultaat	233	12	NB

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	
Programma	3B Duurzaamheid
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Behandeling van aanvragen voor vergunningen, toetsing meldingen en toezichts- en handhavingstaken volgens de Omgevingswet. Daarnaast advies (op verzoek) bij beleidswensen en specifieke projecten
Partijen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Lochem, Montferland, Oost-Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk, Zutphen en Provincie Gelderland
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Als gevolg van calamiteiten en ondermijning een grotere inzet van de ODA. Veranderende wetgeving kan ook leiden tot een toename van de ureninzet (denk aan bijvoorbeeld toename zeer zorgwekkende stoffen).
Onderwerpen	Er is een nieuwe directeur gestart. Verkenning fusie met Omgevingsdienst Veluwe. Veel ontwikkelingen als gevolg van 'nieuwe' kwaliteitscriteria en vraag van deelnemende partners.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Afgenomen producten

Financieel	Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
	2024	2025	2025
Bijdrage van Bronckhorst	1.366	1.281	1.692
Bijdrage per inwoner	37,92	35,59	46,99
Eigen vermogen	112	164	NB
Vreemd vermogen	1.889	1.146	NB
Resultaat	-98	0	NB

Regio Achterhoek (RA)	
Programma	4A Besturen
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Invulling geven aan de Achterhoek visie 2030 'Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit' in samenwerking met de acht gemeenten, de ondernemers en de maatschappelijke organisaties in de Achterhoek
Partijen	De gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur: burgemeester P.J.M. van Domburg. Achterhoek Board: Wethouder E.M. Gosselink. Verder zijn de wethouders als (agenda)lid vertegenwoordigd aan de thematafels en zijn er afgevaardigden in de Achterhoek Raad
Risico's	Geen
Onderwerpen	Het afgelopen jaar vonden diverse ontwikkelingen plaats binnen onze regionale samenwerking in de Achterhoek. Zo stelde de Achterhoek Raad in december het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek vast, waarin een doorkijk wordt gegeven voor de Achterhoek op de lange termijn en koers gegeven wordt voor toekomstige keuze op het ruimtelijk terrein. Binnen de regio is daarnaast gewerkt aan een nieuwe visie Achterhoek 2050 met als algemene koers 'De belofte van de Achterhoek'. De visie wordt in 2026 verder uitgewerkt in drie ontwikkellijnen: veerkrachtige samenleving, de economie als stuwende kracht en de regio in balans. Een belangrijk onderdeel binnen deze nieuwe visie is het onderdeel governance. Ook is onze regio een van de 11 regio's binnen het Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR) die extra aandacht en ondersteuning krijgt vanuit het rijk om de antwoorden te vinden voor uitdagingen in de landelijke gebieden. Tot slot is gestart met het indienen van Regiodeal projecten binnen de nieuwe Regiodeal die de Achterhoek met het rijk heeft gesloten voor de periode 2024-2028.
Rapportages	Begroting, bestuursrapportages en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal inwoners. Bij de Regiodeal gaat het om cofinanciering

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Bijdrage van Bronckhorst	271	290	266
Bijdrage per inwoner (in €)	7,53	8,07	7,38
Eigen vermogen	6.736	6.041	NB
Vreemd vermogen	22.278	2.020	NB
Resultaat	0	0	NB

We nemen deel in vennootschappen en coöperaties

We nemen deel in bedrijven als aandeelhouder. We kunnen invloed uitoefenen via de vergadering van aandeelhouders. We hebben aandelen in zeven ondernemingen, waarbij we bij twee dividend ontvingen (Alliander en BNG).

Amphion	
Programma	2B Aantrekkelijke leefomgeving
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Beschikbaarheid houden van een cultureel centrum ter bevordering van het culturele leven in Oost-Gelderland
Partijen	De gemeenten Doetinchem, Montferland, Bronckhorst en Oude IJsselstreek
Vertegenwoordiging	In de raad van Toezicht zitten geen bestuurders van aandeelhoudende gemeenten. Algemene vergadering van aandeelhouders: wethouder J.T. Puijk
Risico's	Waarde van het pand en bij eventuele liquidatie van het bedrijf verlies van de waarde van de aandelen. Aandeelhouders zijn niet verplicht tot financiële compensatie, waardoor het risico zeer beperkt is.
Onderwerpen	Geen bijzonderheden
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportage (halfjaarscijfers) en jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	42	42	42
Nominale waarde totaal	19	19	19
Ontvangen dividend	-	-	-
Bedrag per inwoner (in €)	0,00	0,00	0,00

	Coöperatieve Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (Agem)
Programma	3B Duurzaamheid
Vestigingsplaats	Doetinchem
Doelstelling en belang	Opwekken van duurzame energie in de Achterhoek aanjagen (energietransitie) en daarmee ook geld en werkgelegenheid in de Achterhoek houden
Partijen	Van de energiecoöperatie zijn acht Achterhoekse gemeenten lid. De acht Achterhoekse gemeenten zijn 100% aandeelhouder van Coöperatie Energieloket Achterhoek en Agem Gemeentelijke Energieloket. Daarnaast is er in 2023 een Stichting Aandelenbezit Agem Energie Experts (AGE) en een Stichting Vrijwilligers Anders Omgaan met Energie opgericht. De AGEM Holding is nu Agem Energie Experts (AGE of AEE) BV geworden.
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Wanneer het verdienmodel van Agem tot onvoldoende resultaten leidt en Agem stopt, gaat de startinbreng verloren.
Onderwerpen	Voor het Energieloket Achterhoek is in 2023 een nieuw aanwijzingsbesluit voor een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB) genomen voor 2024 tot en met 2030.
Rapportages	Begroting, jaarplan en jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	NVT	NVT	NVT
Nominale waarde totaal	-	-	-
Ontvangen dividend	-	-	-
Bedrag per inwoner (in €)	0,00	0,00	0,00

	Circulus
Programma	3B Duurzaamheid
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Doelstelling en belang	Inzamelen en verwerken huishoudelijk afval
Partijen	De gemeenten Apeldoorn, Epe, Deventer, Brummen, Doesburg, Lochem, Voorst, Duiven, Westervoort, Zutphen en Bronckhorst
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman Portefeuillehoudersoverleg: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Risico's zijn beperkt, maar toegenomen door het besluit tot overname van kringloopactiviteiten. De aandeelhoudersvergadering kan om financiële redenen besluiten geen dividend uit te keren.
Onderwerpen	In 2025 zijn de onderhandelingen met de Gemeenten Rozendaal en Rheden positief afgerond. Deze gemeenten sluiten vanaf 1 januari 2026 aan bij Circulus. Er is besloten het bedrijf uit te breiden met kringloopactiviteiten in Apeldoorn. In 2025 is er een Herijking van de toerekening van kosten uitgevoerd. Geconstateerd is dat Circulus de kosten juist toerekent aan individuele gemeenten en de afgenomen producten. Deze Herijking leidt voor Bronckhorst tot een kostenstijging van 3,8% in 2027 bovenop de index.
Rapportages	Begroting, jaarplan, kwartaalrapportages en jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	773	773	773
Nominale waarde totaal	1	1	1
Ontvangen dividend	0	0	0
Bedrag per inwoner (in €)	0,00	0,00	0,00

Alliander	
Programma	AD Dekkingsmiddelen en overhead
Vestigingsplaats	Arnhem
Doelstelling en belang	Aansluiten van klanten op de energienetwerken en het distribueren van gas en elektriciteit. De taken zijn wettelijk bepaald omdat onze samenleving sterk afhankelijk is van een betrouwbare aanvoer van energie
Partijen	De provincies Gelderland en Noord-Holland, BV Falcon en de gemeente Amsterdam hebben gezamenlijk 75% van de aandelen in bezit. Het overige deel is in bezit van 55 andere gemeentelijke aandeelhouders
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman Portefeuillehouder: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Bij liquidatie van het bedrijf lopen we risico op verlies van de waarde van de aandelenportefeuille en het dividend in onze begroting. Daarnaast lopen we risico over een in december 2021 verstrekte reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander.
Onderwerpen	Alliander stond en staat voor grote investeringen. De vraag en aanbod van elektriciteit zijn fors toegenomen. Dit zet een enorme druk op de infrastructuur. Om rijksdeelname in het eigen vermogen van Alliander in de toekomst mogelijk te maken hebben de huidige aandeelhouders (waaronder Bronckhorst) ingestemd met mogelijke toetreding door het rijk. Bij een daadwerkelijk verzoek om deelname wordt dit weer voorgelegd aan de aandeelhouders. Het bestaande dividendbeleid wordt aangevuld met een dividendplafond van €100 miljoen per jaar, dat vanaf boekjaar 2026 jaarlijks geïndexeerd wordt. Alliander is in 2025 het proces tot conversie van de hybride lening gestart.
Rapportages	Tussentijdse rapportages en jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	539.969	539.969	539.969
Nominale waarde totaal	2.700	2.700	2.700
Ontvangen dividend	684	376	378
Bedrag per inwoner (in €)	18,99	10,44	10,50

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Programma	AD Dekkingsmiddelen en overhead
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en belang	Behouden van een belangrijk marktaandeel in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en rendement voor de aandeelhouders
Partijen	De Staat is houder van 50% van de aandelen, de andere 50% is van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman
Risico's	Verlies van de excellente kredietwaardigheid, scherpe inkooppositie en effectieve bedrijfsvoering. Bij een liquidatie van het bedrijf, verlies van de waarde van de aandelenportefeuille en dividend.
Onderwerpen	BNG werkte in 2025 aan de strategie voor 2026 tot 2028. Deze strategie heeft de titel 'Route naar Meer Meerwaarde' gekregen. De ambitie is om met eenzelfde financieel resultaat meer groene en sociale meerwaarde voor Nederland te realiseren. Hierbij wil BNG de verbindende kracht zijn die oplossingen voor de grote uitdagingen van Nederland vormgeeft en financiert. BNG heeft het renovatieproject van haar kantoorpand herijkt. Hierbij is o.a. het budget geactualiseerd, wat leidt tot een fors hogere investering dan in 2022 was geraamd.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	72.384	72.384	72.384
Nominale waarde totaal	181	181	181
Ontvangen dividend	156	180	154
Bedrag per inwoner (in €)	4,34	5,00	4,29

Vitens	
Programma	AD Dekkingsmiddelen en overhead
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en belang	Gezonde en duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu (door veilig en betrouwbaar drinkwater)
Partijen	Gemeenten en provincies (111 aandeelhouders)
Vertegenwoordiging	Aandeelhoudersvergadering: wethouder A.R. Peppelman Portefeuillehouder: wethouder W.J.G. Pelgrom
Risico's	Bij een eventuele liquidatie van het bedrijf verlies van de waarde van de aandelenportefeuille en dividend.
Onderwerpen	Weerbaarheid en productiviteit waren de centrale thema's voor Vitens. Deze speerpunten werden op verschillende niveaus in de organisatie doorvertaald. Vitens staat voor een grote investeringsopgave, waarvoor externe financiering noodzakelijk is. Idealiter wordt dit gerealiseerd via vreemd vermogen, maar dat vereist versterking van het eigen vermogen.
Rapportages	Begroting, tussentijdse rapportages en jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	21.362	21.362	21.362
Nominale waarde totaal	21	21	21
Ontvangen dividend	0	0	0
Bedrag per inwoner (in €)	0,00	0,00	0,00

Leisure Lands	
Programma	3A
Vestigingsplaats	Arnhem
Doelstelling en belang	In samenwerking met regiogemeenten vrijetijdseconomie recreatieplassen ondersteunen. Onze deelname beperkt zich tot een aandelenbezit, ontstaan uit een historische situatie en als steun richting de Achterhoekse plasmgemeenten.
Partijen	Er zijn 21 gemeenten aandeelhouder. Dit zijn de zeven Achterhoekse gemeenten en zes omliggende gemeenten die samen onderdeel waren van het voormalige Recreatieschap Achterhoek en Liemers (RAL) en acht gemeenten gelegen in de rest van Gelderland en Limburg. Van de 196.707 aandelen zijn er 1.310 in ons bezit.
Vertegenwoordiging	Portefeuillehoudersoverleg Vrijetijdseconomie Achterhoek (wethouder A.R. Peppelman) heeft gemeente Berkelland gemachtigd om deelnemers van het overleg te vertegenwoordigen
Risico's	Geen
Onderwerpen	Doorontwikkeling van recreatieplassen en maatschappelijk ondernemen. Kosten werden gedekt uit de opgebouwde reserves.
Rapportages	Jaarstukken

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Aantal aandelen	1.310	1.310	1.310
Nominale waarde totaal	1.310	1.310	1.310
Ontvangen dividend	0	0	0
Bedrag per inwoner (in €)	0,00	0,00	0,00

We nemen deel in stichtingen en verenigingen

We nemen zowel bestuurlijk als financieel deel in één stichting. We zijn niet wettelijk verplicht deel te nemen en de bijdrage kent geen verplichtend karakter. We doen hierin vrijwillig mee vanuit ambitie.

	Euregio
Programma	4A Besturen
Vestigingsplaats	Gronau (Dld)
Doelstelling en belang	Grensoverschrijdende samenwerking bevorderen, ondersteunen en coördineren. Een belangrijke taak is de coördinatie van Europese en grensoverschrijdende subsidies (Interreg-programma).
Partijen	Gemeenten in Nederland (Oost-Gelderland en Twente) en Duitsland (Kreis Borken e.o.)
Vertegenwoordiging	De Euregioraad kent in totaal 84 leden. De leden worden benoemd op basis van een politiek-regionale verdeelsleutel, waarbij binnen het Duitse en Nederlandse gebied rekening gehouden wordt met de bevolkingscijfers. De in de Euregioraad vertegenwoordigde partijen vormen grensoverschrijdende fracties. Vanuit Bronckhorst waren B. Stegeman (raadslid) en A.R. Peppelman (wethouder) afgevaardigd
Risico's	Geen
Onderwerpen	Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, Economie & arbeidsmarkt en Maatschappelijke ontwikkeling.
Rapportages	Begroting en jaarstukken
Bijdrage op basis van	Aantal inwoners

Financieel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Bijdrage van Bronckhorst	11	11	11
Bijdrage per inwoner (in €)	0,31	0,31	0,29
Eigen vermogen	NB	2.366	NB
Vreemd vermogen	NB	NB	NB
Resultaat	NB	-76	NB

Uitgaven voor verbonden partijen

Voor het provinciaal toezicht nemen we de onderstaande informatie op over onze samenwerkingspartners.

Bijdragen samenwerkingsverbanden	Jaarstukken 2024	Begroting 2025	Jaarstukken 2025
Gemeentelijke Gezondheidsdienst NOG	746	815	816
Stadsbank Oost-Nederland	241	270	287
Veiligheidsregio NOG	2.579	2.506	2.558
Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers	309	318	239
Omgevingsdienst Achterhoek	1.366	1.281	1.692
Regio Achterhoek	271	290	266
Totale uitgaven samenwerkingsverbanden	5.512	5.481	5.858

2.2.7. Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf leest u hoe ons grondbeleid bijdraagt aan de doelen van de programma's 2 Wonen en leefomgeving (2.1.2) en 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling (2.1.3) in de begroting. Ook bespreken we de winstneming en de beleidsuitgangspunten voor de reserve van de grondexploitaties in relatie tot financiële risico's.

Sturend grondbeleid voor maatschappelijke opgaven

Ons grondbeleid ondersteunt programma 2 (Wonen en leefomgeving) en programma 3 (Bedrijvigheid en ontwikkeling). De gemeente Bronckhorst heeft de ambitie om 1.700 tot 2.200 nieuwe woningen toe te voegen. Voor bedrijven wordt in het Regionaal Programma Werklocaties 2024-2028 (RPW) een ruimtebehoefte voorzien van (netto) 12 hectare tot 2030. Voor de periode tot 2040 gaan we uit van een ruimtebehoefte van 16 tot 28 hectare. Deze ambities vragen om ruimte en beïnvloeden de grondmarkt. Op 23 februari 2023 stelde uw raad de Nota Grondbeleid vast. Hierin kozen we voor sturend grondbeleid en een actievere rol in gebieds- en locatieontwikkelingen. Dat laatste houdt in dat de gemeente gronden en opstallen koopt, bouwrijp maakt en doorverkoopt. Hierdoor kunnen we beter de regie houden over toekomstige ontwikkelingen, maar dit brengt ook hogere investeringen en risico's met zich mee, zoals rente- en kostenstijgingen, vertraagde verkoop van kavels en onvoorziene omstandigheden.

We werkten actief samen met particuliere initiatiefnemers en maatschappelijke partners, zoals woningcorporaties. De grond- en vastgoedaankopen van de afgelopen jaren waren strategisch en doelgericht, bedoeld om gemeentelijke doelen te halen. Bovendien deden we de aankopen alleen als maatschappelijke organisaties of marktpartijen niet konden of wilden kopen.

Beleidskader strategische verwervingen

Om het sturende en actievere grondbeleid slagvaardig te kunnen uitvoeren heeft uw raad ons mandaat gegeven om strategische grondaankopen te kunnen doen tot een bedrag van € 2 mln per transactie. Daaraan zijn voorwaarden verbonden. Er moet bijvoorbeeld een taxatie zijn uitgevoerd en uw raad wordt hier zo spoedig mogelijk over geïnformeerd. Uit de interim controle 2025, van de accountant, bleek dat het budgetrecht niet aansluit op dit mandaat. Dat houdt in dat het beschikbaar stellen van de kredieten de bevoegdheid van uw raad is. Dat heeft tot gevolg dat we dit beleid gaan herijken bij de eerstvolgende actualisatie van de Nota Grondbeleid. Tot deze herijking betrekken we u actiever bij de besluitvorming waarbij u vanzelfsprekend inzicht krijgt in de financiële gevolgen en risico's.

Uitvoering Grondbeleid

Afgelopen jaar hebben we de focus gelegd op concrete gebiedsontwikkelingen waarbij we een aanzienlijke vooruitgang boekten. Een groot aantal woningbouwprojecten is opgepakt of verder in ontwikkeling gekomen waardoor we grote stappen hebben gezet om onze woningbouwambitie te realiseren. Zie hiervoor deelprogramma 2A Passend Wonen (2.1.2). Met betrekking tot de ontwikkeling van bedrijventerreinen is eveneens een aanzienlijke

inspanning geleverd, zie hiervoor deelprogramma 3A Economie (2.1.3). Vanwege deze inspanningen en personele wijzigingen, die zorgde voor krapte in de beschikbaarheid van personeel, liepen sommige beleidsmatige onderwerpen vertraging op. Hieronder worden deze onderwerpen beschreven.

Grondprijzenbrief

De gemeente hanteert marktconforme grondprijzen. Op 7 januari 2025 is de grondprijzenbrief 2025 vastgesteld. Eind 2025 startten we met de actualisatie van de grondprijzenbrief, we stellen deze in het 1^e kwartaal van 2026 vast.

Organisatie en Budget

Met de vaststelling van de perspectiefnota 2025 stelde uw raad een werkbudget van € 50.000 beschikbaar voor 2025 en 2026. In 2025 is hierop een bedrag van € 28.000 besteed. De rest van het werkbudget (€ 22.000) valt terug in het resultaat. In de 2^e tussenrapportage 2025 maakten we melding van een overschrijding van kosten met betrekking tot de professionalisering van de bedrijfsvoering van woningbouwprojecten. Door de professionalisering raamden we de gerelateerde plankosten over de gehele periode. Ook hielden we rekening met de nog te ontvangen opbrengsten en een nog te ontvangen bijdrage voor de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen. We verwachtten dat de gemaakte en toekomstige plankosten te weinig werden gedekt uit het kostenverhaal. Hierdoor leek een eenmalig nadeel van € 103.000 te ontstaan. Eind 2025 hebben we geconstateerd dat hierop afwijkingen zijn in positieve zin. Dit verschil lichten wij toe in de jaarrekening bij overzicht baten en lasten per taakveld (3.11).

Nieuwe Nota Kostenverhaal

In 2024 begonnen we met een nieuwe Nota Kostenverhaal Ruimtelijke Investeringen. Deze vervangt de bestaande Nota Bovenwijkse Voorzieningen uit 2023. Deze vervanging is nodig door de invoering van de Omgevingswet. Door personele wijzigingen konden we niet volledig inzetten op deze nota. Uw raad stelt deze vast in 2026.

Nota Gronduitgiftebeleid

We werkten verder aan het opstellen van een Nota Gronduitgiftebeleid. Deze nota draagt bij aan de regierol van de gemeente op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. We verwachten deze Nota in 2026 gereed te hebben en voor te leggen aan uw raad.

Parameters

We stelden de rekenparameters voor grondexploitatie 2025 vast. We kregen daarbij advies van een planeconomisch adviesbureau. Dit advies gebruikten we ook voor het Meerjarenperspectief Ontwikkellocaties 2026.

We kijken welke grondtransacties nodig zijn

Stokhorsterpark Hummelo

Op 28 oktober 2025 is het stedenbouwkundig plan voor de nieuwe wijk Stokhorsterpark in Hummelo vastgesteld. Dit plan vormt het ontwerp van de toekomstige buurt en dient als uitgangspunt voor het op te stellen omgevingsplan. Stokhorsterpark is één van de vijf uitbreidingslocaties van de gemeente. De gesprekken over de verwerving van de grond lopen, dit is een vertrouwelijk proces. Deze gesprekken lopen dan ook parallel aan de uitwerking van het plan. Omwille van de 3-jaars termijn van de gevestigde Wet

voorkeursrecht gemeenten (Wvg) en ook van de voortgang van het project werkten we aan het omgevingsplan. Begin 2026 brengen we dit plan in procedure zodat we binnen de drie-jaars termijn een vastgesteld plan hebben.

Haalbaarheidsstudie werklocaties

We stemden in met de conclusies van de haalbaarheidsstudie naar drie mogelijke werklocaties. Ook besloten we om te starten met de planfase voor de drie werklocaties:

- Steenderen (L. Dolfingweg)
- Hengelo (Olde Kaste)
- Zelhem (Stikkenweg Zuidoost)

Deze studie bouwt voort op het onderzoek van SAB (2024) en sluit aan bij het Werkprogramma Regionale Programmering Werklocaties Achterhoek (RPW 2024–2028). In het RPW hebben we een duidelijke opgave om uitbreidingsruimte voor lokaal gewortelde bedrijven te creëren.

De eigendomssituatie verschilt per locatie en vraagt om maatwerk. In Hengelo verkenden we met de eigenaar hoe verwerving of samenwerking het beste kan worden ingericht. In Steenderen is het merendeel van de gronden al in gemeentelijk eigendom.

In Zelhem hebben we een voorkeursrecht gevestigd op een gebied van in totaal 37 hectare en spreken we met de eigenaar over verwerving. Voor dit totale gebied onderzochten we of de functie sport ruimtelijk kan worden ingepast en of er kansen zijn om uitvoering te geven aan het programma landelijk gebied. Bijvoorbeeld door middel van (agrarische) natuur of landschapsherstel. De conclusie was dat een integrale ontwikkeling kansen biedt.

Schuifpuzzel Zelhem

We stelden een ontwikkelvisie op waarin we de verschillende ontwikkelingen in Zelhem en beschikbare locaties als één grote schuifpuzzel benaderen. We werkten drie scenario's uit. In het voorkeursscenario verplaatst ZCC'20 naar de gronden van de agrariër aan de Stikkenweg en kan de voetbalclub gehuisvest worden op één nieuw sportpark. Hierdoor ontstaat ruimte op de gronden van de voormalige sportparken voor de nieuwe school, voor een maatschappelijke voorziening/sport en voor circa 235 woningen binnen Zelhem. We hopen in 2026 overeenstemming te bereiken met de agrariër aan de Stikkenweg en met voetbalvereniging ZCC'20. Als dat lukt, kunt u een besluit nemen over de aankoop van de grond en de verhuizing van ZCC'20. Lukt dat niet, dan gaan we andere scenario's uitwerken.

Bedrijvigheid Steenderen

We kochten een perceel met bijbehorende woning aan in Steenderen. Vanwege de ligging in het zoekgebied voor nieuwe werklocaties is deze locatie van strategisch belang voor onze gemeente. Per brief van 28 oktober 2025 is uw raad hierover actief geïnformeerd. U hebt de kredietaanvraag en bijbehorende begrotingswijziging vervolgens formeel bekrachtigd.

Nieuw regionaal bedrijventerrein West-Achterhoek

In het RPW staat opgenomen dat voor de West Achterhoek *'op korte termijn behoefte is aan zicht op een nieuwe uitbreidingslocatie ten behoeve van regionale bedrijvigheid. De omvang van die uitbreidingsbehoefte bedraagt circa 40 hectare netto, maar kan hoger uitvallen doordat lokale uitbreidingen in de West-Achterhoek geen doorgang vinden, bedrijfsverplaatsingen of doordat er zich bedrijven van buiten de regio in de Achterhoek willen vestigen'*. Concreet zijn we daarmee op zoek naar een locatie die minimaal 50 hectare netto aan nieuw regionaal bedrijventerrein kan opvangen tot 2040.

Er is sprake van een toenemende urgentie en goede onderlinge samenwerking. We vroegen een onderzoeksbureau om een 1^e inventarisatie te maken van mogelijke plekken waar een

nieuw regionaal bedrijventerrein ontwikkeld zou kunnen worden. Rekening houdend met de afspraken in het RPW en het grondgebied van de vier gemeenten.

Vervolg proces

In het RPW maakten we de afspraak dat de West Achterhoekse gemeenten aan de slag gaan met een nieuw regionaal bedrijventerrein. We maken de afweging of en hoe we verder gaan verkennen en hoe we komen tot een aantal concrete locaties. Ook betrekken we de provincie bij het vervolg. In de loop van 2026 komt er een voorstel voor de ontwikkeling van een nieuw regionaal bedrijventerrein op een locatie in de West-Achterhoek. Afhankelijk van waar de voorkeurslocaties liggen, zullen de raden van de betreffende gemeenten altijd het laatste besluit moeten nemen. Ook zal hier dan nader worden ingegaan over de wijze waarop we een vervolg met elkaar willen regelen. Dit kan een vervolg zijn op de huidige samenwerkingsovereenkomst, maar ook andere organisatorische vormen sluiten we niet uit. De samenwerkende gemeenten komen met een voorstel of en hoe de winsten uit de bestaande grondexploitaties worden ingezet.

Bedrijventerreinen A18 en Docks-NLD

De gemeenten Doetinchem, Oude IJsselstreek, Montferland en Bronckhorst werken samen aan de ontwikkeling van bedrijventerreinen A18 (grondgebied Doetinchem) en Docks-NLD (grondgebied Montferland). De grondgebied gemeenten beheren de grondexploitatie. Volgens de samenwerkingsovereenkomst uit 2010 deelt Bronckhorst voor 20% in de risico's van beide projecten. Vastgelegd is dat eventuele winsten worden gestort in het Herstructurerings-, Revitaliserings- en Transformatie Fonds (HRT-fonds), voor de bekostiging van regionale herstructurerings-, revitalisering- en transformatieopgaven. Binnen de regio wordt verkend of het fonds ook kan worden ingezet voor ontwikkeling van een nieuw regionaal bedrijventerrein.

Bedrijvenpark A18

De grondexploitatie (grex) actualiseren we in de Meerjaren Perspectief Ontwikkellocaties (MPO). De grex liet een positief resultaat zien. Dit positieve resultaat ontstond door maatregelen die de afgelopen jaren getroffen zijn om de rentelasten te beperken, de gestegen uitgifteprijs en de bijdrage die vanuit de grex van Docks- NLD is gedaan. De risico's van het project zijn sterk afgenomen, al ontstaan er ook nieuwe risico's door onder andere toenemende natuurcompensatie-eisen. Een deel van de bomen langs de voormalige Martinuslaan kunnen we niet kappen omdat er vleermuizen en de wezel aanwezig zijn. We moeten ter plekke compenserende maatregelen treffen. De verkoop gaat goed, er zijn nog voldoende financiële buffers in de grex om eventuele tegenvallers op te vangen. Het gezamenlijke exploitatieresultaat van A18 Bedrijvenpark en Docks-NLD komt uit op circa € 11 mln. Deze gelden zetten we in om toekomstige bedrijventerreinen te ontwikkelen.

Grondexploitaties

In november 2025 stelde uw raad de MPO 2026 vast, inclusief de herziene grondexploitaties:

- Industriepark Zelhem
- CPO Hummelo
- Tarwestraat Halle
- Toldijk
- Kerkhofweg Steenderen
- Ludger Wichmond
- Het Loo en de Magnoliaweg in Zelhem

Deze grondexploitaties vertegenwoordigen een aantal van 84 woningen en een oppervlakte bedrijventerrein van 1,5 hectare. Het MPO geeft inzicht in de financiële effecten van al deze lopende grondexploitaties. Het gaf ook inzicht in het risicoprofiel en hoe de voorzieningen en reserve Bovenwijkse Voorzieningen zich ontwikkelden. Het woningbouwprogramma is volgens het regionale en landelijke beleid rond betaalbaarheid. Dit legt druk op de grondopbrengsten omdat vrijesectorwoningen een hogere grondwaarde kennen dan de woningen in de betaalbaarheidscategorie.

Het MPO 2026 is nu het nieuwe kader waarbinnen we gemeentelijke projecten realiseren. De grondexploitaties voorspellen de te verwachten kosten, opbrengsten en het financiële eindresultaat maar dit is als altijd onderhevig aan ontwikkelingen gedurende het plan.

De ontwikkeling in de budgetten (incl. winstneming)

Winstneming en verliesvoorziening

Winstneming

Bij de vaststelling van het MPO 2026 verwachtten we een winst van € 275.000. Hierbij hielden we rekening met de voortgang van de grondexploitaties. De winst stortten we in de Algemene reserve. Bij het vaststellen van deze jaarrekening hebben we deze winstname getoetst aan de werkelijke voortgang. Dit leidde tot een correctie van € 1.000.

Verliesvoorziening

Op grond van het BBV troffen we, naar rato van het geraamde tekort in de MPO 2026, een voorziening van € 766.000. Een voorziening zorgt ervoor dat we verwachte kosten kunnen betalen als we geen winst maken. De totale verliesvoorziening opgenomen tegen contante waarde bedroeg per 31-12-2025 € 1.432.000. Als we de verliesvoorziening baseren op de eindwaarde dan is het effect € 157.000 hoger.

Reserves en risico's

Risico's grondexploitaties

Aan het exploiteren van (bouw)grond zijn risico's verbonden. Zeker gelet op de lange looptijden, de relatief hoge voorinvesteringen (boekwaarde), voorspelde omzetten en hoge nog te generen opbrengsten en exploitatiebijdragen, moeten we rekening houden met een reëel bedrijfsrisico. Voorbeelden van dergelijke risico's zijn:

- vertraging (b.v. door een bezwaarprocedure en netcongestie);
- marktrisico (is er vraag naar de kavels);
- stijging van de kosten.

De risico's voor de gemeente zitten niet in de boekwaarde, maar in nog te realiseren kosten en opbrengsten. We houden deze risico's actief in de gaten door inzicht te hebben in de kosten ten opzichte van de begroting. Dit doen we om financiële risico's te beheersen en projecten binnen het budget te houden. Er kunnen zich ook kansen aandienen, denk hierbij aan subsidiemogelijkheden zoals de Realisatiestimulans van het Ministerie van Volksgezondheid en Ruimtelijke Ordening. De regeling biedt een bijdrage van € 7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw vanaf 2025 tot en met 2029 wordt gestart.

We zetten volledige inspanning op een succesvolle aanvraag zodat we deze bijdrage daadwerkelijk ontvangen. De risico's van de grondexploitatie ziet u terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing (2.2.2).

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Bij projecten wordt de bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen vastgelegd in de anterieure overeenkomst. De ontvangen bijdragen storten we in de reserve Bovenwijkse voorzieningen. Als er voldoende middelen in de reserve aanwezig zijn, dan kunt u besluiten om een onttrekking uit de reserve te doen dat dient als cofinanciering voor een specifieke voorziening. U hebt in 2017 de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen ingesteld, deze is opgenomen in de gemeentelijke Nota reserves en voorzieningen. Het doel van de reserve is de financiële verantwoording van de ontvangen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen. De basis voor deze bijdrage is de Nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen 2023.

In de onderstaande tabel is de stand van het onbestemde deel van de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen te zien.

Totaal onbestemd	262
Bestemmingen (besluiten raad)	2.196
Totaal	2.458

De bestemmingen worden toegelicht onder 3.4.2. Toelichting balans, passivazijde.

2.2.8. Paragraaf Informatiebeveiliging en privacy

Inleiding

We voerden het informatieveiligheidsbeleid 2022-2026 en privacybeleid 2024 uit. Met de uitvoering van dit beleid zijn vervolgstappen gezet om de veiligheid van informatie en de bescherming van persoonsgegevens verder te ontwikkelen en te borgen.

Resultaten

We voerden een risicoanalyse uit

We bereidden ons voor op de nieuwe Europese veiligheidsrichtlijn NIS2 en voerden een risicoanalyse uit. We bekeken de risico's en gaven advies over de benodigde vervolgstappen. Uit de analyse bleek dat de basis van onze informatiebeveiliging op orde was. De meeste risico's dekten we goed af met de bestaande maatregelen. We zagen geen hoge restrisico's. Wel merkten we dat leveranciersmanagement en bedrijfscontinuïteit extra aandacht vroegen. We namen deze adviezen op in onze jaarplanning.

We voerden een GAP-analyse uit voor de Baseline Informatiebeveiliging Overheden 2.0

Na de Baseline informatiebeveiliging gemeenten (BIG) en de BIO1 is op 23 september 2025 de BIO2 voor gemeenten ingegaan. De BIO2 is het normenkader voor informatiebeveiliging overheden. We voerden een BIO-GAP analyse uit om te kijken hoe we hieraan voldoen. De BIO bestaat uit meer dan 400 maatregelen die langsgelopen zijn. De maatregelen waar we nog niet helemaal aan voldeden, nemen we op in de jaarplanning waar we gefaseerd aan werken.

We werkten aan het opstellen van veiligheidshandboeken

We gebruikten dataclassificatie om te bepalen welke applicaties voor ons het belangrijkste waren. Bij deze applicaties hielden we extra scherp toezicht op veiligheid en privacy. In 2025 hadden we drie handboeken klaar en ondertekend. Drie andere handboeken zijn bijna gereed. In de handboeken beschreven we hoe we omgingen met wachtwoorden, autorisaties, rechten en rollen, dataclassificatie, logging en andere beveiligingszaken.

We voerden de VNG-resolutie 'Digitale Veiligheid: 'Kerntaak voor gemeenten' uit

Door deze resolutie op te pakken, lieten we zien dat we, net als andere gemeenten, werken aan een veilige digitale samenleving.

We werkten voortdurend aan bewustwording

In 2025 ontwikkelden we met hulp van een stagiair nieuw materiaal om de bewustwording te vergroten. We maakten eerst een nieuw bordspel, *Digispeurder*, en daarnaast een digitale variant, *Jacht op de hacker*.

Voor nieuwe en bestaande medewerkers organiseerden we verschillende bewustwordingstrajecten. In 2025 haalden 49 collega's het certificaat van de game *Spion op je pad*. Veertien medewerkers kregen het certificaat van *Digispeurder* en zes van *Jacht op de hacker*. Medewerkers ontvingen elke week digitale vragen over informatiebeveiliging

en privacy via Sir Askalot. De deelname steeg van 66 naar 71 procent. Daarnaast gaven we extra leertaken over actuele onderwerpen, zoals phishing, social engineering en veilig op vakantie.

We pakken informatiebeveiligingsincidenten volgens een vaste procedure op

Er kwamen 134 interne veiligheidsmeldingen binnen (2024: 109). De belangrijkste meldingen (211) waarvan 19 in de hoogste categorie (high/high) kwamen extern via de Informatiebeveiligingsdienst (IBD). ICT-Samen pakte deze meldingen op en we monitorde dit. We handelden ze allemaal af, op één na die doorloopt in 2026. De gemiddelde doorlooptijd was 48 uur.

We pakken datalekken volgens een vaste procedure op

Datalekken zijn incidenten waarbij persoonsgegevens zijn betrokken. Van de meldingen werden er 15 als datalek beoordeeld en in het interne datalekregister opgenomen. Deze pakte we op via een vaste procedure. We beoordeelden of we het lek aan de Autoriteit Persoonsgegevens moesten melden en aan de direct betrokkenen. We evalueerden de datalekken en passen waar nodig processen aan.

We voerden verplichte Digid-audits uit

De audits verbeteren de informatieveiligheid. In Bronckhorst hebben we drie DigiD-aansluitingen. Deze verbeteren de elektronische dienstverlening en de efficiëntie van bedrijfsprocessen. We voerden drie verplichte DigiD-audits uit.

We legden verantwoording af over onze informatieveiligheid

We verantwoordden ons via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Onder ENSIA vielen de audits van DigiD, Suwi en de zelfevaluatie van de basisregistraties BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie), BRO (Basisregistratie Ondergrond), BRP (Basisregistratie Personen) en Reisdocumenten.

2.2.9. Paragraaf Wet open overheid

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) verplicht overheidsorganisaties bepaalde informatie openbaar te maken. Hierdoor vinden burgers sneller en makkelijker documenten en informatie. De Woo trad op 1 mei 2022 in werking en kent een actieve en passieve openbaarmaking. De bepalingen over de passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken) traden direct in werking. De 11 informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden, pakken we stapsgewijs op.

Resultaten

De meeste Woo-verzoeken handelden we binnen de wettelijke termijnen af

We kregen in 2025 57 Woo-verzoeken binnen, evenveel als in 2024. In 2025 waren er een aantal onderwerpen waarop meerdere Woo-verzoeken zijn ingediend. Zo zijn in 2025 9 Woo-verzoeken over de uitbreidingslocaties voor wonen ingediend en 10 over opvanglocaties voor minderjarige asielzoekers (AMV-ers).

We handelden 49 Woo-verzoeken binnen de wettelijke termijn af. Bij 6 verzoeken overschreden we de termijn. Dit waren veelal omvangrijke verzoeken. Twee Woo-verzoeken zijn nog niet afgehandeld in 2025, één verzoek is ingetrokken.

Hieronder vindt u de specificaties van de 57 in 2025 ontvangen Woo-verzoeken:

Toegekend	Afgewezen*	Ingetrokken	Buiten behandeling gesteld	Open	Geen Woo verzoek**
30	13	1	5	2	6

* Voor de meeste afgewezen Woo-verzoeken gold dat de informatie al openbaar was of we hadden de gevraagde informatie niet.

** De verzoeken die zijn aangemerkt als 'geen Woo-verzoek', zijn afgehandeld zonder stukken openbaar te maken, maar door de gestelde vragen te beantwoorden.

We stelden onze ambities vast

In 2022 stelden we onze ambities voor actieve openbaarmaking vast. In 2025 hebben we ons ingezet op bewustwording onder collega's en het bestuur. Zo hebben we op een raadsinformatieavond de raad geïnformeerd over de implementatie van de Woo en wat daar allemaal bij komt kijken.

We monitoorden Woo-verzoeken

Voor de implementatie van de Woo zijn gelden beschikbaar. Sinds 2024 hebben we een juridisch administratief medewerkster in dienst. Zij ondersteunt de medewerkers bij het afhandelen van Woo-verzoeken, helpt de projectgroep met het implementeren van de Woo in de organisatie en monitort de afhandeling van de Woo-verzoeken in een overzicht. Zo is er meer sturing op het tijdig afhandelen van de Woo-verzoeken. Dit overzicht gebruiken we ook als basis voor deze openbaarheidsparagraaf.

We voerden de verplichting van actieve openbaarmaking uit

We maakten openbaar waar we wettelijk toe verplicht zijn en gingen nog verder. Naast de wettelijke verplichting om organisatiegegevens en bereikbaarheidsgegevens te publiceren, maakten we de Woo-verzoeken, B&W-besluiten en sinds kort de klachtoordelen in een overzicht openbaar. We lopen hiermee voor op de landelijke ontwikkelingen.

We zijn een transparante gemeente

We verbeterden de website open.bronckhorst.nl om inwoners zo goed mogelijk te informeren. Daarnaast konden we via de statistieken van onze website zien wat de populairste pagina's waren. Hieruit blijkt dezelfde tendens als bij de ingediende Woo-verzoeken: de populairste pagina's gaan over uitbreidingslocaties en opvanglocaties.

2.2.10. Paragraaf Klimaatbegroting

Klimaatadaptatie

Klimaatverandering zorgt voor meer wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen, wat steeds vaker schade en gezondheidsproblemen veroorzaakt. Klimaatadaptatie (ons aanpassen aan klimaatverandering) vraagt om vernieuwing, onderzoek en samenwerking. Met regionale partners zoals GGD, regiogemeenten, Provincie Gelderland en Waterschap Rijn en IJssel werken we aan oplossingen. Ons doel is om in 2035 klimaatrobust te zijn. We startten met de voorbereidingen voor een programma voor klimaatadaptatie. Intussen werkten we volgens het watertakenplan (WTPO) en hebben we een hitteplan en hemelwaterverordening. De online klimaatatlas biedt informatie over de gevolgen van klimaatverandering, gebaseerd op KNMI-scenario's uit 2013 en 2023. In de openbare ruimte werken we aan het beperken van hittestress, wateroverlast en houden we rekening met perioden van droogte. Ook moeten we leren omgaan met overlast en schade die ontstaat als gevolg van klimaateffecten.

Energietransitie

We werkten volgens de Herijkte Routekaart waarin we beschreven hoe we ons de komende jaren inzetten om energieneutraal te worden. Daarbij volgden we de kaders voor participatie en lokaal eigendom bij grootschalige opwek van energie. Het doel is om in 2050 uit te komen bij een uitstoot van 0 kiloton CO₂.

We hielden de cijfers van de CO₂ uitstoot niet meer zelf bij omdat we ons aansloten bij de algemeen gehanteerde rekenmethode. We baseren onze voortgang op de regionale klimaatmonitor. De cijfers zijn voor 2025 nog niet beschikbaar. De trend laat zien dat de totaal bekende CO₂ uitstoot afneemt.

De regionale klimaatmonitor geeft aan dat in 2024 de uitstoot uitkwam op 215 kiloton CO₂, een afname van 9 kiloton.

Lokale indicator

Thema	Effectindicator	Bron	Nul-meting	Jaar nul-meting	Doel 2024	Real. 2024	Doel 2025	Real. 2025	Doel 2030
Reductie CO ₂	Reductie CO ₂ eigen gemeentelijke organisatie	Regionale klimaatmonitor	549,7 ton	2018	165				150

Resultaten

We werkten aan de energietransitie via de herijkte routekaart energie en we werkten aan klimaatadaptatie. Deze aanpak zetten we door in 2026. We wilden de resultaten niet dubbel in deze paragraaf rapporteren. Voor nadere toelichting en resultaten verwijzen we uw raad naar de beleidsteksten bij de onderwerpen energie en klimaatadaptatie in deelprogramma 3B Duurzaamheid (2.1.3).

3. Jaarrekening

3.1. Balans

ACTIVA	2025	2024
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
- Bijdragen aan activa in eigendom van anderen	0	0
Materiële vaste activa		
- investeringen met economisch nut	57.397	51.598
- investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	11.564	10.597
- investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	6.379	6.142
- in erfpacht		
Financiële vaste activa		
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	260	260
- kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	46	46
- leningen aan deelnemingen	2.454	2.474
- overige langlopende geldleningen	9.013	8.975
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>87.114</i>	<i>80.092</i>
Vlottende activa		
Voorraden		
- onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie	2.089	2.106
- gereed product en handelsgoederen	0	0
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
- vorderingen op openbare lichamen	7.112	8.052
- uitzettingen in 's Rijks schatkist	14.136	17.499
- overige vorderingen	3.435	3.296
Liquide middelen		
- kas- en banksaldi	270	274
Overlopende activa		
- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.118	1.103
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.595	5.313
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>32.754</i>	<i>37.643</i>
Totaal generaal	119.868	117.735
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	0	0

PASSIVA	2025	2024
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- algemene reserve	32.026	34.573
- bestemmingsreserves	37.263	39.473
- gerealiseerde resultaat	7.807	-824
Vorzieningen	13.186	13.079
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
- onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	8.532	10.858
- waarborgsommen	8	8
<i>Totaal vaste passiva</i>	<i>98.822</i>	<i>97.167</i>
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
- overige schulden	7.666	8.413
Overlopende passiva		
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.374	3.716
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	10.005	8.440
- overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
<i>Totaal vlottende passiva</i>	<i>21.045</i>	<i>20.569</i>
Totaal generaal	119.868	117.735
Borg- en garantiestellingen	31.605	37.013

3.2. Overzicht van baten en lasten per programma

Baten en lasten		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Programma Zorg en ondersteuning		-36.293	-39.269	-40.794	-37.667
1A Vitale inwoners en samenleving	lasten	8.517	6.859	9.920	8.918
1B Toegang tot passende voorzieningen	lasten	42.981	40.405	45.502	43.410
<i>Totaal lasten</i>		<i>51.498</i>	<i>47.264</i>	<i>55.422</i>	<i>52.328</i>
1A Vitale inwoners en samenleving		6.788	481	6.307	6.512
1B Toegang tot passende voorzieningen		8.417	7.514	8.321	8.148
<i>Totaal baten</i>		<i>15.205</i>	<i>7.995</i>	<i>14.628</i>	<i>14.661</i>
Programma Wonen en leefomgeving		-24.573	-22.272	-25.701	-23.751
2A Passend wonen	lasten	3.593	1.835	2.263	2.340
2B Aantrekkelijke leefomgeving	lasten	32.736	29.360	33.581	32.227
<i>Totaal lasten</i>		<i>36.328</i>	<i>31.195</i>	<i>35.844</i>	<i>34.567</i>
2A Passend wonen		2.329	1.619	1.881	2.697
2B Aantrekkelijke leefomgeving		9.426	7.304	8.263	8.119
<i>Totaal baten</i>		<i>11.756</i>	<i>8.923</i>	<i>10.143</i>	<i>10.816</i>
Programma Bedrijvigheid en ontwikkeling		-1.667	-1.572	-2.621	-2.569
3A Economie	lasten	1.480	978	2.100	2.062
3B Duurzaamheid	lasten	6.699	6.672	6.566	7.477
<i>Totaal lasten</i>		<i>8.179</i>	<i>7.650</i>	<i>8.666</i>	<i>9.539</i>
3A Economie		989	422	657	738
3B Duurzaamheid		5.523	5.656	5.388	6.231
<i>Totaal baten</i>		<i>6.512</i>	<i>6.078</i>	<i>6.045</i>	<i>6.970</i>
Programma Bestuur		-4.263	-3.820	-4.931	-4.854
4A Besturen	lasten	5.057	4.486	5.666	5.664
4A Besturen		794	666	735	810
Totaal programma's		-66.796	-66.933	-74.047	-68.842
Algemene dekkingsmiddelen					
- Lokale heffingen	lasten	765	814	761	637
	baten	9.059	9.909	10.037	10.190
	saldo	8.293	9.095	9.276	9.553
- Algemene uitkering	lasten				
	baten	71.463	72.606	75.879	76.123
	saldo	71.463	72.606	75.879	76.123
- Dividenden	lasten	9	4	4	2
	baten	840	580	556	533
	saldo	831	576	551	530
- Saldo financieringsfunctie	lasten	609	506	544	545
	baten	1.181	1.301	454	494
	saldo	573	796	-90	-51
- Overige algemene dekkingsmiddelen	lasten	647	2.706	2.335	794
	baten	1.289	20	1.538	1.776
	saldo	642	-2.686	-798	982

Baten en lasten		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025
Totaal algemene dekkingsmiddelen		81.802	80.387	84.818	87.136
Overhead	lasten	13.013	14.187	14.998	14.933
	batens	529	240	131	514
	saldo	-12.484	-13.947	-14.867	-14.420
Heffing VPB	saldo	0	0	0	0
Onvoorzien	lasten	0	126	126	0
	batens				
	saldo	0	-126	-126	0
Saldo van baten en lasten (A)		2.522	-619	-4.221	3.875
Toevoeging aan de reserves		9.610	0	6.681	6.692
Onttrekkingen aan reserves		6.265	2.225	10.602	10.625
Saldo mutaties reserves (B)		-3.346	2.225	3.920	3.933
Geraamd resultaat (A + B)					
Rekeningtekort		-824	0	-301	0
Rekeningoverschot		0	1.606	0	7.807

3.3. Grondslagen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Voor gemeenten gelden de verslagleggingsregels uit het BBV. De jaarrekening 2025 is in overeenstemming met deze regelgeving.

Algemene grondslagen

De waardering is op basis van historische kosten.

Grondexploitatie

De waardering is op basis van historische kosten dan wel de lagere marktwaarde.

Voorzieningen

De onderhoudsregulatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen is in het jaarverslag in het beleid ter zake nader uiteengezet.

Personeelskosten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidsgerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- of verlofaanspraken.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn onder te verdelen in:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onder te verdelen in:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut wanneer ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Investeringen in materiële activa, groter dan € 10.000 worden geactiveerd. Voor vervangingsinvesteringen in het riool hebben we een voorziening. De dotatie maakt deel uit van de tariefberekening. De vervangingsinvesteringen brengen we ten laste aan de voorziening.

De waardering van onze materiële vaste activa

De materiële vaste activa waarderen we tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs na aftrek van ontvangen subsidies en bijdragen van derden en (extra) afschrijvingen. De

verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs uit aanschaffingskosten van gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten die we rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen toerekenen.

Rente rekenen we niet toe. En op activa schrijven we af op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingen sluiten aan bij het verloop van de waardevermindering. In beginsel schrijven we lineair af, in bijzondere situaties annuïtair. De afschrijvingstermijnen staan in de Financiële verordening, art.14, bijlage afschrijvingsbeleid (2023).

Financiële vaste activa

Hieronder vallen kapitaalverstrekkingen, leningen, overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer. Bij kapitaalverstrekkingen valt te denken aan deelnemingen in gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, waaraan we bijdragen ineens verstrekten. Bij leningen kan gedacht worden aan leningen aan woningcorporaties, deelnemingen overige verbonden partijen en overige langlopende leningen. Voor de verwerking van financiële activa volgen we het BBV. We waarderen de financiële vaste activa tegen de verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde wanneer deze is in te schatten.

Vlottende activa

Vorraden

De onder de voorraden opgenomen grondcomplexen en voorraad te verkopen kavels waarderen we tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief de aan de boekwaarde toegerekende rente, onder aftrek van verkoopopbrengsten en overige bijdragen.

Tussentijds nemen we een deel van het resultaat op basis van de voortgang ('percentage of completion'-methode). We activeren geen kosten voor niet in exploitatie genomen gronden zonder dat hiervoor een reëel en stellig voornemen bestaat voor nabije toekomstige bebouwing. De hoogte van de kosten blijft beperkt tot de marktwaarde van de grond volgens de uitspraken van de commissie BBV. Het treffen van een afboeking of voorziening doen we bij een geprognosticeerd verlies direct ter grootte van dit volledige verlies. Een verliesvoorziening brengen we in mindering op de boekwaarde.

Vorderingen

De vorderingen nemen we op tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen. De voorziening dubieuze vorderingen is bedoeld als waardecorrectie op de nominale waarde.

Pensioenvoorziening

De pensioenvoorziening voor wethouders baseren we op actuariële waardeberekeningen. De hierbij gehanteerde rekenrente bedraagt 2,954%. Bij de berekening baseerden we de gehanteerde sterftetafel op GBM/GBV 18-23 met een leeftijdsterugstelling van 5 jaar voor mannelijke deelnemers en 3 jaar voor vrouwelijke deelnemers. Voor gepensioneerden en niet-gepensioneerden zijn dezelfde grondslagen gehanteerd. In de berekeningen zijn de niet-ingegane pensioenen herrekend naar de AOW-leeftijd (aan de hand van de huidige uitruilfactoren), zoals vermeld op de site van de Sociale Verzekeringsbank.

Het kabinet wil dat alle pensioenen per 1 januari 2028 verplicht worden overgedragen aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Op dit moment vallen deze pensioenen nog onder de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Om de overstap naar fondsfinanciering mogelijk te maken, moeten we bij de overgang naar ABP alle eerder opgebouwde pensioenaanspraken afrekenen. Dat doen we via een eenmalige kapitaalstorting aan ABP.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva waarderen we tegen de nominale waarde.

Grondslag voor de bepaling van baten en lasten

Bij de bepaling van de baten en lasten hanteren we het toerekeningstelsel. Dit wil zeggen dat we de baten en lasten en de risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, verwerken in de jaarrekening van dat jaar. Baten nemen we mee op het moment dat deze zijn gerealiseerd; lasten verwerken we op het moment dat deze zich voordoen.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording stelden we op volgens de kaders in de financiële verordening en volgens de kadernota Rechtmatigheid (BBV). Dat betekent dat:

- de rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17 Financiële Verhoudingswet.
- de financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 17 juli 2025 door uw raad is vastgesteld.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld. In de financiële verordening ligt vast dat onder 'tijdig melden' wordt verstaan: bij de tussenrapportages, via actieve informatievoorzieningen of bij de jaarstukken.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota Voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording stelden we op binnen de kaders van de kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - we een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 2.380.216) van de totale lasten van de gemeente, zonder de dotaties aan de reserves, hanteren waarboven we cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording opnemen.
 - we een rapporteringstolerantie van € 50.000 hanteren waarboven we fouten en onduidelijkheden in de paragraaf Bedrijfsvoering opnemen.

3.4. Toelichtingen balans

3.4.1. Toelichting balans, activazijde

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa geven we als volgt weer:

Materiële vaste activa, verloopoverzicht	Boek-waarde 1-1	Inves-teringen	Desinves-teringen	Bijdragen derden	Afwaar-deringen	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12
- investeringen met economisch nut	51.598	9.511	1.441	444	0	1.827	57.397
af: voorgenomen te verkopen (presentatie onder Voorraden)	0	0	0	0	0	0	0
- per saldo investeringen met economisch nut	51.598	9.511	1.441	444	0	1.827	57.397
- invest. met econ.nut met mogelijke dekking door heffingen	10.597	2.761	1.219	7	0	568	11.564
- investeringen met maatschappelijk nut	6.142	498	0	0	0	261	6.379
Totaal materiële vaste activa	68.338	12.769	2.660	451	0	2.656	75.341

De afzonderlijke investeringen staan in de investeringsplannen. Daarin staat het jaar van beschikbaar stellen van het krediet, de omvang, de besteding tot en met het voorgaande jaar en de besteding in 2025. De besteding van de beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen laten we per programma zien in hoofdstuk 3.12.

De materiële vaste activa (MVA) rubriceren we als volgt:

Materiële vaste activa, verloopoverzicht per categorie	Boek-waarde 1-1	Inves-teringen	Desinves-teringen	Bijdragen derden	Afwaar-deringen	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12
MVA economisch nut							
- gronden en terreinen	4.480	701	0	0	0	0	5.180
- bedrijfsgebouwen	43.910	7.049	0	1.885	0	1.267	47.806
- grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	57	934	0	0	0	7	984
- vervoermiddelen	1.164	385	0	0	0	228	1.322
- machines, apparaten en installaties	1.153	321	0	0	0	158	1.316
- overige materiële vaste activa	835	120	0	0	0	166	788
Totaal MVA economisch nut	51.598	9.511	0	1.885	0	1.827	57.397
MVA economisch nut met mogelijke dekking door heffingen							
- gronden en terreinen	91	0	0	0	0	0	91
- bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
- grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	9.246	2.705	0	1.226	0	390	10.335
- overige materiële vaste activa	1.260	56	0	0	0	178	1.138
Totaal MVA economisch nut met mogelijke dekking door heffingen	10.597	2.761	0	1.226	0	568	11.564
MVA maatschappelijk nut							
- gronden en terreinen	664	0	0	0	0	0	664

Materiële vaste activa, verloopoverzicht per categorie	Boekwaarde 1-1	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdragen derden	Afwaarderingen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12
- grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.479	498	0	0	0	261	5.716
Totaal MVA maatschappelijk nut	6.142	498	0	0	0	261	6.379
Totaal materiële vaste activa	68.338	12.769	0	3.111	0	2.656	75.341

Financiële vaste activa

De financiële activa hebben betrekking op:

Financiële vaste activa, uitsplitsing boekwaarden	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	260	260
- kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	46	46
- leningen aan deelnemingen	2.454	2.474
- overige langlopende geldleningen	9.013	8.975
Totaal financiële vaste activa	11.773	11.754

Wat voor Bronckhorst onder de verschillende financiële activa valt, lichten we hieronder toe.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Omschrijving	Aantal aandelen	Nominale waarde per aandeel	Boekwaarde deelneming	Verantwoorde dividenden 2025
Bank Nederlandse Gemeenten	72.384	2,50	167	154
Alliander	539.969	5,00	28	378
Vitens	21.362	1,00	4	0
Amphion	42	453,78	10	0
Circulus - Berkel BV (aandelen F)	773	1,00	52	0
Totaal kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen			260	533

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Omschrijving	Verstrekking
Intergemeentelijke kredietbank	46

De deelnemende gemeenten legden € 1,59 per inwoner in als werkkapitaal. Het bedrag is in 2018 voor het laatst vastgesteld.

Leningen aan deelnemingen

Omschrijving	% lening	Aflossing 2025	Schuldrestant ultimo boekjaar
Alliander ('reverse converteerbare hybride' obligatielening voor de financiering van uitbreiding en verzwaring van netwerken voor stroom en gas)	2,104	0	2.386
AGEM Gemeentelijke Energie BV (aandeel aankoop van Zonnepark Braamt)	3,750	20	68
Totaal leningen aan deelnemingen		20	2.454

Overige langlopende geldleningen

Omschrijving	% lening	Aflossing 2025	Schuldrestant ultimo boekjaar
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten	div		7.655
Personeelshypotheken	div	25	995
Pro 8	1,33	0	363
Totaal overige langlopende geldleningen		25	9.013

De leningen via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) zijn onder te verdelen in:

Leningen SVn	Uitstaand bedrag	Waarvan nog beschikbaar om uit te lenen
Startersfonds	2.135	1.455
Duurzaamheidsfonds	987	331
Blijversfonds	58	9
Duurzaamheidsfonds non-profit	487	363
Stimuleringsfonds kluswoningen	83	14
Toekomstbestendig wonen	3.834	246
Overig	71	71
Totaal	7.655	2.489

Omschrijving	Saldo 1/1	Aflossingen	Rente	Uitleeningen	Beheerkosten	Ov. mutatie	Saldo 31/12
Beschikbaar om uit te lenen	2.783	665	97	1.022	33	0	2.489

Omschrijving	Saldo 1/1	Uitleeningen	Aflossingen	Saldo 31/12
Uitstaande leningen	4.809	1.022	665	5.166

Op de uitstaande leningen bij SVn ontvingen we gemiddeld 1,3% rente (2024: 1,9%).

Grondexploitatie

Onder de voorraden staan de in exploitatie genomen gronden en de nog te verkopen kavels van afgesloten exploitaties. De toelichting hierop las u eerder in de [paragraaf Grondbeleid \(2.2.7\)](#). Ook staan hier de activa die daadwerkelijk bestemd zijn voor de verkoop onder de voorraden.

Van de in exploitatie genomen bouwgrondexploitatie is het volgende overzicht te geven:

In exploitatie genomen bouwgrondexploitatie	Boekwaarde 1/1	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31/12
Bedrijventerreinen:				
- Vinkenkamp Zelhem	24	0	0	24
- Industriepark Zelhem	1.506	374	0	1.880
- Voorziening waardering Industriepark Zelhem	-206	0	-400	-606
Totaal boekwaarden bedrijventerreinen	1.324	374	-400	1.298
Woningbouwlocaties:				
- Tarwestraat Halle	31	32	-171	-108
- Kerkhofweg Steenderen	48	14	0	62
- Weth. Campermanstraat Toldijk	82	13	0	94
- Het Loo Zelhem	467	809	-155	1.121
- Voorziening waardering Het Loo Zelhem	0	0	-367	-367

In exploitatie genomen bouwgrondexploitatie	Boekwaarde 1/1	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde 31/12
- Magnoliaweg Zelhem	534	12	0	547
- Voorziening waardering Magnoliaweg Zelhem	-462	2	0	-460
- CPO Hummelo	-103	30	0	-73
- CPO Ludger Wichmond	186	288	-499	-25
Totaal boekwaarden woningbouwlocaties	782	1.200	-1.192	790
Totaal boekwaarden bouwgrond in exploitatie	2.106	1.575	-1.592	2.089

Op het bedrijventerrein Vinkenkamp resteert nog één perceel te verkopen. De verliezen dekten we af door het treffen van een voorziening (voorziening waardering Industriepark Zelhem, Magnoliaweg Zelhem en Het Loo Zelhem). Daarnaast zijn de tussentijdse winstnemingen in 2025 gestort in de Algemene reserve.

Ramingen in exploitatie genomen bouwgrondexploitatie	Boekwaarde 31/12	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (eindwaarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
- Bedrijventerreinen	1.298	1.061	2.269	-630	-606
- Woningbouwlocaties	790	1.799	3.198	-199	-169
Totaal ramingen	2.089	2.860	5.467	-829	-774

Voor de winstneming passen we, volgens het BBV, de methode percentage of completion toe. Bij alle berekeningen hanteren we gangbare kengetallen voor kosten en opbrengsten, die bovendien extern zijn getoetst. Op complexniveau dekten we de voorziene negatieve saldi volledig af, volgens het BBV, door deze voor 100% te voorzien. We verwachten in de grondexploitaties in totaal € 2,9 mln aan kosten te maken en € 5,5 mln aan opbrengsten te realiseren. Op basis van de contante waarde leidt dit tot een verwacht verlies van € 0,8 mln (op eindwaarde € 0,7 mln).

Vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen zijn als volgt onderverdeeld:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
vorderingen op openbare lichamen	7.112	8.052
overige vorderingen		
- algemene vorderingen	2.165	1.969
- belastingvorderingen	644	610
- uitkeringsvorderingen	1.218	1.347
- voorziening dubieuze (belasting) vorderingen	-162	-140
- voorziening dubieuze debiteuren uitkeringen	-430	-490
Totaal overige vorderingen	3.435	3.296
uitzettingen in 's rijks schatkist	14.136	17.499
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	24.682	28.848

Vorderingen op openbare lichamen

De uitstaande vorderingen per ultimo van het jaar hebben voor € 6,6 mln betrekking op de te ontvangen BTW uit het BTW-compensatiefonds, deze ontvangen we per 1 juli 2026. De BTW over het 4^e kwartaal 2025 (€ 102.000) ontvangen we in 2026. Daarnaast staat voor € 303.000 open bij diverse gemeenten.

Algemene vorderingen

We verantwoorden bij de algemene vorderingen een bijdrage van € 277.000 van een projectontwikkelaar voor de ontwikkeling van een woningbouwlocatie, € 263.000 uit de afrekening van de dienstverleningsovereenkomst afvalstoffen en de vergoeding voor PMD, € 399.000 aan kostenverhaalbeschikkingen, € 348.000 aan leges voor omgevingsvergunningen en € 331.000 uit de afrekening van zorgkosten 2023/2024. Deze afwikkeling verloopt normaal.

Belastingvorderingen

Sinds 2016 laat onze gemeente het opleggen en innen van gemeentelijke belastingen uitvoeren door het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente), en voor de openstaande algemene- en belastingvorderingen vormen we een voorziening van € 162.000 voor dubieuze en oninbare posten.

Uitkeringsvorderingen

Door de invoering van de Wet werk en bijstand zijn we als gemeente eigenrisicodragers geworden voor de bijstandsverlening; per ultimo 2025 verantwoorden we € 100.000 aan vorderingen in de vorm van een krediethypotheek met een voldoende mate van zekerheid op afwikkeling. Daarnaast hebben we € 1.204.000 aan overige vorderingen, inclusief € 104.000 aan verstrekte bedrijfskredieten op basis van de Tozo-regeling, waarvoor slechts een beperkte mate van zekerheid op ontvangst bestaat en waarvoor we een voorziening van € 430.000 hebben gevormd.

Uitzettingen schatkistbankieren bij rijk

Op 31 december 2025 zijn de overtollige middelen (€ 14,2 mln) ondergebracht in de schatkist. Het overschot aan liquide middelen is voor een groot deel het gevolg van het financieringsoverschot. Een overzicht hiervan namen we op de paragraaf financiering (2.2.4).

Het drempelbedrag voor Bronckhorst wat buiten de schatkist aangehouden mag worden, is becijferd op € 2,2 mln. De werkelijke omvang van de buiten de schatkist aangehouden middelen per kwartaal bedroegen respectievelijk € 247.000, € 245.000, € 252.000 en € 244.000.

Liquide middelen

Liquide middelen	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- BNG	250	251
- Overige bankinstellingen	1	7
- kas Burgerzaken	18	16
Totaal liquide middelen	270	274

Overlopende activa

Hieronder worden de overlopende activaposten vermeld.

Overlopende activa	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
nog te ontvangen bijdragen overheidslichamen		
- rijk	545	91
- provincies	40	0
- gemeenten	490	612
- overige overheden	1.044	401
<i>Totaal nog te ontvangen bijdragen overheidslichamen</i>	<i>2.118</i>	<i>1.103</i>
overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
- transitoria; nog te ontvangen bedragen overig	305	177
- transitoria; nog te ontvangen zorgaanbieders (regionale samenwerking sociaal domein Achterhoek)	1.282	1.259
- transitoria; nog te ontvangen woningbouwlocaties	945	696
- transitoria; nog te ontvangen toeristenbelasting	504	465
'- transitoria; nog te ontvangen gescheiding inzameling afval	100	267
'- transitoria; nog te ontvangen GBTwente gemeentelijke heffingen	0	805
- transitoria; vooruit betaalde bedragen	459	1.643
<i>Totaal overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen</i>	<i>3.595</i>	<i>5.313</i>
Totaal overlopende activa	5.713	6.416

Verloopoverzicht nog te ontvangen bijdragen overheidslichamen	Saldo begin boekjaar	Toevoegingen in het boekjaar	Vrijval in het boekjaar	Saldo einde boekjaar
Rijk	91	545	91	545
BBK leningen (G3)	91	13	91	13
Realisatie stimulans woningbouw (J17)	0	532	0	532
Provincies	0	40	0	40
Project inwoners participatie nieuwkomers	0	17	0	17
Subsidie volkshuisvesting	0	23	0	23
Gemeenten	612	52	174	490
SPUK IZA 2025 (Doetinchem) (H35B)	149	0	43	106
Duurzame mobiliteit Achterhoek 2020 t/m 2024	0	14	0	14
Powerful ageing, veerkrachtig ouder worden (Doetinchem)	0	38	0	38
Regionale samenwerking sociaal domein Achterhoek afrekening 4e contractjaar	455	0	123	332
Overige boekingen	8	0	8	0
Overige overheden	401	1.044	401	1.044
Zorgcontracten afrekening 2024	162	0	162	0
Duurzame mobiliteit Achterhoek 2020 t/m 2024	14	0	14	0
ZOOV via gemeente Winterswijk	53	0	53	0
Overgang Laborij vakantiedagen en vakantiegeld	172	0	172	0
VNOG demarcatie brandweer kazernes	0	6	0	6
GBTwente afvalstoffenheffing	0	814	0	814
HAR+ vergoeding 5 statushouders	0	150	0	150
WGA vergoeding	0	5	0	5
MKB deal Achterhoek	0	68	0	68
Totaal	1.103	1.680	665	2.118

3.4.2. Toelichting balans, passivazijde

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Eigen vermogen	Saldo begin jaar	Resultaat-bestemming	Toevoeging	Onttrekking	Saldo einde jaar
Algemene reserve	34.573	-1.112	2.198	3.633	32.026
Algemene reserve	34.573	-1.112	2.198	3.633	32.026
Investeringsagenda Kapitaallasten	29.717	580	1.077	699	30.675
Investeringsagenda Bijdragen ineens	1.086		1.057	2.143	0
Gemeentehuis	4.298		0	177	4.121
Derving Nuondividend	57		0	57	0
Bovenwijkse voorzieningen	2.483		2.361	2.386	2.458
Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen	112		0	112	0
Minimafonds	19		0	9	9
Open einde regeling zorg en ondersteuning	1.700	-1.700	0	0	0
Bestemmingsreserves	39.473	-1.120	4.494	5.584	37.263
Gerealiseerd resultaat 2024	-824	2.232		1.409	0
Totaal eigen vermogen	73.222	0	6.692	10.625	69.290

Het resultaat over het boekjaar 2024 verwerkten we volgens uw raadsbesluit van 3 juli 2025.

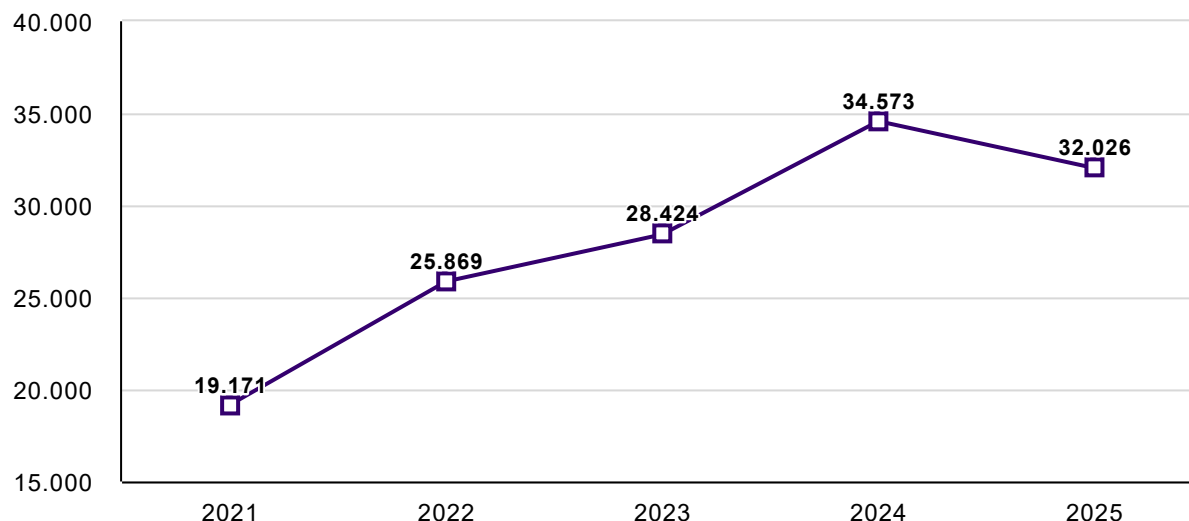
Algemene reserve

De Algemene reserve is bestemd voor het opvangen van onverwachte tegenvallers en het financieren van gewenste eenmalige zaken. In 2025 voegden we in totaal € 2.198.000 toe aan de Algemene reserve en we onttrokken € 3.633.000 voor eenmalige zaken. Het onderstaande overzicht geeft u inzicht in de afzonderlijke posten.

Mutaties algemene reserve in 2025	Stortingen	Onttrekkingen
Resultaatbestemmingen 2025 1e Tussenrapportage	-25	
Resultaatbestemmingen 2025 2e Tussenrapportage	742	
Algemene uitkering compensatie hervormingsagenda Jeugd	1.205	
Winstnemingen GREX MPO 2026	274	
Deels vrijval voorziening Magnoliaweg Zelhem	2	
Resultaatbestemmingen 2025 1e Tussenrapportage		-50
Resultaatbestemming OVO		594
Resultaatbestemmingen tussentijds 2024		330
Dorpsstraat Halle		575
Buitenplanse speelvoorziening Toldijk		75
Leefbaar en Sportief Bronckhorst		867
Aanvullende subsidie Gebiedsplannen Leefbaar en sportief Bronckhorst		477
Treffen voorziening 't Loo		367
Aanvullen voorziening Industriepark		400
Totaal mutaties algemene reserve	2.198	3.633

Verloop algemene reserve (ultimo boekjaar)

Acht bestemmingsreserves

Investeringsagenda

Aan de bestemmingsreserve Investeringsagenda Kapitaallasten is € 580.000 toegevoegd uit de resultaatbestemming van 2024. Daarnaast hebben de toevoegingen betrekking op de 1e Tussenrapportage 2025 (€ 125.000 MFA Bronckhorst Midden) en de 2e Tussenrapportage 2025 (€ 112.000) voor het opheffen en overboeken saldo bestemmingsreserve Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen. Ook hebben we voor de nieuwbouw van de dorpschool Halle € 765.000 extra toegevoegd en is € 75.000 toegevoegd voor buitenplanse speelvoorziening in Toldijk.

Uit de bestemmingsreserve Investeringsagenda Kapitaallasten is € 580.000 onttrokken en overgeboekt naar de bestemmingsreserve Investeringsagenda Bijdragen ineens. Daarnaast is € 119.000 onttrokken ter dekking van de afschrijvingslasten in 2025 van afgeronde investeringen.

Van het saldo per 31 december 2025 is € 25,6 mln bestemd voor kapitaallasten volgend uit vastgestelde raadsbesluiten. Het restant van € 5,1 mln is beschikbaar voor de kapitaallasten van nog te besluiten investeringen. Aan de bestemmingsreserve Investeringsagenda Bijdragen ineens is € 580.000 toegevoegd als gevolg van een overboeking uit de bestemmingsreserve Investeringsagenda Kapitaallasten. Ook is € 477.000 toegevoegd voor besteding aan de Gebiedsplannen Leefbaar en Sportief Bronckhorst. De beschikbare bedragen in de bestemmingsreserve Investeringsagenda Bijdragen ineens zijn in 2025 volledig besteed aan initiatieven voor Leefbaar en Sportief Bronckhorst (€ 1,9 mln) en de laatste betaling voor MFA Bronckhorst Midden (€ 180.000).

Gemeentehuis

We vormden voor de (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van het gemeentehuis uit de opbrengst van de verkoop van de voormalige gemeentehuizen deze bestemmingsreserve. Jaarlijks laten we een gedeelte vrijvallen ten gunste van de exploitatie (€ 150.000).

Daarnaast voegden we in 2010 'IZA-middelen' toe aan deze bestemmingsreserve voor de kapitaallasten van de in het gemeentehuis aangebrachte (extra) personeelsvoorzieningen (€ 12.000). In 2017 voegden we de verkoopopbrengst van de werf in Hengelo hieraan toe. Daaruit valt jaarlijks een deel vrij voor de exploitatie van de bestaande werf (€ 15.000).

Derving Nuondividend

Een deel van de boekwinst op de Nuon-aandelen is in 2009 afgezonderd in deze bestemmingsreserve en valt in de periode 2010 tot en met 2025 jaarlijks gedeeltelijk en aflopend vrij ten gunste van de exploitatie om het gemis aan dividendbaten op te vangen. Voor 2025 viel het laatste bedrag van € 57.000 vrij.

Bovenwijkse voorzieningen, bovenwijkse voorzieningen bestemd

We hebben de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen opgesplitst in twee onderdelen: bovenwijkse voorzieningen bestemd voor de vastgestelde raadsbesluiten en een restantpost bovenwijkse voorzieningen die laat zien welk bedrag nog beschikbaar is voor toekomstige besluiten. Voor bovenwijkse voorzieningen voegden we de ontvangen bijdragen van € 165.000 toe. Aan onttrekking bovenwijkse voorzieningen hevelen we een bedrag van € 2,2 mln over naar Bovenwijkse voorzieningen bestemd. Daarnaast is er nog een bijdrage voor de dorpsschool Halle van € 190.000.

De volgende projecten zijn overgeheveld naar bestemmingsreserve Bovenwijkse voorziening bestemd: Zomerweg Achter-Drempt (€ 500.000), Bloemenbuurt Zelhem (€ 780.000), Herinrichting Marktplein Zelhem (€ 326.000), Regenwaterriool Pastoriestraat Baak (€ 150.000), Wadi en regenwaterriool Zuivelhof Vorden (€ 100.000) en Regenwaterberging Zelhem 't Loo (€ 340.000). Voor de financiële afdekking van het project Magnoliaweg Zelhem was € 430.000 benodigd. Daarnaast haalden we de bijdrage van € 15.000 aan de energietuin Langenberg uit de reserve.

Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen

Deze bestemmingsreserve is volgens het voorstel uit de 2^e Tussenrapportage 2025 beëindigd en het saldo is overgeheveld naar de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda.

Minimafonds

De reserve komt voort uit een nalatenschap van Mej. M.J. Becking uit Zelhem. Het vruchtgebruik is bestemd voor 'armen en behoeftigen' uit Zelhem. De hoofdsom bedroeg f 20.000 in 1880. We voegden in 1997 het fonds samen met de reserve Asielzoekers (raadsbesluit 30 oktober 1997). Beiden zijn bestemd om de minima te ondersteunen. In 2009 vormden we het fonds om van een voorziening naar een bestemmingsreserve. In 2025 hebben we acht keer gebruik gemaakt van deze reserve voor in totaal € 9.000.

Open einde regelingen Zorg en ondersteuning

Bij het vaststellen van de Programmabegroting 2022-2025 is de egaliseringsreserve 'Openeinde-regeling Zorg en ondersteuning' gevormd. De aanleiding was en is de nog steeds de moeilijk te voorspellen zorgkosten. De bestemmingsreserve gebruiken we om uitschieters in de zorgkosten van de openeinde regelingen voor de Wmo, Jeugdzorg en arbeidsparticipatie, negatief dan wel positief, op te vangen (egaliseren). De reserve is bij de behandeling van de jaarrekening 2024 per 3 juli 2025 opgeheven.

Saldo na bestemming

Saldo na bestemming	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- rekeningssaldo	7.807	824

De exploitatierekening sluiten we af met een voordelig saldo van € 7.807.000 tegen een geraamd nadelig saldo na wijzigingen van € 301.000. De toelichting hiervan gaven we in de [inleiding](#), daar staat een tabel met een totaaloverzicht van baten en lasten.

Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo begin jaar	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Saldo einde jaar
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.692	605	521	0	1.776
Onderhoud sportaccommodaties	2.051	340	1.539	0	852
Egalisatievoorzieningen	3.743	945	2.060	0	2.628
Pensioen wethouders	4.399	1.050	215	0	5.234
Voortijdige uitdiensttreding	0	279	48	0	231
Regeling voor vervroegde uittreding (RVU)	0	167	0	0	167
Verlofsparen	79	63	0	0	141
Verlofsparen WSW	0	48	0	0	48
Risicovoorzieningen	4.478	1.607	264	0	5.822
Re-integratietrajecten	114	44	39	0	120
Afvalstoffenheffing, egalisatie	990	637	347	0	1.280
Afvalstoffenheffing, vervangingsinvesteringen	14	0	0	0	14
Riolering, egalisatie	576	113	257	0	433
Riolering, vervangingsinvesteringen	369	850	1.219	0	0
Afkoopsommen onderhoud graven	2.795	385	311	0	2.869
Voorziening middelen derden	4.858	2.029	2.173	0	4.715
Totaal voorzieningen	13.079	4.582	4.496	0	13.165

Egalisatievoorzieningen

Voorzieningen Onderhoud gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties

Voor het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen en sportaccommodaties stelden we voorzieningen in, bedoeld om het onroerende goed in stand te houden op het oorspronkelijke niveau. Alle kosten van onderhoud die in het meerjarig onderhoudsplan staan, dekken we daaruit. Dotaties (2025: € 945.000) doen we op basis van dat onderhoudsplan. De dotatie is het gemiddelde van wat er voor de planperiode nodig is aan budget en baseren we op de in 2018 opgestelde onderhoudsplanningen. De werkelijke onderhoudskosten van 2025 brachten we ten laste van de voorzieningen. Voor een toelichting verwijzen we u naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen (2.2.3.).

Risicovoorzieningen

Voorziening pensioen Wethouders

De gemeente draagt al jaren zorg voor de pensioenen van de wethouders van de voormalige gemeenten. Om die verantwoordelijkheid waar te maken, brengen we onze pensioenvoorziening elk jaar zorgvuldig op peil. Door de dalende rekenrente moesten we extra middelen toevoegen, zodat de voorziening aansluit bij de groeiende verplichtingen en we toekomstige uitkeringen ook daadwerkelijk kunnen betalen.

Vanaf 2028 verandert er veel: de pensioenen van politieke ambtsdragers gaan dan verplicht over naar het ABP. Tot die tijd vallen deze pensioenen onder de APPA-regeling, maar voor de overstap naar ABP moeten alle eerder opgebouwde aanspraken ineens worden afgerekend. Uit een herberekening blijkt dat deze overgang een extra kapitaalstorting van € 979.000 vraagt. Met deze investering zorgen we ervoor dat de gemeente klaar is voor de

nieuwe financieringswijze en dat de pensioenaanspraken van onze (voormalige) wethouders volledig en zorgvuldig worden overgedragen.

Voorziening voortijdige uitdiensttreding

Deze voorziening is getroffen voor uitstroom in het kader van strategische personeelsplanning die bijdraagt aan een duurzame en toekomstgerichte organisatie.

Voorziening voor vervroegde uitdiensttreding (RVU)

Medewerkers die uiterlijk 31-12-2028 de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken, kunnen sinds 1 januari 2024 recht hebben op een Regeling Vervroegde Uitdiensttreding (RVU). Met deze regeling kunnen medewerkers maximaal twee jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd stoppen met werken met een overbruggingsuitkering. De deelname stopt als de werknemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt.

Voorziening Verlofsparen

Vanaf 2022 is het mogelijk om, door aanpassing van de CAO-gemeenten, bovenwettelijke verlofuren te sparen. Voor de hieruit voortvloeiende verplichting hebben we een voorziening getroffen.

Voorziening Verlofsparen WSW

Vanaf 2025 kunnen ook WSW-medewerkers gebruik maken van de mogelijkheid om bovenwettelijke verlofuren te sparen. Voor de hieruit voortvloeiende verplichting hebben we een voorziening getroffen.

Voorziening middelen derden

Voorziening Re-integratietrajecten

Via de salarisadministratie houden we een premie voor Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) in op het salaris van de medewerkers. Deze premie storten we in deze voorziening en is bestemd voor re-integratietrajecten. De onttrekkingen hebben betrekking op kosten voor coaching en begeleiding van werknemers.

Voorziening Afvalstoffenheffing; egalisatie, vervangingsinvesteringen

Op de afvalstoffenheffing realiseerden we over 2025 een voordelig resultaat van € 310.000. Dit resultaat voegden we toe aan de voorziening egalisatie tarieven.

Voorziening Riolering; egalisatie, vervangingsinvesteringen

Bij het vaststellen van de tarieven houden we rekening met toekomstige vervangingsinvesteringen. Hierdoor wordt een gelijkmatige stijging van het tarief voor rioolheffingen bereikt. De reserveringsbedragen voor vervangingsinvesteringen voegen we toe aan deze voorziening en de werkelijke vervangingsinvesteringen dekken we hieruit. In 2025 voegden we € 850.000 toe en brachten we voor vervangingsinvesteringen een bedrag van € 1.219.000 ten laste van de voorziening. Over 2025 sluiten we de rioolheffing af met een klein tekort van € 144.000 en onttrokken dit aan de voorziening tariefegalisatie.

Voorziening Afkoopsommen onderhoud graven

Het onderhoud van graven kan worden afgekocht. De afkoopsommen (€ 301.000) storten we in deze voorziening als zijnde vooruitontvangen bedragen. Hiertegenover staat een vrijval van € 311.000 ter dekking van de onderhoudskosten in de (jaarlijkse) exploitatie. Aan rente voegden we € 84.000 toe.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer, verloopoverzicht	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen		
schuldrestant per 1 januari	10.858	11.765
opgenomen geldleningen	0	0
af: aflossing leningen	2.326	907
schuldrestant per 31 december	8.532	10.858
- waarborgsommen		
gestort per 1 januari	8	8
vermindering / vermeerdering	0	0
gestort per 31 december	8	8

Binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Over de opgenomen leningen vergoeden we in 2025 gemiddeld 4,4% rente. In het begrotingsjaar is voor € 431.000 aan rentelasten verantwoord. De aflossingsverplichting over 2025 bedraagt € 2.326.000. Van de looptijd van het schuldrestant is het volgende overzicht te geven:

(bedragen x € 1)	
looptijd < 5 jaar	2.594.000
looptijd tussen 5 en 10 jaar	0
looptijd langer dan 10 jaar	5.938.000
Totaal	8.532.000

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
- overige schulden	7.666	8.413
Totaal	7.666	8.413

De overige schulden hebben betrekking op af te dragen belastingen, leveringen en diensten en betrekking op uit te betalen uitkeringen en afrekeningen van zorgkosten. De afwikkeling van de overige schulden heeft een normaal verloop.

Overlopende passiva

Hieronder worden de overlopende passiva posten weergegeven.

Overlopende passiva	Boekjaar	Voorgaand boekjaar
vooruit ontvangen bijdragen overheidslichamen		
- rijk	9.184	7.701
- provincies	195	255
- gemeenten	433	317
- overige overheden	193	167
<i>Totaal vooruit ontvangen bijdragen overheidslichamen</i>	<i>10.005</i>	<i>8.440</i>
verplichtingen		
- salarissen	0	40
- salarissen WSW en Nieuw Beschut Werk	-3	0
- werk, inkomen en voorzieningen	-1	3
- voorlopige afdrachten publiekszaken	0	0
- BTW / BCF	133	30
- transitoria; nog te betalen bedragen	3.193	3.514
- transitoria; vooruit ontvangen bedragen	53	129
<i>Totaal overige overlopende passiva</i>	<i>3.374</i>	<i>3.716</i>
Totaal overlopende passiva	13.379	12.155

Verloopoverzicht voorschotbedragen overheidslichamen	Saldo begin boekjaar	Toevoegingen in het boekjaar	Vrijval in het boekjaar	Saldo einde boekjaar
Rijk	7.701	9.262	7.780	9.184
SZW participatiewet vooruitontvangen uitkering (G2)	31	0	31	0
SZW inburgeringsvoorzieningen (G10)	539	718	940	317
SZW onderwijsroute, inburgering (G13)	3	36	39	0
BZK volkshuisvesting (Bloemenbuurt Zelhem) (J47B)	524	0	89	434
BZK herstructurering volkshuisvesting buitengebied (J109)	1.702	0	26	1.677
BZK aanpak energie armoede (J55)	521	0	195	326
VWS brede spuk (H30)	101	638	638	101
A&M opvang vluchtelingen Oekraïne (M16)	85	4.307	4.346	46
A&M doorstroomlocatie kamergewijze verhuur (M6)	0	536	317	219
RVO capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) (K28)	161	1.326	594	892
RVO; duurzaam maatschappelijk vastgoed (Dumava)	260	0	260	0
RVO Nationaal Isolatieprogramma (J94)	3.776	1.701	305	5.172
Provincies	255	40	100	195
Provincie Gelderland, project samen groeien	80	0	80	0
Provincie Gelderland, project landschap en biodiversiteit	16	40	20	36
Provincie Gelderland; project Achter de Hoven	158	0	0	158
Gemeenten	317	267	151	433
Diverse gemeenten; Datalab Go	317	267	151	433
Overige overheden	167	38	11	193
Regio Achterhoek, project Volkshuisvestingsfonds buitengebied	167	0	11	156
GBTwente; OZB en rioolheffing 2025	0	23	0	23
VSG; Pilot Buurtsportcoach Plus	0	15	0	15
Totaal	8.440	9.607	8.042	10.005

3.5. Toelichtingen baten en lasten programmarekening

3.5.1. Voordelig resultaat

Voordelig resultaat

We sluiten het jaar af met een voordelig saldo van € 7.807.000. Bij de begroting, en de daarop tussentijds aangebrachte wijzigingen, gingen we nog uit van een nadelig resultaat van € 301.000. In onderstaand overzicht geven we u een overzicht op hoofdlijnen.

Mutatie eigen vermogen	Raming	Rekening
Baten	120.146	122.885
Lasten	124.367	119.011
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	-4.221	3.875
Toevoeging aan reserves	6.681	6.692
Onttrekking aan reserves	10.602	10.625
Gerealiseerde resultaat	-301	7.807

In de loop van het jaar voerden we wijzigingen door

In november 2024 stelde u de begroting vast. De daarna doorgevoerde wijzigingen hebben geleid tot een begrotingstekort van € 301.000. De wijzigingen leest u in onderstaand overzicht.

Omschrijving	Voordelig	Nadelig	Bedrag
Primitieve begroting			1.634
Amendement gebruik blauwe diesel		28	
Eerste begrotingswijziging (december 2024)	275		
Decembercirculaire 2024	291		
Overige raadsbesluiten voor 1e Tussenrapportage	5		
1e Tussenrapportage (juni 2025)		4.494	
Meicirculaire	947		
Actualiseren kapitaallasten (na Jaarstukken 2024)	1.138		
2e Tussenrapportage (november 2025)	1.169		
Septembercirculaire		287	
Eindwijziging		953	
<i>Totaal mutaties</i>	<i>3.826</i>	<i>5.761</i>	<i>-1.935</i>
Totaal geraamd resultaat (+ = overschot - = tekort)			-301

Beschikkingen en toevoegingen aan de reserves

De individuele beschikkingen en toevoegingen aan de reserves geven we verderop in dit hoofdstuk weer in de toelichting op de baten en lasten op kostensoort (3.6.4).

Resultaat

Het resultaat is € 8.108.000 voordeliger dan we hadden begroot voor dit jaar. De afwijkingen op de programma's lichten we in hoofdlijnen toe in het overzicht baten en lasten per taakveld (3.11).

3.5.2. Dekkingsmiddelen

Dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Onvoorziene uitgaven (A)	0	126	126	0
<i>Lokale heffingen</i>				
- Onroerende zaakbelastingen woningen	6.106	6.785	6.903	6.937
- Onroerende zaakbelastingen eigenaren niet woningen	1.760	1.820	1.837	1.909
- Onroerende zaakbelastingen gebruikers niet woningen	1.054	1.164	1.157	1.202
- Reclamebelasting	138	140	140	141
Lokale heffingen (B)	9.059	9.909	10.037	10.190
<i>Algemene uitkering</i>				
- Algemene uitkering	71.463	72.606	75.879	76.123
Algemene uitkering (C)	71.463	72.606	75.879	76.123
<i>Dividend / winstuitkering</i>				
- Alliander	684	400	376	378
- BNG	156	180	180	154
Dividend (D)	840	580	556	533
Overige algemene dekkingsmiddelen (E)	787	2.726	67	82
Saldo financieringsfunctie (F)	573	796	-90	-51
Totaal dekkingsmiddelen (A t/m F)	82.722	86.742	86.575	86.876

We gebruiken de financiële middelen voor onze maatschappelijke doelen en verantwoordelijkheden richting onze burgers. We lichten ze hieronder toe.

Onvoorziene uitgaven

De begroting kent een post voor onvoorziene uitgaven. In de financiële verordening is dit bedrag gesteld op € 3,50 per inwoner. We gebruiken dit om eenmalige kosten te dekken die voldoen aan de drie 'O-criteria': onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar. In 2025 werd deze post niet ingezet.

Lokale heffingen

Deze baten betalen onze inwoners. De reclamebelasting zetten we in voor subsidie aan ondernemersverenigingen en Industriekring Zelhém binnen deelprogramma 3A Economie (2.1.3).

De andere heffingen staan op andere plekken in de jaarrekening. De opbrengsten uit toeristen- en forensenbelasting verantwoorden we binnen deelprogramma 3A Economie (2.1.3) en zijn vrij te besteden. Ook begraafrechten, riool- en afvalstoffenheffing staan niet in het overzicht. De opbrengsten daarvan zijn bedoeld om de kosten daarvan te dekken. Over de lokale heffingen leest u meer in de paragraaf Lokale heffingen (2.2.1).

Algemene uitkering

De verantwoording van de Algemene uitkering Gemeentefonds valt € 244.000 hoger uit dan in de programmabegroting was opgenomen. Dit bedrag komt overeen met de uitkomst van de Decemercirculaire 2025. Hierover informeerden we u via de actieve informatievoorziening. Besluiten genomen na 1 januari om begrotingen van het voorgaande jaar bij te stellen, mogen we niet meer opnemen. Om deze reden is de Decemercirculaire niet als begrotingswijziging verwerkt in 2025. De hogere Algemene uitkering geeft de volgende effecten:

- vrij besteedbare ruimte wat in het jaarresultaat valt (€ 89.000);
- compensatie voor de uitvoeringslasten van het wetsvoorstel 'Versterking regie volkshuisvesting' waarvoor een resultaatbestemming in het raadsvoorstel volgt (€ 155.000).

Dividend

We nemen deel in zeven bedrijven. Van twee bedrijven (Alliander en BNG) ontvingen we dividend. Meer Informatie over de deelnemingen staat in de paragraaf Verbonden partijen (2.2.6).

Saldo financieringsfunctie

De financieringsaanpak vindt u in de paragraaf Financiering (2.2.4).

Indicatoren

Lokale indicatoren

We hebben geen lokale indicatoren vastgesteld.

Landelijke indicatoren

Landelijk vastgestelde indicatoren	Bron	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Gelderland 2025
Gemiddelde WOZ waarde (x € 1.000)	CBS 2025	€ 417	€ 437	€ 443	€ 398

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Landelijk vastgestelde indicatoren	Bron	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Realisatie 2025	Gelderland 2025
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden (in euro's)	COELO 2025	€ 936	€ 980	€ 1.011	€ 987
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in euro's)	COELO 2025	€ 988	€ 1.027	€ 1.061	€ 1.052

Gegevens overgenomen van www.waarstaatjegemeente.nl stand d.d.24-02-2026

Risico's

Risico's resultaat

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Toename van aantal SPUKS, waardoor verantwoording in gedrang kan komen.	Wij geld moeten terugbetalen doordat wij de middelen niet correct verantwoord kunnen krijgen. (Denk hierbij aan urenverantwoording)	Financieel - Wij een onverwacht tekort krijgen doordat middelen al uitgegeven zijn.	10%	€ 500.000

Risico's Algemene uitkering

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Extern - Terugloop van een aantal SPUKS naar de Algemene uitkering	De overheveling naar Algemene uitkering wordt gekort met 10%. Dit wordt ingehouden van het budget.	Financieel - Het volledige budget of meer van de SPUK benodigd is voor deze onderwerpen, dan ontstaat er een tekort.	10%	€ 1.000.000
Extern - Raming stelpost BCF (BTW-compensatiefonds) conform Provinciale richtlijnen	De opbrengst te hoog is ingeschat	Financieel - Dit leidt tot een begrotingstekort	10%	€ 570.000
Extern - Omzetting door het rijk van de algemene uitkering in specifieke regelingen (SPUK). Ondanks de melding van het rijk dat een aantal SPUKS over of terug gaan naar de algemene uitkering blijft dit risico bestaan. Het aantal SPUKS neemt nog toe.	Hogere bestedingen worden niet vergoed, lagere bestedingen moeten worden terugbetaald	Financieel - Er hogere administratieve lasten en financiële tekorten kunnen ontstaan; Niet financieel - Er imagoschade optreedt wanneer er niet juist verantwoord kan worden	25%	€ 200.000
Extern - Inflatie	De inflatie wordt onvoldoende gecompenseerd	Financieel - Dit leidt tot een begrotingstekort	10%	€ 500.000

Risico's Overige algemene dekkingsmiddelen

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Mens - Een onjuiste belastingaangifte	Naar aanleiding van controles door de belastingdienst correcties worden opgelegd vanwege onjuiste aangiften omzetbelasting en btw compensatiefonds (BCF)	Financieel - Fout wordt geëxtrapoleerd naar de totaal geclaimde btw over de nog niet afgesloten (belasting) jaren en wordt teruggevorderd verhoogd met een boete en rente	40%	€ 500.000
Mens - Het onvoldoende vermogen van de medewerkers te signaleren en/of het tot hun taak rekenen de leidinggevende te informeren	Keuzes van het management worden gebaseerd op onjuiste (management) informatie	Financieel - Middelen op de verkeerde zaken worden ingezet	25%	€ 100.000

Dekking projectkosten uit reserves

De toevoeging van reserves en dekking van projectkosten uit reserves leest u in hoofdstuk 3.13.

3.5.3. Overhead

Indicatoren

Lokale indicatoren

We hebben geen lokale indicatoren vastgesteld.

Landelijke indicatoren

Landelijk vastgestelde indicatoren	Bron	Begroot 2025	Realisatie 2025
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	Rekening 2025	7,93	8,73
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	Rekening 2025	8,89	8,13
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	Rekening 2025	1.030	1.074
Externe inhuur (kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	Rekening 2025	7,48%	12,8%
Overhead (% van totale lasten)	Rekening 2025	12,8%	12,1%

Risico's

Risico-oorzaak (Als gevolg van...)	Risicogebeurtenis (bestaat de kans dat...)	Risicogevolg (met als gevolg dat...)	Netto Kans	Totaal: Netto Financieel Maximum
Technisch - Gehackt worden, fysiek toegang tot het systeem verschaffen (inbraak op systeem), gijzelsoftware plaatsen (losgeld eis)	Er zich een beveiligingslek voordoet waar misbruik van gemaakt wordt	Financieel - Er extra kosten worden gemaakt; Niet financieel - Dit doorgaans leidt tot imagoschade op landelijk niveau	25%	€ 3.000.000
Extern - Geopolitieke spanningen, bredere machtsverschuivingen tussen grootmachten en de militaire-strategische ontwikkelingen gericht op de NAVO	Zich cyberaanvallen voordoen. De voorbeelden zijn er al met DDOS aanvallen bij overheidsinstellingen en nutsbedrijven maar dat kan veranderen in echte cyberaanvallen	Financieel - Uitval communicatie/internet optreedt en er geen informatie in brede zin en geen dienstverlening (energiebedrijven, telefoon en internetproviders) is. Het opnieuw opstarten brengt veel extra kosten met zich mee; Niet financieel - Dit kan leiden tot landelijke imagoschade	25%	€ 1.000.000
Technisch - Onbedoeld verstrekken van privacygegevens	Er datalekken ontstaan door ten onrechte verstrekte persoonsgegevens	Financieel - Er claims kunnen worden ingediend of boetes volgen die leiden tot financiële schade; Niet financieel - Het openbaar worden van datalekken schadelijk kan zijn voor het imago van de organisatie op landelijk niveau	20%	€ 500.000
Extern - De economische situatie	Een medewerker fraude pleegt	Financieel - Er financiële schade ontstaat en er kosten optreden voor onderzoek; Niet financieel - Er regionale imagoschade ontstaat	10%	€ 1.000.000
Organisatie - Nieuwe Loga overeenkomst	Loga overeenkomsten kunnen een financieel risico met zich mee brengen.	Financieel - De kosten hoger worden	50%	€ 100.000

Wat zijn de kosten

Omschrijving	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Lasten		
Personeelskosten / personeel van derden	8.454	8.782
Energiekosten	95	144
Belastingen	5	0
Leveringen en diensten derden	5.269	4.642
Dotatie voorzieningen	586	776
Kapitaallasten	589	589
Totaal lasten	14.998	14.933
Baten		
Vergoedingen voor personeel	38	33
Huren	81	69
Leveringen en diensten	3	215
Bijdragen instanties / overig	10	197
Totaal baten	131	514
Saldo	14.867	14.419
Overheadpercentage (landelijke norm)	12,8%	12,1%
Overheadpercentage (gemeentelijke norm)	73%	67%

De wet geeft een kengetal voor vergelijkingen van programma's of taakvelden

In de voorgeschreven kengetallen wordt de overhead uitgedrukt in een percentage van de totale lasten van de programma's. De kosten van overhead moeten we apart administreren en zitten niet in de totale lasten van de (deel)programma's zoals getoond in de programma's in de programmaverantwoording. Voor een beeld van de totale lasten inclusief overhead van een programma tellen we dus het voornoemd percentage volgens de landelijke norm op bij de totale lasten van de (deel)programma's.

We gebruiken een ander kengetal voor bijdragen binnen kostprijzen

Voor de berekening van kostprijzen werken we met een ander percentage, namelijk de verhouding totale overhead ten opzichte van de totale loonkosten. Dit percentage hebben we voor de begroting bepaald op 73% en komt op basis van de werkelijke cijfers uit op 67% (2024: 57%). Dit percentage geeft een beter beeld van toe te rekenen kosten, want het is gerelateerd aan de eigen primaire werkzaamheden (loonkosten).

Financiële afwijking

Voor de organisatieontwikkeling vroegen we extra budget, waarvan € 200.000 onbesteed bleef; daarnaast belastten we € 383.000 aan loonkosten van eigen medewerkers door aan projecten en realiseerden we € 95.000 lagere loonkosten. Daartegenover gaven we € 237.000 meer uit aan kosten voor derden voor ingeleend personeel en voor onderzoek en advisering.

Financiële toelichting

De beschikbaar gestelde kredieten voor investeringen en de uitnutting hiervan staat vermeld in hoofdstuk 3.12. De toevoeging van reserves en dekking van projectkosten uit reserves leest u in hoofdstuk 3.13.

3.5.4. Baten en lasten op kostensoort

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025
Baten				
Algemene uitkering	71.463	72.606	75.879	76.123
Overige inkomensoverdrachten	18.598	9.102	17.745	19.198
Belastingen	14.749	14.784	15.053	15.415
Overige opbr., huren en pachten, leges	10.969	9.538	9.565	10.410
Dividend, winstuitkering	840	580	556	533
Verkoop grond en overige duurzame goederen	767	406	4.471	2.197
Totaal baten	117.386	107.016	123.269	123.875
Lasten				
Personeelskosten	33.966	33.688	39.106	37.008
Afschrijvingen	3.921	3.681	2.642	2.656
Inkomensoverdrachten	48.947	43.135	49.912	47.805
Kosten derden	26.694	25.342	30.670	28.687
Dotaties voorzieningen	2.808	1.389	3.098	3.554
Aankoop grond en overige duurzame goederen	491	0	49	222
Totaal lasten	116.827	107.235	125.478	119.932
Rente				
Rente baten	1.181	105	454	494
Rente lasten	609	506	544	545
Saldo rente	573	-400	-90	-51
Activering mutaties grondexploitaties	1.390	0	-1.923	-17
Saldo van baten en lasten	2.522	-619	-4.221	3.875
Toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Toevoeging reserves	9.610	0	31.561	31.572
Onttrekking reserves	6.265	2.225	35.482	35.505
Gerealiseerde resultaat	-824	1.606	-301	7.807
(- = tekort)				

3.5.5. Toelichting per kostensoort

In de toelichting op kostensoorten vergelijken we de ramingen 2025, na tussentijdse wijzigingen, met werkelijke uitkomst over 2025.

Algemene uitkering

De begrote Algemene uitkering is gebaseerd op de circulaires tot met september. Voor een toelichting op de hogere Algemene uitkering verwijzen we u naar de toelichting op de algemene dekkingsmiddelen (3.6.2).

Algemene uitkering	Begroting na wijziging	Rekening
Algemene uitkering gemeentefonds	75.879	76.123
Totaal Algemene uitkering	75.879	76.123

Overige inkomensoverdrachten

We ontvingen in totaliteit een lagere bijdrage van het rijk, onder andere doordat we een afrekening van de MKB-deal Achterhoek van € 68.000 moesten verwerken. Daarnaast ontvingen we € 100.000 minder uit verhaal en terugvorderingen binnen de BBZ-regelingen en vielen de bijdragen uit de Participatiewet € 76.000 lager uit. Bij de eigen bijdragen bleven de Wmo-eigen bijdragen € 85.000 achter bij de raming. Vanuit gemeenten realiseerden we een voordeel door een niet-geraamde SPUK-uitkering van € 106.000.

Bij de bijdragen voor de gemeenschappelijke regeling verantwoordden we € 23.000 aan rentebaten over de gestalde middelen bij GBTwente en ontvingen we een subsidie van € 30.000 voor knelpunten in de realisatie van woonbouw. De bijdragen van overige overheden vielen hoger uit doordat we een niet-geraamde vergoeding van € 167.000 voor WGA-uitkeringen via Loyalis ontvingen, evenals € 150.000 voor kosten voor de huisvesting van instromers en statushouders. Verder ontvingen we € 278.000 van het UWV voor zwangerschaps- en bevallingsuitkeringen en € 87.000 aan loonkostensubsidie op grond van de Participatiewet. Tot slot steeg de bijdrage voor overige instellingen en personen vooral door de ontvangen Verpact-vergoeding van € 336.000 voor gescheiden afvalinzameling.

Overige inkomensoverdrachten	Begroting na wijziging	Rekening
Bijdragen rijk	13.774	14.206
Verhaal / terugvorderingen	467	257
Eigen bijdragen	698	611
Bijdragen - gemeenten	1.954	2.082
Bijdragen - gemeenschappelijke regelingen	0	29
Bijdragen - provincies	139	99
Bijdragen - overige overheden	153	937
Bijdragen - overige instellingen en personen	381	758
Overige kapitaaloverdrachten – overige instellingen en personen	178	219
Totaal overige inkomensoverdrachten	17.745	19.198

Belastingen

Voor een toelichting op de belastingen en heffingen verwijzen we u naar de paragraaf Lokale heffingen (2.2.1).

Belastingen	Begroting na wijziging	Rekening
Onroerende zaakbelastingen:		
- woningen	6.903	6.937
- niet woningen, eigenaren	1.837	1.909
- niet woningen, gebruikers	1.157	1.202
Toeristenbelasting	485	540
Forensenbelasting	70	103
Reclamebelasting	140	141
Rioolheffingen:		
- woningen	4.021	4.167
- niet woningen	440	415
Totaal belastingen	15.053	15.415

Overige opbrengsten, huren en pachten en leges

Bestemmingsplannen, bouw, sloop en vrijstellingen

In 2025 hebben we, ondanks de aangescherpte raming in de 2^e tussenrapportage € 275.000 meer legesopbrengsten ontvangen dan begroot. Dit komt door de legesopbrengsten van drie opvallende projecten. In Baak leverde de bouw van 46 woningen € 163.000 op. In Vorden zorgde de herstructurering van gebouwen tot een supermarkt en fietsenwinkel voor € 50.000 en in Zelhem bracht de bouw van 23 woningen € 84.000 op. Het aantal bouwplannen is onze gemeente is niet hoger dan normaal, maar deze projecten springen eruit door hun opbrengsten.

Afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten

Voor een toelichting op de heffingen verwijzen we u naar de [paragraaf Lokale heffingen \(2.2.1\)](#).

Overige opbrengsten

We hebben een bijdrage voor gescheiden afvalinzameling van € 244.000 ontvangen. Dit betreft de vergoeding voor aanlevering van plastic, metaal en drankkartonnen.

Huren en pachten, leges en overige opbrengsten	Begroting na wijziging	Rekening
Pachten	38	24
Huren		
- woningen	100	91
- overige gebouwen	700	718
- gronden	13	13
Leges		
- bestemmingsplannen, bouw, sloop en vrijstellingen	1.486	1.739
- rijbewijzen en reisdocumenten	626	703
- overige leges	256	281
Overige opbrengsten		
- afvalstoffenheffing	3.957	4.185
- lijkbezorgingsrechten	630	591
- overig	1.316	1.623
- detacheringen wsw-ers	405	408
- detacheringen overig	38	33
Totaal overige opbrengsten, huren en pachten en leges	9.565	10.410

Dividend en winstuitkering

Voor een toelichting verwijzen we u naar de [paragraaf Verbonden partijen \(2.2.6\)](#).

Dividend, winstuitkering	Begroting na wijziging	Rekening
Bank Nederlandse Gemeenten	180	154
Alliander	376	378
Totaal dividend en winstuitkering	556	533

Verkoop grond en overige duurzame goederen

We verkochten gronden in Wichmond (Ludger), Halle (Tarwestraat) en in Hoog-Keppel (De Bongerd).

Verkoop grond en overige duurzame goederen	Begroting na wijziging	Rekening
Grondverkopen	4.404	2.119
Opbrengst duurzame goederen	68	78
Totaal verkoop grond en overige duurzame goederen	4.471	2.197

Personeelskosten

De lagere personeelskosten lichten we in [hoofdstuk 3.11](#) onder overige baten en laten (taakveld 0.8) toe.

Personeelskosten	Begroting na wijziging	Rekening
Vergoeding raadsleden	431	481
College	664	661
Griffie	394	377
Wsw	2.320	2.272
Nieuw beschut participatie	456	409
Gemeentelijke organisatie	34.842	32.807
Totaal personeelskosten	39.106	37.008

Afschrijvingen

Afschrijvingen	Begroting na wijziging	Rekening
Programma 1 Zorg en ondersteuning	49	38
Programma 2 Wonen en leefomgeving	2.034	1.914
Programma 3 Bedrijvigheid en ontwikkeling	162	114
Programma 4 Bestuur		
Algemene dekkingsmiddelen	-192	0
Overhead	589	589
Totaal afschrijvingen	2.642	2.656

Inkomensoverdrachten

We geven in het onderstaande overzicht een globaal inzicht in de kosten voor sociale uitkeringen, subsidies en bijdragen.

Inkomensoverdrachten	Begroting na wijziging	Rekening
Afdracht leges en overige inkomensoverdrachten rijk	559	598
Sociale uitkeringen in geld	5.585	5.476
Sociale uitkeringen in natura	27.801	25.908

Subsidies:

- raadsfracties	7	5
- informatiepunten Digitale Overheid	36	36
- VVV	215	236
- Yunio	560	555
- bibliotheken	809	809
- loon- en activeringskosten werkdeel	1.410	1.488
- project Leefbaar en Sportief Bronckhorst	2.780	2.615

Inkomensoverdrachten	Begroting na wijziging	Rekening
- overige subsidies	3.808	3.614
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen:		
- Regio Achterhoek	290	266
- ODA	1.431	1.692
- SON	270	287
- VNOG	2.549	2.558
- GGD	815	816
- ECAL	318	239
- overige bijdragen	0	0
Gemeentelijke bijdragen:		
- VNG	234	235
- Laborijn	0	0
- Overige bijdragen gemeenten	52	48
- Overige overheden	3	3
- Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	379	321
Totaal inkomensoverdrachten	49.912	47.805

Kosten derden, aankoop grond en overige duurzame goederen

Kosten derden	Begroting na wijziging	Rekening
Onderzoek en advisering derden	458	416
Dienstverlening door derden	16.400	13.871
Gemeentelijke- en motorrijtuigenbelasting en overige heffingen	362	434
Huur	1.686	1.629
Gas, water, elektra en brandstoffen	1.071	1.234
Inkoop materiaal, gegevens en overig	6.604	5.676
Overige kosten derden	4.088	5.427
Totaal kosten derden	30.670	28.687

Dotaties voorzieningen

Pensioen- en wachtgeldverplichtingen

De voorzieningen hebben we op peil gebracht in overeenstemming met gehanteerde uitgangspunten en de uitgevoerde actuariële berekeningen. Door een lagere rekenrente, gehanteerd bij de actuariële berekening, hebben we een toevoeging aan de voorziening moeten doen. Meer informatie vindt u in de [toelichting op de balans \(3.3.3\)](#).

Onderhoud sportaccommodaties en gemeentelijke gebouwen

De dotaties aan deze voorziening zijn gebaseerd op de in 2018 geactualiseerde onderhoudsplanningen.

Vervangingsinvesteringen in riolering

Met vervangingsinvesteringen in riolering houden we rekening in de tariefstelling. De hiervoor ontvangen baten zijn toegevoegd aan de voorziening. We dekken hieruit de daadwerkelijke vervangingsinvesteringen.

Tariefegalisatie riool- en afvalstoffenheffing

De rioolheffing hebben we negatief afgesloten. Het resultaat hebben we onttrokken aan de voorziening. Voor de afvalstoffenheffing behaalden we een positief resultaat en voegden deze toe aan de betreffende voorziening.

Verlofsparen

Vanaf 2022 is het mogelijk om, door aanpassing van de CAO-gemeenten, bovenwettelijke verlofuren te sparen. Voor de hieruit voortvloeiende verplichting troffen we een voorziening.

Dotatie voorzieningen	Begroting na wijziging	Rekening
Pensioen- en wachtgeldverplichtingen	126	50
Sportaccommodaties	339	339
Gemeentelijke gebouwen	1.847	2.086
Vervangingsinvesteringen riolering	850	850
Tariefegalisatie rioolheffing	0	-144
Tariefegalisatie afvalstoffenheffing	-104	310
Verlofsparen	40	63
Reïntegratietrajecten en reparatie 3e jaar WW	0	0
Totaal dotaties voorzieningen	3.098	3.554

Rente baten, rente lasten

Rente	Begroting na wijziging	Rekening
Rente baten:		
Rente baten	394	490
Rente grondenexploitaties	56	0
Personeelshypotheke	4	3
Totaal rente baten:	454	494
Rente lasten:		
Leningportefeuille	432	431
Rentelasten overig	0	1
Beheerkosten SVn	28	29
Toevoeging rente voorziening afkoop onderhoud graven	84	84
Totaal rente lasten:	544	545
Totaal rente	-90	-51

Activering grondenexploitaties

De activering heeft betrekking op het overbrengen van de wijzigingen in de grondexploitatie naar de balans, onderdeel Voorraden (3.3.2). De wijzigingen zijn als volgt weer te geven:

Omschrijving	Begroting 2025	Rekening 2025
Grondverwerving	-258	-360
Bouwrijp maken	488	237
Woonrijp maken	27	15
Overige kosten	477	589
Plankosten	-1.826	451
Rentekosten	49	0
Mutatie voorziening	-398	-398
Afsluiten complexen	275	274
Grondverkopen, overige opbrengsten	-757	-826
Totaal activering voorraad grond	-1.923	-17

Toevoeging aan reserves

Toevoeging reserves	Besluit	Begroting na wijziging	Rekening	I / S
Hervormingsagenda Jeugd 2023-2024: Septembercirculaire	RB 18-12-2025	1.205	1.205	I
Gebiedsplannen Leefbaar en Sportief Bronckhorst: extra budget	RB 18-12-2024	477	477	I
Bijdrage MFA Bronckhorst Midden; inrichting parkeervoorzieningen	RB 26-06-2025	125	125	I
Bijdrage MFA Bronckhorst Midden: Uit subsidieregeling verduurzamen maatschappelijke accommodaties	RB 06-11-2025	80	80	I
Bijdrage SSO Halle	RB 26-06-2025	500	500	I
Opheffen BR Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen	RB 06-11-2025	112	112	I
Nieuwbouw Dorpsschool Halle	RB 18-09-2025	2.965	2.965	I
Winstneming grondexploitaties	RB 27-11-2025	275	274	I
Deels vrij laten vallen verliesvoorziening Magnoliaweg Zelhem	RB 27-11-2025	2	2	I
Storting BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd	diverse data	2.196	2.196	S
Bovenwijkse voorzieningen	RB 06-11-2025	153	165	S
Storting BR Investeringsagenda bestemd	RB 06-11-2025	22.655	22.655	I
Storting BR Kapitaallasten Investeringsagenda bestemd	RB 27-11-2025	75	75	I
Tussentijdse resultaatbestemmingen 2e Tussenrapportage 2025	RB 06-11-2025	742	742	I
Totaal toevoeging aan reserves		31.561	31.572	

Onttrekkingen aan reserves

Onttrekking reserves	Besluit	Begroting na wijziging	Rekening	I / S
Bijzondere bijstand t.l.v. Minimafonds	programmabegroting	5	9	S
Programma Migratie en Integratie	RB 25-04-2024	569	569	I
Gebiedsplannen Leefbaar en Sportief Bronckhorst extra budget	RB 18-12-2024	2.440	2.440	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; regenwaterriool Pastoriestraat Baak	RB 06-11-2025	150	150	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; wadi en regenwaterriool Zuivelhof Vorden	RB 06-11-2025	100	100	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; Zomerweg Achter-Drempt	RB 08-06-2023	500	500	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; regenwaterberging Bloemenbuurt Zelhem	RB 28-11-2024	780	780	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; Herinrichting Markt Zelhem	RB 05-06-2025	326	326	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; regenwaterberging 't Loo Zelhem	RB 06-11-2025	340	340	I
Oranje initiatieven Leefbaar en Sportief Bronckhorst	RB 09-10-2025	867	867	I
Nieuwbouw Dorpsschool Halle	RB 18-09-2025	2.965	2.965	I
Bijdrage MFA Bronckhorst Midden	RB 18-12-2024	133	133	I
Aanvullen verliesvoorziening Industriepark	RB 27-11-2025	400	400	I
Vormen verliesvoorziening 't Loo Zelhem	RB 27-11-2025	258	367	I
Derving Nuondividend	programmabegroting	57	57	I
Huisvesting (gemeentehuis / werf)	programmabegroting	177	177	S
Tussentijdse resultaatbestemmingen Tussenrapportage 2024	RB 10-10-2024	330	330	I
Resultaatbestemmingen Jaarstukken 2024	RB 26-06-2025	1.409	1.409	I
Opheffen BR Duurzaam ruimtegebruik	RB 06-11-2025	112	112	I
Dekking kapitaallasten Investeringsagenda	programmabegroting	627	627	S
Dekking kapitaallasten besloten projecten Investeringsagenda	programmabegroting	209	119	I
Onttrekking voor BR Investeringsagenda bestemd	RB 06-11-2025	22.655	22.655	I

Onttrekking reserves	Besluit	Begroting na wijziging	Rekening	I / S
Onttrekking voor BR Kapitaallasten Investeringsagenda bestemd	RB 27-11-2025	75	75	I
Totaal onttrekking aan reserves		35.482	35.505	

(I = incidentele onttrekking reserve; S = structurele onttrekking reserve)

In [hoofdstuk 3.13](#) geven we ook de stortingen en onttrekkingen weer waarbij we aanvullend vermelden op welke reserve de wijziging betrekking heeft.

3.5.6. Totaaloverzicht baten en lasten per taakveld

Deelprogramma / taakveld	Baten	Lasten	Saldo
1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	6.512	8.918	-2.406
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.284	7.264	-980
7.1 Volksgezondheid	228	1.654	-1.426
1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	8.148	43.410	-35.262
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	32	-32
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	380	-380
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	8	2.749	-2.742
6.3 Inkomensregelingen	6.548	9.152	-2.604
6.4 WSW en beschut werk	523	4.883	-4.360
6.5 Arbeidsparticipatie	22	942	-920
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	148	1.043	-895
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	334	4.406	-4.073
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	4.516	-4.516
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	134	-134
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	0	714	-714
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	32	6.574	-6.542
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	0	1.002	-1.002
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	935	-935
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	3.544	-3.544
6.791 PGB Wmo	0	452	-452
6.792 PGB Jeugd	0	229	-229
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	488	6	482
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	0	13	-13
6.821 Jeugdbescherming	47	486	-440
6.822 Jeugdreclassering	0	55	-55
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	657	-657
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	505	-505
2A Passend wonen	2.697	2.340	357
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	446	531	-85
8.3 Wonen en bouwen	2.251	1.809	442
2B Aantrekkelijke leefomgeving	8.119	32.227	-24.108
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	231	503	-272
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	3.005	-3.005
1.2 Openbare orde en veiligheid	64	910	-846
2.1 Verkeer en vervoer	491	6.494	-6.003
2.2 Parkeren	0	22	-22
2.5 Openbaar vervoer	0	49	-49
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	218	-218
4.2 Onderwijshuisvesting	94	1.091	-997
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	159	1.628	-1.468
5.1 Sportbeleid en activering	375	3.551	-3.175
5.2 Sportaccommodaties	418	1.289	-871
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	318	-318
5.4 Musea	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	34	489	-455
5.6 Media	78	996	-918
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	198	4.633	-4.435
7.2 Riolering	4.584	3.418	1.166
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	593	478	115
8.1 Ruimte en leefomgeving	799	3.135	-2.336
3A Economie	738	2.062	-1.323

Deelprogramma / taakveld	Baten	Lasten	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	-99	663	-762
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	186	721	-535
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	32	-31
3.4 Economische promotie	651	645	5
3B Duurzaamheid	6.231	7.477	-1.246
7.3 Afval	5.078	4.086	992
7.4 Milieubeheer	1.154	3.391	-2.238
4A Besturen	810	5.664	-4.854
0.1 Bestuur	0	3.601	-3.600
0.2 Burgerzaken	810	2.064	-1.253
Algemene dekkingsmiddelen	89.115	1.979	87.136
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	76.123	0	76.123
0.5 Treasury	533	2	530
0.61 OZB woningen	6.937	497	6.440
0.62 OZB niet-woningen	3.111	107	3.004
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Belastingen overig	141	33	108
0.8 Overige baten en lasten	1.776	794	982
0.5 Treasury	494	545	-51
OVERH Overhead	514	14.933	-14.420
0.4 Overhead	514	14.933	-14.420
MR Stortingen en onttrekkingen reserves	10.625	6.692	3.933
0.10 Mutaties reserves	10.625	6.692	3.933
Totaal van de taakvelden	133.510	125.703	7.807

In [hoofdstuk 3.11](#) geven we de toelichting op de baten en lasten per taakveld weer.

3.6. Overige gegevens

Vennootschapsbelasting

Op basis van uitgevoerde inventarisaties en quick-scans blijkt dat we geen activiteiten/exploitaties hebben die onder de vennootschapsbelasting vallen.

Borg- en garantiestellingen

Verenigingen en instellingen

We staan voor 100% borg voor een lening van een sportvereniging. Per 31 december 2025 gaat het om een restschuld van € 28.094.

Gegarandeerde geldleningen via het Waarborgfonds sociale woningbouw

De gemeente Bronckhorst is aangesloten bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Onze gemeente staat, samen met het rijk, indirect garant voor leningen afgesloten door woningcorporaties werkzaam binnen onze gemeente. Pas als het Waarborgfonds in liquiditeitsproblemen komt, moet de gemeente achtergestelde leningen verstrekken aan het Waarborgfonds.

Per 31 december 2025 gaat het om € 60.589.000 aan uitstaande gegarandeerde leningen. Het gemeentelijk aandeel hierin is 50%, zijnde € 30.295.000.

Hypothecaire leningen

Als gemeente zijn we aangesloten bij het Hypotheekfonds voor overheidspersoneel. We staan borg voor in het verleden afgesloten hypothecaire leningen door onze ambtenaren. Er is een redelijke zekerheid door de in hypotheek gegeven woningen. Voor deze garanties is geen voorziening getroffen omdat hier weinig tot geen risico wordt gelopen.

Per 31 december 2025 gaat het om € 1.282.000 aan restschuld voor deze hypothecaire leningen. Een overzicht van de borg- en garantiestellingen geven we in hoofdstuk 3.15.

Eigen bijdragen

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en daarmee niet valt onder de reikwijdte van de controle door de accountant. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

In 2025 is voor € 334.000 aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord.

Voorziening onderhoud gebouwen

We onderhouden onze gebouwen volgens de Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) 2019-2048. Eens in de vijf jaar actualiseren we deze planning. De omvang van de voorziening onderhoud gebouwen is gebaseerd op de huidige MJOP. Uw raad heeft besloten het huidige MJOP nog een jaar langer geldig te laten zijn.

Om het beheer van de gemeentelijke gebouwen te professionaliseren en te optimaliseren hebben we in 2024 een gebouwbeheersysteem gekocht. Het verwerken van alle data in dit

nieuwe systeem neemt meer tijd in beslag dan verwacht. Dit is dan ook de reden dat we afwijken van de richttermijn van de actualisatie.

Aan de hand van het nieuwe systeem nemen we in 2026 het beheer ter hand en berekenen we het jaarlijkse onderhoud. Hierop wordt de jaarlijkse dotatie en de splitsing van de onderhoudskosten tussen het geplande meerjaren onderhoudskosten en de kosten voor het correctief onderhoud financieel verwerkt. Naast de jaarlijkse dotatie aan de voorziening betekent dit dat we onderhoudskosten voor het correctief onderhoud in de exploitatie opnemen. De financiële actualisatie van het beheer van de gebouwen leggen we tweede kwartaal 2026 aan uw raad voor. De voorziening onderhoud gebouwen zal op grond van het geactualiseerde MJOP in 2026 weer op niveau worden gebracht.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Lening u/g

In 2008 is in het kader van het kernenbeleid een subsidie verstrekt in de vorm van een lening (€ 50.375) met een looptijd van 20 jaar. De jaarlijkse aflossingen (€ 2.520) vloeien terug in het jaarlijkse budget. Het schuldrestant eind 2025 bedraagt € 7.530. De laatste aflossing zal in 2028 zijn.

Erfpacht, koopoptie

De Hessenhal en het zwembad in Hoog Keppel zijn begin 2012 overgedragen. De ondergrond is eigendom gebleven van de gemeente en in erfpacht uitgegeven met een looptijd van 30 jaar. De erfpachter heeft het recht om op of na 1 januari 2017 de gronden te verwerven tegen een bij het aangaan van de erfpachtovereenkomst vastgestelde vaste koopprijs.

Beschermd wonen

De werkzaamheden rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang wordt (nog) uitgevoerd door de centrumgemeente (gemeente Doetinchem). Op de door de gemeente Doetinchem ontvangen middelen is een positief resultaat ontstaan. Dit resultaat is volgens een verdeelmodel afgerekend met de regiogemeenten. Over het jaar 2025 volgt nog een afrekening. Er is nog geen indicatie om welk bedrag dit gaat.

Afkoop onderhoud graven

Het onderhoud voor graven kan worden afgekocht. Door het ontbreken van de juiste en volledige gegevens tot en met 2007 is besloten de tot dan opgebouwde bestemmingsreserve in een aantal jaren vrij te laten vallen. De laatste vrijval is in 2015 verwerkt. Nog lopende afgekochte rechten, afgekocht in de periode vóór 2008, blijken niet uit de balans. De onderhoudsverplichting en de daarmee samenhangende onderhoudskosten worden jaarlijks opgenomen in de begroting.

Vakantierechten personeel

Onze medewerkers hebben recht op vakantie- en verlofdagen. Aan het einde van het jaar zijn niet alle rechten opgenomen. De geldelijke waarde schatten we per 31 december in op € 815.000.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen; langlopende overeenkomsten

In het BBV is opgenomen dat in de toelichting op de balans de belangrijke financiële verplichtingen moeten worden vermeld. De belangrijkste niet uit de balans blijkende verplichtingen op basis van langlopende overeenkomsten noemen we hieronder.

Verplichting ultimo boekjaar	Looptijd	Omschrijving
72.000	1/2026 - max. 1/2034	Er is een nieuwe regionale aanbesteding geweest voor jeugdhulp en de Wmo. De nieuwe overeenkomsten gaan op 1 januari 2026 in. Deze overeenkomsten zijn gebaseerd op PxQ (het vastgestelde tarief x het aantal uren geleverde zorg). Afhankelijk van de soort zorg betreft de overeenkomst een termijn van 4 jaar en 2x een mogelijkheid om te verlengen met 2 jaar of een termijn van 2 jaar en 3x de mogelijkheid om te verlengen met 2 jaar. Het verplichtingsbedrag is een inschatting. Dit is afhankelijk van zorgafname.
684	08/2021 - 7/2028	De aanbestedingsovereenkomsten voor zorg voor ernstige, enkelvoudige dyslexie (EED), die zijn ingegaan op 1 augustus 2021, eindigen op 31 juli 2024. De overeenkomst is met 2 jaar verlengd tot en met 31 juli 2026. De 8 Achterhoekse gemeenten maken van de mogelijkheid gebruik om nog eenmaal verlengen. De overeenkomst wordt daarmee met 2 jaar verlengd, van 1 augustus 2026 tot en met 31 juli 2028.
92	2024-2027	Met In Het Veld Schoonmaak BV is een contract afgesloten voor schoonmaakonderhoud en glasbewassing van het gemeentehuis en gemeentewerf. Dit contract is gestart per 1 september 2024 voor de periode van 3 jaren. Dit contract heeft de optie tot verlengen voor maximaal 3 x 2 jaar en 1 x 1 jaar.
27	2024-2026	Met Cater Concept is een contract afgesloten voor catering. Het contract is gestart per 1 januari 2024 voor de periode van 3 jaren. Dit contract kan vervolgens voor maximaal 3 x 2 jaar en 1 x 1 jaar verlengd worden.
226	2015-2032	Met Stedin Meetbedrijf (Joulz) is een contract afgesloten voor het leveren van meetgegevens (uitrol slimme meters). In 2023 is regionaal besloten van de verlengingsoptie gebruik te maken en te verlengen t/m december 2032.
p.m.	doorlopend	Netterden Zand en Grind en Zand BV; levering Achterhoeks Padvast.
1.000	doorlopend	Met leveranciers (PinkRocade, Simgroep, Esri, Roxit, Centric, Unit4 (peno), etc.) zijn vanaf de start van Bronckhorst in 2005 en daarna contracten afgesloten voor onderhoud of huur van programmatuur. Daarna zijn ook uitbreidingen in de contracten afgesloten voor afzonderlijke modules. De contracten zijn na afloop van de contractsduur (veelal 4 jaar) jaarlijks opzegbaar. De contractwaarde ramen we op basis van de betaalde bedragen in 2024.
47	2025	Coffee Fresh Westhoff, huur van warme drankenautomaten inclusief ingrediënten. Optie om het contract drie keer met één jaar te verlengen. Per 1 februari 2025 is het tweede optiejaar gelicht.
1.800	doorlopend	Met de gemeente Doetinchem is een ICT-samenwerking overeengekomen.
1.075	2026	Voor het heffen en innen van de gemeentelijk belastingen is met GBTweente een FUO (fiscale uitvoeringsovereenkomst) afgesloten. Opzeggen van de overeenkomst kan tot een jaar voor afloop van de contractperiode (december 2024). Vanaf 2026 is het contract voor onbepaalde tijd.
56	2025	Unit4; programmatuur voor het voeren van de financiële administratie. Contract voor onbepaalde tijd met eerste opzegtermijn na 4 jaar (2025).
130	2026-2029	Stolwijk Kelderman Accountant; controle jaarrekening, verstrekken van de controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen als bedoeld in artikel 213 van de gemeentewet periode 2026-2029. Optie om de overeenkomst tweemaal met twee jaar te verlengen.
204	aug '24 - jul '25	Remondis;beheer & onderhoud drukriolering; nieuw bestek per 1 augustus 2024. Aanvankelijke duur van 1 jaar met 2 opties voor verlenging van 1 jaar. Loopt daarmee waarschijnlijk tot 31 juli 2027 door. Contract wordt verlengd.
75	2024-2025	Contract voor het reinigen en inspecteren van rioleringen en het reinigen van kolken. Contract loopt af op 31 december 2025, maar kan nog 2 maal met 1 jaar verlengd worden. Contract loopt door in 2026.

Verplichting ultimo boekjaar	Looptijd	Omschrijving
127	2023-2025	ERES; raamovereenkomst onderhoud bomen met ERES boomverzorging. De uitvoering van de opdracht is gepland vanaf het moment van inwerkingtreding van de overeenkomst, voorzien met ingang van 1 oktober 2023 tot en met het aflopen van de overeenkomst op 31 december 2025. De opdrachtgever heeft de mogelijkheid de overeenkomst één maal voor de duur van twee jaar te verlengen.
1.050	2026-2028	OMOP; raamovereenkomst elementenonderhoud. Looptijd 1 jaar met mogelijke verlenging 2x1 jaar.
630	2025-2027	OMOP; raamovereenkomst onderhoud openbare verlichting. Looptijd 2 jaar met mogelijkheid 1 jaar verlenging.
3.240	2025-2027	OMOP; raamovereenkomst asfaltonderhoud. Looptijd 1 jaar met mogelijke verlenging 2x1 jaar.
16	2024-2027	TOPP BV; sanitaire voorzieningen gemeentehuis en gemeentewerf. Het contract is gestart per 1 september 2024 voor de periode van 3 jaren. Dit contract kan vervolgens voor maximaal 7 x 1 jaar verlengd worden.
p.m.	2023-2027	Eurosalt; strooizout.
24	2023-2025	Kamphuis Hoogwerkers B.V.; Inhuur hoogwerkers.
	2024-2027	PreZero Recycling & Recovery Netherlands BV; reinigen en inspecteren rioleringen en kolken 2024-2027; De uitvoering van de opdracht is gepland vanaf het moment van inwerkingtreding van de overeenkomst, voorzien met ingang van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2025. De opdrachtgever heeft tweemaal de (eenzijdige) optie om de overeenkomst te verlengen voor de duur van één jaar.
55	2023-2027	Visma Raet B.V.
274	5/2024-5/2028	Kropman Installatietechniek B.V.; onderhoudsovereenkomst gebouwgebonden installaties van in de bijlage genoemde gebouwen.
57	10/2024-10/2027	XXelerate BV; Implementatie en levering software mbt technisch vastgoedbeheer.
274	5/2024-5/2028	Kropman Installatietechniek B.V.; onderhoudsovereenkomst gebouwgebonden installaties van in de bijlage genoemde gebouwen.
57	10/2024-10/2027	XXelerate BV; Implementatie en levering software mbt technisch vastgoedbeheer

3.7. Begrotingsrechtmatigheid

Bij begrotingsrechtmatigheid gaat het om de rechtmatigheid van afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel voor de exploitatie als investeringskosten. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. In de financiële verordening spraken we af dat bij overschrijdingen van lasten of investeringskredieten en/of lagere of hogere baten dan begroot dit in beginsel niet als onrechtmatig wordt beschouwd wanneer deze tijdig worden gemeld aan de raad. Onder 'tijdig melden' wordt verstaan bij de tussenrapportages, via actieve informatievoorzieningen of bij de jaarstukken.

Iedere overschrijding van lasten of investeringenkredieten wordt als onrechtmatig beschouwd als deze niet past binnen de gemaakte afspraken. De overschrijdingen op de programma's geven we weer in onderstaand overzicht.

Begrotingscriterium	Bedrag
Overschrijding lasten deelprogramma 2A	77
Overschrijding lasten deelprogramma 3B	912
Overschrijding van kredieten	122
Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee acceptabel zijn	-912
Totaal niet acceptabele onrechtmatigheden begrotingscriterium	199

Een toelichting hierop staat in Paragraaf Bedrijfsvoering, [Rechtmatigheidsverantwoording](#).

3.8. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 17 juli 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.380.216. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2.371.659 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 2.380.216. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 911.798 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Recapitulatie rechtmatigheidscriteria

Begrotingscriterium	Bedrag
1A. Overschrijding lasten deelprogramma's	989
1B. Overschrijding van investeringsbudgetten (kredieten)	122
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1.111
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid (artikel 12 lid 4 financiële verordening 2023).	912
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	199
Voorwaarden criterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.261
M&O criterium	
Geen bevindingen	0
Totaal onrechtmatigheden	2.372
Waarvan acceptabel	912
Waarvan niet-acceptabel	1.460

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3.9. Incidentele baten en lasten

Volgens de voorschriften van de toezichthouder (Provincie Gelderland) worden baten en lasten als incidenteel aangemerkt wanneer ze de begroting niet meer dan drie achtereenvolgende jaren beïnvloeden. Tijdelijke geldstromen, waarvan de eindigheid vastligt, merken we ook als incidenteel aan. De toezichthouder gebruikt bij de programmabegroting dit overzicht om te bepalen of onze financiële positie materieel sluitend is (in meerjarenperspectief). Voor de bepaling van dat beeld worden de incidentele baten en lasten namelijk buiten beschouwing gelaten.

Van de incidenteel opgenomen baten en lasten in de rekening is het onderstaande overzicht te geven. Hierbij hebben we een ondergrens aangehouden van € 50.000.

Omschrijving	Begroting (na wijziging)	Rekening
<i>Resultaatbestemmingen 2025</i>	1.409	1.068
Programma Zorg en ondersteuning	1.409	1.068
<i>Zorg en ondersteuning</i>		
Programma Migratie en integratie (lasten)	801	517
Programma Migratie en integratie (baten)	0	-150
1A Opvang Oekraïne (lasten)	2.681	2.294
1A Opvang Oekraïne (baten)	-4.504	-4.476
Bescherm Wonen, gelden centrumgemeente	-488	-488
Inburgering (SPUK) (lasten)	789	785
Inburgering (SPUK) (baten)	-783	-759
Programma Zorg en ondersteuning	-1.505	-2.277
<i>Wonen en leefomgeving</i>		
Modulaire bouw (lasten)	25	11
Modulaire bouw (baten)	-5	-5
Verhaal kosten drugslab	-31	-31
Realisatiestimulans woningen	0	-532
2B Aanvullende subsidie geven aan lokale omroep	26	26
2B Investeren in omgevingsprogramma Landelijk gebied	200	75
2B Uitvoeringskracht Omgeving	200	0
Sportief en leefbaar Bronckhorst	2.780	2.615
Sport, stimulering en ondersteuning	-118	-151
Voorziening grondexploitaties	275	274
Vrijval voorziening grondexploitaties	-2	-2
Programma Wonen en leefomgeving	3.352	2.282
<i>Bedrijvigheid en ontwikkeling</i>		
3A Viering 80 jaar bevrijding	10	10
Programma Bedrijvigheid en ontwikkeling	10	10
<i>Bestuur</i>		
Pensioenvoorziening wethouders	955	1.050
Programma Bestuur	955	1.050
<i>Bedrijfsvoering</i>		
BV Huur opslag materieel	69	69
Programma Bedrijfsvoering	69	69

Omschrijving	Begroting (na wijziging)	Rekening
Beschikking reserves programma 1 dotatie	1.205	1.205
Beschikking reserves programma 1 onttrekking	-569	-569
Beschikking reserves programma 2 dotatie	4.535	4.535
Beschikking reserves programma 2 onttrekking	-9.258	-9.367
Beschikking reserves programma 4 onttrekking	-57	-57
Beschikking reserves programma AD dotatie	23.472	23.472
Beschikking reserves programma AD onttrekking	-24.789	-24.699
Algemene dekkingsmiddelen	-5.461	-5.480
Saldo incidentele baten en lasten	-1.171	-3.279
(+ = per saldo lasten)		

3.10. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum.

3.11. Toelichting op de baten en lasten per taakveld

Deelprogramma 1A

1A VITALE INWONERS EN SAMENLEVING	Baten	Lasten	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.284	7.264	-980
7.1 Volksgezondheid	228	1.654	-1.426
Totaal	6.512	8.918	-2.406

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

1A - 6.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	6.991	5.040	8.125	7.264	861	V
Totaal baten (8)	6.500	261	6.090	6.284	194	V
Saldo	-491	-4.779	-2.034	-980	1.055	V

6.1 SPUK Integraal Zorgakkoord (lasten € 106.000 N)

Net als voorgaande jaren maakten we voor de regeling SPUK Integraal Zorgakkoord (IZA) onderdeel uit van de samenwerkingsregio Achterhoek met Doetinchem als mandaathouder. De (concept) regionale begroting SPUK IZA werd pas begin 2026 vastgesteld. Hierdoor konden we de geraamde kosten en opbrengsten niet meer verwerken in onze gemeentelijke begroting 2025. De gelijke opbrengsten noemen we verderop bij baten 6.1 SPUK Integraal Zorgakkoord.

6.1 Welzijnsbeleid (lasten € 126.000 V)

We declareerden de subsidiekosten voor de dorpskamers in Hengelo en Zelhem onder de SPUK Integraal Zorgakkoord (IZA). Hierdoor hielden we geld over op het reguliere budget voor welzijnsbeleid.

6.1.1. Brede SPUK Sociale Basis (lasten € 80.000 V)

We zetten de Brede SPUK-middelen onder andere in voor versterken sociale basis, mantelzorg, terugdringen gezondheidsachterstanden, één tegen eenzaamheid en welzijn op recept. Het voordeel wordt veroorzaakt doordat de ureninzet van beleidsmedewerkers en combinatiefunctionarissen op deze thema's op andere Brede SPUK-onderdelen en taakvelden wordt verantwoord. Deze ambtelijke capaciteit nemen we mee in de verantwoording van de besteding van de Brede SPUK-middelen aan het rijk.

6.1 Collectief aanvullend vervoer (lasten € 96.000 V)

Bij de 2^e tussenrapportage 2025 raamden we het budget voor sociaal-recreatief Wmo Vervoer (ZOOV op Maat) met € 75.000 af, omdat we zagen dat de kosten voor dit vraagafhankelijke Wmo-vervoer achterbleven op de door ZOOV afgegeven begroting. Dit zette zich door in het laatste kwartaal van 2025, waardoor de werkelijke kosten lager uitvielen dan verwacht.

6.1 Opvang Vluchtelingen Oekraïne (lasten € 440.000 V)

In de 2^e tussenrapportage meldden we een verwacht resultaat op Opvang Vluchtelingen Oekraïne (OVO) van € 1,8 mln. Bij de jaarrekening blijkt dit resultaat € 2.163.000 te bedragen, grotendeels veroorzaakt door een voordeel op de lasten (€ 440.000). Het budget voor onvoorziene kosten die we voorzichtigheidshalve opnamen in de 2^e tussenrapportage

(10% van de lasten) is niet benut (€ 280.000). De overige € 160.000 komt door efficiëntere uitvoering. We hebben voldaan aan onze opvangtaak binnen de ontvangen rijksmiddelen.

6.1 Programma Migratie & Integratie (lasten € 200.000 V)

In 2024 stelde uw raad het programma Migratie & Integratie (M&I) vast. In de tussenrapportages actualiseren we de planning. We maken stappen in de uitvoering van het programma maar ondervinden vertraging op onderdelen waar we afhankelijk zijn van procedures en externe organisaties. Ook hebben we te maken met nieuwe ontwikkelingen zoals het starten van een internationale schakelklas. Naast de opvang en huisvestingstaken kent het programmaplan middelen toegekend voor het versterken van de positie van de nieuwkomers, het maatschappelijk veld en inwonersparticipatie. Wij hebben hiervan € 236.000 (waarvan € 162.000 binnen taakveld 6.1) nog niet besteed. Zie ook de toelichting verderop bij Arbeidsparticipatie (taakveld 6.5).

6.1 SPUK Integraal Zorgakkoord (baten € 106.000 V)

In 2026 ontvangen we voor de door ons ingediende declaratie SPUK IZA 2025 een bedrag van € 106.000 van (mandaat)gemeente Doetinchem. Doordat pas begin 2026 de regionale verdeling van de SPUK IZA-middelen 2025 bekend werd, konden we deze verwachte opbrengst niet meer verwerken in onze gemeentelijke begroting 2025. Zie ook de toelichting hiervoor onder lasten 6.1.

6.1 Programma Migratie & Integratie (baten € 150.000 V)

In 2025 maakten we gebruik van alternatieve woonvormen, zoals kamergewijze verhuur (waaronder de Hotel- en Accommodatieregeling, HAR+) en een doorstroomlocatie. In december ontvingen we € 150.000 van het COA via een nieuwe HAR+ regeling, voor een locatie waarin we kamergewijze verhuur realiseren. De kosten voor deze locatie zijn eerder voorgeschoten uit de door uw raad toegekende M&I-middelen. Daarom wordt het ontvangen bedrag van € 150.000 teruggestort in de Algemene reserve.

7.1 Volksgezondheid

1A - 7.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Vershil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.526	1.819	1.795	1.654	141	V
Totaal baten (8)	288	220	217	228	11	V
Saldo	-1.238	-1.599	-1.578	-1.426	153	V

7.1. Brede SPUK Gezondheid en Preventie (lasten € 114.000 V)

We zetten de Brede SPUK-middelen onder andere in voor een kansrijke start, mentale gezondheid, aanpak overgewicht, valpreventie en vroegsignalering alcoholproblematiek. Het voordeel wordt veroorzaakt doordat de ureninzet van beleidsmedewerkers en combinatiefunctionarissen op deze thema's op andere Brede SPUK-onderdelen en taakvelden wordt verantwoord. Deze ambtelijke capaciteit nemen we mee in de verantwoording van de besteding van de Brede SPUK-middelen aan het rijk.

Deelprogramma 1B

1B TOEGANG EN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	Baten	Lasten	Saldo
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	0	32	-32
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	380	-380
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	8	2.749	-2.742
6.3 Inkomensregelingen	6.548	9.152	-2.604
6.4 WSW en beschermt werk	523	4.883	-4.360
6.5 Arbeidsparticipatie	22	942	-920
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	148	1.043	-895
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	334	4.406	-4.073
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	4.516	-4.516
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	134	-134
6.751 Jeugdhulp ambulantly lokaal	0	714	-714
6.752 Jeugdhulp ambulantly regionaal	32	6.574	-6.542
6.753 Jeugdhulp ambulantly landelijk	0	1.002	-1.002
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	935	-935
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	3.544	-3.544
6.791 PGB Wmo	0	452	-452
6.792 PGB Jeugd	0	229	-229
6.811 Beschermd Wonen (Wmo)	488	6	482
6.812 Maatschappelijke – en vrouwenopvang (Wmo)	0	13	-13
6.821 Jeugdbescherming	47	486	-440
6.822 Jeugdreclassering	0	55	-55
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	657	-657
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	505	-505
Totaal	8.148	43.410	-35.262

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo

1B - 6.21	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	42	25	40	32	8	V
Totaal baten (8)	10	0	0	0	0	-
Saldo	-32	-25	-40	-32	8	V

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd

1B - 6.22	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	291	383	580	380	200	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-291	-383	-580	-380	200	V

6.22 Hervormingsagenda Jeugd (lasten € 179.000 V)

Het uitvoeringsbudget voor de Hervormingsagenda jeugd bedroeg begin 2024 € 212.000.

Omdat duidelijkheid rondom de Hervormingsagenda Jeugd uitbleef, schoven we deze middelen door naar 2025. In 2025 zetten we een deel van de middelen in voor het onderzoek naar het tekort op de Jeugdzorg en Wmo 2024.

6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal

1B - 6.23	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	2.162	2.768	2.736	2.749	-14	N
Totaal baten (8)	30	6	6	8	2	V
Saldo	-2.132	-2.762	-2.730	-2.742	-12	N

6.3 Inkomensregelingen

1B - 6.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	8.788	8.320	9.393	9.152	241	V
Totaal baten (8)	6.673	6.582	6.772	6.548	-224	N
Saldo	-2.115	-1.739	-2.621	-2.604	17	V

6.3 Loonkostensubsidie (lasten € 48.000 N)

In 2025 zagen we dat meer werkgevers inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek boden. Door het groeiend aantal plaatsingen nam het beroep op loonkostensubsidie toe. Daarom raamden we zowel in de 1^e als 2^e tussenrapportage 2025 het budget voor loonkostensubsidie structureel bij (totaal € 150.000). De werkelijke kosten 2025 vielen nog hoger uit dan voorzien.

6.3 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen (lasten € 58.000 V)

We hielden rekening met hogere kosten voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen (uitvoering door GBTwente) en raamden in de 1^e tussenrapportage 2025 daarom € 24.000 structureel bij. De werkelijke kosten vielen in 2025 lager uit.

6.3 Loonkosten Nieuw Beschut Werk (lasten € 52.000 V)

Het rijk bepaalt jaarlijks hoeveel dienstbetrekkingen beschut werk gemeenten minimaal moeten realiseren en stemt daar de vergoeding via het gemeentefonds (integratie-uitkering Participatie) op af. Gemeenten zijn verplicht een beschutte werkplek te realiseren voor iedereen met een aanspraak op beschut werk, totdat de taakstelling per gemeente is bereikt. Voor ons bedroeg de taakstelling voor 2025 21 beschutte werkplekken, waarvan er 14 zijn gerealiseerd. De bezetting in fte's schommelde gedurende het jaar, waardoor de werkelijke loonkosten lager uitvielen dan verwacht.

6.3 Meedoenregeling (lasten € 72.000 V)

In 2025 implementeerden we de nieuwe Meedoenregeling met als belangrijkste wijziging de vereenvoudiging van het kindpakket en de participatiebijdrage in één onverdeeld budget op een 'Hierhe'jwat!-pas' van Mooi Lokaal. Voor de begroting gingen we uit van het aantal inwoners (volwassenen en jeugdigen) dat voorheen gebruikmaakte van de oude regelingen, maar zagen dat het beroep op de Meedoenregeling achterbleef. Een mogelijke verklaring hiervoor is nog onbekendheid met de nieuwe regeling en het feit dat deze door de inwoners zelf moeten worden aangevraagd. In 2026 zetten we in op actieve communicatie richting de doelgroep en het verbinden van lokale partijen waar de doelgroep bekend is.

6.3 Participatie gebundelde uitkering (lasten € 116.000 V)

In 2025 zagen we de uitgaven voor uitkeringen Participatiewet stijgen, vooral door de instroom van bijstandsgerechtigde statushouders. Daarom raamden we zowel in de tussenrapportages 2025 het budget structureel bij (totaal € 470.000). We gingen uit van 290 uitkeringsgerechtigden per maand. In de maanden september en oktober lag dit aantal

lager, waardoor de totale uitgaven over 2025 lager uitvielen (€ 70.000 V). Daarnaast gaven we minder uit aan inkomensvoorzieningen voor zelfstandig ondernemers (€ 46.000 V).

6.3 Participatie gebundelde uitkering (baten € 158.000 N)

De opbrengsten uit terugvorderingen van te veel of ten onrechte ontvangen uitkeringen vanuit Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz vielen lager uit. Deels had dit een administratieve reden. Zelfstandige ondernemers die een lening Bbz levensonderhoud hebben ontvangen en waarvan achteraf blijkt dat zij onvoldoende inkomen of vermogen hebben, hoeven deze lening niet terug te betalen. De als geldlening verstrekte bijstand wordt in dat geval (geheel of gedeeltelijk) omgezet in een bedrag om niet. We constateerden eind 2025 dat deze 'om niet-boeking' ten onrechte als opbrengst waren verantwoord en maakten hiervoor een correctie (€ 60.000 N).

6.4 Wsw en beschut werk

1B - 6.4	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	4.670	4.973	4.861	4.883	-22	N
Totaal baten (8)	691	475	495	523	28	V
Saldo	-3.979	-4.498	-4.367	-4.360	6	V

6.5 Arbeidsparticipatie

1B - 6.5	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	782	886	1.040	942	98	V
Totaal baten (8)	12	0	0	22	22	V
Saldo	-770	-886	-1.040	-920	120	V

6.5 Programma Migratie en integratie ondertussengroep (lasten € 74.000 V)

In 2024 heeft uw raad het programma M&I vastgesteld. In de tussenrapportages actualiseren we de planning. Naast de opvang en huisvestingstaken zijn er in het programmaplan middelen toegekend voor het versterken van de positie van de nieuwkomers, het maatschappelijk veld en inwonersparticipatie. We hebben hiervoor binnen dit taakveld niet alles besteed (€ 74.000 V). Zie ook de toelichting onder taakveld 6.1 over het programma Migratie & Integratie.

6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)

1B - 6.60	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.647	1.134	1.133	1.043	90	V
Totaal baten (8)	23	33	142	148	6	V
Saldo	-1.624	-1.101	-991	-895	96	V

6.60 Wmo vervoersvoorzieningen (lasten € 43.000 V)

We gaven minder uit aan vervoersvoorzieningen, zoals driewiel- en duofietsen, scootmobielen en aanpassingen aan auto's van inwoners. De kosten voor vervoersvoorzieningen zijn lastig in te schatten, aangezien deze afhankelijk zijn van zowel het aantal als het soort aanvragen.

6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)

1B - 6.711	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	4.225	4.217	4.217	4.406	-189	N
Totaal baten (8)	323	419	419	334	-85	N
Saldo	-3.902	-3.798	-3.798	-4.073	-275	N

6.711 Hulp bij het huishouden (lasten € 189.000 N)

In de 2^e tussenrapportage 2025 voorzagen we een tekort van € 350.000 op de Wmo door een toename in het aantal aanvragen voor Hulp bij het Huishouden (HbH). De stijging van de kosten HbH heeft in het laatste kwartaal doorgezet, maar minder hard dan verwacht. Ten opzichte van de afgelopen jaren werden er meer aanvragen voor HbH gedaan en toegekend, omdat er steeds meer mensen op leeftijd in onze gemeente wonen. Zij zijn immers de voornaamste doelgroep van de voorziening HbH. Concreet zien we dat ten opzichte van 2024 het aantal inwoners met een voorziening HbH met 45 is toegenomen.

6.711 Eigen bijdrage Wmo (baten € 85.000 N)

We hadden minder opbrengsten uit eigen bijdragen. Inwoners betalen een eigen bijdrage voor hulp of ondersteuning vanuit de Wmo. Het CAK berekent en int de eigen bijdragen en draagt deze af aan de gemeente. De eigen bijdrage bedroeg in 2025 maximaal € 21 per maand (abonnementstarief), ongeacht het aantal Wmo-voorzieningen.

6.712 Begeleiding (Wmo)

1B - 6.712	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	4.312	2.850	4.489	4.516	-27	N
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-4.312	-2.850	-4.489	-4.516	-27	N

6.713 Dagbesteding (Wmo)

1B - 6.713	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	48	1.303	135	134	1	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-48	-1.303	-135	-134	1	V

6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal

1B - 6.751	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	0	0	916	714	202	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	0	0	-916	-714	202	V

6.751 Integrale Ambulante Jeugdhulp (lasten € 202.000 V)

Het aantal jongeren met ambulante Jeugdhulp daalde ten opzichte van 2024, ook de gemiddelde duur van voorzieningen was lager. Dit maakte dat de totale kosten voor ambulante Jeugdhulp lager uitvielen dan voorzien. Onder dit taakveld verantwoordden we de kosten op basis van individuele overeenkomsten voor ambulante Jeugdhulp.

6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal

1B - 6.752	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	8.006	7.131	7.479	6.574	905	V
Totaal baten (8)	2	0	0	32	32	V
Saldo	-8.004	-7.131	-7.479	-6.542	937	V

6.752 Integrale Ambulante Jeugdhulp (lasten € 889.000 V)

Het aantal jongeren met ambulante Jeugdhulp daalde ten opzichte van 2024, ook de gemiddelde duur van voorzieningen was lager. Dit maakte dat de totale kosten voor ambulante Jeugdhulp lager uitvielen dan voorzien. Onder dit taakveld verantwoordt we de kosten voor regionaal ingekochte ambulante Jeugdhulp.

6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk

1B - 6.753	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	680	229	750	1.002	-252	N
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-680	-229	-750	-1.002	-252	N

6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk (lasten € 252.000 N)

Bij landelijk ingekochte zorg zagen we een stijging van de kosten, doordat er meer jongeren gebruik van maakten. Dit betreft zeer specialistische en daarmee dure zorg, waardoor één jongere meer of minder met deze vorm van Jeugdhulp grote financiële gevolgen heeft.

6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal

1B - 6.761	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	0	0	935	935	0	N
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	0	0	-935	-935	0	N

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal

1B - 6.762	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	4.915	3.602	4.185	3.544	641	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-4.915	-3.602	-4.185	-3.544	641	V

6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal (lasten € 641.000 V)

De kosten voor hoogspecialistische Jeugdhulp met verblijf vielen lager uit, omdat we minder jongeren in deze complexe zorgtrajecten hadden. Dit betreft zeer specialistische en daarmee dure zorg, waardoor één jongere meer of minder met deze vorm van jeugdhulp grote financiële gevolgen heeft.

6.791 PGB Wmo

1B - 6.791	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	505	527	527	452	75	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-505	-527	-527	-452	75	V

6.791 PGB Huishoudelijke hulp (lasten € 62.000 V)

Het aantal toegekende persoonsgebonden budgetten (pgb) voor Hulp bij het Huishouden (HbH) neemt af. Voor toekenning van een pgb zijn we strenger bij de aanvraag door te bepalen of de aanvrager goed in staat is om de pgb-administratie zelf te regelen. Eind 2025 bedroeg het aantal verstrekte pgb's 20 ten opzichte van 27 eind 2024.

6.792 PGB Jeugd

1B - 6.792	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	253	257	257	229	28	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-253	-257	-257	-229	28	V

6.811 Beschermd Wonen (Wmo)

1B - 6.811	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
	38	0	0	6	-6	N
	637	0	488	488	0	-
	599	0	488	482	-6	N

6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)

1B - 6.812	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	14	18	18	13	4	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-14	-18	-18	-13	4	V

6.821 Jeugdbescherming

1B - 6.821	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	573	578	585	486	99	V
Totaal baten (8)	0	0	0	47	47	V
Saldo	-573	-578	-585	-440	145	V

6.821 Jeugdbescherming (lasten € 99.000 V)

We gaven minder uit aan jeugdbescherming, doordat er ten opzichte van 2024 minder jongeren in deze gedwongen trajecten (op basis van uitspraak kinderrechter) zaten.

6.822 Jeugdreclassering

1B - 6.822	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	54	36	65	55	10	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-54	-36	-65	-55	10	V

6.91 Coördinatie en beleid Wmo

1B - 6.91	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	427	660	657	657	0	-
Totaal baten (8)	2	0	0	0	0	-
Saldo	-426	-660	-657	-657	0	-

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

1B - 6.92	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	549	507	505	505	0	-
Totaal baten (8)	13	0	0	0	0	-
Saldo	-536	-507	-505	-505	0	-

Deelprogramma 2A

2A Passend wonen	Baten	Lasten	Saldo
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	446	531	-85
8.3 Wonen en bouwen	2.251	1.809	442
Totaal	2.697	2.340	357

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

2A - 8.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	703	180	453	531	-78	N
Totaal baten (8)	179	8	444	446	2	V
Saldo	-524	-173	-9	-85	-76	N

8.3 Wonen en bouwen

2A - 8.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	2.890	1.655	1.810	1.809	1	V
Totaal baten (8)	2.151	1.611	1.436	2.251	815	V
Saldo	-739	-44	-373	442	815	V

8.1 Aanvullende verliesvoorziening Zelhem t'Loo (lasten 109.000 N)

De civiele kosten voor Zelhem t'Loo zijn hogere uitgevallen dan de eerdere MPO berekeningen. Hierdoor treffen we een aanvullende voorziening.

8.3 Leges omgevingsvergunning (baten 275.000 V)

We hebben, ondanks de aangescherpte raming in de 2^e tussenrapportage, € 275.000 meer legesopbrengsten ontvangen dan begroot. Dit komt vooral door de opbrengsten van drie projecten. In Baak leverde de bouw van 46 woningen € 163.000 op. In Vorden zorgde de herstructurering van gebouwen tot een supermarkt en fietsenwinkel voor € 50.000 en in Zelhem bracht de bouw van 23 woningen € 84.000 op. Het aantal bouwplannen in onze gemeente is niet hoger dan normaal, maar deze projecten springen eruit door hun opbrengsten.

8.3 Realisatiestimulans woningen (baten 532.000 V)

We ontvingen € 532.000 aan realisatiesubsidie voor woningen. De realisatiestimulans wordt gekoppeld aan het daadwerkelijk realiseren van woningen. Met deze stimulans zet de gemeente initiatiefnemers aan om woningbouwplannen tijdig uit te voeren. Wij stellen voor een bestemmingsreserve realisatiestimulans woningbouw/grondexploitatie te vormen. Wij informeren en betrekken de raad actief bij de plannen waarvoor de gemeente een realisatiestimulans inzet.

Deelprogramma 2B

2B Aantrekkelijke leefomgeving	Baten	Lasten	Saldo
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	231	503	-272
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	3.005	-3.005
1.2 Openbare orde en veiligheid	64	910	-846
2.1 Verkeer en vervoer	491	6.494	-6.003
2.2 Parkeren	0	22	-22
2.5 Openbaar vervoer	0	49	-49
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	218	-218
4.2 Onderwijshuisvesting	94	1.091	-997
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	159	1.628	-1.468
5.1 Sportbeleid en activering	375	3.551	-3.175
5.2 Sportaccommodaties	418	1.289	-871
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	318	-318
5.4 Musea	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	34	489	-456
5.6 Media	78	996	-918
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	198	4.633	-4.435
7.2 Riolering	4.584	3.418	1.166
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	593	478	115
8.1 Ruimte en leefomgeving	799	3.135	-2.336
Totaal	8.119	32.227	-24.108

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

2B - 0.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Vershil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	515	318	438	503	-65	N
Totaal baten (8)	151	137	212	231	19	V
Saldo	-364	-181	-226	-272	-46	N

0.3 Afschrijvingen zonnepanelen gemeentehuis (lasten € 36.000 N)

We verantwoorden op dit taakveld de afschrijvingen voor de zonnepanelen van het gemeentehuis, maar deze lasten waren abusievelijk niet begroot. In de 1^e tussenrapportage 2026 passen we de begroting hierop aan.

0.3 Energiekosten (lasten € 22.000 N)

Bij de gebouwen waren er hogere energiekosten.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

2B - 1.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Vershil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	2.963	2.979	3.016	3.005	11	V
Totaal baten (8)	0	0	2	0	-2	N
Saldo	-2.963	-2.979	-3.014	-3.005	9	V

1.2 Openbare orde en veiligheid

2B - 1.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Vershil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.006	724	877	910	-33	N
Totaal baten (8)	434	73	103	64	-39	N
Saldo	-572	-652	-774	-846	-72	N

2.1 Verkeer en vervoer

2B - 2.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	6.661	6.477	6.497	6.494	3	V
Totaal baten (8)	426	246	301	491	190	V
Saldo	-6.234	-6.231	-6.196	-6.003	193	V

2.1 Uitvoering onderhoud wegen (lasten € 105.000 V)

Door het gunstige weer voerden we minder onderhoud en reparaties uit, waardoor we ook minder materialen, waaronder padvast, inkochten.

2.1 Straatverlichting (lasten € 113.000 N)

We maakten extra kosten (€ 29.000 N) voor het herstellen van schade aan de straatverlichting. Deze kosten vingten we op met extra inkomsten. De overige extra kosten komen door meer onderhoud aan de straatverlichting door storingen.

2.1 Uitkering schadeverzekering (baten € 28.000 V)

We hadden meer schadeopbrengsten. Er was vaker schade aan ons wegmeubilair en aan onze openbare verlichting.

2.1 Leges en degeneratievergoedingen (baten € 63.000 V)

Elk jaar fluctueren de leges en de degeneratievergoedingen. De opbrengsten hangen af van het aantal instemmingen dat netbeheerders aanvragen en van de hoeveelheid kabelwerk die zij uitvoeren. Hierdoor is het lastig om de verwachte opbrengsten goed in te schatten.

2.1 Werkzaamheden buitenruimte voor derden (baten € 87.000 V)

We voerden meer werkzaamheden voor derden uit. Het ging om het aanleggen van twee persrioolaansluitingen, maar denk ook aan het aanleggen van inritten.

2.2 Parkeren

2B - 2.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	22	24	22	22	0	-
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-22	-24	-22	-22	0	-

2.5 Openbaar vervoer

2B - 2.5	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	46	51	51	49	2	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-46	-51	-51	-49	2	V

4.1 Openbaar basisonderwijs

2B - 4.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	216	236	236	218	18	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-216	-236	-236	-218	18	V

4.2 Onderwijshuisvesting

2B - 4.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.691	1.809	1.027	1.091	-65	N
Totaal baten (8)	99	43	93	94	1	V
Saldo	-1.592	-1.766	-934	-997	-63	N

4.2 Voortgezet onderwijs (lasten € 61.000 N)

Voor de nieuwbouwlocatie van het Kompaancollege Vorden maakten we extra kosten voor verzekeringen en gemeentelijke belastingen op basis van de werkelijke bouwkosten van deze nieuwbouwlocatie. De gemeente heeft een wettelijke verplichting deze kosten op zich te nemen. Daarnaast blijven structurele lasten bestaan voor de locatie het Hoge In Vorden in verband met het ISK-onderwijs.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

2B - 4.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.445	1.940	1.805	1.628	177	V
Totaal baten (8)	131	121	150	159	9	V
Saldo	-1.313	-1.819	-1.655	-1.468	187	V

4.3 Leerlingenvervoer (lasten € 122.000 V)

De kosten voor leerlingenvervoer vielen lager uit. Voor de kosten voor het door ZOOV verzorgde leerlingenvervoer (ZOOV School) gingen we uit van de door ZOOV afgegeven begroting voor 2025. In de 2^e tussenrapportage 2025 raamden we hier al € 100.000 op af. Daarnaast hadden we minder kosten voor vergoedingen aan ouders die het vervoer van hun kinderen naar het speciaal of bijzonder onderwijs zelf regelen. Voor 2026 passen we de raming aan in de 1^e tussenrapportage. Voor de jaren erna is het voorstel gedaan om het budget met structureel € 200.000 af te ramen.

4.3 Onderwijs achterstandenbeleid (lasten € 38.000 V)

Voor de Lokale Educatieve Agenda (LEA) werkten we het afgelopen jaar in vier werkgroepen met samenwerkingspartners. Dit heeft niet geleid tot het gewenste resultaat, waardoor er in uitvoering minder is gerealiseerd dan begroot. In 2026 gaan we in gesprek met onze samenwerkingspartners en werken we naar gezamenlijk eigenaarschap.

5.1 Sportbeleid en activering

2B - 5.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	3.641	817	3.708	3.551	157	V
Totaal baten (8)	720	349	395	375	-19	N
Saldo	-2.921	-468	-3.313	-3.175	138	V

5.1 Subsidies gebiedsvisie sport en leefbaarheid (lasten € 157.000 V)

Vanuit het project Leefbaar en Sportief Bronckhorst bekostigen we de subsidies voor leefbaarheidsinitiatieven. Eén initiatief heeft nog geen subsidie ontvangen. We zijn hierover in gesprek met de initiatiefnemers. Dit zorgt voor een onderschijding van ongeveer € 157.000.

5.1 Subsidies sportverenigingen (lasten € 58.000 V)

We deden via het rijk een aanvraag voor de subsidieregeling meerkosten openbare energie zwembaden in 2023. Hierop vond een terugvordering plaatsgevonden door het rijk van

€ 42.000, wat we terugvorderden op de eerder verstrekte subsidies aan de zwembaden. Dit zorgt voor een onderschrijding in 2025. We hebben voor de subsidies voor de sportverenigingen een hogere raming dan de daadwerkelijk verstrekte subsidies. Dit nemen we bij het realistisch begroten voor het begrotingsjaar 2027.

5.1 Brede SPUK brede regeling combinatiefuncties (lasten € 64.000 N)

We verantwoordden de totale inhuur- en overige uitvoeringskosten voor de combinatiefunctionarissen onder het Brede SPUK-onderdeel 'Brede Regeling Combinatiefuncties', waardoor we het budget op dit onderdeel overschreden. De combinatiefunctionarissen zetten zich in voor diverse thema's die op andere Brede SPUK-onderdelen en taakvelden worden verantwoord. De toewijzing van de ureninzet van de combinatie-functionarissen naar de diverse thema's/onderdelen nemen we mee in de verantwoording van de besteding van de Brede SPUK-middelen aan het rijk.

5.2 Sportaccommodaties

2B - 5.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.264	1.299	1.300	1.289	11	V
Totaal baten (8)	422	403	414	418	4	V
Saldo	-842	-897	-886	-871	16	V

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

2B - 5.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	169	337	333	318	15	V
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-169	-337	-333	-318	15	V

5.4 Musea

2B - 5.4	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	21	0	0	0	0	-
Totaal baten (8)	0	0	0	0	0	-
Saldo	-21	0	0	0	0	-

5.5 Cultureel erfgoed

2B - 5.5	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	588	453	505	489	16	V
Totaal baten (8)	43	0	35	34	-1	N
Saldo	-545	-453	-471	-456	15	V

5.6 Media

2B - 5.6	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.323	844	993	996	-4	N
Totaal baten (8)	518	44	80	78	-1	N
Saldo	-805	-800	-913	-918	-5	N

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

2B - 5.7	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	3.938	4.266	4.820	4.633	187	V
Totaal baten (8)	168	68	121	198	77	V
Saldo	-3.770	-4.198	-4.699	-4.435	264	V

5.7 Landschap en biodiversiteit (lasten € 110.000 V)

Binnen landschap en biodiversiteit zien we op diverse onderdelen een onderuitputting. Hoewel deze per onderdeel niet groot is, geeft het op totaalniveau een voordeel van € 110.000. Zo bevindt de ecologische inventarisatie van de bermen zich in de fase van vooronderzoek. Het daadwerkelijke veldwerk vindt plaats in 2026. Het lukte niet om andere projecten uit het programma naar voren te halen. Naast deze vertraging in de uitvoering zien we ook een wijziging in de uitvoering. Zo wilden we diverse bijeenkomsten organiseren met en voor vrijwilligersgroepen landschap en biodiversiteit. Op de eerste biodiversiteitsdag kwamen we echter tot andere inzichten. Vervolgbijsamenkomsten zetten we in de wacht en stelden we een nieuw plan van aanpak op. De aangepaste opdracht voeren we in 2026 uit.

5.7 Plattelandsontwikkeling (lasten € 75.000 V)

In de 2^e tussenrapportage 2025 meldden we dat een aantal projecten binnen plattelandsontwikkeling dit jaar zijn gestart. We dachten dat alleen de vervolgprojecten in 2026 en 2027 plaatsvonden. Binnen deze projecten liepen we op een aantal vlakken tegen vertraging op. Zo wordt de uitwerking van de landschapsanalyse 't Klooster nu uitgevoerd door de provincie Gelderland en niet door ons, daarvoor kunnen we mogelijk een initiatief van grondeigenaren ondersteunen. Het gaat hierbij om het aanvragen van Europese subsidie (GLB) voor het opstellen van een gebiedseigen uitvoeringsplan. Deze aanvraag is in maart 2026, waardoor de plannen nog niet zijn uitgezet.

5.7 Landschap en biodiversiteit (baten € 34.000 N)

Een deel van de werkzaamheden binnen landschap en biodiversiteit dekken we uit een subsidie 'Landschap en biodiversiteit' van de provincie. Doordat de besteding van deze middelen achterbleef bij de verwachting, werden de daaraan gekoppelde subsidiemiddelen ook lager (€ 34.000 N).

7.2 Riolering

2B - 7.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	3.821	3.385	3.482	3.418	64	V
Totaal baten (8)	5.018	4.461	4.461	4.584	123	V
Saldo	1.197	1.076	979	1.166	187	V

7.2 Elektriciteitskosten (lasten € 122.000 N)

Wij hadden hogere elektrakosten bij de pompgemalen door de gestegen vastrechtkosten per pompgemaal. Daarnaast gaven we meer uit aan het reinigen en onderhouden van de pompgemalen door meer storingen.

7.2 Afkoppel subsidie (lasten € 50.000 V)

De gemeentelijke afkoppelsubsidie eindigde per eind 2025. Een deel van de in 2025 aangevraagde subsidies wikkelen we in 2026 financieel af, omdat deze werkzaamheden nog moeten plaatsvinden.

7.2 Resultaat op product riolering (lasten € 144.000 V)

Bij de bepaling van het resultaat op riolering houden we rekening met de overhead, btw en kosten die samenhangen met riolering (paragraaf lokale heffingen). Per saldo zien we een tekort van € 144.000 voor riolering. Dit tekort vullen we aan met een bijdrage uit de gelijknamige voorziening Riolering. Dit geeft vervolgens een voordeel in de exploitatie.

7.2 Rioolheffing (baten € 120.000 V)

We hadden een meeropbrengst van € 120.000. Dit komt neer op 400 aansluitingen meer dan waar we rekening mee hielden. Bij het bepalen van de rioolheffing schatten we het aantal heffingseenheden voorzichtig in en stellen dit aantal elk jaar bij.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

2B - 7.5	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	539	512	501	478	23	V
Totaal baten (8)	611	637	630	593	-37	N
Saldo	72	125	129	115	-14	N

8.1 Ruimte en leefomgeving

2B - 8.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	2.867	2.890	3.969	3.135	834	V
Totaal baten (8)	685	723	1.266	799	-467	N
Saldo	-2.182	-2.167	-2.703	-2.336	368	V

8.1 Faciliterend grondbedrijf (lasten € 280.000 V)

We gingen verder met de ontwikkeling van projecten waar een anterieure overeenkomst onder ligt. In de 2^e tussenrapportage 2025 hielden we bij een aantal projecten in het faciliterend grondbedrijf er rekening mee dat we meer kosten maken (in 2025 t/m 2029) dan we volgens de getekende overeenkomst in rekening konden brengen. We wilden dit verlies in 2025 nemen. Bij enkele projecten, zoals Hiddinks Weide Hengelo (€ 33.500), Nieuwstad Weevers Vorden (€ 45.000), Zomerweg 't Doornslag Achterdremp (€ 34.500) en A.G. Noijweg Hoog Keppel (€ 48.000), zijn de daadwerkelijke kosten lager uitgevallen. Door deze vertraging ontstaat er in 2025 een voordeel op de lasten. In de tussenrapportages 2026 actualiseren we de verwachting van al deze projecten, waardoor we in 2026 opnieuw rekening houden met (een deel) van dit verlies. Dit zorgt ervoor dat het voordeel op de lasten (€ 280.000 V) groter is dan het nadeel op de baten (€ 134.000 N).

8.1 Flexwonen Wichmond (lasten € 49.000 V)

De administratieve inrichting van de faciliterende projecten pasten we aan. We blokkeerden enkele projecten of die gingen verder onder een andere benaming verder. De raming vanuit 2023 op het project 'flexwonen Wichmond' is hierbij blijven staan, terwijl dit project niet meer in werking is. Dit geeft een voordeel van € 49.000 op de lasten en een nadeel voor hetzelfde bedrag op de baten. Per saldo is dit budgettair neutraal.

8.1 Landelijke beëindigingsregeling veehouderij LBVen LBV+ (lasten € 94.000 V)

Vanuit het rijk ontvingen we budget voor de uitvoering van de LBV en LBV+ Landelijke beëindigingsregeling veehouderbedrijven. Naar verwachting doen acht locaties mee met deze regeling. Tot op heden is één plan verwerkt in het omgevingsplan, één wordt meegenomen in veegplan 2026-1 en in januari 2026 zijn drie locaties langs ons college geweest voor principeverzoek. Eén plan is recent ingediend en beoordelen we in 2026 en

één locatie komt in 2026 met een nieuw verzoek voor woningbouw. Tenslotte ligt momenteel één locatie stil doordat de locatie te dicht bij een geitenhouderij ligt. We verwachten dat de verdere uitwerking in 2026 plaatsvindt.

8.1 Omgevingswet (lasten € 72.000 V)

Voor de uitvoering van de Omgevingswet hebben we minder geld besteed. De redenen zijn verschillend van aard. We hebben niet de hoeveelheid wijzigingen van het omgevingsplan hoeven doorvoeren die we van tevoren verwachtten. Verder is een bedrag van € 25.000 voor het opstarten van nieuwe programma's volgens de Omgevingswet nog niet uitgegeven. Hoewel deze oorzaken deels incidenteel van aard zijn, verlaagden we in het kader van realistisch begroten het budget vanaf 2026 wel structureel. Dit betekent overigens niet dat er geen kosten voor het omgevingsplan aankomen.

8.1 Planontwikkelfase (lasten € 310.000 V)

We gingen verder met de planontwikkeling van meerdere projecten. We besteedden bij diverse projecten minder dan verwacht. Dit wordt veroorzaakt door Mispelkamp Vorden (€ 77.000), Stokhorsterpark Hummelo (€ 85.000) en Zomerweg Achterdrempt (€ 84.000). Deze vertragingen hebben diverse oorzaken. Zo is deze bij Stokhorsterpark Hummelo opgelopen door de lopende onderhandelingen voor de verwerving van de ondergrond. Doordat we verwachten deze kosten te verhalen op externe partijen, doordat dit ofwel tot een anterieure overeenkomst komt danwel tot een grondexploitatie, leidt dit bij de baten tot een nadeel. Dit verschil is dan ook budgettair neutraal.

We hadden in de 2^e tussenrapportage 2025 bij een aantal projecten de verwachting dat deze projecten geen doorgang kregen en hielden hier dus rekening met een verlies. Bij enkele projecten zien we nu toch reden om deze nog niet af te sluiten. Hierdoor nemen we dit verlies niet, waar we dus wel rekening mee hadden gehouden. Dit zorgt ervoor dat het voordeel op de lasten (€ 310.000 V) groter is dan het nadeel op de baten (€ 247.000 N).

8.1 Faciliterend grondbedrijf (baten € 134.000 N)

Binnen het faciliterend grondbedrijf ontstond er een nadeel van € 134.000. Deze wordt veroorzaakt doordat de grondverkoop van het Witte Paard nog niet plaatsvond, deze verkopen we in 2026. In de tussenrapportages 2026 actualiseren we deze raming.

8.1 Flexwonen Wichmond (baten € 49.000 N)

Eerder bij de lasten gaven we aan dat we de administratieve inrichting van de faciliterende projecten aanpasten. Dat gaf voor de raming vanuit 2023 voor de lasten op het project 'flexwonen Wichmond' een voordeel, maar een nadeel voor hetzelfde bedrag op de baten. Per saldo is dit budgettair neutraal.

8.1 Planontwikkelfase (baten € 247.000 N)

We gingen verder met de planontwikkeling van meerdere projecten. We liepen bij diverse projecten vertraging op, waardoor we minder kosten maakten. Doordat we verwachtten deze kosten te verhalen op externe partijen, doordat dit ofwel tot een anterieure overeenkomst komt danwel tot een grondexploitatie, leidt dit voor de baten tot een nadeel. De nog te ontvangen baten zijn immers lager doordat we minder kosten maakten. Dit deel van het verschil is dan ook budgettair neutraal.

Deelprogramma 3A

3A Economie	Baten	Lasten	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	-99	663	-762
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	186	721	-535
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	32	-31
3.4 Economische promotie	651	645	5
Totaal	738	2.062	-1.323

3.1 Economische ontwikkeling

3A - 3.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	756	500	718	663	54	V
Totaal baten (8)	12	0	-99	-99	0	-
Saldo	-744	-500	-817	-762	54	V

3.1 Leader (lasten € 75.000 V)

Medio 2025 kwam de uitvoering stil te liggen in opdracht van de provincie Gelderland vanwege onduidelijkheid over de relatie met de stikstofregeling en mogelijke stikstofuitstoot bij de projecten. Deze stop werd later weer opgeheven, maar daardoor gaven we de cofinancieringsverklaringen later af dan verwacht. Deze zijn nog niet verzilverd, we verwachten deze in 2026 uit te betalen. Dit leidt, ondanks de bijstelling in de 2^e tussenrapportage 2025 tot een incidenteel voordeel van € 75.000.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

3A - 3.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	84	57	726	721	5	V
Totaal baten (8)	294	0	191	186	-5	N
Saldo	210	-57	-535	-535	0	-

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

3A - 3.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	71	31	30	32	-2	N
Totaal baten (8)	3	0	2	1	-1	N
Saldo	-67	-31	-28	-31	-3	N

3.4 Economische promotie

3A - 3.4	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	570	391	626	645	-19	N
Totaal baten (8)	679	422	563	651	88	V
Saldo	109	31	-63	5	69	V

3.4 Toeristenbelasting (baten € 55.000 V)

De toeristenbelasting brengen we achteraf in rekening. Doordat we de exacte opbrengsten nog niet weten, schatten we in wat de opbrengsten zullen zijn. Dit jaar bleek dat de opbrengsten over 2024 € 41.000 hoger waren dan verwacht. De afwijking in 2025 is naar verwachting € 14.000.

Deelprogramma 3B

3B Duurzaamheid	Baten	Lasten	Saldo
7.3 Afval	5.078	4.086	992
7.4 Milieubeheer	1.154	3.391	-2.238
Totaal	6.231	7.477	-1.246

7.3 Afval

3B - 7.3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	3.671	3.445	3.286	4.086	-800	N
Totaal baten (8)	4.543	4.371	4.268	5.078	810	V
Saldo	872	926	982	992	10	V

7.3 Bijdrage Circulus (lasten € 435.000 N)

De kosten voor het inzamelen en verwerken van afval vallen hoger uit omdat de opbrengsten uit grondstoffen niet meer in de overeenkomst met Circulus worden verrekend. We ontvangen deze opbrengsten nu zelf.

7.3 Resultaat afval (lasten € 414.000 N)

We hebben een overschot op afval van € 310.000, twaar we bij de begroting rekening hielden met een verlies van € 104.000. Dit overschot voegen we toe aan de gelijknamige voorziening Afvalstoffen. Deze toevoeging aan de voorziening leidt tot een nadeel van € 414.000 in de exploitatie.

7.3 Opbrengsten PMD en Circulus (baten € 580.000 V)

De bijdragen van de verpakkingsindustrie (Verpact) leverden meer geld op. Oorzaken zijn nabetalingen over voorgaande jaren en er meer kilogram verpakkingsafval is ingeleverd. Het restant overschot (€ 245.000 V) komt doordat Circulus de opbrengsten uit de grondstoffen met ingang van 2025 afzonderlijk met ons verrekend.

7.3 Afvalstoffenheffing (baten € 228.000 V)

We verlaagden in de 1^e tussenrapportage 2025 de afvalstoffenheffing met € 100.000, omdat we dachten dat de opbrengsten lager werden. Nu blijkt dat de verwachte raming voor 2025, samen met de gerealiseerde opbrengsten van 2024 voor ledigingen, zorgden voor een overschot.

7.4 Milieubeheer

3B - 7.4	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	3.028	3.227	3.279	3.391	-112	N
Totaal baten (8)	980	1.285	1.120	1.154	34	V
Saldo	-2.048	-1.942	-2.159	-2.238	-78	N

7.4 Aanpak energie armoede (lasten € 38.500 V)

Vanuit het rijk ontvingen we subsidie ter bestrijding van energiearmoede. In de 2^e tussenrapportage 2025 verdeelden we, doordat het rijk de regeling met een jaar verlengde, de besteding van deze subsidie over 2025 tot en met 2027. Desondanks besteedden we € 38.000 minder aan de witgoedregeling. Dit zit zowel op de besteding aan de regeling zelf (€ 23.000) als op de uitvoeringskosten (€ 15.500). De verstrekkingen zijn vooral in de tweede halfjaar achtergebleven omdat we de meeste mensen die hiervoor in aanmerking kwamen,

al geholpen hadden. Om een nieuwe impuls aan de regeling te geven, is deze per 1 januari 2026 verlengd en verruimd, waardoor huiseigenaren met een inkomen tot 150% van de bijstandsnorm nu ook gebruik kunnen maken van de regeling. In de 1^e tussenrapportage 2026 ramen we de besteding van deze middelen op 2027. Over de jaren heen besteden we dus niet minder aan de bestrijding van energie armoede.

7.4 Energietransitie (lasten € 57.000 V)

Vanuit het rijk ontvingen we CDOKE-middelen die we inzetten voor de uitvoering van de routekaart. Binnen dit geheel zien we diverse kleine verschillen die per saldo een voordeel opleveren van € 57.000. De grotere afwijkingen zitten vooral bij de uitvoeringskosten grootschalige opwek (€ 27.000), de dorpsenergieprocessen (€ 17.000) en de uitvoeringskosten van het gehele programma energie (€ 11.000).

Dit jaar werkten we aan meer duidelijkheid in het proces rondom windmolens, om invulling te geven aan onze Regionale Energie Strategie (RES) opgave. Met een uiterste indieningsdatum van 1 november is ruimte geboden aan initiatiefnemers om plannen in te dienen. Dit leidde tot één initiatiefnemer: Landgoed Keppel en Greentrust, waardoor de uitvoeringsfase en het bijbehorende budget in 2026 verder worden opgepakt. Daarnaast namen we de aanpak voor de Dorpsenergieprocessen onder de loep en synchroniseerden deze met de landelijke aanpak (warmtetransitie). We werkten dit jaar intensief gewerkt aan de voorbereidende fase van dit project. Het geraamde uitvoeringsbudget schuift daarom door. In de 1^e tussenrapportage 2026 ramen we de besteding van deze middelen op 2026 en 2027. Dit hangt samen met de wijzigingen in de toekomstige CDOKE-middelen. In de Septembercirculaire 2025 staat dat de SPUK CDOKE wordt vervangen voor de decentralisatie-uitkering CDOKE. Voor 2026 zijn de beschikbaar gestelde middelen dus opgenomen in het gemeentefonds, voor de periode daarna nog niet.

7.4 Kapitaallasten (lasten € 34.000 V)

Op de zonnepanelen op het gemeentehuis schrijven we ieder jaar af. Deze lasten stonden hier niet goed, die horen onder Beheer overige gebouwen en gronden (taakveld 0.3). Bij dat taakveld hebben we dit al toegelicht. In 2026 is dit hersteld.

7.4 ODA (lasten € 110.000 N)

We gaven meer uit aan de ODA (€ 110.000 N). Dit heeft zowel incidentele als structurele oorzaken. Denk hierbij aan de PFAS verontreiniging bij De Betteld en Tennet (incidenteel). De ODA is adviseur en toezichthouder bij de aanpak van de PFAS-verontreiniging. Verder is er een blijvende stijging van de vraag om specialistische adviezen (structureel) door toename van bouwvergunningen en RO-procedures (o.a. woningbouw). Aan het eind van 2025 was er een toename van verlenen van omgevingsvergunningen (verwachting structureel).

7.4 Aanpak energie armoede (baten € 38.500 N)

Vanuit het rijk ontvingen we subsidie ter bestrijding van energiearmoede. Zoals eerder toegelicht onder de lasten besteedden we minder middelen aan deze witgoedregeling, waardoor we ook minder subsidiemiddelen hiervoor nodig hadden. Per saldo is deze afwijking budgettair neutraal.

7.4 Uitvoeringskosten energietransitie (baten € 52.000 V)

Vanuit het rijk ontvingen we nog CDOKE-middelen. We hielden er rekening mee dat we niet alle kosten voor de energietransitie konden dekken uit de CDOKE-middelen. Deze hadden we namelijk voorzichtigheidshalve in de tussenrapportages 2025 al verdeeld over 2025 en 2026, want we wisten nog niet of we in 2026 CDOKE-middelen zouden krijgen. We hebben

er, mede doordat de CDOKE-middelen voor 2026 in de Septembercirculaire 2025 staan, voor gekozen om de uitvoeringskosten energietransitie uit de CDOKE-middelen te dekken in plaats van uit de gemeentelijke middelen. Dit leidt tot een eenmalig voordeel. De resterende CDOKE-middelen verdelen we in de 1^e tussenrapportage 2026 over 2026 en 2027.

7.4 Verkoop Op morgen mobiel (baten € 20.000 V)

We hielden voor 2026 rekening met de verkoop van de Op morgen mobiel. Deze verkoop realiseerden we al in 2025, waardoor deze opbrengsten nu voor een voordeel zorgen. In de 1^e tussenrapportage 2026 passen we de raming in 2026 hierop aan.

Deelprogramma 4A

4A Besturen	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	0	3.601	-3.600
0.2 Burgerzaken	810	2.064	-1.253
Totaal	810	5.664	-4.854

0.1 Bestuur

4A - 0.1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	3.109	2.530	3.588	3.601	-12	N
Totaal baten (8)	16	0	0	0	0	V
Saldo	-3.094	-2.530	-3.588	-3.600	-12	N

0.1 Dotatie pensioen-/wachtgeldvoorziening wethouders (lasten € 53.000 V)

Op basis van de actuariële berekeningen pasten we de pensioenvoorziening wethouders aan. Daarnaast hielden we rekening met het benodigd vermogen op 1 januari 2028 wanneer volgens de Wet toekomst pensioenen (Wtp) de opgebouwde pensioenaanspraken overgaan naar het pensioenfonds ABP.

0.1 Vergoeding Raad (lasten € 50.000 N)

Vanaf 1 januari 2025 hebben raadsleden, die de AOW-datum nog niet hebben bereikt, recht op een vergoeding voor voorzieningen met betrekking tot arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. De vergoeding wordt jaarlijks toegekend ter hoogte van één maandelijkse raadsvergoeding. Dit betaalden we in december uit en was niet begroot. In 2026 betalen we dit in maandelijkse termijnen en is het opgenomen in de begroting.

0.2 Burgerzaken

4A - 0.2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	1.947	1.957	2.078	2.064	14	V
Totaal baten (8)	778	666	735	810	75	V
Saldo	-1.169	-1.290	-1.342	-1.253	89	V

0.2 Reisdocumenten en rijbewijzen (baten € 83.000 V)

We verkochten meer paspoorten (€ 57.000 V) en rijbewijzen (€ 26.000 V). Gelet op het aantal reisdocumenten dat verliep in 2025, verwachtten we 5.612 reisdocumenten te verstrekken. Het gerealiseerde aantal is 6.679 reisdocumenten. Dit komt ook doordat reizigers naar het Verenigd Koninkrijk nu ook voor een paspoort kiezen naast een ID kaart. De reisdocumenten die eind 2025 extra zijn afgenomen, zullen een verlaging geven voor 2026, dit zijn er ongeveer 500.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Baten	Lasten	Saldo
0.5 Treasury dividend	533	2	530
0.5 Treasury rente	494	545	-51
0.61 OZB woningen	6.937	497	6.440
0.62 OZB niet-woningen	3.111	107	3.004
0.64 Belastingen overig	141	33	108
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	76.123	0	76.123
0.8 Overige baten en lasten	1.776	794	982
Totaal	89.115	1.979	87.136

0.5 Treasury - Dividend

AD - Dividenden	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	9	4	4	2	2	V
Totaal baten (8)	840	580	556	533	-23	N
Saldo	831	576	551	530	-21	N

0.5 Treasury - Rente

AD - Saldo financieringsfunctie rente 0.5 Treasury	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	609	506	544	545	-1	N
Totaal baten (8)	1.181	1.301	454	494	40	V
Saldo	573	796	-90	-51	39	V

0.61 OZB woningen

AD - Lokale heffingen 0.61	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	595	584	621	497	124	V
Totaal baten (8)	6.106	6.785	6.903	6.937	34	V
Saldo	5.511	6.201	6.282	6.440	158	V

0.61 No cure no pay kosten voor bezwaren (lasten € 100.000 V)

We hadden minder bezwaar en beroepszaken over de OZB, dit leverde een structureel voordeel op in de proceskosten bij onze uitvoerder GBTwente.

0.61 Actualisatie bestand (baten € 58.000 V)

GBTwente actualiseerde ons areaal voor woningen, hierdoor is de OZB-opbrengst hoger uitgevallen.

0.62 OZB niet-woningen

AD - Lokale heffingen 0.62	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	139	101	107	107	0	-
Totaal baten (8)	2.815	2.984	2.994	3.111	117	V
Saldo	2.676	2.883	2.887	3.004	117	V

0.62 Actualisatie bestand (baten € 117.000 V)

GBTwente actualiseerde ons areaal voor niet-woningen (bedrijven), dit leverde een hogere WOZ-waarde op van bedrijven. Hierdoor is de OZB-opbrengst hoger uitgevallen.

0.64 Lokale heffingen

AD - Lokale heffingen 0.64	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	32	129	33	33	0	-
Totaal baten (8)	138	140	140	141	1	V
Saldo	106	11	107	108	1	V

0.7 Algemene uitkering

AD - Algemene uitkering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	0	0	0	0	0	-
Totaal baten (8)	71.463	72.606	75.879	76.123	244	V
Saldo	71.463	72.606	75.879	76.123	244	V

0.7 Effect decembercirculaire (baten € 224.000 V)

Bij de Decemercirculaire 2025 werd de Algemene uitkering herrekend volgens de laatste rekeneenheden. Meer hierover is te lezen bij [Dekkingsmiddelen](#) (hoofdstuk 3.5.2).

0.8 Overige baten en lasten

AD - Overige algemene dekkingsmiddelen 0.8 (incl. onvoorzien)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	647	2.832	2.461	794	1.667	V
Totaal baten (8)	1.289	20	1.538	1.776	238	V
Saldo	642	-2.812	-924	982	1.905	V

0.8 Personele kosten (lasten € 1.650.000 V)

In 2025 werd de Cao Gemeenten 2025-2027 vastgesteld. De loonstijging voor 2025 viel lager uit dan waarmee we rekening hielden. Daarnaast zetten we minder personeel in dan we beoogden. Het lukte op verschillende plekken niet om een vacature zo snel in te vullen als we hoopten. Dit past bij de huidige arbeidsmarkt. Afgelopen jaar brachten we 80 vacatures op de markt om bestaande functies in te vullen. Ook betaalden we vast personeel uit (incidentele) middelen die we ontvingen voor projecten. Hierdoor hielden we over op reguliere personeelskosten.

0.8 Onvoorzien (lasten € 126.000 V)

We gebruikten de stelpost onvoorzien niet.

0.8 Gemeentewerf en tractie (lasten € 202.000 N)

Van de gemeentewerf en tractie rekenen we de kosten door naar de verschillende producten. De doorbelasting viel hoger uit dan begroot, wat een voordeel geeft voor de kostenplaats en een nadeel voor de producten.

0.8 Personele kosten (baten € 389.000 V)

We ontvingen uitkeringen van het UWV voor ziekte, zwangerschaps-/bevallingsverlof en betaald ouderschapsverlof.

Overhead

0.4 Overhead	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Verschil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	13.013	14.187	14.998	14.933	65	V
Totaal baten (8)	529	240	131	514	382	V
Saldo	-12.484	-13.947	-14.867	-14.420	447	V

0.4 Kantoorbenodigheden (lasten € 56.000 V)

In 2024 kochten we grote partijen drukwerk in. Met die grote voorraad hoefden we weinig nieuw drukwerk te bestellen. Daarnaast plaatsten we een aantal bestellingen voor meubilair, waarvan de levering door langere levertijden in 2026 volgt.

0.4 Rechtsbescherming (lasten € 64.000 V)

Wij ontvingen van het rijk middelen om in te zetten voor de rechtsbescherming van kwetsbare inwoners. We zetten deze middelen tot nu toe niet in voor concrete maatregelen of beleid. Hierdoor deden we de geplande extra uitgaven voor rechtsbescherming niet. In de plannen voor de programmabegroting 2027 leggen we de verlaging van dit budget aan uw raad voor.

0.4 Loonkosten t.i.v. projecten (lasten € 134.000 V)

We kennen taakstellingen op de loonkostenbegroting. We gingen er vanuit dat we een deel van de loonkosten uit projecten dekken, wat een besparing oplevert voor de loonkostenbegroting. Om besparingen en gebruik beter te kunnen volgen, maakten we hier een specifiek deelproject voor. De hier geraamde taakstelling kon daar nog niet op gezet worden en leidt hier tot een voordeel. In de 1^e tussenrapportage 2026 verplaatsen we deze taakstelling.

0.4 Overige kosten personeel (lasten € 99.000 N)

We zijn eigenrisicodragers voor de Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) en dekken dit af met een verzekering. Het betreft medewerkers die ziek uit dienst zijn gegaan en een WGA-uitkering van het UWV ontvangen. Het UWV brengt deze lasten bij ons in rekening (€ 146.000 N). De vergoeding die we hiervoor vanuit de verzekering ontvangen, noemen we hieronder bij baten 0.4 Overige kosten personeel. De resterende afwijking (€ 47.000 V) wordt veroorzaakt doordat medewerkers meer verlofuren kochten.

0.4 Dotatie voorziening Regeling voor Vervroegde Uittreding (lasten € 167.000 N)

Sinds 2024 kunnen medewerkers gebruikmaken van de Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU). In 2025 sloten we met een aantal medewerkers een overeenkomst om in 2026 van deze regeling gebruik te maken. Hiervoor vormden we eind 2025 een voorziening.

0.4 Overheadkosten Datalab Go (baten € 188.000 V)

We ontvangen een vergoeding voor overheadkosten van Datalab Go. Het gaat om kosten voor huisvesting, energie en ondersteuning. Met deze opbrengsten hielden we geen rekening mee in de ramingen en dat levert voor 2025 de extra opbrengsten. In de 1^e tussenrapportage 2026 passen we de begroting hierop aan.

0.4 Overige kosten personeel (baten € 166.000 V)

Vanuit onze verzekering voor WGA-eigenrisicodragers ontvingen we een vergoeding voor de WGA-lasten. Hiervoor beschreven we, ook onder taakveld 0.4, waarvoor we de WGA-lasten maken.

Reserves en resultaat

0.10 Mutaties reserves	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Vershil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	9.610	0	31.561	31.572	-11	N
Totaal baten (8)	6.265	2.225	35.482	35.505	23	V
Saldo	-3.346	2.225	3.920	3.933	12	V

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroot na wijz. 2025 (A)	Rekening 2025 (B)	Vershil (A - B)	V / N
Totaal lasten (4)	0	7.751	11.611	0	11.611	V
Totaal baten (8)	824	6.146	11.912	0	-11.912	N
Saldo	824	-1.606	301	0	-301	N

3.12. Besteding van de beschikbare kredieten voor investeringen

Programma 1

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024	Desinves-tingen 2025	Bijdrage derden 2025	Besteed in 2025	Restant krediet	
Aankoop 2 stacaravans - Opvang van Oekrainers 2025	2025	64	0			61	3	A
Investerings Programma 1		64	0			61	3	

A= Afsluiten

Programma 2

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024	Desinves-tingen 2025	Bijdrage derden 2025	Besteed in 2025	Restant krediet	
Herinrichting Zomerweg Achter-Drempt	2023	2.812	1.071			602	1.139	
Reconstructie Kastanjelaan Hengelo (RCW 2023)	2023	210	36			174	0	A
Reconstructie fietspad Toldijkseweg (RCW 2023)	2023	190	4			186	0	A
Reconstructie parkeerplaats Bronckhorst 2024	2024	150	41			84	25	
Reconstructie Sint Jansstraat Keijenborg (RCW 2024)	2024	760	0			12	748	
Reconstructie B. Smitstraat Steenderen (RCW 2024)	2024	750	4			8	738	
Reconstructie B. Smitstraat Steenderen (riolering)	2024	370	0			0	370	
Reconstructie Bronckhorsterweg Steenderen (RCW 2024)	2024	350	3			39	308	
Herinrichting Dorpsstraat Vorden 2024	2024	150	0			15	135	
Renovatie riolering mechanisch 2023	2023	1.481	1.332		1.219	-1.070	1.220	A
Vervanging vrijverval riolering 2025	2025	434	0			3	431	
Verbeteren vrijverval riolering 2025	2025	1.407	0			2	1.406	
Renovatie riolering mechanisch 2025	2025	955	0			10	944	
Afkoppelen 2025	2025	362	0			60	301	

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024	Desinves-teringen 2025	Bijdrage derden 2025	Besteed in 2025	Restant krediet	
Vijvers aanpassen	2023	457	14			21	422	
Vervanging vrijverval riolering 2024	2024	186	315			-130	1 A	
Verbeteren vrijverval riolering 2024	2024	526	28		7	488	2 A	
Renovatie riolering mechanisch 2024	2024	1.221	242			682	296	
Afkoppelen 2024	2024	264	32			15	216	
Vervanging vuilwaterberging 't Loo Zelhem	2024	1.901	0			213	1.687	
Regenwaterberging Bloemenbuurt Zelhem bovenwijkse voorzieningen	2024	1.120	0			904	216	
Reconstructie Smidsstraat / Magnoliaweg Zelhem	2025	1.600	0			52	1.548	
Reconstructie Smidsstraat / Magnoliaweg Zelhem verbeteren riolering	2025	350	0			19	331	
Reconstructie Nieuwsteeg Zelhem 2025	2025	140	0			136	4 A	
MFA Bronckhorst Midden parkeerplaats 2025	2025	125	0			2	123	
Herinrichting markt en parkje Zelhem	2025	2.226	0			0	2.226	
Herinrichting markt en parkje Zelhem afkoppelen en riolering	2025	468	0			0	468	
Grond werklocatie dr. A. Ariënsstraat 40 Steenderen	2025	750	0			701	49	
Regenwaterriool Pastoriestraat Baak (riolering)	2025	235	0			235	0 A	
Regenwaterriool Pastoriestraat Baak (bovenwijken)	2025	150	0			148	2 A	
Wadi en regenwater riool Zuivelhof Vorden (riolering)	2025	245	0			2	243	
Wadi en regenwater riool Zuivelhof Vorden (bovenwijken)	2025	100	0			0	100	
Speelvoorziening Toldijk 2026	2026	75	0			0	75	
Arbo technische aanpassing kazerne Vorden	2023	203	203			0	0 A	
Arbo technische aanpassing kazerne Zelhem	2023	344	169			160	15	

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024	Desinves-tingen 2025	Bijdrage derden 2025	Besteed in 2025	Restant krediet	
Arbo technische aanpassing kazerne Hengelo	2023	60	27			18	14	
Arbo technische aanpassing kazerne Steenderen	2023	156	138			18	0	A
Voortgezet onderwijs Vorden	2023	12.690	12.321			440	-71	A
Vorbereidingskrediet Dorpschool Halle	2023	370	171			199	0	
Verbouwing dorpsschool Halle 2023	2023	3.908	-7		379	-173	3.709	
Buitenruimte Dorpschool Halle 2025	2025	302	0			20	282	
Vorbereidingskrediet Basisschool Zelhem Jan Ligthart	2023	300	11			6	284	
Vorbereidingskosten Basisschool Zelhem de Meene / 't Loo	2023	300	15			3	282	
Verduurzamen sporthal De Kamp	2023	6.361	-75		1.499	3.540	2.895	
Verduurzamen sporthal 't Jebbink	2023	5.424	-1.033		7	542	5.915	
Vorbereidingskosten verduurzamen sporthal De Pol	2026	630	0			6	624	
Materieel buitendienst, lopende kredieten met overschrijding	div.	200	0	0	0	250	-50	A
Materieel buitendienst, lopende kredieten zonder overschrijding	div.	810	0	0	0	457	353	
Investerings Programma 2		54.574	15.063	0	3.111	9.098	30.027	

A= Afsluiten

Renovatie riolering mechanisch 2023

Na afronding van het project brengen we een deel van de investering (€ 1.219.050) ten laste van de voorziening vervangingsinvesteringen. De investeringskosten bleven binnen het krediet.

Vervanging vrijverval riolering 2024

Abusievelijk werden er in 2024 facturen op dit krediet geboekt, terwijl deze geboekt moesten worden op het krediet Pastoriestraat Baak. Dit herstelden we. Hierdoor lijken de bestedingen in 2025 op het krediet negatief, maar cumulatief klopt het saldo weer.

Renovatie riolering mechanisch 2024

In dit krediet houden we rekening met een onttrekking uit de voorziening vervangingsinvesteringen, waardoor het krediet gesaldeerd wordt weergegeven. Het krediet bestaat uit de te maken kosten (€ 1.220.800) en de bijdrage uit de voorziening vervangingsinvesteringen (€ 695.000). De onttrekking uit de voorziening

vervangingsinvesteringen kan alleen uitgevoerd worden wanneer het krediet wordt afgesloten en de voorziening toereikend is. In 2025 wordt dit krediet nog niet afgesloten. We verwachten de werkzaamheden binnen het beschikbare krediet te kunnen uitvoeren.

Voortgezet onderwijs Vorden

Uitgaande van het budget zoals gepresenteerd in het raadsvoorstel sluit het krediet voor de nieuwbouw Kompaan met een voordeel van € 429.000. In het krediet was echter rekening gehouden met een dekking van € 500.000 voortkomend uit winst op een grondexploitatie. Deze grondexploitatie is (nog) niet gestart, waardoor we nu geen rekening houden met deze dekking en sluit het krediet met een nadeel.

Verbouwing dorpsschool Halle 2023

We ontvingen twee subsidies: DUMAVA (€ 259.844) en SteenGoed benutten (€ 159.392). Doordat de subsidiebijdragen hoger zijn dan de uitgaven, lijken de bestedingen in 2025 op het krediet negatief.

Verduurzamen sporthal De Kamp

In de bestedingen hielden we geen rekening met de dekkingsmiddelen uit SPUK sport en het restant DUMAVA subsidie. We verwachten deze werkzaamheden binnen het beschikbare krediet te kunnen afronden.

Verduurzamen Dorpsschool Halle 2025

Bij het inrichten van het krediet verwachtten we de kosten voor de verduurzaming in 2026. Er is in december 2025 al gestart met de verduurzaming.

Programma 3

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024			Besteed in 2025	Restant krediet
Ondergrondse containers afval 2025	2025	98	0			56	42
Uitbereiding Milieupark Halle 2025	2025	18	0			0	18
Investerings Programma 3		116	0			56	60

A= Afsluiten

Programma 4

Er zijn geen investeringen binnen programma 4.

Overhead

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024			Besteed in 2025	Restant krediet
VV Kassa systeem hal 2024	2024	30	0			0	30
Biometrie	2020	105	52			29	24
Herinrichting kantooromgeving	2020	710	30			0	681
Keukeninrichting	2020	70	51			0	19 A
Vervanging meubilair werf 2025	2025	80	0			0	80
Audiovisuele middelen 2025	2025	150	0			0	150
Keukeninrichting 2025	2025	70	0			0	70

Omschrijving	Jaar	Krediet	Besteed t/m 2024			Besteed in 2025	Restant krediet	
Aanpassingen raadzaal 2025	2025	130	0			30	100	
Vorbereidingskosten nieuwbouw loods werf Hengelo	2024	100	3			31	66	
Bouw vervangende loods gemeentewerf Hengelo	2024	405	0			354	51	
Investerings Overhead		1.850	136			444	1.270	

A= Afsluiten

3.13. Toevoeging aan reserves en bestedingen voor projecten

Programma 1

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging		Onttrekking		I/S
			Begroot	Rekening	Begroot	Rekening	
Hervormingsagenda Jeugd 2023-2024: Septembercirculaire	RB 18-12-2025	Algemene reserve	1.205	1.205			I
Bijzondere bijstand t.l.v. Minimafonds	programmabegroting	BR Minimafonds			5	9	S
Programma Migratie en Integratie	RB 25-04-2024				569	569	I
Beschikking reserves Programma 1			1.205	1.205	574	578	

Programma 2

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging		Onttrekking		I/S
			Begroot	Rekening	Begroot	Rekening	
Gebiedsplannen Leefbaar en Sportief Bronckhorst: extra budget	RB 18-12-2024	Algemene reserve	477	477			I
Bijdrage MFA Bronckhorst Midden; inrichting parkeervoorzieningen	RB 26-06-2025	BR IA kapitaallasten	125	125			I
Bijdrage MFA Bronckhorst Midden: Uit subsidieregeling verduurzamen maatschappelijke accommodaties	RB 06-11-2025	BR IA bijdrage ineens	80	80			I
Bijdrage SSO Halle	RB 26-06-2025	BR IA bijdrage ineens	500	500			I
Opheffen BR Duurzaam ruimtegebruik bedrijventerreinen	RB 06-11-2025	BR IA kapitaallasten	112	112			I
Nieuwbouw Dorpsschool Halle	RB 18-09-2025	BR IA kapitaallasten bestemd	2.965	2.965			I
Winstneming grondexploitaties	RB 27-11-2025	Algemene reserve	275	274			I
Deels vrij laten vallen verliesvoorziening Magnoliaweg Zelhem	RB 27-11-2025	Algemene reserve	2	2			I
Gebiedsplannen Leefbaar en Sportief Bronckhorst extra budget	RB 18-12-2024	Algemene reserve / BR IA bijdrage ineens			2.440	2.440	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; regenwaterriool Pastoriestraat Baak	RB 06-11-2025	BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd			150	150	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; wadi en regenwaterriool Zuivelhof Vorden	RB 06-11-2025	BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd			100	100	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; Zomerweg Achter-Drempt	RB 08-06-2023	BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd			500	500	I

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging		Onttrekking		I/S
			Begroot	Rekening	Begroot	Rekening	
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; regenwaterberging Bloemenbuurt Zelhem	RB 28-11-2024	BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd			780	780	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; Herinrichting Markt Zelhem	RB 05-06-2025	BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd			326	326	I
Bovenwijkse voorzieningen bestemd; regenwaterberging 't Loo Zelhem	RB 06-11-2025	BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd			340	340	I
Oranje initiatieven Leefbaar en Sportief Bronckhorst	RB 09-10-2025	Algemene reserve			867	867	I
Nieuwbouw Dorpschool Halle	RB 18-09-2025	Algemene reserve / BR IA kapitaallasten bestemd / BR Bovenwijkse voorzieningen			2.965	2.965	I
Bijdrage MFA Bronckhorst Midden	RB 18-12-2024	Algemene reserve			133	133	I
Aanvullen verliesvoorziening Industriepark	RB 27-11-2025	Algemene reserve			400	400	I
Vormen verliesvoorziening 't Loo Zelhem	RB 27-11-2025	Algemene reserve			258	367	I
Beschikking reserves Programma 2			4.535	4.535	9.258	9.367	

Programma 3

Geen.

Programma 4

Geen.

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging		Onttrekking		I/S
			Begroot	Rekening	Begroot	Rekening	
Stortingen BR Bovenwijkse voorzieningen bestemd	diverse data		2.196	2.196			S
Bovenwijkse voorzieningen	RB 06-11-2025		153	165			S
Stortingen BR Investeringsagenda bestemd	RB 06-11-2025		22.655	22.655			I
Storting BR Kapitaallasten Investeringsagenda bestemd	RB 27-11-2025		75	75			I
Tussentijdse resultaatbestemmingen 2e Tussenrapportage 2025	RB 06-11-2025		742	742			I
Tussentijdse resultaatbestemmingen Tussenrapportage 2024	RB 10-10-2024				330	330	I
Resultaatbestemmingen Jaarstukken 2024	RB 26-06-2025				1.409	1.409	I
Opheffen BR Duurzaam ruimtegebruik	RB 06-11-2025				112	112	I
Dekking kapitaallasten Investeringsagenda	programma-begroting	BR IA kapitaallasten			627	627	S
Dekking kapitaallasten besloten projecten Investeringsagenda	programma-begroting	BR IA kapitaallasten			209	119	I

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging		Onttrekking		I/S
			Begroot	Rekening	Begroot	Rekening	
Onttrekking voor BR Investeringsagenda bestemd	RB 06-11-2025	Algemene reserve			22.655	22.655	I
Onttrekking voor BR Kapitaallasten Investeringsagenda bestemd	RB 27-11-2025	BR IA bijdragen ineens			75	75	I
Beschikking reserves Algemene Dekkingsmiddelen			25.821	25.833	25.415	25.325	

Overhead

Omschrijving	Besluit	Reserve	Toevoeging		Onttrekking		I/S
			Begroot	Rekening	Begroot	Rekening	
Derving Nuondividend	programma-begroting	BR Nuondividend			57	57	I
Huisvesting (gemeentehuis / werf)	programma-begroting	BR Gemeentehuis			177	177	S
Beschikking reserves Overhead			0	0	235	235	

3.14. Wet Normering Topsalarissen (WNT)

Op grond van de WNT nemen we in de jaarrekening informatie op over de bezoldiging van onze topfunctionarissen.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking		
Omschrijving (bedragen in €)	M.J.J. Rommers	M. Veenbergen
Functiegegevens	gemeente-secretaris / algemeen directeur	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.199	116.528
Beloningen betaalbaar op termijn	22.883	18.548
<i>Subtotaal</i>	<i>162.082</i>	<i>135.076</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	162.082	135.076
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t. / n.v.t.	n.v.t. / n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024	M.J.J. Rommers	M. Veenbergen
	gemeente-secretaris / algemeen directeur	griffier
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1-2 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.157	110.463
Beloningen betaalbaar op termijn	20.779	18.948
<i>Subtotaal</i>	<i>144.936</i>	<i>129.411</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	213.265	233.000
Bezoldiging	144.936	129.411

We hebben binnen onze organisatie geen medewerkers die meer verdienen dan volgens de WNT is toegestaan (toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2025 is € 246.000) en voldoen hiermee aan onze verplichtingen in het kader van de WNT.

3.15. Borg- en garantiestellingen

Gewaarborgde geldleningen	1-1-2025	31-12-2025	Oorspronkelijk leningbedrag	rente %	looptijd	einddatum
Voetbalvereniging HC'03	34	28	125	3,900%	20 jaar	14-09-32
Saldo	34	28				

Gegarandeerde geldleningen via het WSW (garantstelling indirect voor 50%)	1-1-2025	31-12-2025	Oorspronkelijk leningbedrag	rente %	looptijd	einddatum
Stichting HABION	13.000	13.000	13.000	2,515%	30 jaar	02-05-43
ProWonen	10.000	0	10.000	3,735%	19 jaar	01-03-25
ProWonen	15.000	15.000	15.000	3,830%	20 jaar	02-05-32
ProWonen	5.000	5.000	5.000	1,199%	20 jaar	31-05-39
ProWonen	10.000	10.000	10.000	0,667%	40 jaar	16-02-60
ProWonen	7.500	7.500	7.500	0,428%	40 jaar	28-09-60
ProWonen	10.000	10.000	10.000	0,084%	10 jaar	25-06-31
Sité Woondiensten	892	89	892	4,690%	32 jaar	01-08-30
Saldo	71.392	60.589				

Borgstelling hypothecaire geldleningen verstrekt aan ambtenaren door het HVO	1-1-2025	31-12-2025	Oorspronkelijk
14 ambtenaren	1.283	1.282	2.078

In de balans opgenomen:	2024	2025
Gewaarborgde geldleningen	34	28
Gegarandeerde geldleningen via het WSW 50%	35.696	30.295
Hypothecaire geldleningen ambtenaren	1.283	1.282
Totaal	37.013	31.605

3.16. Bijlage Sisa overzicht

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2 Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05</i>	
			1	10	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1	Reeks 1				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/06</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>
			€14.610	€ 54.697			€0	€0
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2			
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)			
Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>			
€2.412	€16.092	€3.673	€35.087	€1.901	€19.956			
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal				
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling				
Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24</i>				
€12.707	€37.055	€0	€ 400	€35.303				

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 1.031	Ja				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 37.053	€ 0	4	357	15	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) <i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) <i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) <i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i> <i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 269.889	€ 63.613	€ 0	€ 11.693	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
			1					
			2					
			100					

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs				
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>				
			€ 0	€ 0	€ 0				
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>			
			1						
			2						
10									
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikingsnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>	
			1	SB240182	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 160.529	€ 82.605	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 192.395
			2	SB240184	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 100.999	€ 126.952	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 148.048
			100						
				Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>								
1	Nee								
2	Nee								
100									

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator		
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>		
			1 060197 Gemeente Aalten	IENW-BSK-2024-83717	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
			2							
			15							
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>					
			1 060197 Gemeente Aalten	IENW-BSK-2024-83717	Nee					
			2							
			15							
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>				
			1 060197 Gemeente Aalten	IENW-BSK-2024-83717	Infiltratievoorziening Zelhem, Bronckhorst	Nee				
			2							
			15							
IenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikingsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E87B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E87B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/06</i>		
			1 030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK- 2022/310682	€ 685.817	€ 685.817	€ 514.363	€ 514.363		
			2							
			10							
			Kopie beschikingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08</i>						
			1 IENW/BSK- 2022/310682	Nee						
			2							
			10							

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZ	F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T). Inclusief uitvoering door derde (sisa tussen medeoverheden) vanaf verantwoordingsjaar SiSa 2021 Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) t.l.v. cumulatieve cofinanciering	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting
			Zelfstandig uitvoering (exclusief uitvoering door derde)		Dit betreft het deel dat naast de Rijksmiddelen is ingelegd volgens afspraak uit MKB-deal			Als bij 04 en 05 'Nee' is ingevuld, dan is toelichting verplicht
			<i>Aard controle R</i> Indicator: F11/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: F11/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: F11/03	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: F11/04	<i>Aard controle D2</i> Indicator: F11/05	<i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: F11/06
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> Indicator: G2/01	<i>Aard controle R</i> Indicator: G2/02	<i>Aard controle R</i> Indicator: G2/03	<i>Aard controle R</i> Indicator: G2/04	<i>Aard controle R</i> Indicator: G2/05	<i>Aard controle R</i> Indicator: G2/06
			€ 4.948.881	€ 74.447	€ 106.626	€ 0	€ 74.900	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> Indicator: G2/07	Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> Indicator: G2/08	Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> Indicator: G2/09	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> Indicator: G2/10	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> Indicator: G2/11	Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> Indicator: G2/12
€ 90.915	€ 50.975	€ 0	€ 1.211.827	€ 0	€ 0			
Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> Indicator: G2/14							
€ 0	ja							

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
		€ 10.000	€ 900	€ 34.695	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>			
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	ja			
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 57.402	€ 855	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.955	€ 127	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 450	€ 10.361	€ 88	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 250	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 700	€ 81.718	€ 1.070				

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
					1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
					2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
					3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
					4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
					5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
					6 Totaal	0	0	N.v.t.		
					Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing <i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig <i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) <i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	
					1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
					2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
					3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
					4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
					5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
					6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
					Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>		
					1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
					2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
					3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
					4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
					5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
					6 Totaal	0	0	0		

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>			
			€ 720.278	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 38.894	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01</i>	Totale werkelijke berekende uitkering <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 66.141	€ 960.895				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/03</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken <i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden <i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06</i>		
€ 958.901	€ 1.994	€ 0						

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 638.117	€ 0	€ 638.117	€ 1.822.795	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
			1 060222 Gemeente Doetinchem	€ 192.523				
			2					
			3					
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			<i>Aard controle D1 Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J17/03</i>			
			76	165	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J17/08</i>	
			1					
			2					

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J47B	Volkshuisvesting (SiSa tussen medeoverheden) Gemeenten	Hieronder per regel één gemeente/provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente of provincie invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/01</i>	Deelplannaam / projectnaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/02</i>	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/03</i>	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/04</i>	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/05</i>	Besteding (jaar T) per deelplan <i>Aard controle R Indicator: J47B/06</i>
			1 050004 Regio Achterhoek	Deelplan 2: Bronckhorst	22	89	88	€ 129.670
			2					
			16					
			Kopie deelplannaam / project <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/07</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/08</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan <i>Aard controle R Indicator: J47B/09</i>			
			1 <i>Deelplan 2: Bronckhorst</i>	€ 701.248	€ 210.375			
			2					
			16					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J47B/10</i>					
			Nee					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten <i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten <i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			274	€ 144.250	€ 151.772	97	€ 0	€ 302.386
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten <i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			371	€ 51.043	€ 278.772			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
123	61	0	209	502	0			

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1 Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J94/06</i>
			1 lai23-03468893	€ 304.577	132	6	€ 0	€ 0
			2 lai24-03724069	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 LAI25-03847780	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige	Eindverantwoording (ja/nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
			1 € 42.194	€ 262.383	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
			100 € 0	€ 0	Nee			
VRO	J109	Meerjarig regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	Plan/projectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen cumulatief (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correctie besteding (jaar T-1) ivm aan medeoverheden overgeboekte middelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J109/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: J109/06</i>
			1 Verduurzaming woningen Buitengebied	6	6	6	€ 25.606	€ 0
			2					
			20					
			Kopie plan/projectnaam	Cofinanciering (jaar T) per project	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J109/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J109/11</i>	
			1 Verduurzaming woningen	€ 10.974	€ 10.974	Ja	Nee	
			2					
			20					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06</i>
			€ 52.612	€ 496.735	€ 17.247	€ 2.103.693	€ 27.596	€ 31.423
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07</i>							
	Nee							

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
AenM	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties Gemeenten	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/01	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/02	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/03				
			€ 26.280		€ 241.626				
			Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T) Aard controle R Indicator: M6/04	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T) Aard controle R Indicator: M6/05	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie Aard controle R Indicator: M6/06	Berekening totale besteding (jaar T) Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08		
			€ 265.380	€ 0	€ 0	€ 265.380	€ 533.286		
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: M16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: M16/04	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie Aard controle R Indicator: M16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) Aard controle R Indicator: M16/06	
			€ 4.195.444			€ 0	€ 0	€ 188.772	
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/07	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) Aard controle R Indicator: M16/08	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/09	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/10	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/11		
			€ 0	€ 0	€ 123.102	nov-24	okt-25		
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13					
€ 4.261.114	€ 18.025.007								

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
AenM	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties Gemeenten	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/01	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/02	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/03			
			€ 26.280		€ 241.626			
			Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T) Aard controle R Indicator: M6/04	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T) Aard controle R Indicator: M6/05	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie Aard controle R Indicator: M6/06	Berekening totale besteding (jaar T) Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08	
			€ 265.380	€ 0	€ 0	€ 265.380	€ 533.286	
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: M16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: M16/04	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie Aard controle R Indicator: M16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 4.195.444			€ 0	€ 0	€ 188.772
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/07	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) Aard controle R Indicator: M16/08	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/09	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/10	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 0	€ 123.102	nov-24	okt-25	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
€ 4.261.114	€ 18.025.007							

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
AenM	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties Gemeenten	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/01	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/02	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie <i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i> Aard controle R Indicator: M6/03			
			€ 26.280		€ 241.626			
			Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T) Aard controle R Indicator: M6/04	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T) Aard controle R Indicator: M6/05	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie Aard controle R Indicator: M6/06	Berekening totale besteding (jaar T) Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08	
			€ 265.380	€ 0	€ 0	€ 265.380	€ 533.286	
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/01	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle R Indicator: M16/02	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten Aard controle R Indicator: M16/04	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie Aard controle R Indicator: M16/05	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 4.195.444			€ 0	€ 0	€ 188.772
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/07	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) Aard controle R Indicator: M16/08	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) Aard controle R Indicator: M16/09	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/10	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 0	€ 123.102	nov-24	okt-25	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
€ 4.261.114	€ 18.025.007							

3.17. Bijlage Controleverklaring

We stellen de jaarrekening op. Nadat u als raad de Jaarstukken op 26 juni 2025 hebt vastgesteld, ontvangt u de bijlage bij de controleverklaring van de accountant en voegen we deze hier toe.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
ADA	Aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek
AI	Artificial Intelligence
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIG	Baseline informatiebeveiliging gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
DBO	Dorpsbelangenorganisaties
DPRA	Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
Fido	Wet financiering decentrale overheden
GBM	Gehele Bevolking Mannen
GBTwente	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GBV	Gehele Bevolking Vrouwen
GVVP	Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan
HAR	Hotel en Accommodatieregeling
HVO	Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel
IBD	Informatiebeveiligingsdienst
IHP	Integraal Huisvestingsplan onderwijs
IZA	Integraal Zorg Akkoord
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
MJOP	Meerjarenonderhoudsplanning
MPO	Meerjaren Prognose Ontwikkelingslocaties
ODA	Omgevingsdienst Achterhoek
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OZB	Onroerendezaakbelasting
POA	Proces Opvanglocatie Amv's
RES	Regionale Energie Strategie
RPW	Regionaal Programma Werklocaties
SDG	Sustainable Development Goals
SiSa	Single information, Single audit
SPUK	Specifieke Uitkering
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAB	Vrijkomende agrarische bebouwing
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
Wgr	Wet Gemeenschappelijke regelingen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering van topinkomens
Woo	Wet open overheid

Afkorting

WOZ

WSW

WTPO

Wvg

ZON

Betekenis

Waardering Onroerende Zaak

Wet sociale werkvoorziening

Watertakenplan Olburgen

Wet voorkeursrecht gemeenten

Zoetwatervoorziening Oost Nederland